

อยู่กันด้วยความรัก

การไม่เบียดเบี้ยนกัน เป็นความสุขในโลก

ธรรมะพระมหาจารย์ ๐ หลวงพ่อปัญญาณทกิกขุ

อยู่กันด้วยความรัก

การไม่เบียดเบี้ยนกันเป็นความสุขในโลก

จัดพิมพ์เป็นธรรมานุสรณ์แห่งการละสังหาร

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาณทกิกขุ)

วันพุธที่ ๐๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ เวลา ๐๙.๐๐ น. โรงพยาบาลศิริราช

คำปราารภการพิมพ์

อยู่กันด้วยความรัก : การไม่เบียดเบียนกันเป็นความสุขในโลก

มนุษย์ที่เกิดมาบนโลกใบนี้เป็นสัตว์ประเสริฐ พื้นเดินนับตั้งแต่เกิดมา เป็นผู้ที่มีจิตปริสุทธิ์และประวัติสด มีจิตที่เป็นพุทธะตั้งแต่กำเนิด แต่เป็นเพราะกิเลส ใจเข้ามาสัมผัสถัน ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ จึงเกิดกิเลส ตัณหา อุปahan และได้รับผลของกรรมนั้น แล้วก็สร้างกรรมต่อไปวนเวียนอยู่ตลอดเวลา

ชีวิตทุกชีวิตประกอบด้วยกายและใจ จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว...จิตเป็นใหญ่ จิตเป็นประธาน...ทุกสิ่งสำเร็จด้วยใจ...จิตที่ตั้งมั่นคือแล้ว นำความสุขมาให้ จิตที่เป็นกุศล จักมีสุคติเป็นเบื้องหน้า...จิตที่เป็นอกุศล จักมีทุคติเป็นเบื้องหน้า...

มีเรื่องเล่าชาตกันในสมัยก่อนว่า ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง หนุ่มใหญ่ เขายืนคุยกันมา คนหนึ่งบอกจะไปวัดทำบุญให้ทานและเจริญภวานา อีกคนหนึ่งจักไปหาป่าลามาขายและทำอาหารกิน... ทั้ง 2 คนคุยกันอยู่นาน เมื่อทั้ง 2 แยกจากกัน คนที่ไปหาป่าลามัน ในขณะที่ทอกป่าก็รีบถึงแต่ร้าว การไปวัดพัง ธรรมน่าจะมีความสุข อย่างไปวัดให้วัพระ อย่างนั้นสามารถ

...ส่วนคนที่ไปวัด ในขณะที่สาวมโนคิดก็คิดว่า ถ้าไปตอกป่าคงได้ หลายตัว จะได้นำไปขายและเอามาทำกินคงจะอร่อยคี ทั้ง 2 คนกระทำการมีค่า กัน จิตของคนหาป่าไปสู่สุคติ แต่จิตของคนที่ไปวัดไปสู่ทุคติ

ขอให้ท่านทั้งหลายจงระวังจิต ประคองจิตให้เป็นกุศลเทอญ...

ในวาระที่พระเชษฐประคุณพระมหามัจฉาราย์ สะสังฆารในวันพุธที่ ๑๐ คุสต้าคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ เวลา ๐๙.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงรับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ พระพิริยารามสวัสดิ์

พระอภิธรรม ๗ วัน ๕๐ วัน ๑๐๐ วัน ยังความปลีมในพระมหากรุณาธิคุณ
แก่คณะศิษยานุศิษย์เป็นลั้นพ้นฯ

ธรรมสก黯และสถาบันบันถือธรรม ได้รวมรวมป้าฐานการธรรมของหลวงพ่อ
ปัญญาณทกิกุ พระผู้อุทิศชีวิตเพื่อเผยแพร่พระศาสนาตามแนวทางแห่ง^๑
พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จัตพินพเป็นรูปเลื่ม^๒
หนังสือ โดยให้ชื่อว่า “อยู่กันด้วยความรัก...การไม่เบียดเบี้ยนกันเป็นความสุข
ในโลก” อันเป็นหลักคำสอนด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน และเข้าใจได้ง่ายสำหรับ^๓
พุทธศาสนา ถวายเป็นธรรมานุสรณ์สักการะบูชาพระคุณ แล้ว พระเชษพระคุณ
พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาณทกิกุ) อันเป็นการดำเนินงานตาม
เจตนารมณ์ของหลวงพ่อ

ธรรมสก黯และสถาบันบันถือธรรมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ “อยู่กันด้วย
ความรัก...การไม่เบียดเบี้ยนกันเป็นความสุขในโลก” เล่มนี้ จักเกิดประโยชน์แก่
ท่านสาครุณ ในกิจกรรมที่เป็นคู่มือศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่
บนเส้นทางแห่งการหลุดพัน ก้าวไปสู่ชีวิตที่พบแต่ความสุขสงบเย็น อย่างสมบูรณ์
แท้จริงสมดังปรารถนา

ด้วยความสุจริตหวังคี
ธรรมสก黯 ปรารถนาให้โลกพบรักกับความสงบสุข

- คนอ่อนโยนสามารถเข้าถึงคนได้ทุกเหล่า และนำคนเข็งกระด้างมาใช้ได้ แต่คนเข็งกระด้าง
ไม่สามารถนำคนอ่อนโยนมาใช้ได้เลย มนุษย์เราต้องทำหน้าที่แผ่นดินให้คนอ่อนเมี้ยสุข เพราะ
ตัวเราเกื้ยังต้องการอย่างนั้น จึงการทำในสิ่งที่เราปรารถนานั้นให้ต่อผู้อ่อนน้อม ถ้าเรารักและ
ปรารถนาคือต่อผู้อ่อนด้วยความจริงใจ เชาก็จะรักและปรารถนาคือต่อเรา และไม่เกลียดเรา
แต่ถ้าเราแสดงความเกลียดคือเข้า ผลก็คือเข้าเกลียดตอบเรานั้นเอง

สารบัญ

ธรรมะพระพรหมมังคลาจารย์ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

อยู่กันด้วยความรัก...การไม่เบียดเบี้ยนกันเป็นความสุขในโลก

อยู่กันด้วยความรัก.....	๑
รักพระรัตนตรัย.....	๓
รักหน้าที่.....	๖
รักครอบครัว.....	๗
รักประเทศชาติ.....	๙

ผู้รักคือความสุข...ธรรมะวัชระเรื่องอยู่กันด้วยความรัก

ธรรมะวัชระที่ ๑	ผู้รักคือคนหาดทำกับความนีกคิด.....	๓๓
ธรรมะวัชระที่ ๒	ผู้รักคือคนหาดในมนุษย์สัมพันธ์.....	๔๑
ธรรมะวัชระที่ ๓	ผู้รักคือมีศิลปะในการปฏิบัติตัว.....	๔๓
ธรรมะวัชระที่ ๔	ผู้รักคือชีวิตร่วมธรรมะตอนสูงอายุ.....	๓๑
ธรรมะวัชระที่ ๕	ผู้รักคือมีวิธีรับธรรมะตอนสูงอายุ.....	๓๓
ธรรมะวัชระที่ ๖	ผู้รักคือมีเคล็ดทำกับทายาทโดยธรรม.....	๓๓
ธรรมะวัชระที่ ๗	ผู้รักคือรู้ทำหน้าที่บุตร.....	๔๑
ธรรมะวัชระที่ ๘	ผู้รักคือปฏิบัติถูกในการรักษาชาติ.....	๔๓
ธรรมะวัชระที่ ๙	ผู้รักคือรู้จักเป็นหังครู หังศิษย์ที่ดี.....	๔๑
ธรรมะวัชระที่ ๑๐	ผู้รักคือรู้ซึ้งคุณของธรรมะ.....	๔๕
ธรรมะวัชระที่ ๑๑	ผู้รักคือทราบหน้าของการพักรพิเศษ.....	๔๙
ธรรมะวัชระที่ ๑๒	ผู้รักคือได้เจริญรอยอริยชน.....	๖๓
ธรรมะวัชระที่ ๑๓	ผู้รักคือมีวิธีนีกคิดทำให้ไม่เป็นทุกข์.....	๖๓
ธรรมะวัชระที่ ๑๔	ผู้รักคือทำใจเจริญวัย เจริญธรรม.....	๗๑

ความรักที่ถูกต้อง...รักคนให้ได้เสียก่อน จึงจะรักผู้อื่นได้

ปัจจัยเครื่องกำرجชีวิตไค์มาจากการทำงาน.....	๗๗
ผู้มีปัญญา ป้อมให้ปัญญาให้เกิดประโยชน์.....	๗๙
พื้นฐานจิตใจของมนุษย์.....	๘๐
ความรักที่ถูกต้อง.....	๘๐
อยู่กันด้วยความรัก.....	๘๑
ความหยุดใจเป็นเรื่องประเสริฐ.....	๘๒
ผู้บังคับคนเองได้...ประเสริฐที่สุด.....	๘๒
ชนะคนนั้นแหลกคี.....	๘๓
ผู้มีสติ อยู่อย่างคนสูงสุดในลังคม.....	๘๕
พื้นฐานของความรักที่แท้จริงคือความเมตตา.....	๘๖
รักคนให้ได้เสียก่อนจึงจะรักผู้อื่นได้.....	๘๗

สุขภาพสุขใจได้ด้วยการให้...เป็นคนควรให้ปันบ้าง ไม่มากก็น้อย

ธรรมชาติของสรรพสิ่ง.....	๙๓
ธรรมชาติของชีวิต.....	๙๔
คำเตือนสำหรับทุกชีวิต.....	๙๔
ทำงานอย่างหาส ทุกชีวิต.....	๙๕
เป็นอยู่อย่างไร อยู่ด้วยใจที่เป็นอิสระ.....	๙๖
ทุกชีวิตจะความเห็นแก่ตัว.....	๙๗
อยู่ด้วยความเลี่ยสละต่อกัน.....	๙๗
สุขภาพสุขใจได้ด้วยการให้.....	๙๘
อยู่ด้วยสติปัญญา จักพาให้พบความสุข.....	๑๐๒
ยกดแห่งความสุข.....	๑๐๓

ความสุขที่บ้าน...คนผู้มีศศิ มีความเจริญทุกเมื่อ

มองไปข้างหน้าค้ายปัญญา.....	๑๗๒
ธรรมะเปรียบกระจากล่องตอน.....	๑๗๓
เกิดเป็นคน พึงเตือนตนค้ายตนเอง.....	๑๗๔
ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย.....	๑๗๕
ราคำ : ผลของความหลงใหล.....	๑๗๖
โหสະ : ผลของราคำ.....	๑๗๗
ปิดเสียบ้าง แล้วนั่งสบายน.....	๑๗๘
วางแผนได้ค้ายปัญญา.....	๑๗๙
สันติจากจิตว่าง.....	๑๘๐
ความสงบพบรักษาเวลา.....	๑๘๐
ความสงบที่ควรเข้าถึง.....	๑๘๑

ทำลายความเห็นแก่ตัว...ผู้ให้ยอมผูกมิตรไว้ได้

ปรับปรุงจิตใจให้เกิดปัญญา.....	๓๔
เหตุเกิดที่ไหน ต้องคบกับให้เกิดที่นั่น.....	๓๕
ชนะทุกข์ค้ายปัญญา.....	๓๖
การทำลายความเห็นแก่ตัว.....	๓๖
ให้...เพื่อเอา ไม่ใช่การให้ที่แท้.....	๓๗
ให้...ค้ายตัณหา (ความอภาก).....	๓๘
การให้ที่แท้จริงคือการทำลายความเห็นแก่ตัว.....	๓๙
ให้...เพื่อการได้ที่สูงส่ง.....	๔๐
การให้ที่หวังผลไม่ใช่การให้ที่แท้.....	๔๐
การให้ที่หวังอานิสงส์.....	๔๑

ເມຕຕາຫຮຣມ...ຄວຣທຳແຕ່ຄວມເຈຣີງ ອຍໍາເບີຍຄເບີຍຜູ້ອື່ນ

ເຫດແໜ່ງຄວມສຸຂິໃນຫົວໂຄປ່າງແທ້ຈິງ.....	๑๕๓
ກາຣເປັນອູ້ນໂລກອປ່າງຮູ້ເທົ່ານ.....	๑๕៥
ທີ່ສຸກຂອງຄວມທຸກໆ ໂມຄທຸກໆກົດຶນິພພານ.....	๑៥୯
ກາຣທຳຄນິໄທ້ຈົກໝາຍ ຄື່ອມີມີຄວມທຸກໆ.....	๑୬୦
ນິວຮົນ ແລະ : ນ່ານບັງຕາມັງໃຈ.....	๑୬୩
ເມຕຕາຫຮຣມ.....	๑୬୯
ໂລກເທີ່ມໂທຄເພຣະຂາດເມຕຕາຫຮຣມ.....	๑୧୧
ສ້າງຄວມສຸຂທາງຈີຕິໃຈໄດ້ກ້ວຍກາຣແຜ່ເມຕຕາ.....	๑୧୩
ໃຫ້ອກຍີ ໄມດືອໂທ່ານ ໄມໂກຮທອບ.....	๑୧୫
ອູ້ກ້ວຍກາຣໄຟຈອງເວຣ ໄມເບີຍຄເບີຍຜູ້ອື່ນ.....	๑୧୪
ຄວມສຸຂິທີ່ແກ້ກື່ອກາຣມີຫົວໂຄປ່າງກັບຄວມພອກີ.....	๑୧୯

ຫຮຣມະສ້າງສັນຕິສຸຂ...ຜູ້ຮັຈກປະໂຍ້ນແລ້ວ ປ່ອມນຳສຸຂມາໃຫ້

ຫຮຣມະເປັນຫລັກຄຸ້ມຄຣອງຈີຕິໃຈ.....	๑୨୧
ຫຮຣມະກັບຄຣອບຄຣວ.....	๑୨୨
ຫຮຣມະສ້າງສັນຕິສຸຂ.....	๑୨୩
ກີເລສເປັນເຫດແໜ່ງກາຣເກີກປ້ວຫາ.....	๑୨୪
ຜລເດືຍແໜ່ງກາຣເລາວວິວາທ.....	๑୨୫
ຜລເດືຍແໜ່ງກາຣມີທິ່ມານະ.....	๑୨୬
ຫຮຣມະເຫັນນັ້ນທີ່ທໍາຄນໃຫ້ສົມບູຮົນ.....	๑୨୮
ຫົວທີ່ກໍາຮອງອູ້ກ້ວຍຫຮຣມະ.....	๑୨୯
ປະໂຍ້ນຂອງຫຮຣມະ.....	๑୨୧
ຫຮຣມະກັບກາຣແກ້ປ້ວຫາ.....	๑୨୩

ปรัชญาแห่งมนุษย์...อมควรжа หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ

ปรัชญาแห่งมนุษย์.....	๒๐๑
กิเลสภัยใน.....	๒๐๒
อำนาจของกาม.....	๒๐๓
ปลายทางของชีวิตในทางโลก.....	๒๐๔
เสรีภาพ.....	๒๐๕
สิงที่พร่องอยู่เสมอ.....	๒๐๖
นิพพานคับกิเลส.....	๒๐๗
คนมักโกรธ.....	๒๐๘
อคติเป็นพระ.....	๒๐๙
ตามใจตนเอง.....	๒๑๐
ความยุ่งยากในใจมนุษย์.....	๒๑๑
ไฟกองโตที่คับได้ยาก.....	๒๑๒
เจ้าเหนือหัวใจ.....	๒๑๓
เพื่ออิสระเสรีภาพทางใจ.....	๒๑๔
น้ำที่ท่วมใจคน.....	๒๑๕
อยากถึงเข้ามา อยากผลักออกไป.....	๒๑๖
ปัมมนุษย์.....	๒๑๗
ภัยยิ่งใหญ่ของมนุษย์.....	๒๑๘
ไม่นึกเลยว่าจะเป็นอย่างนั้น.....	๒๑๙
เท่ากันไม่ได้ แต่ปรับจิตให้ได้.....	๒๒๐
บังเหียนรังใจคน.....	๒๒๑
กิจที่ทุกชีวิตต้องกระทำ.....	๒๒๒
สุชีวิตที่สงบและร่มเย็น.....	๒๒๓

อยู่กันด้วยความรัก
การไม่เบียดเบี้ยนกันเป็นความสุขในโลก

คนอ่อนโยนสามารถเข้าถึงคนได้ทุกเหล่า
และนำคนแข็งกระด้างมาใช้ได้
แต่คนแข็งกระด้าง ไม่สามารถนำคนอ่อนโยนมาใช้ได้เลย
มนุษย์เราต้องทำหน้าที่แผ่เมตตาให้คนอื่นมีสุข
 เพราะตัวเรายังต้องการอย่างนั้น
 จึงการทำในสิ่งที่เราประณานั้นให้ต่อผู้อื่นบ้าง
 ถ้าเรารักและปรารถนาคือต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ
 เขาก็จะรักและปรารถนาคือต่อเรา และไม่เกลียดเรา
 แต่ถ้าเราแสดงความเกลียดคืบอ่าเขา ผลก็คือเขาก็จะเกลียดตอบเราอีก

พระพرحمังคลาจารย์ : หลวงพ่อปัญญาันทกิกขุ

อยู่กันค้ายความรัก

ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าสอนให้เราถือว่า สัตว์ทั้งหลาย เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ค้ายกันหั้งหมดหั้งสิน คือคิคิว่า ขอให้ สัตว์ทั้งหลายมีความสุขความเจริญ งคเว้นจากการคิคิเปลี่ยนกัน ริบยกัน พยาบาทอาณาจักรของเวรภัน ไม่มีอารมณ์เกลียด ไม่มีอารมณ์ซังต่อสิ่งใดๆ ไม่ว่า คนนั้นจะเป็นคนดี หรือว่าจะเป็นคนเลيء ถ้าเป็นคนดี...เราเกื้อใจกับเขา ถ้าเป็น คนเลيء...เราเกี้ยวใจกับเขา แล้วเราตั้งใจไว้ว่า ขอให้เขาดีเลียดี ขออย่าให้ เป็นเช่นนั้นเลย ขอให้พ้นจากความชั่วในชีวิตรประจำวัน

เราย่าไปกราบไหว้ เราย่าไปเกลียดเขา ให้นึกถึงอกเขาของเราว่า เราต้องการความสุขอย่างไร เขาเกื้อต้องการความสุขอย่างนั้น เราเกลียดความทุกข์ อย่างไร เขายากเกลียดความทุกข์อย่างนั้น สิงโตเราไม่ชอบ สิงนั้นเขาไม่ชอบ เหมือนกัน

เวลาเราพบใคร ก็ควรนึกว่า ขอให้คุณเป็นสุขฯ ขอให้คุณปราศจากความทุกข์ความเดือดร้อน ขอให้คุณมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตในการงาน เพียงแต่เราคิดเท่านั้น...เรา ก็สบายนิ่งแล้ว เพราะเป็นความคิดที่แฝ່เมตตาป्रารถนาดีต่อเขา

ถ้าเราคิดให้คนอื่นสบาย...เรา ก็สบายน ถ้าเราคิดให้คนอื่นเดือดร้อน...เรา ก็มีทุกข์เดือดร้อน ลองพิจารณาดูตัวท่านเอง ขณะใดๆ ที่ท่านเกลียดคนอื่น โกรธคนอื่น ท่านคิดพยายามหาท่านอื่น ท่านมีความริษยาต่อคนอื่น ความรู้สึกในใจของท่านเป็นอย่างไร ท่านก็จะรู้ได้ด้วยตนเอง ว่าใจของท่านร้อน ใจของท่านมีมันว ใจของท่านวุ่นวาย ไม่มีความสงบเกิดขึ้น เราไม่ควรจะคิดอะไร พูดอะไรทำอะไร ที่เป็นไปในทางเหี้ยมโหด คุร้าย แต่ควรจะคิด พูด ทำ แต่ในทางที่เป็นคุณประโยชน์แก่ชีวิตของเรา ของผู้อื่นอย่างแท้จริง

ความรักมีความมุ่งหมายอย่างนี้ เราทั้งหลายจึงควรจะ “อยู่กันด้วยความรัก” เลิกโกรธ เลิกเกลียด เลิกอาฆาตพยายามหาทางของเราแก้กันและกัน

ถ้าหากว่าเรามีเรื่องผิดพ้องหมองใจกันกับใครๆ ออยู่บ้าง เรา ก็เลิกจากสิ่งนั้น เรามาคิดสอนตัวเองว่าตั้งแต่โกรธเข้า พยายามหجو่งเรือเข้า มันมีอะไรขึ้นในชีวิตของเรานะบ้าง ไม่เห็นมีอะไรขึ้นเลยแม้แต่น้อย แต่ว่าเราต้องมีความทุกข์ทางจิตใจ ต้องหาครรภ์แรงภัยตลอดเวลา เพราะกลัวว่าคนนั้นจะมาทำร้ายเรา จะมาเบี่ยดเบี้ยนเรา จะมาสร้างความทุกข์ความเดือดร้อนให้แก่เรา การเป็นอยู่ในรูปอย่างนั้น มันจะมีความสุขที่ตรงไหน?....ไม่มีความสุขเลยแม้แต่น้อย เพราะเป็นความคิดที่เมี่ยดเบี้ยน ตรอกันข้าม ถ้าเราไม่คิดเบี่ยดเบี้ยนใคร ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน เรา ก็มีความสุขความสุบายน

ตามพะพุทธภาษิตที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า...

อัพพะยา ปัชณัง สุขัง โลเก

การไม่เบี่ยดเบี้ยนกันเป็นความสุขในโลก

การไม่เบียดเมียนกัน ก็ต้องมีความรักกัน มีความเมตตา กัน ความรักที่เป็นพื้นฐานของชีวิตนั้น เราจะรักอะไร?...เราเก็บรวบรวมพระพุทธเจ้า รักพระธรรม รักพระสังฆให้มาก

เราเอาความรักแบบธรรมมาติกาแล้วกัน เหมือนกับชายหนุ่มมีความรักคือหงิงสาว เขาทำอย่างไร?...เขาก็คิดถึงผู้นั้นบ่อยๆ กินก็คิดถึง นอนก็คิดถึง ทำอะไรก็คิดถึง ฉันใด เรายังรักพระพุทธเจ้า เรายังรักพระธรรม เรายังรักพระสังฆ เราเก็บคิดถึงพระองค์บ่อยๆ คิดถึงพระพุทธเจ้า คิดถึงพระธรรม คิดถึงพระสังฆลูกสาวของพระพุทธเจ้า

รักพระรัตนตรัย

คิดถึงพระพุทธเจ้านั้นเราคิดในรูปใด? เราคิดถึงคุณงามความดีของพระพุทธเจ้า ว่าพระพุทธเจ้ามีคืออย่างไรบ้าง

พระพุทธเจ้านั้นท่านมีความกรุณาปะรานีต่อชาวโลกทั้งหลาย พระพุทธเจ้าท่านมีความบริสุทธิ์ในน้ำพระทัย ไม่มีอะไรเคร้าหมอง พระพุทธเจ้าท่านนี้ปัญญาล้ำแจ้งเห็นจริงในเรื่องของความทุกข์ ในเรื่องเหตุให้เกิดทุกข์ ในเรื่องความคับทุกข์ และในเรื่องข้อปฏิบัติที่จะให้ถึงความคับทุกข์อย่างเต็มข้าม

อันนี้คือพระคุณของพระพุทธเจ้า เรา妄านึกคิดถึงพระคุณเหล่านั้น คิดกันบ่อยๆ นึกกันบ่อยๆ แล้วก็เอาพระคุณเหล่านั้นมาประทับไว้ในใจของเรา ใจของเราจะจะอยู่กับพระพุทธเจ้า ใจเราไม่ไปอยู่กับฝึกบารมี ใจเราไม่เป็นสักว่าเครื่องงานไม่เป็นสักว่ารถ ไม่เป็นเปรต ไม่เป็นอสุรกาย ไม่เป็นผี แต่ใจเราเป็นพระอยู่ตลอดเวลา อันนี้เรียกว่าเราคิดถึงพระพุทธเจ้า ได้น้อมเอาพระพุทธเจ้ามาแบบสนิทไว้กับจิตใจของเรา

เรารักพระธรรม ก็คือรักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า รักพระพุทธเจ้า แล้วก็ต้องรักพระธรรมคู่กัน

เมื่อเรารักพระธรรมนั้นก็หมายความว่า เรายึดถือธรรมะป้อยๆ เราอ่าน เรากังฟ เอกธรรมะนั้นมาเป็นประจำโดยส่องมองคุ้ตัวเราว่า เรามีความบกพร่อง อะไรบ้าง เราไม่คิดเรามีงามที่ตรงไหน เมื่อนักคนมีภารกิจบางน้อยโดยอยู่ล่องคุ หน้าตนบ่อยๆ เพื่อคุ้ว่าหน้าของเรามีงามหรือเปล่า มีอะไรแฝดเบื้อง วัตถุที่เรา ไปปะปีทาไว้มันเลือนหายไปอย่างไร ก็จะได้ปะได้หากันใหม่

อันนี้คือการพิจารณาตัวเอง ตักเตือนตัวเอง แก้ไขตัวเอง เราก็เข้าใจธรรมะมาส่องคุ้ตัวเราเพื่อให้เห็นว่าเรามีอะไรไม่ดี ไม่เหมาะสม ไม่ควร จะได้ปรับปรุง แก้ไข กระทำให้มันคืนน้ำเสียงขึ้น

การใช้หลักธรรมะเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ก็เหมือนกับเรามี គงประทีปสองทาง ทำให้เราเดินไม่ผิดทาง เดินได้เรียบร้อย ก้าวหน้า เป็น ไปด้วยดี ชีวิตจะไม่ตกต่ำ จึงต้องหมั่นศึกษาธรรมะ อ่าน พัง เข้าใจลึกลับ แล้ว นำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

รั้มโน อะเว รักษา รั้มนະຈາຣີ

ธรรมะป้อมรักษาผู้ประพฤติธรรม

ผู้ใดประพฤติธรรม ธรรมะป้อมรักษาผู้นั้นให้อยู่รอดปลอดภัย เรายึดถือ จะไก่ถึงพระธรรมไว้เสมอ จะไปไหน จะทำอะไร จะพบหาสماคมกับใคร เราก็ ต้องนึกถึงพระธรรมไว้ นึกถึงหลักธรรมว่าเรื่องนี้พระพุทธเจ้าท่านว่าอย่างไร

สมมติว่าเราจะไปร้านขายสุราเมรัย เครื่องคงของเมือง เราก็นึกถึงพระธรรม พระธรรมบอกว่า การคุ้มของเมืองใหญ่ คือ เสียทรัพย์ เกิดโรค ก่อการทะเลาะ วิวาท สติปัญญาเลื่อมถอย ไม่รู้จักละอาย คนคืนน้ำเขากูหมื่น สติปัญญาเลื่อมถอย ธรรมะว่าอย่างนั้น พระพุทธเจ้าสอนธรรมะให้เรารู้ว่าอย่างนั้น เมื่อเรารู้ว่าเป็น อย่างนั้นแล้ว เราก็ยับยั้งชั่งใจ เราไม่ไปเที่ยวที่ร้านขายสุราเมรัย เพราะมันเป็น

บ้าปืนไทย ถ้าเราไปก็เรียกว่าเราไม่รักพระธรรม เราเป็นลูกนอกครอก เป็นลูกนอกทาง เราจะเกิดความเสียหาย เรา ก็เอกสารณะเป็นเครื่องยับยั้งชั่งใจ บังคับตัวเองไว้ อดทนไว้ ไม่ไปสู่สถานที่นั้น

หรือว่า หากเราจะไปเล่นการพนัน เรายังนึกถึงพระธรรม พระธรรมบวกว่าลูกเอี่ย!...การพนันมีไทย ถ้าເຫຼືອໜະກ່ອວຍ ແພເລີຍຄາຍທັນຍົງ ທຣັບຍົງຂອງເຫຼືອຢ່ອມໜົນໄປ ສິນໄປ ໄນມີເກຣເຫຼືອເຫຼືອທ່ອໄປ ເກີຍຕິຍສ້ອເລີຍໜົນໄປ ສູນະໄມດີ ທັນເນື້ອທັນທຳໄມ້ໄດ້ ເປັນໄທຍອຍ່າງນີ້ເຮັກມົອງເຫັນ ເພວະເຮັກທະຮຽນ ຮາມໄຟຟ້າຟືນທະຮຽນ ຮາມໄຟຟ້າຟືນທະຮຽນ ແຕ່ເຈົ້າຂົນທຳມາຫັນທຳນັ້ນທີ່ຂອງເຈົ້າ ເຮັກໄຟຟ້າຟືນທະຮຽນ ໄນເປັນຜູ້ເລີຍຫາຍ

ເຮັກພຣະອົມສົງສົມສາວກຂອງພຣະພຸທ່າເຈົ້າ ອັນພຣະອົມສົງສົມສາວກຂອງພຣະພຸທ່າເຈົ້ານັ້ນ ທ່ານເປັນຜູ້ມີປົກຕົວຢູ່ອ່າງໄວ?...ທ່ານກີ່ມີປົກຕົວປົງປົກຕົວ ປົງປົກຕົວປົງປົກຕົວເປັນທະຮຽນ ປົງປົກຕົວເພື່ອອອກຈາກທຸກໆ

ເມື່ອເຮັກພຣະອົມສົງສົມ ເຮັກທຳມາພຣະອົມສົງສົມ ເອພຣະອົມສົງສົມເປັນຜູ້ນຳໜີວິຫຼາຂອງເຈົ້າ ເຈົ້າເດີນທານພຣະ ເຈົ້າໄມ້ເດີນທານເຟີຕາມນາມ ເຈົ້າເດີນໃຫ້ດີ ເຈົ້າເດີນໃຫ້ຕຽງ ເດີນໃຫ້ເປັນທະຮຽນ ເຈົ້າເດີນເພື່ອອອກໄປຈາກຄວາມທຸກໆຄວາມເຄື່ອງຮ້ອນທໍາອະໄຮກທຳກໍາທໍາໃຫ້ດີ ທໍາໃຫ້ຕຽງ ທໍາໃຫ້ເປັນທະຮຽນ ທໍາໃຫ້ເປັນກາຮອກຈາກຄວາມທຸກໆຄວາມເຄື່ອງຮ້ອນ ອີ່ຢ່າງນີ້ເຮັກວ່າ ເຮັກພຣະອົມສົງສົມສາວກຂອງພຣະພຸທ່າເຈົ້າ

ເມື່ອມີຄວາມຮັກພື້ນຮູນ

... ຄືອ ...

ຮັກພຣະຮັດນອກຮັດຍ່າງນີ້ແລ້ວ

ກີ ເຮັກ ວ່າ ...

ເຮັດຍ່າງນີ້ແລ້ວມີມັນຄົງຂອງຊື່ວິຫຼາ

ຊື່ວິຫຼາຈະໄມ້ເງື່ອນແໜ່ນຄົດອນແຄລນ

ໄມ້ຫວັນໄຫວ້າວ່າສິ່ງທີ່ມາກຮະທບ

รักหน้าที่

เราต้องรักหน้าที่การงานที่เราต้องปฏิบัติ พุคถึงหน้าที่แล้ว...ทุกคนมีหน้าที่กันทั้นนั้น หน้าที่เฉพาะตัวก็มี หน้าที่อันต้องทำส่วนตัวก็มี หน้าที่อันต้องทำแก่ส่วนรวมก็มี...ทุกคนต้องมีหน้าที่

หน้าที่ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ เราไม่หน้าที่จะทำตนให้เป็นมนุษย์ คือให้เป็นผู้มีใจสูง อย่าเป็นผู้อ่อน懦ย่างคนใจดำ ให้เรารอยู่เหมือนคอกบัวชื่นเกิดในสร่าน้ำ น้ำไม่เป็นคอกบัว โคลนไม่เป็นคอกบัว คอกบัวเป็นคอกไม้สะอาด ถึงจะอยู่ในที่สกปรก...มันก็สะอาด ฉันใด 逮ก็ควรมีชีวิตอยู่อย่างสะอาด ไม่สกปรก ไม่เคราหมอง ฉันนั้นเหมือนกัน

หน้าที่ของความเป็นไทย 逮ก็ต้องทำใจให้เป็นอิสระไว อย่าเป็นทาสของน้ำเม่า อย่าเป็นทาสของการพนัน อย่าเป็นทาสของเพื่อนชั่วๆ อย่าเป็นทาสของความสุกสนาน เหลวไหล อย่าเป็นทาสของความเกียจคร้าน ความเป็นไทยเป็นหน้าที่ของคนไทย คนไทยไม่มีหน้าที่เป็นทาสของใครๆ เพราะความเป็นทาสมันขัดกับหลักของความเป็นไทย

เราเป็นพุทธบริษัท ก็มีหน้าที่ต้องทำตนให้เป็นพุทธบริษัท พุทธบริษัทต้องเป็นผู้รู้ ต้องเป็นผู้ดื่น ต้องเป็นผู้เบิกบานแจ่มใสอยู่ตลอดเวลา

ไม่ว่าเราจะอยู่ในฐานะใด ในตำแหน่งใด เราจะต้องรักสิ่งนั้น ต้องบูชาสิ่งนั้น ทำสิ่งนั้นด้วยชีวิต ด้วยความเสียสละ ด้วยความอศุ敦 ด้วยความนึกคิดเสมอว่า นี่คือหน้าที่ของเรา 逮รักสิ่งนั้น

คนที่ทำด้วยใจรักนั้น เขาทำอย่างประณีต อย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการกระทำนั้นอย่างแท้จริง ไม่ใช่ว่าทำอะไรสักว่าผ่านพ้นไป จึงได้ชื่อว่าเป็นคนรักหน้าที่ ที่เราจะกระทำอยู่ในชีวิตประจำวันของเรา

รักครอบครัว

เราควรจะรักครอบครัวของเราระบุ... เพราะเราอยู่เป็นครอบครัว เป็นวงศ์สกุล
แล้วก็รวมเป็นชาติ เป็นประเทศ เอาส่วนน้อย... ก็รักครอบครัว

เราต้องเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์แห่งความสุขส่วนรวม
คือครอบครัว เช่น สามีภรรยาอยู่ด้วยกัน ต่างคนต่างอยู่เพื่อกันและกัน สามีก็
อยู่เพื่อภรรยา ภรรยา ก็อยู่เพื่อสามี มีลูกมีเด็ก เรา ก็อยู่เพื่อลูกต่อไป ทำอะไร
ทุกอย่างเพื่อลูก สามีภรรยาจะไม่แทรกแซงกัน จะไม่แทรกร้าวกัน เพราะเราไม่ได้
อยู่เพื่อตัวเรา

แม้บางคนจะพูดว่า อยู่กันไม่ไหว รสนิยมไม่ตรงกัน ทำไมไม่ปรับให้ตรงกัน
ที่ไม่ปรับให้ตรงกันก็ เพราะว่าขาดความรักนั้นเอง เมื่อไม่มีความรักก็ไม่อยากจะอยู่
ด้วยกัน เห็นหน้าแล้วมันหม่นໄ้ส มันเบื่อ มันซึ้ง เลยห่างกัน หย่ากันแล้วลูกก็
ลำบาก ไม่รู้จะไปหาใคร

เกิดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองนั้น เกิดจากเรื่องปัญหาในครอบครัวกัน
ทั้งนั้น พ่อแม่แทรกแซงกัน อยู่กินกันไม่เรียบร้อย พ่อแม่ประพฤติเหลวไหล พ่อชี้เหล้า
แม่ชี้ไฟ ประพฤติไม่ดีงาม ลูกก็เลยหราบไปค้ายาน นั่นเป็นบาปอันยิ่งใหญ่ เป็นบาปที่
ลึกซึ้ง เป็นบาปที่ไม่ใช่เกิดแค่ตนคนเดียว เกิดแก่ครอบครัว เกิดแก่ประเทศไทย
เป็นการทำลายสิ่งทั่วๆ ที่ไม่ดีไม่งามทั้งนั้น

เราควรขอชี้ฐานใจเมื่อเรามีครอบครัวว่า เราจะรักครอบครัว เช่น
พ่อบ้านรักครอบครัว... ก็ไปทำงานด้วยใจรัก ทำงานเพื่อครอบครัว ทำด้วยความ
อดทน ด้วยความหนักแน่น ไม่เบื่อหน่ายในงานเพื่อให้งานเจริญ ตนก็พอใจเจริญ
ไปค้ายานแล้วก็ไม่ถูกได้ ไม่ไปเที่ยวสโนส์ ไม่ไปเที่ยวบาร์เที่ยวไวน์คลับ
ไม่ไปกับเพื่อนชั่วๆ หันหลังที่ชอบสนุกเข้าอย่างไม่เข้าเรื่อง หาเรื่องให้ลื้นเปลี่ยง
เงินทองโดยไม่ได้เรื่องอะไร เรา ก็รับกลับบ้าน เพราะเรา มีพันธะทางครอบครัว มีคน

คงอยู่ที่บ้าน เรายังจะไปหาเขา ไปอยู่ค้ายกัน กินข้าวพร้อมกัน นั่งคุ้นโทรศั้นค้ายกัน พร้อมกับเมียและลูก เมื่อคุ้นก็อธิบายให้ลูกฟังว่า อันนั้นเป็นเรื่องคือ อันนี้เป็นเรื่องช้า อันนี้เป็นเรื่องบกป อันนี้เป็นเรื่องบุญ ให้ลูกได้รู้ได้เข้าใจ สอนแนวทางชีวิตให้ลูกค้ายกในตัว แล้วก็คุ้นให้ลูกอ่านหนังสือ ทำการบ้าน เราช่วยกันคิดช่วยกันสอนให้แก่เขา

รักประเทศไทย

รักชาติ ก็คือรักพวงพ้องนั้นเอง รักคนในชาติ เราประณາให้คนทุกคนในชาติของเรารอยู่เย็นเป็นสุข เรียกว่า “รักชาติ”

อีกอย่างหนึ่งก็หมายความว่า เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมของชาติ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ทำงานอะไรก็ทำเพื่อส่วนรวมของชาติ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ทำงานอะไรก็ทำเพื่อส่วนรวม ไม่ทำเพื่อส่วนตัวแล้วคิดถึงตัว เป็นใหญ่ ทำอะไรก็นึกว่าตัวจะมีอะไร ตัวจะได้อะไรจากการกระทำนั้น นั้นเป็นการกระทำที่มีแต่ความโลภ มีแต่ความอยากได้ ไม่มีความเลี่ยสละ เกิดการทุจริตงานก็เลี่ยหาย

การครอบปั้นกินลินนาทคาดลินบนเกิดขึ้น เพราะอะไร เพราะคนไม่รักชาติ แท้จริง แต่รักตัวเองมากกว่า ทำอะไรก็เพื่อตัวเองไม่ได้ทำเพื่อชาติ เพื่อประเทศ เราจึงควรเปลี่ยนแนวคิดเลี่ยใหม่ว่า ตัวเรานั้นมั่นเล็กน้อย...ชาติใหญ่กว่า เราทำอะไรก็ต้องนึกถึงชาติของเรา ประเทศของเรา เวลาใดเราต้องการคนรักชาติ รักประเทศอย่างแท้จริง เลี่ยสละเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง โดยเฉพาะผู้ทำงานในการบริหารประเทศชาติ เช่น ข้าราชการเห็นแก่ส่วนรวม พึงทำงานนั้นด้วยใจบริสุทธิ์ บุตตรรม สม้ำเสນอ อย่าทำอะไรคุ้ยความลำเอียง เพราะรัก เพราะชั้น

เพราะกลัว เพราะหลง อย่าเป็นคนเห็นแก่ตัว อย่าเอาคำแห่งน้ำที่ไปหาผลประโยชน์เข้าช้างตัว อย่าเอาความรู้ความสามารถไปหาผลประโยชน์เฉพาะตัว พระพุทธเจ้าทรงคิ้วว่า...

อัคคีตนะ ปัญญา อสุจิมະนุสสา
บุคคลผู้ใช้สคิปัญญาความสามารถ
...เพื่อประโยชน์ตนถ่ายเคียว
เป็นคนสกปรก เป็นคนใช้ไม่ได้

เราอยู่อยู่อย่างคนสกปรก ให้อยู่อยู่อย่างคนสะอาด ปราศจากลิงชั่วลิงร้าย จึงจะเป็นการอยู่อยู่ต้องตรงตามหลักเกณฑ์ทางพระพุทธศาสนา ขั้นนี้ก็เรียกว่า “เรารักชาติ” เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ใครที่รักชาติเพื่อห้อง เพื่อกระเปาของตัว ก็เลิกรักชาติแบบนั้น เลิกกอบโภย แต่ว่าเริ่มเดินสละเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขส่วนรวม

ขอให้มีหลักปรัชญาประจำจิตใจเอาไว้สักหน่อยว่า คนเราเกิดมา มือเปล่าตัวเปล่า ตายไปก็มือเปล่า ไม่ได้อาหริไป เราจะโลภโมโภสัน อะไรงันนักหนา เราควรจะเกิดมาเพื่อเสริมเพื่อเติมเพื่อแต่งให้ชาติของเรา เจริญก้าวหน้าต่อไป คือว่าจะอยู่ด้วยความมั่นคงอย่างได้ จะเป็นประวัติศาสตร์ ในทางร้ายໄว้ในบ้านเมืองต่อไป

คืนแต่เช้าควรจะอธิษฐานว่า...

วันนี้...ข้าพเจ้าจะมีชีวิตอยู่เพื่อประโยชน์

เพื่อความสุขแก่ส่วนรวม

เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย

ขอให้พระพุทธ พระธรรม พระสัมมาเป็นกำลังใจให้แก่ข้าพเจ้า

ขอให้ข้าพเจ้ามีใจซื่อสัตย์ มีความเข้มแข็งอดทน

มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

ให้ตั้งใจไว้อย่างนั้น ก็เรียกว่าเรามีพื้นฐานแห่งความรักชาติ รักบ้านเมือง อะไรๆ ก็จะคีี้น มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น คนมีความรักถูกต้องก็เรียกว่าเป็นคนที่เจริญ มีคุณธรรมมีวัฒนธรรม มีอะไรๆ คือการทั้งนั้น ประเทศไทยบ้านเมืองของเรา ต้องการคนดี มีคุณธรรมประจำใจ

ขอให้เราตั้งใจจะมีความรักเพื่อนมนุษย์
มีความรักพระพุทธศาสนา รักชาติ รักประเทศ
รักหน้าที่การทำงาน รักครอบครัว
ให้...“อยู่กันด้วยความรัก”
อยู่ด้วยความเมตตาปรารถนาดีต่อกัน
...กับเพื่อนมนุษย์ทั้งหลายทุกวันเวลา

อย่าอยู่ด้วยความเหี้ยมโหดคุร้าย
 อย่าอยู่ด้วยความโกรธ ความเกลียด
 ความพยาบาท ความริชยาอาฆาตของเวรกับโศรา
 เพาะการเป็นอยู่เช่นนั้น...
 เป็นการเป็นอยู่ที่สร้างปัญหา
 สร้างความทุกข์ความເ科教คร้อน
 ทั้งแก่ตน... ทั้งแก่บุคคลอื่น
 เป็นการทำลายตน ทำลายท่าน

เราไม่ได้เกิกมาเพื่อการทำลายกัน
 แต่เราเกิกมาเพื่อช่วยเหลือกัน สร้างสรรค์กัน
 ให้มีความสุขความเจริญ สมปรารถนา . . .

อยู่เพื่อไม่ให้ครต้องเป็นทุกข์

คนเราทำอะไรนี่อย่าเห็นแก่ตัว แต่ต้องเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น

อุคุณการณ์ของพระพุทธเจ้านั้น

สอนให้เราอยู่เพื่อไม่ให้ครต้องเป็นทุกข์

อยู่เพื่อไม่ให้ครต้องเป็นทุกข์ในวงแอบก็คือในครอบครัว

เรามีชีวิตเป็นอยู่โดยไม่ได้ให้ครเป็นทุกข์

แม่บ้านไม่อยู่เพื่อให้พ่อบ้านเป็นทุกข์

พ่อบ้านไม่อยู่เพื่อให้แม่บ้านต้องเป็นทุกข์

พ่อแม่ไม่อยู่เพื่อให้ลูกทุกคนเป็นทุกข์

ลูกก็เหมือนกัน จะไม่ทำอะไรให้พ่อแม่เกิดความทุกข์เดือดร้อนใจ

อะไรที่เราทำแล้วคุณแม่ไม่สบายใจ คุณพ่อไม่สบายใจ

การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

เราต้องอยู่โดยไม่สร้างปัญหาให้แก่ครอบครัว ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม
หรือไม่สร้างปัญหาอะไรให้เกิดในวงการงานที่เราเข้าไปปฏิบัติ เกี่ยวข้องกันอยู่

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกุฏ)

เหล็กกับหิน

ถ้าเราเป็นนักธรรมะ

เราเก็บคิกก์พุจากันบ้าง ทำความเข้าใจกัน
แต่ว่าพูดค้ายใจเย็นๆ อย่าพูดค้ายอารมณ์ อย่าพูดค้ายความร้อนใจ
 เพราะถ้าพูดค้ายอารมณ์ ค้ายความร้อนใจ
 อีกฝ่ายหนึ่งก็เกิดอารมณ์เหมือนกัน เกิดความร้อนขึ้นมาเหมือนกัน
 ร้อนกับร้อนมาก rekhabgarn เหมือนหินกับเหล็กเอามาตีกันเข้า
 นั่นก็เกิดไฟเป็นประกาย เอาปุยอะไวางเข้าไปตรงนั้นมันก็ติดขึ้นมา
 เหล็ก...กับ...หิน มันทำให้เกิดไฟ rekhabgarn นี่ไง
 จิตใจคนเรานี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราพูดกันค้ายอารมณ์มันก็เกิดกิเลส
 เพราะต่างคนต่างละเอียดแตกต่างในเนื้อในตัวมากmany
 ไม่ได้ละสมธรรม ไม่ได้เป็นคนของพระ แต่ว่าเป็นคนของกิเลสมาตลอดเวลา
 คนเรารอยู่ค้ายกัน ความสุขเนื่องถึงกัน ความทุกข์เนื่องถึงกัน
 เวลาไม่ปัญหาให้ใจมาช่วยได้ นอกจากเราต้องช่วยกันแก้ ปัญหาจึงหมดไป

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิจชุ)

คนดีอ...ว้าดีอ

‘หงิ้ง’ นั่นคือตัว ‘ทิภูธิ’ นั่นเอง

ถ้าพูดภาษาอุปกิเลสเรียกว่า ‘มานะ’

มานะคือสำคัญว่าฉันเป็นนั่น เป็นนี่ ฉันอย่างนั้น อย่างนี่

ฉันเป็นผู้ใหญ่ ฉันเกิดมาก่อน ฉันมีความรู้เป็นปริญญา

คนที่จะมาพูดอะไรให้ฟังไม่ได้ปริญญาอะไรสักตัว ฉันไม่ยอมรับฟัง

หรือว่าฉันมีความมากกว่า ฉันมีฐานะดีกว่า

...มานะทั้งนั้นแหละ...

ดีอตัว เปื่อหงิ้งขึ้นมา แม้ว่าใครจะพูดอะไรไม่ยอมเอา ไม่ยอมฟัง

คนที่ไม่รับฟังอย่างนี้เรียกว่าเป็น “คนดื้อ” นั่นเอง

เป็นคนดื้อ...ดื้อเรื่อยไป คันเรื่อยไป ไม่ยอมรับฟังใคร

เหมือนภาพที่เข้าใจเป็น “ว้าดีอ” นั่นแหละ

ว้าดีอ...คนหนึ่งจูง อีกคนหนึ่งไล่หลัง ว้าดีอเข็งอยู่อย่างนั้นแหละ ไม่ยอมไป

อย่างนี้นักใช้ไม่ได้ แล้วจะอยู่ค้ายกันไปได้อย่างไรล่ะ

อ่อนน้อม ถ่อมตน

ความอ่อนน้อม ถ่อมตน นี่มันไม่ใช่เรื่องเล็กนะ
นั้นเป็นเรื่องถอนมานะ ถอนทิฐิ ถอนความเห็นแก่ตัวให้มากเลย
คนที่อ่อนน้อมยอมรับฟังนี่คือ
ถอนมานะ...ความถือตัวถือตนอะไรต่างๆ ยอมรับฟังด้วยคี
คนประเภทนี้อายุยืน คือยังยืนอยู่ในธรรมะ
สภาพจิตผ่องใจ สภาพกายก็ผ่องใส มีกำลังกายในมั่นคง
ไม่มีอะไรมาโใจตีให้พ่ายแพ้ได้ มีกำลังอย่างนี้แล้วก็มีความสุขทางใจ
 เพราะมีความอ่อน...อ่อนน้อม ถ่อมตน
 รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น
 ไม่ใช่ฟังเฉยๆ ฟังแล้วเอาไปใช้ เอาไปปฏิบัติในชีวิৎประจำวัน
 ทำให้มีความสุขขึ้น ทำให้ชีวิตดีขึ้น ทำให้การเป็นอยู่ดีขึ้นทุกประการ
 แต่ที่มันไม่ได้ผลก็ เพราะมันมีมานะนี่แหละ ถือตัวไม่ยอมใคร ไม่ยอมรับฟัง
 ตัวมานะนี่มันร้ายนักหนา ค่อยกระซิบอยู่ในใจ เป็นเรื่องร้ายควรจะแก้เหมือนกัน

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิจชุ)

หัวใจ

พระท่านสอนว่าอ่อนเม้า อย่าให้โมโหครอบจำกิจ
เมานิวย เมานิชีวิต เมานิความไม่มีโรค เมานิทรัพย์สมบัติ
เมานิความเป็นใหญ่ เมานิอำนาจเจ้าสัว
...เมามิได้ทั้งนั้น...

ให้มีความสำนึกรู้ว่าสิ่งทั้งหมดคนนี้เป็นแต่เพียงอะไร?

...หัวใจ...เข้าเรียกว่า “หัวใจ”

หัวใจพอเข้าส่วนเข้า ออกมา ก็ต้องว้าไป รำแบบพระราม พระลักษณ์
รำแบบหนุ่มงาน ก็ว่ากันไปตามเรื่อง
แต่พอเข้าหลังโรงก็ต้องไปถอดออกเร็วๆ...มันร้อน ลมไวนานไม่ได้
พากตัวละครมันเป็นอย่างนั้น
เราต้องรู้ว่าเข้าให้แสงเป็นตัวอะไร พอด้วยแสงแล้วมันก็หมดเรื่อง
...ชีวิตก็เป็นอย่างนั้น...

ถ้าเราคิดให้มันไม่มีอะไร เรายังไห้อ่านนี่แล้วชีวิตก็ไม่มีอะไรเลี่ยหาย

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิกขุ)

รู้ทัน

อยู่ทั้งหลายนี้ชอบเก็บ...ชอบกักกันนักหนาล่ำ
 เก็บ...กัก...เอาไว้มันก็เป็นทุกข์ ถ้าปล่อยไปมันก็ไม่ทุกข์อะไร
 การปล่อยก็คือความรู้ทันคือสิ่งนั้นนี่เอง
 รู้ทันว่าสิ่งนี้คืออะไร เกิดอย่างไร ดับอย่างไร
 เราควรเข้าไปจับถือมันไว้หรือไม่
 เรารู้ทันอย่างนี้แล้ว มันก็คับไปตามธรรมชาติของมันนั้นเอง
 เกิดที่ไหนมันก็คับที่นั้น...มันไม่ติดตามเรามา
 มนุษย์นี้ชอบเก็บ ชอบสะสม สะสมวัตถุ
 สะสมธรรมะ...ค้านชั่วก็สะสมไว้ ค้านคีก็สะสมไว้
 แล้วนานั้นพิจารณาด้วยความไม่มีปัญญา มันจึงทำให้เราทุกข์ป่าอย่า
 “คุ” โดยไม่มีปัญญา ก็เป็นทุกข์ คืนวนเพราะลิงนั้น
 เรายังคงเหลือมันว่ามันเกิดทางนี้ แล้วมาอย่างนี้ เป็นของมันอย่างนี้
 อย่างไปนี้ก็อย่างนั้น คุก้ายปัญญาแล้วปล่อยมันไปตามสมัย อย่างนี้ใจก็สงบ

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาบันทกิกชุ)

ผู้รักดีมีความสุข

ธรรมะวัชระเรื่องอยู่กันด้วยความรัก

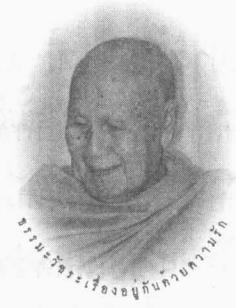

การที่จะได้รือว่า “คนดี” หรือ “ผู้รักดี” นั้น
เราต้องมีความรักความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์
เรียกว่า “อยู่กันด้วยความรัก” มีความประณานาคีต่อกัน
เพราะทุกคนในโลก . . .

ล้วนเกิดมาเพื่อช่วยเหลือ สร้างสรรค์กันและกัน
หากทุกคนกระทำได้ดังนี้แล้ว
ผลตอบแทนที่ได้รับ ก็จะมีแต่จะก่อให้เกิดความสุข ความเจริญ
แก่ชีวิตของตัวผู้กระทำเอง แก่สังคม แก่ประเทศชาติ และโลกความสงบ

พระพرحمังคลาจารย์(หลวงพ่อปัญญาบันทึกชุ)

ผู้รักคิจลากหำกับความนีกคิด

คนเราเวลาไม่มีความทุกข์ ถ้าคิดตรัวใจจดให้คิดแล้วจะมองเห็นความจริง จะจับได้ว่าที่ได้เป็นทุกข์นี้ เพราะอะไร ก็เพราะว่าคิดแต่เรื่องนั้นเรื่องเดียว...เรื่องที่จะทุกข์เรื่องเดียว เรื่องที่จะเป็นเหตุให้เกิดความไม่สบายนิ กลุ่มใจเพียงเรื่องเดียว เรื่องอื่นมีแต่เราไม่คิด คิดอยู่แต่เรื่องนั้น แล้วก็นั่งกลุ่มอกกลุ่มใจอยู่ตลอดเวลา ทำไมจึงกลุ่ม?...ก็กำลังไปคิดแต่เรื่องที่ทำให้กลุ่มนั้นเอง

อะไรๆที่เกิดขึ้นในใจของคนเรานั้น มันเกิดจากความคิดของเราเอง ไม่ได้เกิดมาจากอะไรอื่น ลิ่งอื่นภายนอกมันเป็นไปตามสภาวะของมัน ลิ่งใดเกิดแล้ว เป็นแล้ว ลิ่งนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลง แล้วก็มีการแตกสลายไปในที่สุด ไม่ว่าอะไร เมื่อกันทั้งหมด

เราคงจะเคยไปเที่ยวเมืองเก่า เช่น อุบลฯ ท่านไปเที่ยวที่อุบลฯ ท่านได้อะไรบ้าง? บางคนไปเที่ยวแล้วโทรศัพท์หัวฟ้าหัวเหวี่ยง โทรศัพท์หนา พม่านีมันใจร้าย มาทำลายกรุงศรีอยุธยา...แล้วก็โทรศัพท์หัวมันแตกแน่ๆ คิดไปถึงขนาดนั้น ทำไม่ไม่คิด แม่อื่นบ้าง ในแต่ที่มันจะทำให้เกิดปัญญา ให้เกิดอะไรที่เป็นประโยชน์ในทางจิตใจ

คนเรามักไม่ค่อยนึกไปในแบบให้เกิดปัญญา ไปคิดในแบบรากะเลียบ้าง ในแบบสะเลียบ้าง ในแบบโนหะเลียบ้าง มักจะวนอยู่ในวงจรของกิเลส เพราะว่ามันซึ่นทางให้กิเลสเกิดง่าย แต่ว่าปัญญานี้มันเกิดไม่บ่อย ถ้าเราทำให้เกิดปัญญาเลียบ้าง จิตใจก็จะคุ้นเคยกับเรื่องทางปัญญา เมื่อคุ้นกับเรื่องทางปัญญา...มีอะไรเกิดขึ้นปัญญา ก็จะสอดแทรกโผล่มาทันท่วงที เช่น นาปลอบโยนจิตใจเรา นาบอกร่าว

อย่างนั้นอย่างนี้ แล้วเราจะจะไม่มีความหลงผิด เข้าใจผิด ความทุกข์ หรือความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้นทางจิตใจนั้นก็จะบรรเทาหรือคลายไป อันนี้ เพราะเราคิดได้ คือเราคิดอีกมุมหนึ่งได้

ขอให้คิดว่า โลกเรา呢 มีหลายมุม หลายเหลี่ยม ที่เราระมอง ถ้ามองไป ด้านหนึ่งมันมีความกลมใจ แล้วเราไปมองอยู่ทำไม่ที่ตรงนั้น คล้ายๆ กับว่า หน้าต่างบ้านเรา ด้านหนึ่งเปิดไปแล้วเห็นน้ำคลองเน่าเหม็นกลิ่นอบอวลดีทั้งหมด เราเปิดปีบ... มีกลิ่นเหม็น แล้วจะเปิดชุมนุมทำไม่ด้านนั้น... เปิดมันเสีย แล้วก็เปิดอีกด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งนั้นเป็นสนามหญ้าเขียวสดและมีต้นไม้ร่มรื่น พอเราเปิดมองไปก็สวยงามใจ เพราะได้เห็นสิ่งที่ทำให้เพลินใจเป็นท่า เราก็ควรมองด้านนั้น ส่วนด้านที่มันเน่า มันเหม็น มันสกปรกมีน้ำคั่ำ เราอย่าไปเปิด... เปิดมันเสียเลย ไม่ต้องเปิดด้านนั้นต่อไป อย่างนี้ก็สวยงาม

โลกเราหรือชีวิตของเรานั้น

มันมีหลายเหลี่ยม หลายมุม หลายเ

เราระมองไปในแบบไหนก็ได้ . . .

สิ่งต่างๆ ที่มันอยู่รอบๆ ตัวเรานั้น มีทั้งคี มีทั้งเสีย

ถ้าเรามองเป็น.... อาจจะเห็นความคีก็ได้

ถ้ามองไม่เป็น... อาจจะเห็นแต่ความไม่คีก็ได้

จะนั่นคนบางคนเมื่อมองอะไรแล้วมักจะเกิดกิเตส

เช่น มองแล้วเกิดความโกรธ มองแล้วเกิดความเกลียด

มองแล้วเกิดความริษยา อาฆาตพยาบาท ของเร

. . . มีแต่เรื่องไม่คีเกิดขึ้นในใจ

แล้วก็อาจมานั่งกลุ้มอกกลุ้มใจคับยประการค่าๆ

อย่างนี้เรียกว่า มองในด้านร้าย... มันไม่ถูกต้อง

เราควรจะมองในด้านที่มั่นถูกต้อง

ค้านที่ถูกต้องนั้นมองอย่างไร?

คือ มองให้รู้ว่า สิ่งนั้นคืออะไร สภาพความจริงของสิ่งนั้นมันเป็นอย่างไร อย่างนี้เรียกว่า มองในค้านความจริง ค้านสัจจะ

พระพุทธศาสนาของเรานั้น ท่านสอนให้เรามองอะไรมาตามที่มันเป็นจริง มีคำบาลีอยู่คำหนึ่งว่า “ยถาภาคภูณัทสสนะ” หมายความว่า รู้เห็นถึงทั้งหลาย ตามที่มันเป็นจริง มองถึงทั้งหลายให้รู้เห็นตามที่มันเป็นอยู่จริงๆ ถ้าเรามองสิ่งนั้น ชัดตามที่มันเป็นอยู่จริงๆแล้ว มันก็ปกติ ไม่เกิดอะไร แต่เกิดปัญญา เกิดความเข้าใจในสิ่งนั้นอย่างถูกต้อง แล้วความวุ่นวายทางจิตใจก็ไม่มี ที่เกิดความวุ่นวาย ขึ้นนั้นก็ เพราะว่าเรามองไม่ถูกความจริงของมัน ไปมองถึงที่เป็นมายา สิ่งที่ไม่ใช่ของจริงของแท้ ไม่ได้คุ้นให้ลึกซึ้งถึงสิ่งนั้นว่ามันคืออะไร เนื้อแท้มันเป็นอย่างไร การมองอย่างนี้แหละทำให้เกิดเป็นปัญหา สร้างความทุกข์ความเดือดร้อนขึ้นด้วย ประการท่าๆ

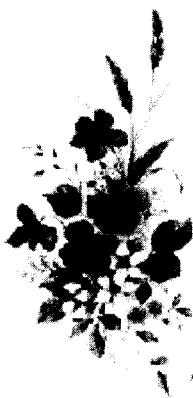
ที่นี้ ปกติคนเรานั้นอยากจะอยู่อย่างเป็นทุกข์หรืออยากจะอยู่อย่างเป็นสุข? คำว่า “ความสุข” ในที่นี้ให้หมายถึง “ความสงบจิตสงบใจอยู่ เพราะรู้อะไร ความความเป็นจริง” เราถืออยู่อย่างมีความสุข ความสบายน ทุกคนล้วนต้องการอย่างนั้น เมื่อเราต้องการจะอยู่อย่างสงบสุข แล้วทำไมเราจึงไปคิดเรื่องให้มันมีความทุกข์ใจ คิดเรื่องให้เกิดความร้อนอกร้อนใจ นั่งกลุ่มอกกลุ่มใจอยู่ด้วยเรื่องปัญหาเล็กๆน้อยๆ ซึ่งมันเกิดขึ้นในวิธีชีวิตของเรา อย่างนี้ก็เรียกว่า คิดเรื่องให้ตนเกิดความทุกข์เอง ไม่มีใครมาทำให้แก่เรา แต่เราทำให้แก่ตัวเราเอง การทำให้แก่ตัวเราเองก็คือว่า คิดเรื่องนั้นขึ้นมาในแบบที่ไม่ถูกต้อง มองไม่ตรงตามสภาพที่เป็นจริง เลยเกิดเป็นปัญหา ทำให้เกิดความกลุ่มอกกลุ่มใจด้วยประการท่าๆ

เรื่องบางเรื่องที่มันเกิดขึ้นในชีวิตของเรา...จะแล้ว พูดตามภาษาของนักการพนันก็ว่า...มันเงนไปแล้ว แต่เราไม่ยอมให้มันเงน ยังพยายามนั่นคิด นั่นนึกอยู่ตลอดเวลา เห็นอะไรก็คิดไปในแบบทุกข์ทั้งนั้น

เช่น เห็นข้าวของเครื่องใช้ไม่สอยอะไรต่างๆ ของคนที่จากไปเคยให้สอย
มองแล้วก็ห่อเที่ยวไว ทำให้เกิดความทุกข์ขึ้นมาในจิตใจ อย่างนั้นก็ เพราะว่าไม่มอง
ให้มันรู้สึกตามสภาพที่เป็นจริง จึงได้เกิดอารมณ์ เช่นนี้

เพราะฉะนั้น . . .

ถ้าใครไม่อยากจะนั่งเป็นทุกข์
ไม่อยากจะเดือดร้อนใจ
มีอะไรเกิดขึ้นในชีวิตของเรา
เราเก็บต้องหักคิดไปในเบื้องของ “ธรรมะ”

ธ ร ร ณ ะ ว ช ร ะ ที่ ๒

ผู้รักคือลูกในมนุษย์สัมพันธ์

ปัญหาอาจจะเกิดขึ้นว่า เรายังปฏิบัติธรรมอะไร?

...เราจึงจะอยู่กันด้วยความสุข ความสันຍ ตามสมควรแก่ฐานะ
ธรรมะที่เราควรจะใช้ก่อนจะได้รับหมาดี คือ . . .

เราจะต้องอยู่กันด้วยความเมตตาปราณีต่อกัน

อยู่กันด้วยความเห็นอกเห็นใจกัน

อันนี้เป็นคุณธรรมชั้นแรก ชั้นพื้นฐานที่มีให้เราทั้งหลายปฏิบัติ

ญาติโยมทั้งหลายเคยรับศีลกันมายๆ รับศีลห้า ศีล ๕ ข้อ

เรารับข้อแรกว่า จะไม่ฆ่าใคร ไม่เบียดเบียนใคร ไม่ทำให้ใครเจ็บปวด
เดือดร้อน

แล้วข้อต่อไปว่า จะไม่ลักลั่งเอาของใครๆ ไม่นักณ เอาไว้คือเปรียบฯ
ในเรื่องการทำมาหากิน การเอาไว้คือเปรียบกันนั้นก็คือศีลเหมือนกัน เช่น คน
ค้าขายเอาไว้เริงครา การกักทุนลินค้า เป็นต้น มันก็อยู่ในการผิดศีลข้อที่สอง
นั้นเรียกว่า เอาของเขาคนที่เขาไม่ให้ เพราะว่าการกระทำเช่นนั้นจะทำให้เพื่อน
มนุษย์ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน

แล้วศีลข้อที่รับต่อไป คือ จะไม่ล่วงเกินในของรักและของชอบใจของใครๆ
เอกสารในธรรมลิทธีในสิ่งรักของคนอื่น ของใครก็ของใคร เราไม่ล่วงเกินแก่กัน

ศีลข้อที่เราับต่อไป คือ เราจะอยู่ด้วยการพูดคำอ่อนหวาน สมานสามัคคี
มีประโยชน์ จะไม่พูดโภหกหลอกหลวงฯ ไม่เขียนอะไรหลอกหลวงฯ ค้าย ข้อนี้มัน

กินความถึงการเขียนด้วยเหมือนกัน ถ้าเขียนแทนพูด อย่างนี้ก็เรียกว่า เราไม่ถือศีล
ข้อที่สี่

ส่วนศีลข้อที่ห้านั้น เราจะไว้เพื่อรักษาสติสัมปชัญญะให้คงที่ ไม่ให้สติเรา
เด lokale เลื่อนไปจากจิตใจ คนเราเมื่อสติสัมปชัญญะไปจากจิตใจของเราแล้วนั้น ก็
เรียกว่าความเป็นมนุษย์น้อยไป เราถึงมีแต่เรื่องวุ่นวาย ก่อให้เกิดความลับสนกัน
ด้วยประการต่างๆ

ในเรื่องศีลที่เราับไปปฏิบัตินั้น จะเห็นได้ว่า ข้อหนึ่ง ข้อสอง ข้อสาม ก็อยู่
ในเรื่องเมตตาปวานีตอกันนั้นเอง ถ้าเราไม่ใจประกอบด้วยเมตตาปวานี เห็นอกเขา
อกเรา ไม่เห็นแต่อกเราคนเดียว...ต้องเห็นอกเขาด้วย ไม่เอาแต่ใจเราผู้เดียว...
ต้องเอาใจผู้อื่นบ้าง ให้รู้ว่าเขาภัยเราต่างมิจิตใจเหมือนกัน รักความสุขเหมือนกัน
เกลียดความทุกข์เหมือนกัน อะไรที่เราไม่พอใจ ไม่พึงใจ คนอื่นเขาไม่ชอบใจ
ไม่พึงใจในสิ่งนั้น

การปฏิบัติตอกันอย่างชนิดง่ายๆ ธรรมชาตسامัญญาอยู่ตรงนี้
อยู่ตรงที่ว่า . . . เห็นอกเขาอกเรา

ไม่เอารักเข้าเปรียบใคร ไม่ชั่มแหงใคร

ไม่ทำใครให้เกิดปัญหาให้ความทุกข์ความเดือดร้อน

. . . ด้วยประการต่างๆ . . .

อย่างนี้ก็เรียกว่า มิใจประกอบด้วยคุณธรรม

ก็อยู่กันด้วยความสงบ เรียบร้อย

สัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ด้วยคี

สมมติว่าเราเป็นคนมีทุนประกอบการงาน แล้วมีคนทำงานกับเรานั้น จะ
ลักษณะก็ตาม เราผู้เป็นนายจ้าง เราเป็นผู้มีคุณธรรมประจำจิตใจ ก็ไม่คิดเอารัก
เอาเปรียบคนที่เป็นลูกจ้างของเรา เราเห็นใจเข้าในการทำงาน เราเองก็คิดได้ว่า
เราจะอยู่คนเดียวไม่ได้ แม้เราไม่สามารถที่ทำอะไรไม่ได้ ถ้าไม่มีคนอื่นมาช่วยงาน

กับเรา มีนาทยุนแต่ไม่มีกรรมการ...จะทำอะไรได้ มีนาวยังแต่ไม่มีลูกจ้าง...จะทำอะไรได้ โลกนี้ทุกคนเท่ากันไม่ได้ มันต้องมีคนมั่งมี ต้องมีคนยากจน ต้องมีคนโง่ มีคนนิลตาด มีคนแข็งแรง มีคนอ่อนแย สภาพลั่นคลั่นเป็นอย่างนั้น เราจะปรับให้มันเท่ากันไม่ได้หรอก จะไปปรับคนมั่งมีให้มาเท่ากับคนจนก็ไม่ได้ แต่ว่าปรับทางจิตใจกันได้ ปรับจิตใจให้โอนอ่อนเข้าหากัน ผ่อนลั่นผ่อนยาเข้าหากัน ไม่อุ้กนัดยัน้ำใจเที่ยมเกรียม บันหน้ายักษ์หน้ามารเข้าใส่กัน ไม่ใช่ยกหัวใจให้กันแล้วก็แจ้งข้ามมาติกันที่ท่าเตียน แล้วทำให้ห่านนั่นมันเตียนไป...อย่างนั้น มันไม่ได้ อุ้กนัดแบบนั้นมันก็วุ่นวาย เกือคร้อน เราจะต้องอุ้กนัดแบบที่ว่า หน้ามนุษย์กับหน้ามนุษย์เจอกัน ถ้าเป็นหนังตะลุงเขารายกว่ามนุษย์กับมนุษย์มาเจอกัน ยกหัวใจยกหัวใจกันไม่ค่อยได้เรื่อง มันไม่มีธรรมะ มันก็ต้องทะเลกัน ติกัน แหงกันนั่น เพราะขาดคุณธรรม

เราอยู่ด้วยกันต้องเห็นอกเห็นใจกันใช้ธรรมประกอบในการงาน เช่นว่า คนเขาทำงานเหนื่อยๆ เราก็ต้องเห็นใจว่าเหนื่อย ก็เหนื่อย พูดจาอ่อนหวานกับเข้า แสดงน้ำใจ มีอะไรก็ให้เขากินเข้าใช้ ให้เข้าได้พักได้ผ่อนคลายสมควร ปีหนึ่ง เคื่องหนึ่งทำงานทำการมาพอสมควรแล้ว คิดบัญชีบัญชีเสร็จแล้ว...มีกำไรเท่านั้นเท่านี้ เราก็นึกว่ากำไรมีนี่เราทำงานเดียวไม่ได้ แต่ทุกคนช่วยกันจัดทำขึ้น เราก็ควรเปิดเผยรายรับรายจ่ายให้รู้ว่า นี่แหล่ะที่ทำว่ามีกันมากอย่างพื่อย่างนองตลอดไป มันได้กำไรเท่านี้ ก็ขอแบ่งให้แก่พวกราษฎรคนบ้าง เพื่อจะได้เอาไปกินไปใช้ แล้วก็แบ่งไว้สำหรับลงทุนต่อไป เพื่อจะได้ขยายงานให้มันกว้างต่อไป เราก็ต้องอ่อนโยนเปิดเผยเห็นอกเห็นใจ คนที่เป็นลูกจ้างเราก็คงจะไม่ใจเที่ยมใจให้ครอบครอง ถ้าเราผู้เป็นนายกมลงมา เขาก็แหงหน้าชั้นหา คาดต่อตามนักเจอกันตรงกลางนั้นแหละ เรียกว่า เราก้มหน้าหน่อย เขางงขึ้นไปหน่อย...ก็พงกัน แต่ถ้าเราเมินไปทางโน้น เขาก็เมินไปทางนั้น มันไม่มีทางจะเจอกันเลย คนเราถ้าไม่ได้ยื้มเข้าหากันแล้ว มันก็ตั้งหน้าเป็นศัตรูกัน มุ่งร้ายต่อกัน เอารัดเข้าเปรียบกัน เช่น ผู้น้อยทำงาน

เอกสารคือเปรียบนายทางเวลา ทางการงาน หาโอกาสสักเล็กน้อย ซ่อนนั้นซ่อนนี่ อะไรพอซ่อนได้...กุซ่อนไป ซ่อนที่ชายผ้าบ้าง กระเบ่าบ้าง อะไรเล็กๆน้อยๆ นั่น ก็ เพราะเหตุว่านายก็คือเปรียบ ลูกจ้างก็คือเปรียบบ้างเหมือนกัน เรียกว่ามันพอ คุกัน เข้ากันได้ในรูปอย่างนั้น พอกันน้ำสมเนื้อกันในด้านเดียว ไม่ใช่สมกันแล้วเกิด ความคือ

สำหรับนาย...เราต้องแต่งความศีให้แก่เขา มันเป็นหน้าที่ของเรานั้นเป็นนาย จะต้องทำความเข้าใจกับผู้ที่มาอยู่กับเรา เริ่มต้นก็ทำความเข้าใจกันเล็กก่อน ให้ ทุกคนที่มาอยู่นั้นเหมือนกันว่า เราเป็นคนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน máravamśang งานการทั้งกัน รับผิดชอบร่วมกันในหน้าที่การงาน อย่าถือว่าเป็นงานของฉัน เป็น งานของคนนั้นคนนี้ แต่ให้ถือว่าเป็นของเราทุกคน เรามาลงเรื่องลำเดียวกันแล้ว ทุกคนมีหน้าที่ต้องช่วยกันถือ ช่วยกันพยายาม ช่วยกันถือหัว ช่วยกัน วิคน้ำ ช่วยกันอุดรู้รู้ เพื่อให้เรื่องนี้ไปถึงปลายทางให้เรียบร้อย จะมาเกี่ยงกันก็ไม่ได้ ถ้าขึ้นเกียวกัน...เรื่องไม่เดิน เรื่องล้ม ผลที่สุดเราจะจมน้ำตาย

ในวงการงานก็เหมือนกัน เรามาทำงานร่วมกัน ถ้างานอยู่เราเกือบอยู่ งานไม่มี เราจะอยู่กันได้อย่างไร เช่น งานล้ม...ไม่ใช่ล้มแต่ฉัน เชือก็ล้มคัวยเหมือนกัน เพราะเชือกไม่มีงานทำต่อไป ที่นี่เราช่วยกันอย่าให้งานมันล่มมันจบ ให้ถือว่าเรา ทุกคนเป็นคนเดียวกัน máravamśang เรื่องลำเดียวกันแล้ว มีอะไรก็ช่วยกันคิด ช่วย กันทำ ช่วยกันรักษาผลประโยชน์ตนจะเกิดขึ้นเป็นส่วนรวม แล้วเราจะค่อยจัดการ แบ่งกันเวลาสิบปี อย่างนี้ก็อยู่กันเรียบร้อย เพราะว่ามีคุณธรรมเข้าไปเป็นเครื่อง ประสานระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง คนก็อยู่กันด้วยความสุขความสงบ ไม่มีปัญหา ไม่ก่อการรุนแรง มีแต่เรื่องความเห็นอกเห็นใจกัน

เวลาใดคนงานไม่สบาย เจ็บไข้ได้ป่วย เราต้องคุ้มครองรักษา อันนี้ไม่ต้องอาศัย กฎหมายอะไร อาศัยคุณธรรมเท่านั้นพอกัน คนไทยเราโบราณก็อย่างนั้น คนในบ้าน เจ็บไข้ได้ป่วยก็คุ้มครองรักษา ไม่มีโรงพยาบาล...สมัยก่อนก็ไปหาหมอ หายตัวมิให้กิน

ทำกันไปตามเรื่อง รักษาดูแลประคบประหงกันไปจนกว่าจะหาย หายแล้วก็ได้ทำงานร่วมกันต่อไป อย่างนี้มันเกิดความเห็นอกเห็นใจต่อกัน มุนหมายเราถ้าเราแสดงความรักต่อเขา เขาไม่เกลียดเราแน่ๆ แต่ถ้าเราแสดงความเกลียดต่อเขา ผลกระทบความเกลียดตอบนั้นเอง มันก็เป็นเรื่องธรรมชาติ เราจึงกับเขา...เขาก็ต้องยึดกับเรา เราปั้นหน้ายักษ์ใส่เขา...เขาก็ปั้นได้เหมือนกัน เขายังปั้นเขามั่ง เขายังปั้นให้ใหญ่กว่าเราเสียอีก ที่นี่ยกย่องตัวก็ถือตะบองเข้าหากัน ฟากกัน เกิดเป็นปัญหาขึ้นในวงการงาน เกิดความเสียหายต่อกัน

บริษัทคือความ องค์กรหรือห้างร้านใดก็ตาม ถ้าอยู่กันด้วยธรรมะจะมีแต่ความเจริญก้าวหน้า แต่ถ้าอยู่ด้วยความไม่เป็นธรรม เครัวรักเคราเปรียบกันทุกวิถีทางเขาเรียกว่าเต็มเข้าใส่กัน ต่างคนต่างเต็มเข้าใส่กัน เมื่อต่างคนต่างเต็มแล้วมันไม่ได้เรื่องอะไร...เสียหาย เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน แต่หากเราเอาใจใส่ต่อกันในทางที่ถูกที่ชอบแล้ว เรื่องทั้งหลายก็จะคืบขัน ก้าวหน้าขึ้นทุกวิถีทาง อันนี้คือการใช้ธรรมะต่อกัน

ไม่เฉพาะแต่นายจ้างกับลูกน้องเท่านั้น ไม่ว่าในสถานที่ใด ในเรื่องอะไรถ้าใช้ธรรมะแล้วเรื่องมันก็เรียบร้อย เช่นการจราจรคับคั่ง ถ้าคนขับรถทุกคนใช้ธรรมะ ผ่อนผันเลี้นยางกัน ไม่ใช่เราอยากไปคนเดียว คนอื่นเขาก็อยากไปด้วยเหมือนกัน มีอะไรนิคอะไรหน่อยก็ค่อยแบ่งกัน ถนนมันแคบ...แบ่งกันเดินคนละนิคละหน่อย เห็นใครแซงขึ้นไป...คุณอยากไปก่อน...ไป พอจะอยู่ข้างหลัง ค่อยผ่อนผันกันไปอย่างนั้น ไม่แข่งกัน แข่งกันคือแข่งกิเลสกัน เอการวมช่วยอกมาแข่งกัน แกทำได้ ข้าทำได้ อันนี้ไม่ได้ช่วยให้สังคมคืบขึ้น เพราะว่าต่างคนต่างก็ช่วยกันทำช้า เมื่อคนนั้นทำได้...กูทำได้ คนนั้นโง่ได้...ข้าก็โง่ได้ คนนั้นมันเอาระเบียบได้...ข้าก็เอาระเบียบได้เหมือนกัน อย่างนี้ก็เหมือนกับว่า ชวนกันเอาระเบียบได้...ชวนกันเอาระเบียบได้เหมือนกัน กลายเป็นคนสกปรกันไปหมด มันก็อเหตุและเป็นปัญหา

ผู้มีธรรมะประจำใจนั้นเข้าถือหลักที่ว่า คนอื่นจะทำชั่ว...เราไม่ทำชั่ว คนอื่นเขาจะทำอะไรไม่เป็นธรรม เราจะไม่เอาอย่าง เราจะใช้ของคือตอบโต้กับของชั่ว ให้ทำตัวเหมือนกับไม้จันทน์หอม ไม้จันทน์หอมนั้นยิ่งทุบมันยิ่งหอม เราทุบลงไปกลิ่นของมันกระจายออกมานะ ทุบทุกที...หอมทุกที ไม่เหม็นแก่ ใครๆ เป็นอันขาด คนเราก็ควรจะอยู่อย่างนั้น เรียกว่าทำจิตใจให้มั่นคงอยู่ ในคุณงามความดี มีความเมตตาและปรานีต่อกันและกัน หันหน้าเข้าหากัน เกื้อกูลกันในทางที่ถูกที่ชอบ

ในวันหนึ่งของชีวิตเราแล้วนั้น เราควรจะได้วางความคิดไว้ว่า เราเมื่อไรที่จะทำให้เป็นประโยชน์แก่ใครได้บ้าง ในวันนี้ ในที่ทุกแห่ง นั่นที่ไหน ยืนที่ไหน ให้มีความคิดประจำใจว่า ฉันเมื่อไรที่จะทำให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่นได้บ้าง หรือว่าจะรับใช้อะไรแก่ใครได้บ้าง ให้คิดไว้อย่างนี้บ่อยๆ ทั้งหน้ากัน แล้วญาติโยมก็จะเห็นว่า รอบตัวเรามันดีขึ้น เช่น เราจะแล้วคิดว่าคนอื่นเข้าจะได้นั่งหรือเปล่า เราสینแล้ว คนอื่นเขามีที่ยืนหรือเปล่า เรา กินแล้วคนอื่นเมื่อไรกินหรือเปล่า เราสบายนแล้ว คนอื่นเข้าได้รับความสบายนหรือเปล่า อป่าเป็นคนไม่ยอมมองคุณใคร...มันก็ไม่ได้เหมือนกับคนโบราณว่า “ได้ข้าวหม้อน้อย วางอยู่ห่วงขา ก้มหน้าก้มตา กินอยู่คนเดียว” ไม่มองใครแม่ใครจะยืนมอง กินด้วยความทุกข์ กินเพระกัดล้วคนอื่น จะมาแย่งเอากัน แต่ถ้าเรามีอะไรกินแล้วแบ่งกันกินคนละนิคละหน่อย กินกันด้วยอารมณ์สบายนะ

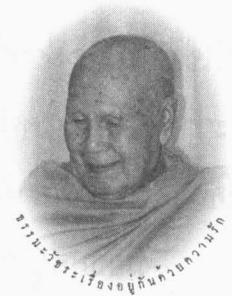
การให้...

มันเป็นบ่อเกิดแห่งความสุข

การเอกสารเอาเปรียบ...

มันเป็นบ่อเกิดแห่งความทุกข์ความเคืองร้อน

ผู้รักคิมีศิลปะในการปฏิบัติ

พระพุทธองค์สอนว่า . . .

ได้เห็น ได้ยิน ได้ชิม ได้ลิ้ม ได้จับ ได้ต้องสั่งใจ
มีอะไรเกิดขึ้นในใจของเรารึเปล่า

เราจะต้องคิดแยกแยะวิจัยออกไปว่า...

สิ่งนี้คืออะไร มันมาจากอะไร ให้คุณให้โทษอย่างไร
จะนำให้เกิดประโยชน์หรือวุ่นวาย

เหล่านี้ . . . ต้องพิจารณา

ถ้าเราได้พิจารณาทุกครั้งที่มีอะไรเกิดขึ้นแก่ตัวเรารู้อยู่ปัจจุบันนี้ เราจะเป็นคน
นิสัยขึ้น มีความรู้ในเรื่องชีวิตมากขึ้น เมื่อมีความรู้ในเรื่องชีวิตมากๆ อะไรจะมา
กระทบ...เราเก็บไว้ เรายังไม่ยกโคลงหวนไหวกับสิ่งเหล่านั้น คือไม่ยินดีในสิ่งที่
น่าพอใจ ไม่ยินร้ายในสิ่งที่ไม่น่าพอใจ แต่เราสามารถเป็นผู้คงที่ จิตใจเป็นปกติ
ไม่เข็นไม่ลง นั่นแหล่ะคือจุดหมายสำคัญของการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับธรรมะ จะอยู่ใน
สังคมโลกหรือจะอยู่คนเดียว ณ ที่ไหนก็ตาม ถ้าจิตของเรามาเข็นไม่ลงกับอารมณ์
ที่มากระทบ นั่นแหล่ะ...เรารู้roc

จุดหมายของการปฏิบัติชนิด ไม่ว่าการให้ทาน การปฏิบัติศีล การเจริญ
ภาวนา ก็มีจุดหมายใหญ่สำคัญอยู่ที่ตรงนี้ ตรงที่ควบคุมตัวเอง ไม่ยินดียินร้าย
เรารู้อยู่ในสภาพที่เรียกว่าปกติ

บางคนอาจจะนึกว่าถ้าเรารู้อยู่ปัจจุบัน ภาระงานมันจะเป็นไปโดยเรียบร้อย
ไม่ได้ ไม่คุ้มก็ไม่ได้ ไม่ว่าเสียบ้าง...คนนั้นคนนึงงานมันจะเสีย ในกรณีเช่นนี้เขา

ไม่ใช่ว่าไม่ให้คุณค่าไว้ใคร แต่ให้เราคุ้นเคยใจที่ไม่ต้องกราช ขอให้ฟังให้ดี เราจะคุ้นจะว่าอะไรใคร โดยใจไม่ต้องไปกราชเคืองก็ได้ ทำอย่างนั้นงานมันก็ไม่เสียไปหรอก ข้อสำคัญอย่าคุ้มค่าความจริงใจ จะเรียกว่าเป็นการแสดงละครก็ยังได้

มือชิบคือผู้เอกสารรายงานคนหนึ่ง มาประมวลความทุกข์ในการงานว่า ผม... เวลาานี้ความโถงมากอย่างใจมันก็ไม่มีอะไรแล้ว เพราะว่าทรัพย์สมบัติก็พอ มี ไม่มีลูกมีเท้า ไม่จำเป็นต้องวิงเต้นอะไรมาก งานการก็ทำกันอย่างเต็มที่ แต่เมื่อเรื่องเดียวคือเรื่องกรมมันยังแรงอยู่ แล้วก็ไม่ใช่ไปกราชใครที่ไหน กรมลูกนองนั้นแหลมมันทำไม่ถูกผนก ถ้ามันไม่รู้ผนกไม่กรม ผมสอนให้ทำ ผมเป็นคนชอบสอนคนให้ทำงาน แต่นี่กราช เพราะเขาทำผิดทั้งๆที่รู้ผนกกรมลูกนักหนา พอด้วยค่าเขาที่ไร ผมเจ็บทุกที่...ไม่สบาย จะทำอย่างไรก็เจ้าดู罣?

ก็บอกว่า อ้าว! ก้อย่าไปค่าให้มันเป็นทุกข์ซิ

ค่าเขาโดยไม่เป็นทุกข์ ว่าเขาโดยไม่ให้เราเป็นทุกข์นั้นทำอย่างไร?

ก็ คือ ...

อย่าทำไปค้ายารมณ์ซิ แต่ว่าทำค้ายใจที่รู้ตัว

ใจที่เป็นๆทำค้ายความรู้เท่ารู้ทัน ว่าเรากำลังปฏิบัติงานอีกตอนหนึ่ง

คือตอนค่าไปโดยเพียงปากกว่า...ใจนั้นไม่มีอะไร

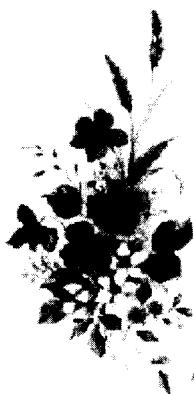
เพียงเพื่อให้งานมันเป็นไปค้ายดี งานการไม่เสีย

และผลทางราชการก็ไม่ตกเรียลเดียหาย

มันก็เป็นการทำหน้าที่เหมือนกัน

“ปากอย่าง ใจอย่าง” นั้น มันมีหัวที่ทำค้ายกเลส และหัวที่ทำค้ายปัญญา เช่น ในกรณีคุณค่าต่อว่าเพื่อให้งานมันเดินไปค้ายดีนี้ เราต้องทำค้ายความรู้เท่ารู้ทันว่า เรากำลังทำอะไร เราถึงกำลังทำงานอีกอย่างหนึ่ง ตอนนี้เราทำงานคุ้มค่าเพื่อผลงานที่เราอุทส่าทำมาหลายขั้นหลายตอนแล้วนั้นเหมือนกัน ต้องทำให้เป็นแต่เพียงปากกว่า ใจนั้นไม่มีอะไรยืดถือเอาจังๆ ใจกับปากอย่าให้มันตรงกัน

ในเรื่องนี้จะแสดงหน้าตาท่าทางก็ได้
แค่ว่าเนื้อแท้มีเมื่อไรในใจ
อย่างนี้เขายกกว่า “เราแต่งโกรธ”
ไม่ใช่ความโกรธมันแต่งเรา
ถ้าเราแต่งโกรธ . . . มันก็ไม่เดือดร้อน
 เพราะเรากำลังปฏิบัติธรรม
 เอกงานศอนนัณหะเป็นธรรมะสำหรับเราปฏิบัติ
 แต่ถ้าความโกรธแต่งเราแล้ว
. . . เราจะเป็นยักษ์วัดพระแก้วที่เดียว
 เขียวอกมานอกปาก คำรามออกมา
 ถือไม้กระบองจะเพ่นกระบาลไครต่อไคร
. . . ไม่ว่าหน้าไหน . . .

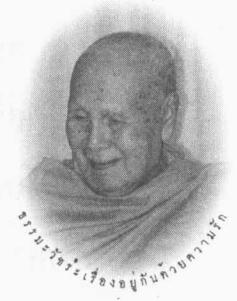

ชีวิตเหมือนกับการขึ้นสะพานโค้ง
เราเดินขึ้นไปถึงกลางสะพาน...พึ่งถึงแล้วwareชุมวินิคหน่อย
คูเหนีอน้ำ ให้น้ำ ว่ามันน่าคู แต่ลงไปอยู่ไม่ได้
เดินขึ้นแล้ว...ก็ต้องเดินลง ความแต่่าวัยนารอยู่ฝั่งไหน
...ไม่มีครอยู่กลางสะพานได้
ภัยช้าจีนเตือนใจว่า “ชีวิตเหมือนสะพาน อย่าไปสร้างลงบนนั้น”
หมายถึง ขึ้นไปแล้วก็ต้องลง ไม่ให้ไปสร้างบ้าน
คือไม่ให้ไปสร้างความยึดถือในชีวิตร่างกายนี้
ว่าเป็นของแข็งแรง คงทน ถาวร หรือว่าเป็นตัวเราของเราขึ้นมา
... ใครแอบไปปักเข้า ...
ผู้นั้นก็ต้องมีความทุกข์ เพราะเรื่องการไปปักถือนั้น

พระพرحمังคลาจารย์(หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ธ ร ร น ะ ว ั ช ร ะ ท ี ๔

ผู้รักคีซึ่งในโภชในการไม่ประหดค

การไม่ประหดค...มีผลเป็นโภชบำบัด

หงส์แก่ตัวผู้นั้นเอง หงส์แก่ผู้อื่น และแก่สังคมส่วนรวม

โภชบำบัดแก่ตัวเอง

๑. เลี่ยนลับ เอนไปข้างติดสะคราและจะมากขึ้นๆ

๒. ลิ้นเปลี่ยง ต้องลำบากหาเพื่อจะมาเปลี่ยง

มีโอกาสขาดแคลนก่อนคนอื่น

๓. ควร้าวไม่ได้อย่างที่เคยได้ จะทุกข์สาหัสสากลรัจกว่าคนอื่น

๔. จะฝึกตนธรรมะควบคู่กันไปได้ยาก

เพราะยังไม่มีปัญญาพื้นฐาน คือ ฉลาดประหดคทุกทาง

๕. ชื่อว่าขาดปัญญาในข้อไม่รักผู้อื่น มีแต่เพาะความเห็นแก่ตัวยิ่งๆขึ้น

๖. ชื่อว่าทำตรงข้ามกับการสร้างฐานะ

เลยไม่มีโอกาสให้ทานเนื่องสุข แก่ผู้อื่น

๗. หางไกลต่อการที่จะรู้คิดปางการมีชีวิต และใช้ชีวิตที่ถูกธรรม

โภชบำบัดแก่ผู้อื่น

๑. คนอื่นที่ยังไม่ยอมเห็นตัวอย่างที่ผิดๆ นวยนึกว่าตนดี นั่นธรรมชาติ

๒. จะถูกแย่งสิ่งที่จะมาใช้สอยในการเป็นอยู่

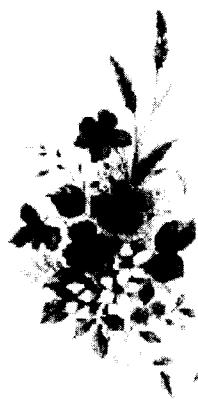
แต่ละคนต่างขาดแคลนเร็วกว่าปกติ

๓. จำต้องจักหาโดยท่องถูกระดาษอันสูง สะเทือนต่อๆกันไปเหมือนไอล์ลูมัชชอง

๔. คนอื่นเป็นฝ่ายถูกยั่วยកเสถียรที่มีเป็นทุนประทุ หมัดความยับยั้ง

โทษบาปคอกแก่ส่วนรวม

๑. ชื่อว่าสร้างค่าสนิยม หรือมาตราฐานผิดๆ
ทำให้ครรฑาต้องทำงานนั้น เลยพา กันลำบากทุกฝ่าย
๒. ทรัพยากรของชาติ ของโลก ร่อยหรอ หมครื้ว ไม่พอเฉี่ยบ
๓. รู้...พลดอยมีงานค้านผลิต ค้านคัน เอามาสนอง
แทนที่จะไปทำเรื่องสำคัญอื่น
๔. เกิดแตกแยกในสังคม ตัวครรษัตมัณ
เลยกันคน ไม่เจือจุน ซิงกันตกนรก
๕. เกิดลัทธิที่เสนอความคิดกว่า จะมาใช้แก่โลก ตามประสาโลกๆ

ข ร ร น ะ ว ั ช ร ะ ที่ ๕

ผู้รักคุณวิชีรับธรรมะตอนสูงอายุ

ในอินเดียบูชาจุบัน เมื่อก่อนยังมีคนแก่อยู่ชุดหนึ่ง ชื่อ เชอร์ ระพินทรนาถากุร เป็นหัวหน้า ท่านผู้นี้เป็นนักปรัชญา และเป็นนักเขียน นักประพันธ์ มีความรู้มาก พอแก่ตัวลงท่านก็เบื้องเมืองกัลตاثาเต็มที่ เพราะว่าจะเจ พลูกพล่านหนากรุ่ง ท่านก็เลยออกจากเมืองปาร์บอยไมล์ ไปที่ตำบลหนึ่ง ได้ชื่อที่หลังว่า “ศานตินิกेतัน”

ครั้งแรกก็ประสบ成功ก่อไปอยู่ในที่สังคอบ่ายเบียบฯ หาความสบายนั้น เพื่อนฝูงมิตรสายกีฬาอยู่ร่วมกันหลายคน เมื่อมาอยู่กันหลายคน ก็นึกกันว่า เราเนี่ย มีความรู้มากทั้งนั้น ควรจะทำประโยชน์แก่เด็กๆ โดยพา กันทำสถานที่นั้นเป็นแหล่งให้วิชาเป็นทาน แต่ก็ประสบคไม่ให้มีข้อผูกมัด ไม่มีกฎหมายหรือเงื่อนไขอะไรก็ตาม ให้การสอนเด็กขึ้นตามรั่มไม้ ไม่ต้องมีอาคารก่อสร้างอะไรมากมายนัก ไม่ต้องมีการใช้จ่ายมาก ทำกันและอยู่กันตามธรรมชาติ สอนก็สอนตามสบายนั้น ไม่ต้องวางแผน เป็นตารางสอนเวลาหนึ่งเวลาอีกหนึ่ง เรียนตามสบายนั้น รายละเอียด ไม่มีข้อผูกมัดครรภ์จิตใจ ที่อิสระแต่อย่างใด สอนไป...สอนไป คนค่อยมากขึ้นๆ จนกลายมาเป็นโรงเรียน กลายเป็นวิทยาลัย และกลายเป็นมหาวิทยาลัยมานานกระตังบัดนี้

นั้น ก็ คือ ...

งานเริ่มของคนแก่ที่รู้จักทำงาน

...เรยก็ได้ว่า...

มีมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของโลกแห่งหนึ่งเกิดขึ้นที่อินเดียเวลานี้
เป็นผลจากการอดีตของคนแก่ทั้งนั้น

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่างงานของคนแก่นี้ไม่ใช่เรื่องบ่อย ถ้าจัดทำให้คิ้ไม่ผูกมัดให้ต้องกระทำจนทำไม่ไหว ก็น่าคิด เพราะคนปูนนี้ร่างกายมันไปไม่ไหว ขี้หลงขี้ลืม นึกอะไรก็ไม่ค่อยจะทันท่วงที ไม่คล่องตัว จะเดินจะเหินมันก็เก้งก้างแล้ว งานที่หนักเป็นภาระมากก็ไม่ควร ควรปล่อยให้คนหนุ่มเข้า เราเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ นั้นได้ ใจจะมาบริกราชการได้ เขายังเท่านั้น แล้วก็จะสบาย ถ้าเราฝืนไปแบบภาระเข้า...จะเสียคนเมื่อแก่ คือมาเบอะแล้วมาเสียคนตอนแก่ เข้าคำใบ้รวมว่า “เรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อแก่” มันเสียหาย มาถึงท่าแล้วมาล่มเสีย...มันก็เสียหายได้ มาได้ตั้งไกๆ มาถึงที่จะจอดอยู่แล้ว...กลับมาล่มเสีย ลินค้าเสียหาย บุบบับ คาดีมาคลอดพอแก่ตัวตากกับอด ทำให้ไปไหนไม่ได้ นั่นคือถอยกับที่...มันก็ลำบาก เราอยู่อย่างเป็นตัวอย่างแก่ลูกหลาน แก่คนที่รู้จักมั่นก็ใจ ใจเข้าใกล้เรา ก็แนะนำ เพราะมีความรู้ มีประสบการณ์ มีอะไรเรา ก็แนะนำให้ สอนให้ เพื่อคนเหล่านั้น จะได้เอาไปใช้ในชีวิตต่อไป หน้าที่มันมีอย่างนี้

คนโบราณเขาจึงแบ่งไว้ว่า ตอนเด็กเรียน เมื่อจบแล้วก็ครองบ้านครองเรือน ทำหน้าที่ พ่อแก่ตัวลงต้องออกป่า คนปูนนี้เป็นพากลับยาสี หมายความว่า ไม่อู้ ลงบ่าฯ เข้าวัดเข้าวา ถือศีลกินเพล ถือหางความลงด้านจิตใจ เหมือนญาติโยมที่หมั่นมาวัด มาฟังธรรม ก็เรียกได้ว่า มาหาความลง มาทำจิตใจให้สบายนี้ในรูป ธรรมะ ศึกษาธรรม มองความจริงของลึกลับยตามสภาพที่เป็นจริง โดยไม่ก่อปัญหา ไม่เป็นผู้มีปัญหาทางจิต อย่าเป็นคนแก่ที่ต้องนั่งเป็นทุกข์ อย่าเป็นคนแก่ที่ลูกหลานเอื่อมระอา รำคาญ เพราะเรามีโรคทางจิตใจ ต้องพร้อมที่จะเบิกบานให้เต็มที่

เราต้องเป็นคนแก่ที่เรียกว่า . . .

“สคชื่นเบิกบานแบบคนแก่”

ความสคชื่นแบบคนแก่นั้นหมายความว่า . . .

มีใจลง ไม่วุ่นวาย สับสน ไม่ชี้โทรศัพท์ ใจร้อน ใจเร็ว

จัคความเป็นอยู่ของตัวเองให้กินอยู่อย่างง่าย

เขามีอะไรให้กิน เราก็กินได้

นึกว่าเราเป็นพระอยู่เวลานี้...

เขาแ gang เลี่ยงมาให้กันนึกว่า เออ...คี มั่นคล่องคอถูกเอี่ย

ถ้ามี gang เผ็คกีทำความรู้สึกมีรสมีชาติ

อะไรมากเฉพาะหน้า ก็ว่า “คี” มั่นทั้งนั้น

รู้จักจัคตัวเองให้สมคล่องกับสถานการณ์และภาวะการณ์

อย่าไปบ่น อย่าไปปูจีให้เกิดรำคาญ

...อย่างนี้ก็เป็นที่สบายใจกันทุกฝ่าย

มีอะไรก็สบาย ไม่ยุ่งยากลำบากเดือดร้อน

อยู่ให้จิตใจศรีนคัวยสิงห์ที่อยู่เฉพาะหน้า

มีอะไรเกิดขึ้นก็พอใจ . . . สบายใจ . . .

ขอให้ผู้สูงอายุทุกคน . . .

จงแสดงภาพแห่งผู้มีศักดิ์ปัญญาให้ลูกหลานได้เห็น

ลูกหลานก็สบายใจ จะได้พูดออกมาก็วายความคิดใจว่า คุณปู่ใจคี คุณย่าใจคี

คุณยายคุณตาใจคี ยิ่งรายที่เป็นคนมาก็เป็นคนใจคีแล้วนั้นก็เป็นการยืนยันธรรมะ

คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีอยู่ในตัวของเราระ และเป็นการช่วยส่งเสริม

พระศาสนา ถ้าเรามากดแล้วใจไม่คี เด็กๆมันว่า...คุณยายของหนูไปวัดทุกวันพระ

วันอาทิตย์ แต่กลับถึงบ้านໄทโสโนโหจังเลย อย่างนี้เลียท่าแล้ว แปลว่าคุณยายทำให้

เลียหายแล้ว ภาพพจน์คนไปวัดเลียแล้ว...ไม่ได้เรื่องแล้ว

เพราะฉะนั้น จงแสดงภาพพจน์ในทางที่มั่นคง มีเหตุ มีผล จะพูดจากอะไร ก็เรียกว่าพูดคัวยใจเมตตา คัวยกรุณา คัวยเหตุ คัวยผล ไม่ว่า whom เป็นเดือดเป็นแค้น ควบคุมตัวเองให้ในทุกอริยابت เพราเรา มั่นเกิดมานานแล้ว ผ่านการหัด การ ควบคุมตัวเองให้อยู่ในสภาพปกติมานานแล้ว ต้องไม่เข็นไม่ลง สภาพจิตใจเป็นไป

เรียนๆ ไม่ขึ้นๆลงๆมากไป อะไรมากระทบกระเทือนก็อยู่ในสภาพคุณวี สูญเสีย
อะไรไปก็เฉย...ปล่อยได้ วางได้ ไม่แสดงอาการเป็นทุกข์ให้ลูกหลานเห็น แต่ทำ
ตัวเป็นที่ปราภูมิแห่งความหนักแน่น มีปัญญา มีสติ ควบคุมจิตใจได้ กลายเป็น
บุชนียะให้แก่ลูกหลานอยู่ประจำบ้านประจำเรือน เป็นตัวอย่างในทางสังบัด้งบ
เป็นตัวแทนของพระธรรม ซึ่งว่า บ้านนั้นเรือนนั้นมีพระ มีธรรมะ คุณปู่ คุณตา
คุณย่า คุณยายนี่แหละ เป็นตัวธรรมะให้ลูกหลานเห็น ถ้าเป็นอย่างนี้แล้ว เราเอ่ย
สอนอะไรก็มีน้ำหนัก เพราะเราได้ทำตนเป็นตัวอย่าง เด็กมันก็เชื่อฟัง เพราะเข้า
รู้ว่าถ้าอะไรไม่สำคัญ ผู้สูงอายุมักจะไม่พูดพล่อย พอท่านลองได้ออกปากกล่าวขึ้น
เช่นนี้แล้ว ลูกหลานก็ต้องหันใจจากจ่อคอยฟัง

สำหรับผู้สูงอายุ . . .

การยกรະคับจิตให้สูงขึ้น เป็นเรื่องที่ควรกระทำ

และทำได้ด้วยการพิจารณาตัวเองว่า

เรามีอะไรที่ไม่คิดไม่งาม ต้องค่อยเตือนค่อยบอกตัวเอง

ว่าอย่างนั้นไม่คิด อย่างนี้คิด อย่าไปทำ เช่นนั้น จงทำอย่างนี้

บอกตัวเองบ่อยๆ สภาพจิตใจก็ค่อยสงบมากขึ้น

ตัวเราเองแต่ละจะเห็นผลของธรรมะว่า

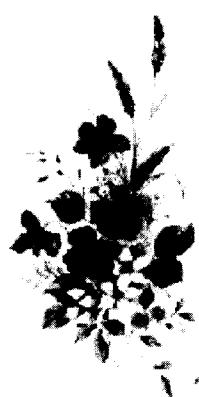
ให้ความคุ้มครองได้จริงๆ

คังที่พระพุทธเจ้าว่าไว้จริงๆ คือบทที่ว่า

“ธรรมโม หเว รุกุธิ ธรรมชาติ”

ธรรมเท่านั้น รักษาผู้ประพฤติธรรม

เราต้องประพฤติธรรม ธรรมะจึงจะรักษาเรา

ผู้รักคุณีเคลื่อนทำกับหายาทโดยธรรม

ปัญหาอันหนึ่งที่เราควรจะคิดกัน คือปัญหาเด็กๆ โดยเฉพาะวัยรุ่น ที่กำลังจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เราเรียกวัยรุ่นว่าวัยที่นิ่ง เจ้า คืออายุขนาด ๓๐-๔๕ เป็นต้นไป วัยนี้เป็นวัยที่สำคัญมาก เป็นวัยหัวเริ่มหัวต่อของชีวิต เพราะว่าความรู้สึกต่างๆเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าเด็กหญิง เด็กชาย พ่อเป็นวัยรุ่นขึ้นมา เขาเอง จะเริ่มรู้สึกเปลี่ยนแปลง จิตใจก็เปลี่ยน แล้วเป็นบุคคลประเภทที่เรียกว่าอ่อนไหว ง่ายต่ออารมณ์ที่มีผลกระทบ พอมีเรื่องอะไรก็ตาม เด็กที่อยู่ในวัยรุ่นนี้มักจะหลงไปตามอารมณ์นั้นได้ง่าย ความรู้สึกมันเร็ว ไม่ค่อยจะมีห้ามล้อที่จะยับยั้งชั่งใจที่จะคิดอ่านว่าอั้วไร้กู อั้วไร้พิค อั้วไร้ควร อั้วไร้เม่อควร เขาก็คไม่ค่อยจะได้ แต่ว่ามักจะหลงไปตามอารมณ์และสิ่งแวดล้อม

พูดถึงสิ่งแวดล้อมในสังคมบุคปัจจุบัน ในบ้านเมืองของเรา อาتمากยกจะกล่าวว่ามันไม่ค่อยจะดีเท่าใด มันยั่วยวนคนไปในทางที่จะให้ตามใจตัวเอง ให้หลงระเริงสนุกสนานไปกับสิ่งเหล่านั้นมากเกินไป อันจะเป็นปัญหาแก่เด็กเหล่านั้น แล้วจะกลับมาเป็นปัญหาแก่บ้านเมือง ซึ่งจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง...มีผลกระทบเทื่อนมาก ผลกระทบเทื่อนในครอบครัว ในสังคม ตลอดไปถึงประเทศชาติ รวมกันไปหมด ปัญหานี้มันเกิดแล้วผลกระทบเทื่อนไปหมด ไม่มีข้อยกเว้น จึงเป็นปัญหาที่เรา่าจะได้นำมาคิดกัน แล้วทางที่จะทำอย่างไรที่จะช่วยห้ามล้อจิตใจของคนเหล่านั้นให้พอยับยั้งชั่งใจตนเองได้บ้างตามสมควรแก้ไข นั่น เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่าเด็กหนุ่มเด็กสาวของเรานั้น ถ้าขาดความยั่งคิดแล้วมักจะไปไกล บางทีอาจจะทำลายตัวเองได้ง่าย

ปัญหาที่เกิดขึ้นในเด็กรุ่นหนุ่มรุ่นสาวโดยมากนั้นคือมีความรักแล้วก็ไม่สมหวังคงใจ เพราะเด็กรุ่นหนุ่มรุ่นสาวนั้น...ถ้าพุงแล้วมันพุงไปเหลือเกิน พุงแรงมาก เบրคไม่ได้ ถ้าชนกำแพงก็ชนเลย...คงหักไม่ไว้ พุงเข้าไปอย่างนั้น นิมันแรงเกินไป ความยืดมั่นนั้นแรงเกินไป เขาไม่ได้มีธรรมะเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจไม่รู้จักปล่อย ไม่รู้จักคำว่าไม่เป็นไรเสียบ้าง หรือว่าไม่มีการที่จะใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผล เอาเรื่องอะไรขึ้นมาคิดแล้วก็ไม่ได้ใช้ปัญญา ใช้อารมณ์มาก เมื่อใช้อารมณ์มากมันเกิดความเลี้ยงหายแก่ตัว ผลที่สุดก็มีแต่ตัวตาย

คนเราแม้อายุเท่าไรก็ตาม ถ้าคิดสั้นก็จัดอยู่ในสภาพเหมือนเด็กทั้งนั้น ทำไมจึงว่าอย่างนั้น? นึก เพราะคิดในแบบเดียว ไม่ได้คิดให้หลายแบบหลายมุม หารู้ไม่ว่าสิ่งทั้งหลายมันไม่ได้เมื่อยมุ่นเดียว ค้านเดียว...มันมีหลายค้าน หลายมุม แต่เขามองไม่เป็น พอประจันกันเข้ากับมุ่นใดก็มองอยู่แต่ มุนนั้นมุนเดียว มุนอื่นๆ ไม่มอง เหมือนตะเกียงมีไฟกระจากหลายเหลี่ยมหลายสีส่องอยู่ แต่เขามองเห็นหน้าเดียว ไปส่องจ้องทางกระจากค้านที่มีค่า ค้านที่เป็นลีขิ瓦ศกิใส่ไม่มอง มองแต่ค้านที่กระจากเข้าพรางแสงให้มีค่าเดียว มองแล้วเห็นว่ามันมีค่าไป แล้วก็คิดว่าไม่จำเป็นเชิงวิชาการแล้ว ฉันไม่อยู่ต่อไปแล้ว เขาก็ เอาง่ายๆ สั้นๆ เท่านั้นเอง เพราะอย่างนี้มันจึงยุ่ง สามารถคิดไปได้เอนกอนันต์ แต่ก็ถูกจำกัด จำกัดเท่าที่แสดงตะเกียงมันลดผลกระทบลีกล้ำค้านนั้นคำนึงให้เห็น

ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น?

ก็ เพราะว่าเขาไม่เข้าใจเรื่องอะไรเหล่านั้น

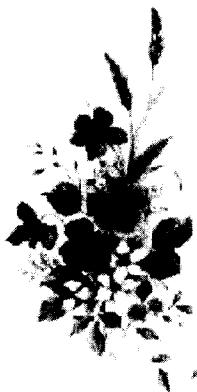
ทำไมเขاجึงไม่เข้าใจเรื่องอะไรเหล่านั้น?

ก็ เพราะว่าไม่มีความซึ้บอกแนวทางให้เข้าใจได้เข้าใจ พูดง่ายๆว่าขาดธรรมะเป็นเครื่องประคับประคบบจิตใจของคนเหล่านั้น ฉะนั้นเราควรเอาธรรมะมาพูดคุย

กันเลียบ้างในเวลาว่างๆ ในครอบครัวควรจะคุยกันบ้าง เวลาว่างๆ เราชาระมา นั่งรับประทานอาหารร่วมกัน สมมติว่าวันอื่นมันมีงานยุ่ง สมัยนี้พ่อแม่ไปทำงาน แม่ก็ไปทำงาน ลูกก็ไปโรงเรียนกลับบ้าน บางทีก็เลี้ยวเลาไปแล้ว ลูกเข้าบ้านอนแล้ว พ่อแม่จึงได้กลับบ้าน มองภาระลูกให้แก่คนรับใช้ ครอบครัวและไรกันไปตามเรื่อง นี่เรื่องปัญหาสมัยใหม่ที่ไม่เคยมีเวลาจะพูดจะคุยกัน ฉะนั้นควรจะหาช่องว่าง เช่น วันเสาร์ เราชาระมีเวลา หรือวันอาทิตย์ เราชาระมีเวลาที่จะมานั่งรับประทานอาหารคุยกัน แล้วก็คุยกัน หรือว่ารับประทานอาหารเสร็จแล้วก็หาที่สบายน้ำไปนั่งคุยกัน อ่านหนังสือพิมพ์ แล้วก็ยกปัญหานา闷หน้าหนังสือพิมพ์ขึ้นมาถกเถียงกัน เขายังเป็นสาเหตุของเรื่อง เรามีจุดหมายว่าจะพูดเรื่องอะไรเราตั้งเข้มไว้ แต่ถ้ายังหาเรื่องที่จะให้เป็นสาเหตุพูดไม่ได้ เราถ้าเรื่องอื่นมาก่อน อ่านหนังสือพิมพ์ หรือเปิดคู่โทรศัพท์อะไรไปก่อน พอมีเรื่องขึ้นมาก็เราเรื่องนั้นเป็นเรื่องประภาก เริ่มเข้าเรื่องที่เราต้องการจะพูดถึง เราถ้านั่งคุยชี้แจงแสดงเหตุผลปัญหาต่างๆ ที่มันเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนนั้น ของคนนี้ ของสังคมอะไรต่างๆ เหตุการณ์ในหนังสือพิมพ์ก็มีอยู่เยอะมาก ที่เราจะยกขึ้นมาเป็นปัญหาคุยกันเด็กในครอบครัวของเรา

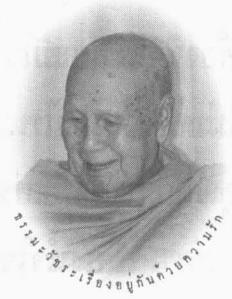
แล้วเราซึ่งให้เห็นว่าที่มันเป็นอย่างนี้ เพราะอะไร มันขาดอะไร มันมีอะไรเกินไปในส่วนใด มนัสวีรับพร่องในวิถีชีวิตของเข้า เขายังไก่มีอาการเข่นนี้เกิดขึ้น เขายังพูดคุยสนทนา กัน เราไม่บังคับให้เขาทำอย่างที่เราพูด แต่ว่าเราพูดถ้าได้ เผร่าสิงที่ได้เรียนรู้ไว้นั้น มนัสวีมีภาระตุน นาเกิดในหัวนี้ก็ของเข้า ขณะที่เขาเผชิญปัญหา ก็พожะนึกได้ว่าเรื่องนั้นเรื่องนี้มีตัวอย่างเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้ หรือว่าเขาเคยได้ยินคุณพ่อว่าอย่างนั้น คุณแม่ว่าอย่างนี้ คุณยายคุณยายเคยประภากไว้ว่าอย่างนั้น อย่างนี้...พожะนึกได้ แล้วมาแก้ไขปัญหาชีวิตต่อไป ฉันนี้เป็นเรื่องที่น่าจะได้กระทำในครอบครัวของเรา ที่เขายังเด็กๆ ยังอยู่ในความควบคุมคุ้มครอง

หรือว่าเราจะซักชวนเด็กมาวัดได้ เช่น วันอาทิตย์...เราพามา เด็กที่ควรพามาฟังปาฐกถาธรรมต้องเป็นเด็กที่พึงรู้เรื่อง เข้าใจความหมาย คือเด็กวัยรุ่น เช่นนักเรียนชั้น ม.ศ.๔ ม.ศ.๕ หรือเรียนอยู่ในชั้นมหawiทylaลัย เราชวนเขามาบ้าง เม้จะไม่เข้มานั่งบนสถานปาฐกถานี้ก็ไม่ร่าอะไร ให้นั่งตามร่มໄ่ ตามสنانหมู้า ตามสบ้าย เสียงมันก็คงไป เข้าใจยินได้ฟังໄว่บ้างแล้วเขาก็จะจำไป จะได้อาไปใช่ ในชีวิตรประจำวัน คืออย่างน้อยก็ได้ยินเสียงพระ “ได้เห็นพระ” ได้รู้เรื่องของพระเจ้า ໄว่บ้าง มันก็ช่วยเห็นยิ่วรังบังคับจิตใจไม่ให้เกิดอันตรายขึ้นแก่ชีวิตของเด็กนั่นได้

ข ร ร น ะ ว ช ร ะ ที่ ๓

ผู้รักคิริห์ทำหน้าที่บุตร

บุญคุณของพ่อแม่ท่าน . . .

เปรียบค้ายของหนักของใหญ่ทั้งนั้น

เปรียบค้ายแผ่นดิน เปรียบค้ายอากาศ

เปรียบค้ายญาพระสุเมรุ...ซึ่งมันใหญ่เหลือเกิน

เป็นญาใหมาลัยสูงสุก...สูงที่สุดในโลก

ชีวิตเราไปสัมพันธ์กับท่านเป็นบุคคลแรก ซึ่งมีบุญคุณแก่เรา เราจึงต้อง^๑
ควรจะได้นึกถึง โดยเฉพาะส่วนที่เราควรตอบแทนท่านอย่างไร

ถ้าคุณหลักในทางธรรมะแล้วมีว่า ท่านเลี้ยงเรามา...เราต้องเลี้ยงท่าน
ช่วยทำกิจการงานให้แก่ท่าน ประพฤติตนให้ท่านเบาใจ ประพฤติตนให้สมควรที่
จะรับทรัพย์มรรคที่ท่านได้ทำไว เมื่อท่านเจ็บไข้ได้ป่วยไปต้องดูแลรักษา เมื่อท่าน^๒
มีมรณภาพได้ตายไปแล้ว เราถึงต้องทำบุญอุทิศให้ท่าน แล้วมีอีกอันหนึ่งว่า คำรัง
วงศ์ครากูลของท่านไม่ได้ให้ก็ตามที่ได้รับ แต่ก็ต้องทำบุญอุทิศให้ท่าน นี่เรื่องของการตอบแทน

การเลี้ยงท่านมันมี ๒ คือ เลี้ยงกาย กับ เลี้ยงน้ำใจ

เลี้ยงกาย คือว่าจักที่อยู่ให้ท่านสบาย มีอาหาร ที่หลับ ที่นอน เอาใจใส่
ดูแลให้ท่านสบายพอสมควรแก่สุขานะ เรียกว่า เลี้ยงร่างกาย เจ็บไข้ได้ป่วยไปเรา
ก็รักษา ก็เป็นเรื่องของร่างกายเหมือนกัน

ส่วนการเลี้ยงน้ำใจนั้น คือว่าเรารอย่าทำอะไรให้ท่านร้อนใจ แต่เราจะทำ
ทุกสิ่งทุกอย่างให้ท่านเบาใจ สบายใจ จะไปไหน จะทำอะไร จะประพฤติสิ่งใด ก็

ต้องนึกถึงพ่อแม่ไว้ นึกว่าท่านต้องการอะไร ท่านไม่อยากมีอะไร ไม่อยากเห็นอะไร ไม่อยากพบอะไร...เราต้องนึก แล้วเราจะต้องไม่ทำสิ่งที่ขัดต่อความประسنศของคุณแม่คุณพ่อ แต่จะทำการที่ท่านประسنศจำแนกmany เพื่อไม่ให้ท่านร้อนใจ

เลี้ยงน้ำใจสำคัญกว่าเลี้ยงร่างกายขึ้นไปอีก เพราะว่าถ้าใจสบายแล้ว ร่างกายก็พ遂อยสบายไปด้วย แต่ถ้าใจท่านไม่สบาย...ร่างกายท่านจะสบายได้อย่างไร เพราะฉะนั้นต้องเลี้ยงน้ำใจด้วยการเข้าใจใส่ คุ้นและรักษา ด้วยเรา ประพฤติคี มีความคี

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาท่านแก่ชรา ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ อาหารใดท่านชอบ ต้องพยายามหามาให้ท่านรับประทาน เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเราต้องคุ้นและเอาใจใส่ สมัยนี้อาจจ้างนางพยาบาลมาดูแลอยู่แล้ว แต่นางพยาบาลไม่ใช่ลูกของท่าน คนให้ความสบายใจได้ไม่เท่าไครคอก ท่านอย่างเห็นหน้าลูก อยากให้ลูกนานาคน มาดูแล นานัมเมื่อ นานั่งใกล้ๆ ถ้าลูกนานั่งใกล้แล้วท่านสบายใจ ไม่ได้สบายใจในเรื่องอะไรหรอก...เรื่องรู้ว่าลูกยังรักท่านอยู่ ยังเอาใจใส่ท่านอยู่ แต่ถ้าเราไม่เอาใจใส่...ท่านเลี้ยวใจ

เคยมีตัวอย่าง ลูกบางคนพ่อแม่ป่วย ไม่ค่อยมาเยี่ยมเลย แล้วเวลาเขียน จดหมายมาถึงแม่ตัวเอง...ไม่เขียน แต่ให้ภารยาเขียนมา แม่อ่านแล้วบันโนํเขียนใจ เพราะภารยานั้นไม่ใช่ลูกแม่ เป็นลูกสาวภัย แต่ลูกชายไม่เขียนเลย แล้วก็ยังไปสั่งคุณหมอเพื่อกันว่า ให้ช่วยคุ้นและคุณแม่ให้ด้วย เพื่อกันมาคุ้นแล้ว แทนบันโนํเหมือนลูกของแม่มาคุ้นแล นัยเมย ไม่เอาใจใส่ นี่เข้าเรียกว่าคนไม่ได้คิด ไม่ได้นึกถึงว่า น้ำใจของผู้เฒ่าผู้แก่จะเป็นอย่างไร น้ำใจคุณพ่อคุณแม่จะเป็นอย่างไร คนอายุมาก นั้นก็ขอภัยเลอะ...คล้ายๆกับเต็กเหมือนกัน คือต้องการฟีเลี้ยง ต้องการคนมาอยู่ใกล้ ต้องการคนเอาใจใส่ ที่นี่คนที่จะเอาใจใส่นั้นใคร...ก็คือลูกนั้นเอง ลูกจึงต้องเข้าใกล้ตาม พอป่วยต้องมาหันที มาตรวจมาตรฐานๆแล้วก็ฝ่ากเพื่อนฝาฝูง แต่ตัวต้องมาก่อน ท่านก็ชื่นใจว่าลูกเราพอรู้ว่าป่วยก์มาหันที ท่านก็สบายใจ

รายที่เล่ามานี้แม่ป่วยก็ป่าก้อป่านั้น ไม่ค่อยมาเยี่ยมมาเยิน ผลที่สุดนั้น แม่ตายไป เลยไปตามพ่อว่าทำไม่คุณนายตาย เขาครอบใจตาย ครอบใจเรื่องอะไร ลูกชายมันไม่ค่อยเอาเรื่อง มันเป็นอย่างนี้...ไม่ได้นะ เราบันต้องเขาใจใส่เป็นพิเศษ ในเรื่องนี้ ขอให้นึกถึงว่าถ้าเราป่วย คุณพ่อหรือคุณแม่ต้องรีบรุคหน้าซึ่มมาหันที่มาดูแลเอาใจใส่ ถ้าคุณพ่อคุณแม่ป่วย...เราเกิดต้องไปเหมือนกัน ดูแลท่านให้ท่าน สบายใจ

การปฏิบัติคือต่อพ่อแม่นั้นบุญเหลือหลาย

...ที่สุคบุญจะช่วยเรา

คนที่มีความกตัญญูกตเวที รับรองว่า

ไม่มีความตกต่ำในชีวิต ในการงาน ย้อมเจริญก้าวหน้า

ลองสังเกตคุณเอง คนที่เจริญทั้งหลาย

ล้วนแต่เป็นคนรักแม่ รักพ่อ บูชาแม่

เอาใจใส่พ่อแม่แล้วเป็นคนที่ไม่ตกต่ำ

แต่ถ้าเป็นคนไม่เอาใจใส่ดูแลพ่อแม่...มันไปไม่รอด เพื่อนฝูงเขาก็ไม่ค่อยจะไวใจ เช่น จะมาว่ามหัน ว่ามค้าขาย เขาก็ซักจะระแวงอยู่ว่า พ่อแม่มัน...มันยัง ไม่เอาใจใส่ จิตใจมันไม่ค่อยดีเท่าไหร่ อย่าไว้ใจนัก เรื่องเงินๆทองๆมันเสียหายได้ เพราะฉะนั้นคนโบราณเขาจึงสอนกันนักหนาในเรื่องนี้ สอนให้กตัญญูกตเวทีพ่อแม่ ผู้บังเกิดเกล้า ให้เอาใจใส่เลี้ยงดูให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ตามหน้าที่ของเรา นี่ เป็นกว่าเลี้ยงจิตใจของท่าน

เราจะทำอะไรเป็นการตอบแทน

ก็ให้รับทำเมื่อท่านยังอยู่

ครั้นท่านถึงแก่กรรมลงไป . . .

ก็ทำความประเพณี เรียกว่า ทำบุญอุทิศให้ท่าน

อันว่าประเพณีนั้น ขอฝากข้อคิดไว้หน่อยว่า ตัดออกเสียบ้างก็ได้ ขอให้รู้จุกหมายว่า เราทำอะไร เพื่ออะไร ขอให้เราทำความประเพณีด้วยการรู้จุกหมาย กด่าวิธีให้...ให้ทาน ให้รักษาศีล ให้เจริญธรรม หรือว่าให้ฟังธรรม ให้เผยแพร่ธรรมให้คนอื่นได้เกิดความรู้ความเข้าใจ เช่น เราพิมพ์หนังสือแจกในงานศพ นี่เรียกว่าเราช่วยเผยแพร่ธรรม แล้วการทำบุญนั้นก็ให้อูฐในเรื่องการบริจาคทาน อูฐในเรื่องความมีศีล แต่บางทีบางแห่งศีลมันไม่ค่อยจะมีในงานศพ เพราะมีเรื่องสนุกกัน กินเหล้าเมามายกัน เล่นการพนันกันในงานศพของคุณพ่อคุณแม่ เอาพิณพาทย์วงให้ภู่ตีกันเสียจนกระหังไม่มีเวลาหยุดหย่อน เพราะคนตีก็มา เจ้าภาพก็มา เลยก็สนุกกันใหญ่

เมื่อวานนี้ไปเห็นที่วัดพระศรีมหาธาตุ งานศพที่เราไปนั้นเขาเรียบร้อย เทศน์เสร็จแล้วลงมาดู ที่มันคงกันนักหนา...มันรักกัน มาเห็นแต่ตัวอยู่ข้างหลัง ออกไปรำ พอร์ก์ตี...รำก์ตี อันนี้ไม่ไหว

เราไม่ใช่ตัดแต่งบุญคุณของพ่อแม่ด้วยการไปรำหน้าศพ ท่านไม่ดูแล้ว ไม่รู้เรื่องอะไรแล้ว พากที่ไปในงานมันอยากดูกันเอง สนใจตั้งหาพวกไม่ด้วยทั้งนั้น คนตายแล้วนั้นไม่รู้เรื่องอะไร เราจะมาอ้างว่าตัดแต่งบุญคุณพ่อแม่ แม่คนเดียวเท่านั้น...ทำให้เต็มที่หน่อย เราทำอย่างนั้นมันไม่ถูกต้อง

เราต้องทำให้เป็นธรรม

ทำให้เป็นเรื่องเป็นราว

บริจาคทรัพย์ . . .

ก็ต้องให้มันเป็นเรื่อง เป็นราวให้ได้ประโยชน์

อย่าไปคำน้ำพริกละเอียดแม่น้ำเจ้าพระยา

น้ำพริกครกมันเล็ก แม่น้ำมันใหญ่...ไม่ได้เรื่องอะไร

อันนี้ควรจะตัดๆออกไปบ้าง

. . . ทำบุญให้เป็นบุญ . . .

แล้วอย่าทำในรูปที่เรียกว่า เกรงชาวบ้านเข้าจะว่า ถ้ากลัวชาวบ้านเข้า
จะว่าแล้ว...ฉิบหายทุกราย

กลัวซึ่มาจว่า...ต้องเลี้ยงเหล้า

กลัวนักพนันจะว่า...เปิดบ่อนเล่นการพนัน

กลัวคนว่าไม่มีลิเก...เลบมีลิเก

กลัวว่ามันมีไข่...เงินทองเยอะแยะเอาโขนมาเล่นคลองศพแม่

มันไม่ได้เรื่องอะไร ไม่เป็นการทำบุญที่ถูกต้อง

เราต้องทำบุญในแบบที่เรียกว่า...ส่งเสริมคีตรธรรม

ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน

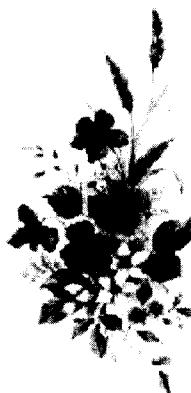
อย่าไปปิดหูปิดตาประชาชนในงานทำบุญงานศพอย่างนั้น

จึงจะเป็นการชอบการควร

อันนี้มันต้องช่วยกันแก้ไข อاثามาพูดอยู่คนเดียวมันจะเปลี่ยนได้ในเวลาหนึ่ง

แต่ว่ามีคนเห็นด้วยหลายคนแล้วเวลาหนึ่ง เขากำแนบป้ายๆ ไม่ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย

แล้วก็มีการแสดงคงธรรมในงานศพด้วย คนจะได้ฟัง จะได้รู้ จะได้เข้าใจ

พระพุทธเจ้าครรภ์ว่า “โกรนิทั่ม ปงกุน”
แปลว่า . . . เรือนโรค มีอันเน่าเปื่อยเป็นธรรมชาติ
ร่างกายเราเป็นเรือนโรค มีโรคเข้ามาอาศัย
โรคบางอย่างชอบเข้าไปอาศัยที่ตับ ที่ปอด ที่ไต...เข้าออกยาก
. . . บางทีก็ไปตั้งตระหง่านอยู่ในสมอง
บางคนก็เป็นโรคมะเร็ง เป็นที่สำคัญทั้งนั้น
พิจารณาดูแล้วก็เห็นว่ามันหมายความว่าคงต้องที่คินนั่นแหละ
นึกแล้วน่าสังเวชว่า ร่างกายของเรานั้นมันเป็นเรือนโรค
โรคประจำตัวก็มีอยู่แล้ว ยังมีโรคจรเข้ามาอีกๆ
ถ้าเรา raksha ไม่ดีก็ตายไป ถ้ารักษาดี...โรคก็แพ้ เรายกอยู่ได้
การคิดถ่วงหน้า . . . เป็นการป้องกันไว้ในตัว
เพราจะรู้ว่าร่างกายของเรานี้มันประะ มันบาง แล้วก็เป็นที่ชอบของโรค
. . . เราก็ต้องระวังตัว . . .
ไม่เข้าใกล้ในสถานที่ในบุคคล ในที่ที่อันจะเป็นเหตุให้เกิดโรคภัย

พระพرحمังคลาจารย์(หลวงพ่อปัญญาณทกิจชุ)

ผู้รักคือปฏิบัติถูกในการรักษาชาติ

คนรักชาติ ควรจะมีระเบียบปฏิบัติในชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องสำคัญ ที่สุกสำหรับชีวิตของคนรักชาติ ก็คือ ต้องมีความเสียสละเพื่อผู้อื่นคือ รัก คนอื่น แล้วมีความเสียสละเพื่อผู้อื่น ถ้าเราไม่มีความรักผู้อื่น มีความเสียสละ เพื่อผู้อื่น ก็เรียกว่า เราเป็นคนรักชาติได้

เวลานี้ เราไม่ได้มีน้ำใจเพื่อผู้อื่น ไม่มีความรักผู้อื่นอย่างแท้จริง รักชาติ แต่ปากเลียเป็นส่วนมาก คนเราถ้ารักกันก็ต้องเลียสละต่อกัน จะทำอะไร จะคิด อะไร จะพูดลิ่งใด ก็ต้องเป็นไปเพื่อความสุขและเพื่อความเจริญแก่เพื่อนร่วมชาติ จะไม่ทำอะไร อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่คนในชาติของตัวเอง เมื่อเรานิ ความคิดในทางเสียสละเพื่อความสุข เพื่อความเจริญของเพื่อนร่วมชาติ ก็เรียกว่า เราเป็นคนรักชาติได้

อันคนที่รักชาติอย่างนี้แล้ว ก็ย่อมไม่มีความคิดในทางที่จะทำอะไรในทางที่ เห็นแก่ตัว ไม่กอบโกยเอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นส่วนตัว มีความพอใจในสิ่ง ที่ตนมีตนได้ สมมติว่าเราเป็นข้าราชการ เราทำงานตามหน้าที่ การทำงานตาม หน้าที่นั้นก็เรียกว่ารักชาติแล้ว เพราะความรักชาตินั้นต้อง “ก่อปรgranี่ย์ แนวไว้” คั่งโคลงพระราชนิพนธ์ของในหลวงรัชกาลที่ ๖ ซึ่งประพันธ์ไว้ว่า . . .

รักชาติจงจิตน้อม

ภักดี ท่านนา

รักชาติกอรปรกรณี่ย์

แนวไว้

รักษาสันกอปรมนูญครร

สุจริต ถ้วนเทอญ

รักศักดิจงจิตให้

โลกซ่องสรรเสริญ

“รักชาติกับการณ์ แหน่ไว้” นั้นคือ ทำงานในหน้าที่ให้สมบูรณ์ ให้เรียบร้อย

ในเรื่องรักชาติก็ต้อง “กอบการณ์” การณ์ยะ แปลว่า กิจขันเราจะต้องทำ กิจขันเราจะต้องทำก็คือหน้าที่ของเรา หน้าที่ที่เราจะต้องปฏิบัติ เช่นว่า เราเป็น ข้าราชการ เราต้องทำหน้าที่ของข้าราชการให้ซื่อตรงต่อเวลา ซื่อตรงต่อหน้าที่ ซื่อตรงต่อเพื่อนร่วมชาติ ทำงานเพื่อให้เพื่อนร่วมชาติมีความสุข มีความเจริญ มี ความก้าวหน้าในชีวิตการทำงาน ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว คนเห็นแก่ตัวนั้นคือทำงาน นิคหน่อย เอาความสบาย มีความคิดอยู่ในใจว่าทำงานน้อยๆ ให้ได้เงินมากๆ อย่างนี้ถ้าจะไปทำงานที่ไหน เขาจะสามารถว่า งานสบายไหม? ถ้างานสบายละก็ ... ขอบ เงินมากก็ขอบ ถ้านานหนัก เงินน้อย...ไม่ค่อยขอบ นี่เขารู้ว่า มีอุบัติ เป็นวัตถุนิยม คิดแต่เรื่องเงินตลอดเวลา จะทำอะไรก็คิดแต่เรื่องเงิน เมื่อกับ คำขวัญสมัยหนึ่งว่า “งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข” นั่นไม่ใช่คนรักชาติแต่ แต่เป็นคนที่รักเงิน ทำงานเพื่อเงิน

ที่แท้ “ชีวิตคืองาน งานคือชีวิต” เราเกิดมาค้าบัญงาน ชีวิตของเราคือ งาน และเราต้องใช้ชีวิตให้เป็นงานต่อไป ทำงานให้คุ้มกับค่าของเงินที่เราจะ พึงได้รับ คนรักชาติยอมไม่เอาเปรี้ยบ บ่อมเป็นผู้เลี่ยสละหั้งร่างกาย ทั้งชีวิตจิตใจ เพื่อประโยชน์แก่ชาติ แก่ประเทศคือแก่คนล้วนรวม และแก่เพื่อนร่วมชาติของเรา นั่นเอง

คนรักชาติต้องถือหลักพุทธภาษิตที่ว่า . . .

พึงเสียสละทรัพย์ เพื่อรักษาอวัยวะ

พึงเสียสละอวัยวะ เพื่อรักษาชีวิต

แต่เมื่อคิดถึงหน้าที่อันหนาจะต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวันแล้ว ต้องเสียสละ ทรัพย์ ต้องเสียสละชีวิต ต้องเสียสละทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่หน้าที่การงาน เรา ไม่นึกถึงเรื่องอะไรแล้ว นึกเพียงอย่างเดียวว่า ขอให้สิ่งนั้นคงอยู่ เช่น ให้ชาติอยู่

ก็หมายความว่า ให้ทุกคนได้อยู่อย่างไร ได้อยู่อย่างมนุษย์ ได้อยู่อย่างพุทธบริษัท ไม่เป็นทาสของใคร ไม่ต้องตกต่ำในชีวิตในการงาน แล้วเราต้องการให้คนอื่นเขาสนับสนุน เรายังต้องทำสิ่งที่มั่นจะให้ความสนับสนุนแก่เขา เราจะมีความสนับสนุนอย่างไร คนเราที่จะช่วยคนอื่นให้สนับสนุนนั้น เราต้องยอมเลี้ยงสละความสุขบ้าง ถ้าไม่ยอม เลยจะช่วยคนให้สนับสนุนได้อย่างไร เมื่อก่อนกับคนที่ไปทำหน้าที่บริหารประเทศชาติ เช่นไปเป็นนายกรัฐมนตรีไปเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งหน้าที่ฝ่ายบริหารค่ายประการต่างๆนั้น ถ้าไปทำงานในหน้าที่เพื่อกิน เพื่อการ เพื่อเกียรติ จิตใจคนนั้นยังต้องอยู่ยังไม่สูงพอที่จะเข้าไปบริหารประเทศชาติ ในฐานะเป็นนายกรัฐมนตรี หรือไปเป็นอะไรก็ได้ เพราะยังมีความคิดเข้าข้างตัว เรื่องจะกินคืออยู่คือ มีเกียรติ มีชื่อเสียง แล้วก็ทำไป คนอย่างนี้...ทำเพื่อเอาไม่ใช่ทำเพื่อให้ ถ้าทำเพื่อจะเอาแล้วมันทำอยู่ไม่นาน เพราะไม่ใช่จะต้องเลิกไป แต่ถ้าได้อยู่ก็ทำต่อไป

จึงปรากฏว่าคนที่เข้าไปบริหารงานให้แก่ประเทศชาติ มักจะไปแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ทำให้ฐานะของตัวเจริญโดยพิเศษประชาชน เช่น สมัยหนึ่งอยู่ในสภาพอย่างหนึ่ง แต่พอได้เป็นใหญ่เป็นโตขึ้น ก็เปลี่ยนสภาพไปอย่างรวดเร็ว เหลือเกิน นั้นแสดงให้เห็น มีการกระมิกระเมี้ยนเม้มอะไรเข้าไปแล้ว จากส่วนที่จะเป็นประโยชน์ส่วนรวม เอามาทำเป็นประโยชน์ส่วนตัวเสีย อย่างนี้เข้าเรียกว่าไม่รักชาติอย่างแท้จริง เพราะยังคิดเห็นแก่ตัวอยู่ ยังหวังประโยชน์อยู่

... ช า มิ ส สุ ข ...
คือสุขที่เจือด้วยเครื่องล่อเครื่องจูงใจ
มีปริมาณเท่าไก่ ความทุกข์มีปริมาณเท่านั้นยามสิ่งนั้นสูญหายไป
... มันเป็นความสุขเหมือนการขึ้นต้นไม้
เมื่อเรารีบไปสูงเท่าไก่ ... ก็ต้องลงเท่านั้น
เราแค่ขึ้นไปเพียงชั่วคราว ขึ้น ๑๐ เมตร ก็ต้องลง ๑๐ เมตร
เราแสวงหาความสุขทางวัตถุมากเท่าไก่...
พอเกิดความทุกข์ขึ้น ก็ต้องเสียใจมากเท่านั้น
คังที่เข้าพูดว่า ... เมื่อมีความรักมา ก็ต้องมีทุกข์มาด้วย
มีความยึดถือในเรื่องอะไรมาก ก็ต้องมีความทุกข์ในเรื่องนั้นมากเป็นธรรมชาติ

พระพرحمมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ขาราม ๘ วัชรະ ที่ ๙

ผู้รักศีรุจกเป็นหงคู หังศิษย์ที่สี่

ในชีวิตของแต่ละคนนี้ เราเป็นหงส่องอย่าง

เป็นครูในบางครั้ง . . . เป็นศิษย์ในบางคราว

เพราะฉะนั้นเมื่อใดเราเป็นครู ก็ต้องเป็นครูให้สมบูรณ์ให้เรียบร้อย อ่านนึก
 แต่ว่าครูคือคนที่สอนหนังสือในโรงเรียนเท่านั้น...ไม่ใช่ ทุกคนเป็นครูในฐานะเป็น
 พ่อเป็นแม่ เป็นครูในฐานะเป็นหัวหน้าในวงราชการ เช่น เราเป็นหัวหน้าแผนก
 หัวหน้ากอง หัวหน้าสูงขึ้นไป ก็ถือว่าเป็นครูแก่ลูกน้องหงษ์หลาย เราจะประพฤติ
 ปฏิบัติอย่างไรก็ต้องนึกว่าลูกน้องจะเลี้ยงด้วย การปกครองจะเลี้ยงระบบ ถ้าเราทำ
 อย่างนั้น เราพึงเว้นไม่กระทำในเรื่องอันไม่เหมาะสมไม่ควรเหล่านั้น ก็เรียกว่า เรา
 รักษาความเป็นครูของเราว่า เพื่อให้ผู้น้อยได้เข้าตัวอย่างจากเรา แล้วเข้าใจได้
 เดินไปในทางที่ถูกที่ชอบต่อไป

ผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ เป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นครูสอนหนังสือ เป็นอะไรก็ตาม
 ต้องมีเวลาสำหรับที่จะให้แก่ผู้น้อย ให้แก่ศิษย์ ให้แก่ลูก คือ มีเวลาที่จะนั่ง
 คุยกัน แนะนำพรำเพินให้เข้าใจได้เกิดความนึกคิดในทางที่ถูกที่ชอบ สมัยนี้เขามัก
 เรียกว่า ให้ความอบอุ่น ที่แท้ก็คือให้ความเย็นอกเย็นใจแก่ลูก แก่ศิษย์ แก่คนใน
 บังคับบัญชา คือให้ได้มีเวลาสนทนากันบ้าง ได้พูดจาบัน ให้เข้าใจแสดงความคิด
 ความเห็น หรือว่าเมื่อเขามีปัญหาอะไรก็จะได้เข้ามาปรึกษาหารือด้วยความสบายนิ่济
 เราถ้าให้คำแนะนำแก่เขาเหล่านั้น เพื่อให้เข้าใจไปแก่ไขปัญหาชีวิตต่อไป อันนี้
 ก็เรียกว่าเป็นครูกันอยู่ในตัวหันนั้น ไปไหนก็ไปอย่างครู พูดอย่างครู ทำอย่างครู
 ในเมื่อเราเป็นครู

แต่บางครั้งเราถูกเป็นศิษย์ . . .

เมื่อเราเป็นศิษย์เราจะทำย่างไร?

เราถูกต้องขออนุญาต่อมนุส และยอมรับฟังคำแนะนำพ่อแม่เตือนของคนทุกคนที่เข้าใจพูดให้เราฟัง มีคนบางคนนิสัยเสียอยู่เหมือนกัน คือไม่ยอมฟังคำพูดใครๆ ชอบแต่จะพูดท่าเคียว คนจะเป็นนักพูดที่คนจะต้องเป็นนักฟังที่คือ ก็ถูกวาย...อันนี้สำคัญ เมื่อไครเข้าให้พูด...เราถูกพูด แต่เมื่อไครถึงควรฟังแล้ว... เราถูกฟังถูกความเคารพ ถูกความสนใจในการที่คนอื่นพูดให้เราฟัง เคยเห็นคนบางคนไม่ยอมฟังคนอื่น เขายังแต่จะพูดท่าเคียว จะพูดเรื่อย พูดเรื่องนั้น พูดเรื่องนี้ พูดเรื่อย...รู้มากจริงๆ รู้เรื่องนั้น รู้เรื่องนี้ รู้มาก ไม่ยอมฟังคนอื่นพูดให้ฟัง

คนเราต้องไม่ฟังคนอื่นนักเหมือนปีกประทุ มันก็มีค่าเท่านั้นเอง เราเมื่อหน้าต่างเปิดไว้...แสงสว่างมันก็เข้ามาได้ แต่ถ้าเราปิดเสีย...แสงมันจะเข้ามาได้ อย่างไร ชีวิตเราถูกเหมือนกัน เราไม่รับความรู้จากคนอื่นแล้ว เราจะมีอะไรเพิ่มขึ้น เราจะฉลาดขึ้นได้อย่างไร เราต้องรับฟังเขา แม้คนที่เราไม่ชอบการศึกษา แต่บางทีก็พูดนำฟังเหมือนกัน มันพูดได้ตามความรู้สึกตามเรื่องของมัน เด็กตัวเล็กๆ บางทีมันก็พูดนำสนิใจ ใครที่พูดอะไรเราฟังเข้าไว้ แม้คนธรรมดา เช่น คนที่ไม่มีความรู้ บางทีมันพูดแหลมคมเหมือนกัน พูดเรื่องที่น่าฟัง เราควรจะรับฟังเข้าไว้ ฟังถูกความคิดใจว่าเข้าพูดอะไร พูดถึงใจ มีประโยชน์หรือไม่ เอาไปใช้ได้หรือไม่ คนบ้าบอๆ บางทีมันก็พูดสิ่งที่เป็นประโยชน์เตือนใจเราได้ ให้เราเกิดความคิด ความอ่านในทางปัญญามากขึ้น จึงควรจะยอมรับในเมื่อคนอื่นจะให้ ใจจะให้อะไร เราถูกแบบนี้รับถูกความเต็มใจ เช้าให้คำสอนคำเตือนเราถูกเข้าถูกความเต็มใจ ไม่ใช่จะเอาแต่พูดท่าเคียว

อันนี้มันมีหลักสำคัญอยู่เหมือนกัน เพราะในชีวิตของเรานั้น บางคราวเราถูกเป็นครู แต่บางครั้งเราถูกเป็นศิษย์ เป็นอะไรต้องเป็นให้ถูกต้อง เรียกว่าให้เป็นความเหมาะสม ความเรื่องที่จะต้องแสดง เหมือนกับคนที่จะแสดงละคร

เข้าให้เป็นพระ เข้าให้เป็นคนใช้ เข้าให้เป็นตัวตลก ก็ต้องทำให้เป็น เป็นคนใช้ ก็ต้องเป็นคนใช้ที่คิดตามแบบที่เขาให้แสง เป็นนายก็ต้องเป็นนายที่ถูกต้อง เป็น ตลก ก็ต้องตลกให้เหมาะสมแก่เวลาให้คนหัวเราะ ตลกพรม่าเพรื่อไปมั่นก็ไม่ได้ นี่เข้า เรียกว่าแสงเป็น แสงเป็นมั่นก็มีค่า...มีค่าตัวสูง แต่ถ้าแสงไม่เป็นค่าตัว มั่นก็คงน้อยลงไป

ชีวิตเรา ก็อย่างนั้น

บางครั้งเรา ก็ต้องเป็นเด็ก ต้องรับฟังผู้ใหญ่

บางครั้งเรา ก็ต้องเป็นผู้ใหญ่ ต้องເວັ້ນຄູ່ຜູ້ນອຍ

เวลาใดเข้าให้เรา นำไปในทางที่ถูกทางที่ชอบ

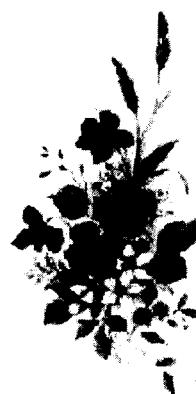
เมื่อใดเราจะต้องตามเข้า ก็ต้องตามเข้าไป

เพราะว่า . . .

เราไว้ใจเขาว่าเป็นผู้นำเรา เรา ก็ตามค้ายปัญญา

. . . อย่างนี้มั่นก์สนใจ . . .

ชีวิตก็เรียนร้อย ก้าวหน้า ไม่ยุ่ง ไม่ยาก

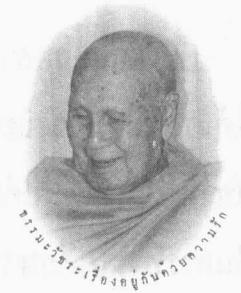

การแสวงหาธรรมะเพื่อบรนจิทใจ ให้เกิดปัญญา ให้รู้เท่ารู้ทัน ในสิ่งนั้นๆ
... แท้ มี อ น เร า ก ิ น ป ล า ...
จะกินอย่างไรอย่างให้ก้างศิคคิห์ อย่าให้ก้างมันคำเหงือก
เราต้องกินด้วยปัญญา กินด้วยความฉลาด
ก่อนจะเอาเนื้อปลาใส่ปาก ก็ต้องคุ้มเสียก่อนว่า ...
มีก้างขนาดไหน พอจะเคี้ยวได้หรือไม่ เอาแต่เนื้อปลาเข้าไป
ก้างปลาแน่นก็จะไม่คำเหงือกคำขอของเรา ฉันใด
การเป็นอยู่ในโลกก็เหมือนกับคนกินปลาไม่ก้าง
ถ้ากินด้วยความตระหนักรู้ ไม่มีปัญญาพิหารณาสิ่งนั้นๆ
... ก้างมันก็จะศิคคิห์เราบ่อย ...

พระพرحمังคลาจาร్ย (หลวงพ่อปัญญาบันทึกชุ)

ขาระวัชรະที่ ๑๐

๒๙ สัชชี ผู้รักคิรุชังคุณของธรรมะ

ชีวิตของคนเรานั้น มันมีปัญหาอยู่ตลอดทาง เดียวเรื่องนั้น เดียวเรื่องนี้ เกิดขึ้นในจิตใจของเราบ่อยๆ ถ้าเราไม่มีเครื่องมือสำหรับไว้แก้ไข...ก็ลำบาก เมื่อตนขับรถไปไหนไม่มีเครื่องมือติดไปด้วย เกิดยางแตกหรือขั้ดข่องอะไรขึ้นมา ก็เดือดร้อนกันใหญ่ แต่ถ้าเราไม่เครื่องมือพร้อม มียางอะไหล่ด้วย เรา ก็สามารถอุ่นใจตลอดทาง ถึงแม้เกิดรถเลี้ยวเราไม่เป็นทุกข์มากเกินไป เพราะเรามีทางแก้ช่วยได้ แต่ถ้าไม่มีอะไรมาก็ลำบาก ฉันใด

ในชีวิตของเราแต่ละคนนี้ก็เหมือนกัน

ถ้าเราไม่มีเครื่องมือ เครื่องอุ่นใจคือธรรมะ

ไว้สำหรับแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เรา ก็หนักใจไปตลอดทาง

ถึงคราวทุกข์ทุกข์มาก มีความเดือดร้อนมา

คั้งที่ท่านหงษ์หลายเคยประสบมาในชีวิตค้ายกันแล้วทั้งนั้น กว่าจะเข้ามาถูกทางที่จะให้ใช้ธรรมะเป็นเครื่องมือ ก็ต้องระหะระเหิน มีความทุกข์ต่างๆเกิดขึ้น เราได้เข้าวัด คือได้ศึกษาธรรมะจากการอ่าน จากการได้ยินได้ฟัง ที่พระท่านนำมาสอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เรา ก็รู้สึกว่ามันเบาขึ้น จิตใจสบายขึ้น ความวุ่นวาย ต่างๆนั้นก็ค่อยหายไป ความขัดแย้งยังเกิดอยู่ แต่ว่ามันเกิดแล้วไม่เป็นพิษเป็นภัย แก่จิตใจของเรา ที่ไม่เป็นพิษร้ายแรงแก่จิตใจ เพราะว่า เรา มีเครื่องมือแก้ไขเมื่อยเป็น บรรเทาสิ่งเหล่านั้น ไม่ให้เกิดเป็นพิษแก่ตัวเราได้ ประโยชน์มันเกิดที่ตรงนี้ การศึกษาระมันนี้ประโยชน์ที่ตรงนี้ ตรงที่เราสามารถเอาไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทำให้สิ่งทั้งหลายแปรสภาพไปในทางที่ดีได้

ท่านหึ้งหลายก็ได้พอใจในการศึกษาฝึกธรรมะกันอยู่เป็นประจำ เพราะเราได้เข้าไปใช้แล้ว และก็ได้ผลบ้างแล้วตามสมควรแก่ฐานะ ยิ่งได้เรียนได้รู้มากเข้า เข้าไปใช้มาก...ก็ได้ประโยชน์มากขึ้นแก่ชีวิตจิตใจของเรารื่อยไป จึงอย่าเบื่อหน่ายในการที่จะฝึกษา การที่จะสนใจในการปฏิบัติต่อหลักธรรมนั้นๆ ในชีวิตประจำวัน ของเรา

แล้วก็ อย่าไปวัดคนเดียว...เพื่อนฝูงมิตรสายที่เรารู้จักมักคุ้น พอที่จะชักจูงเขามาในทางที่ถูกที่ชอบได้ ก็ควรจะช่วยกันชักจูงเข้ามา นับเป็นการส่งเคราะห์เพื่อทางจิตทางวิญญาณกันอย่างแท้จริง ในวาระที่เป็นวิสาขบูชา นำมาเริ่มคิดถึงการช่วยเหลือเพื่อนฝูง ถ้าเราช่วยกันในทางวัตถุ เช่น ให้เงินเขาไปใช้ ให้เสื้อให้ผ้า พาไปเลี้ยงตามภัตตาการเป็นครั้งคราว...ก็เท่านั้นแหละ ไม่มีอะไรที่จะเป็นหลักประกันสำหรับคนนั้นอย่างมั่นคงได้ แต่ถ้าเรานำเข้าเข้ามาหาธรรมะ ให้เข้าไปศึกษา ได้รู้ ได้เข้าใจในเรื่องธรรมะ เขาก็จะได้นำธรรมนั้นไปใช้เป็นเครื่องประกันคุ้มครองชีวิตของเขาก็ได้

พระผู้มีพระภาคท่านจึงตรัสว่า . . .

สพุพทานํ ชุมมทานํ ชินาติ

“การให้ทานธรรมะย่อมชนะการให้ทั้งปวง”

การให้ของอื่นนั้นเป็นเรื่องภายนอก

แต่การให้ธรรมะเป็นเรื่องภายใน

สิ่งอื่นเป็นประโยชน์แก่ร่างกาย

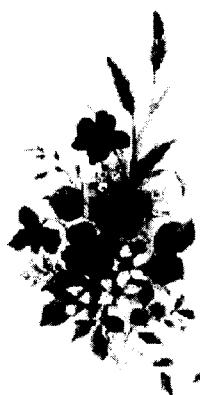
แต่ธรรมะนั้นเป็นประโยชน์แก่จิตใจ

ลิ่งโภที่เป็นประโยชน์แก่จิตใจ เป็นเรื่องที่เราควรให้ ควรแจก หรือควรนำเขามารับรู้ในเรื่องที่เขากnow จะเข้าใจ สังคมบุคปัจจุบันนี้มีปัญหาอยุ่งยากมาก เราจึงควรอนุเคราะห์แก่เพื่อนฝูงมิตรสายของเรา ควยการซักนำเข้าหาพระ ให้เข้าไปรู้ได้เข้าใจในหลักธรรมอันควรจะนำไปเป็นเครื่องมือแก่ไขปัญหาต่อไป

เช่นว่า เรายังเพื่อนของเรามีความทุกข์ มีความเดือดร้อนใจ เรา ก็ไปช่วย
เขายังวัด เช่นวันอาทิตย์ก็ไปช่วยเขามา ให้มานั่งลงบิจเดียบบ้าง ให้มามาได้เรียนรู้
เรื่องของชีวิต ให้เข้าใจถูกต้อง เขาก็จะคลายจากความทุกข์ความเดือดร้อนไปได้
การช่วยเพื่อนในรูปอย่างนี้เป็นการช่วยอย่างแท้จริง เป็นการช่วยอย่างถาวร ซึ่ง
ถ้าเขาก็มีสิ่งนี้ไว้แล้ว เขายังไก่ใช้สิ่งนั้นอยู่เรื่อยๆตลอดไป จึงเป็นเรื่องที่ควร
จะได้กระทำ

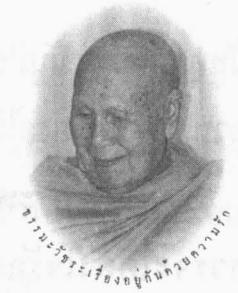
เพ ร า ะ ฉ ะ น ั น . . .

ในการปฏิบัติในทางศาสนา เราจึงมีหลักว่า
เรียนรู้และ ปฏิบัติด้วยตนเอง
ชักชวนผู้อื่นให้เรียนรู้ปฏิบัติด้วย
เพื่อเขาจะได้ชักชวนคนอื่นต่อๆกันไปด้วย
เป็นการช่วยกันคนละไม้คนละมือ
. . . ให้คนเข้าถึงธรรมะทางศาสนา
. . . ให้ได้ปฏิบัติกาย วาจา ใจ ให้เข้าทางถูกทางขอบ
ตามหลักของพระพุทธศาสนาตลอดไป
นี้เป็นเรื่องที่ควรจะได้พิจารณาในวาระนี้

ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตเรา
นั้น
เกิดจาก . . เราไม่รู้ ไม่เข้าใจ ในเรื่องที่เราเข้าไปเกี่ยวข้องนั้นเอง
เหมือนเราเดินเข้าไปในคงหนາມ...ก็ต้องเดินด้วยความระมัดระวัง
ไม่ให้หนาມคำเท่าเรา ไม่ให้หนาມเกี่ยวเสื้อผ้า ไม่ให้เกี่ยวหน้าตาของเรา
เราเดินด้วยความระมัดระวัง . . . เรายังพึ่งหนาມไปต่อไปง่ายๆ
...ในสังคมโลก . .
มันมีหนาມมาก many kinds of trouble
ที่จะทำให้เราไปเพียวกับสิ่งนั้นๆ
ถ้าเราไม่มองดูด้วยปัญญา ก็จะมีความทุกข์มาก
ถ้ามองด้วยปัญญาแล้ว . . ความทุกข์มันก็จะน้อยลงไป

พระพرحمังคลาจารย์(หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ผู้รักคือตระหนักรากการพักจิตผ่อนใจ

เพ็ญเดือนอาสาพหะ . . .

เป็นวันที่พระผู้มีพระภาคเจ้าประภาศธรรมครังแรก

. . . แก่ปัญจวัคคีย์ . . .

เราถือว่าเป็นวันพระธรรม หรือเป็นวันธรรมจักร

ธรรมะได้เริ่มตั้งกองเพื่อปลูกโลก

ทำให้คนหงหงายได้ลีมหูลีมตามองเห็นสิ่งที่เป็นสัจจะ

เป็นวันที่ควรจะได้มีการเฉลิมฉลองกัน

การฉลองในพระศาสนานั้น

ต้องเป็นไปในแบบของการยกระดับจิตใจของเรา

ให้สูงขึ้น ให้ประณีตขึ้น ให้สะอาด สว่าง สงบมากขึ้น

จึงจะซื่อว่าเป็นการฉลองที่ถูกต้อง

เมื่อถึงวันพระหรือวันสำคัญ เราควรจะได้มีการตั้งจิตอธิษฐานว่า ในวันนี้
เราจะอยู่ด้วยความเป็นผู้มีสติปัญญาสมบูรณ์ จะพยายามกำหนดจิตของเราไม่ให้หลุด
ออกไปในทางชั่วทางต่ำ คือไม่ให้คิดไปในทางกาม ไม่ให้คิดไปในทางพยาบาท
ไม่ให้คิดไปในทางเบียดเบียนในครา มีการพยายามควบคุมจิตใจไว้ให้มีสภาพรู้เท่าทัน
ท่อสิ่งหงหงายที่เกิดขึ้น จะเป็นรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสอันไม่ถูกต้อง... ใจเรา
จะไม่หวนไหโยกโคลงไปตามสิ่งที่มากระทบบัน្ឌ จะรักษาการคัดจิตของเราไว้ให้อยู่
ในสภาพที่เรียกว่าปกติ เมื่อจิตผิดปกติก็เป็นไปเพื่อความทุกข์ คือเจ็บปวดเป็นทุกข์
เหมือนกับเวลาที่เสียใจ การคืนใจนั้นเป็นทุกข์ปราภูชั้กภายในหลัง แต่การเสียใจนั้น

มันทุกข์ทุกที่ มันมีสภาพอย่างนั้น จิตที่อยู่ในสภาพอย่างนั้นมันไม่คี เราจึงต้องควบคุมจิตของเราว่า

ในวันพระหรือวันสำคัญทางศาสนา เพื่อให้มีการควบคุมจิตใจ เราถูกความรู้สึกตั้งใจรักษาอยู่ในสถานศึกษา รักษาอยู่ที่บ้านก็ได้ รักษาอยู่ที่วัดก็ได้ รักษาอยู่ที่บ้าน...เราเก็บตัว ไม่รับแขกในวันนั้น ไม่โทรศัพท์ติดต่อกันบ้าง ใครจะโทรศัพท์มาก็สั่งเตือนให้บอกว่า มีอะไรให้สั่งไว้...วันนี้วันพระ คุณขอไม่รับสาย ขอหยุดเลี้ยงสักวันหนึ่ง หยุดความยุ่ง หยุดความรำคาญ หยุดความยินดี หยุดความยินร้าย ให้อยู่ในสภาพสงบ

ถ้าเรามีห้องเงียบๆ ในบ้าน เช่นว่า มีห้องพระ เราถูกเข้าไปนั่งอยู่ในห้องพระ ไปนั่งล่วงบน牺 ก็ได้ นั่งเจริญภวานทำหน้าที่เดินทางจากโลกภายนอกก็ได้ หรือว่าอ่านหนังสือธรรมะ ก็ได้อยู่ในห้องนั้น คือให้เป็นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรม เป็นเรื่องศาสนา หรือเรื่องศีลธรรม ไม่ให้นำไปในเรื่องธุรกิจการค้าขาย ไม่ติดต่อเรื่องนั้นเรื่องนั้นกับใครๆ ให้ถือว่าเป็นวันหยุด ทุกคนเมื่อได้หยุดกันแล้ว...ความรุ่นราษฎร์หยุดไปค้างคืน เมื่อันกัน เพราะทุกคนได้หยุดจากความรุ่นราษฎร์อยู่ในความสงบ หยุดจากการก้าวไปสู่ความทุกท่า แห่งจิตใจ นาอยู่ในสภาพที่จิตใจเป็นปกติ อันนี้เป็นเรื่องที่ควรจะได้ปฏิบัติ เราจะได้รับผลประโยชน์จากการประวันวันสำคัญในทางศาสนาโดยแน่นอน

ตรงข้าม ถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติอะไร พอดีวันสำคัญทางศาสนา เราเปลี่ยนไปเที่ยวบ้างแสน พัทยา หรือว่าไปตามชายทะเลที่ใดที่หนึ่ง อย่างนั้นมันไม่ได้ไปพักผ่อน แต่ว่าเป็นการไปเปลี่ยนอารมณ์ เปลี่ยนจากการอยู่ที่บ้านไปรุ่นราษฎร์กับชายหาด เพราะในสถานที่เหล่านั้นมีอารมณ์ ที่จะทำให้จิตใจของเรากระเทือนกระเพื่อมขึ้นกระเพื่อมลงตามเรื่องที่มีกระบวนการ บางที่ได้เห็นเรื่องคี...ใจก็พูดชื่นมาถ้าเห็นเรื่องร้าย...ใจก็พูดแบบลงไป อย่างนั้นมันไม่ใช่เป็นการพักผ่อนอย่างแท้จริง แต่เป็นการเปลี่ยนอารมณ์เท่านั้น เปลี่ยนสถานที่ เปลี่ยนบรรยากาศ ทำให้จิตใจ

ของเร้าได้รับอะไรแล้วไป และขึ้นลงถีร์วามาก สั่นมาก หวั่นไหว โยกโคลง แต่ถ้า เป็นการพักผ่อนจริงๆแล้ว ต้องมาอยู่ในที่สงบเงียบ ก็คือไปในทางธรรม ไปทาง ศาสนา ให้ก้มมัฎฐานภารนาหรืออะไรต่างๆ อย่างนี้จึงซื้อว่าเป็นการพักผ่อน ใช้วันพระวันสำคัญทางศาสนาให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

และการเข้าพรรษา ถ้าเรากระทำให้ในรูปอย่างนี้ ก็เรียกว่าบำรุงพระ ศาสนา เพราะว่าการบำรุงพระศาสนานั้นก็คือการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในใจ ของเรานั้นเอง ถ้าเราได้สร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในใจ ก็เรียกว่าเราบำรุงศาสนา ทำการสอนให้เจริญของมอยู่ในจิตใจของเรา

ความเจริญของพระศาสนาที่แท้จริงนั้น

ก็คือความเจริญแห่งจิตใจคนนั้นเอง

และจิตใจคนในโลกที่จะเจริญนั้น

ก็ต้องอาศัยธรรมในทางพระศาสนา

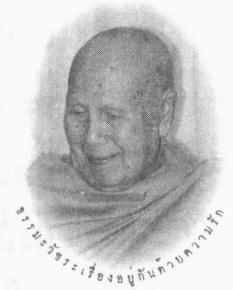
. . . เป็นเครื่องหล่อเลี้ยง . . . ไม่มีทางอื่น

ถ้าเราเอาศีลธรรมทางศาสนามาหล่อเลี้ยงจิตใจ จิตใจของเราก็จะเจริญ อยู่ด้วยความสะอาด เจริญอยู่ด้วยความสว่าง เจริญอยู่ด้วยความสงบ แต่ถ้า เราไม่ใช่ศีลธรรมในทางศาสนาเป็นเครื่องช่วย...จิตใจเราจะไม่เจริญ คือมันคงไป ตามอำนาจของความโลภ ความโกรธ ความหลง ความริษยาพยาบาท วุ่นวายอยู่ ตลอดเวลา สับสน สร้างปัญหาให้แก่ชีวิต ก็เรียกว่าศาสนาไม่ได้อยู่ในใจ ไม่ได้ เจริญอยู่ในจิตใจของเรา นี้เป็นเรื่องน่าคิด

ความสุขนั้น . . . หามไม่ มีแต่ความทุกข์
แต่เรา ก็เรียกว่ามีความสุข
ที่เรียกว่ามีความสุข เพราะว่าทุกข์มันคงน้อยลงไป
เหมือนกับที่ทางวิทยาศาสตร์บอกว่า โลกนี้มีความร้อน มีอุณหภูมิ
ความเย็นคือการสกัดอุณหภูมิเท่านั้นเอง
แต่คงไปแล้ว...ความร้อนยังเหลืออยู่ ฉันได้ก็ฉันนั้น
โลกนี้มีแต่ความทุกข์ . . .
ถ้าทุกข์คงน้อยลงไป ก็เรียกว่าเป็นความสุขเท่านั้นเอง...ความสุขที่แท้หามีจริงไม่
พระพุทธมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิจชุ)

ผู้รักคือฝ่าเจริญรอยอริยชน

ในวันน้ำมาหานี้ นึกได้ว่า เคยไปในที่แห่งหนึ่ง ก่อนเหศน์...ยังไม่ถึงเวลาเหศน์
มีอุบลิติกา ๒-๓ คน ขยับมาใกล้ๆ มาตามปัญหาว่า ...

แ hem! ทำอย่างไรคือหลวงพ่อ มันข้าโกรธเหลือเกิน?

ก็ตอบว่า เรายังไห้คเป็นคนข้าโกรธนี่ มันก็ต้องโกรธป่อยๆ ทีนี้ลองมาหัด
เดียวกันซิ หัดเป็นคนไม่โกรธ

เขาก็บอกว่า มันโกรธมาเสียนานแล้ว จะหัดอย่างไร?

ก็เลยบอกว่า ข้อนี้ต้องพยายามเตือนตัวเองไว้ เตือนตัวเองไว้เสมอๆ เตือนตน
ลำบับคนก่อนที่จะไปเจอกับใครเข้า ว่าวันนี้ฉันจะไม่โกรธใคร ฉันจะไม่ก่อความระคาย
รำคาญให้แก่ใครๆ ฉันจะอยู่อย่างใจเย็น จะอยู่อย่างใจสงบ

ความเปลี่ยนแปลงของจิตนี้มักเกิดจากคน ลิงทั้งหลายเกิดจากคน มัก
เกิดจากภูษของคน เสียงของคน กลิ่น รส อร่ามของคนทั้งนั้น ละนั้นพอครับเข้ามา
หรือเราจะเข้าไปเกี่ยวข้องอะไรอะไรครับ เราถ้าเตือนตัวเองว่า ใจเย็นๆ อย่าไปป่วยว่า
กับเข้า อย่าไปโกรธ อย่าไปเคืองเข้า พูดกับใจตนเองว่า ใจเย็นๆ ว่าไกว่าก่อน ท่อง
คำราไไวใจเย็น...ใจเย็นๆ อย่าไปขึ้นเสียงกับเข้า เขากำลังร้อน ถ้าเราห้อนขึ้นอีก
มันก็ใหม่กันใหญ่ เพราะฉะนั้นเย็นๆไว อย่าไปร้อนเหมือนเข้า อ้ายคนนั้นมันไม่คิด
เข้าทำร้ายใจตัวเองมันถึงร้อน เรามากอยเตือนตัวเองในใจ แล้วก็นั่งเฉยๆ ยืนๆ
นี่แหล่ะให้ไปทำบอยๆ ทำบ่อบอยๆเข้ามันก็คือขึ้น

ที่เราเป็นอะไร詹ศิกนิสัยเป็นเจ้าเรือนนั้น เพราะเราสะสมไว้นั้นเอง
สะสมความโกรธ...มันก็ได้ความโกรธเพิ่มขึ้น

**สะสมความเกลียด...มันก็ได้ความเกลียดเพิ่มขึ้น
 สะสมความพยาบาท...เรา ก็ได้ความพยาบาทเพิ่มขึ้น
 สุคแล้วแต่ว่าสะสมอะไร
 สิ่งนั้นมันก็เข้ามาสติอยู่เป็นเรื่องใจของเรา**

เพราะฉะนั้น ลิ่งที่เรามีเราเป็นอยู่ เป็นจริตนิสัยในปัจจุบันนี้ เป็นเรื่องที่ เราสะสมกันไว้ทั้งนั้น ถ้าเราเลือก เราประมาท เรา ก็ไปสะสมลิ่งไม่คิด คือไปเก็บ เอกาของไม่ได้เรื่องมากไว้ เหมือนคนเดินทางเที่ยวเก็บสะสมเรื่อยไป...ของไม่ได้เรื่องทั้งนั้น เก็บเต็มไปหมด ไม่ได้เรื่องให้รากว่าอะไร นี่เรียกว่าไม่ได้ประโยชน์ แต่คนที่นิลากันนั้น เขาก็เก็บเขาแต่เพชรพลอยของมีค่ามีราคา หาเก็บเอาไปไม่แห้ง ไปไม้ผุ แบกเอา ไปไม่ เข้าสรรหาเขาแต่ทองไว้ เพราะมันมีค่ามากกว่าลิ่งเหล่านั้นได

ในชีวิตจิตใจของเรานี่ก็เหมือนกัน

เรา ก็ควรเก็บเฉพาะความสงบใจ

ความสะอาด ความสว่างทางใจ

อันเป็นคุณสมบัติของใจพระอรหันต์

ลิ่งใดที่มันเป็นเรื่องทำให้เรารอ漫ไม่คิด...เราไม่เก็บลิ่งนั้น เราไม่สะสม สิ่งนั้น ซึ่งก่อนหน้านั้นเราทุกคนๆล้วนไม่ได้มีสิ่งนั้นมาก่อน คนเราเกิดมาใหม่ๆนี่ ยังไม่ปราภูชัคอะไร ยังไม่มีความโกรธ ความเกลียด ความพยาบาทอาฆาต หรือ ของเรารอไว้ทั้งนั้นแหละ...มันไม่มี เป็นคนอารมณ์คิกันทั้งนั้นทุกคน

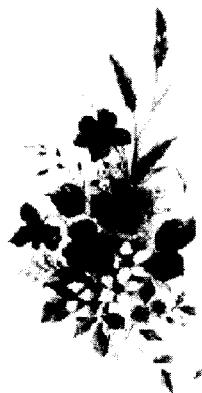
ให้คุณที่เด็กๆซึ พ่อเรายิ่ม...เขาก็ยิ่ม ไม่มีพันลักษีร้อยยิ่ม เด็กน้อยๆพ้ออยุ ลักษ ๒-๓ เดือน ก็ยิ่มแล้ว เห็นใครเข้าก็ยิ่ม เราทำหน้าทำตา...เขาก็ยิ่มกับเรา ใจเขาก็ ไม่มีอารมณ์โกรธแม้แต่น้อย ไม่มีอารมณ์อีกอักขัคใจอะไรเลยแม้แต่น้อย พอโโขนสิค่อยมีเรื่องข้ออกขัคใจ ขุนแคนเรื่องอะไรๆต่างๆเกิดขึ้นในใจ นี่มันเป็น ลิ่งสั่งสมตามมาทีหลัง แล้วเราไม่รู้เรื่องความจริงข้อนี้ คือขาดสติปัญญา ขาด ความเข้าใจในเรื่องสั่งสมคุณสมบัติของจิตนี่ ก็เลยนึกว่าโกรธนี่คือ...แล้วก็เลยโกรธ

ทำอะไรกราบเกลียดเข้า พยาบาทเข้า ริษยาเข้า ของเหล่านี้มันล้วนแต่เรื่องไม่คี หั้นนั่น...เราไม่เอา อย่าไปสะสมไว้ในใจของเรา เรารู้ว่ามันไม่คี...เอาออกไป แม้ มันมีมาก่อน มีนานานักปานใด เรายังสามารถเปลี่ยนจากใจให้แม่ช้ำครู่เดียว ต้องบอกก็ใจว่า นี่ไม่ใช่ของทิคมาก่อน ฉันเพียงสะสมไว้ด้วยความหลง ด้วยความ เช้าใจผิด เพราะไม่รู้ไม่เข้าใจ ไม่ได้ฟังธรรม ไม่ได้อ่านหนังสือธรรมะ ไม่ได้อบรม บ่มตัวเอง ครั้นมาวัดได้ฟังธรรมรู้เรื่องนี้เข้า เกิดความสำนึกรู้ว่าหลังผิดเลียนนา ก็บีบไว้แต่เรื่องเดอะหั้นนั่น นึกเห็นทุกข์เห็นโทษอย่างแท้จริง ไม่เอาล่ะ! ต่อไปนี้ ฉันจะไม่เอาล่ะ เรื่องกันใดที่เคยໂกรขอปางนี้ ฉันจะไม่กราบไหว้ นี่เป็นร่องรอย พระอรหันต์

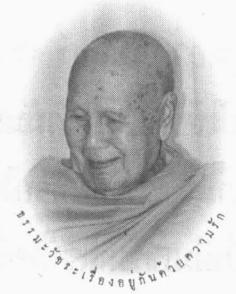
สิ่งทั้งหลายมันเกิดจากเราไม่ระวัง ถ้าเราระวังแล้วมันก็ไม่เกิด เช่น เราเดิน...ถ้าเราเดินระวังมันก็ไม่หลบ ไม่เหยียบแก้ว ไม่ถ่ำตกร่อง ไม่เกิดความ เสียหาย แต่ถ้าเดินพรวดพราด ขาดสติสัมปชัญญะ ยอมเกิดเรื่องบ่อย ลืมบ้าง ลืมบ้าง เทคนั้น ชนนี้ วุ่นวายไปหมด นั่นเป็นเพราะขาดความระวัง

ใจถ้าไม่ระวังแล้ว . . .

มั่นรักเรื่อย เกลียดเรื่อย ตลอดทาง
แล้วก็สะสมขึ้นมาทั้งเรื่องคีเรื่องเสีย
คีมัจฉน้อย แต่มัจฉมีเรื่องเสียมากกว่า
 เพราะเราไม่ระวัง...ฉะนั้นต้องระวังไว้ให้คี
 มาฝึกตามรอยนี้กันเต็ม . . .

หมกทุกชี . . ก็ถึงนิพพาน นิพพานก็คือการคั่บทุกชีได้
แต่ถ้าพูดกับชาวบ้านก็ต้องพูดภาษาที่ชาวบ้านพอฟังได้
จึงพูดภาษาชาวบ้านว่า . . เป็นความสุข . .
แต่ถ้าพูดภาษาชาววัดหรือภาษาธรรมะ เรียกว่า . . มันเป็นที่สุขของความทุกชี
ความทุกชีมันไปหยุดหมดที่ศรีงนั้นแล้ว เรายังต้องเป็นทุกชีต่อไป
การทำตนให้ถึงจุดหมาย คือ ไม่มีความทุกชี นี้เป็นหลักสำคัญของพระพุทธศาสนา
พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อป้ายญาณทกิกชุ)

ผู้รักคุณวิธีนึกคิดทำให้ไม่เป็นทุกข์

ก่อนอื่นเราต้องยอมรับว่า . . .

คนที่ไม่มีความทุกข์นั้น เขาไม้อารมณ์ขันไว้แก้

. . . ทำให้มันเบาไป . . .

และเราไปเจอกะไรเข้า

เราก็ใช้ปัญญาพิจารณาทุกແทุกมุม

ทุกเรื่องทุกประการ ที่มันเกิดขึ้นในชีวิตของเรา

เช่นว่า กรณีของหยาดี้ ถ้าเราใช้ปัญญาที่ไม่น่าจะกลุ่มใจ ใช้ปัญญาคิดคู่ว่า ของนี้เราได้มาตั้งแต่เมื่อไหร่ มันอยู่กับเราตั้งแต่เมื่อไหร่แล้ว ราคามันเท่าไหร่ แล้วเราใช้มัน กี่ปีแล้ว คุ้มแล้วไหมถ้าเราคิดราคาที่ใช้...คุ้มแล้ว ในเมื่อมันหายไปจะเสียใจอะไร ก็ใช้มันนานนานแล้วนี่ ลองคิดว่าเราใช้วันหนึ่งคิดค่าเสื่อมราคาสิ่งนั้นมันลักษณะเท่าไร ...วันละบาทเท่านั้นก็คุ้มแล้ว เพราะใช้มานานแล้ว ยิ่งเพิ่มค่าวันละ ๒๐ บาท ๑๐๐ บาท มันก็ยิ่งคุ้มแล้ว แล้วมันหายไปเราจะเสียใจอะไร นี่ແง່หนึ่ง

อีกແง່หนึ่งให้คิดว่า ของนี้มันเพิ่งมา มันมาทีหลังเรา ไม่ได้มีมาก่อน มันมาทีหลัง เราได้ทีหลัง ลิงที่เราได้ก่อนก็คือชีวิตร่างกายอันนี้ ได้มาก่อนอกมา จากท้องแม่ เกรماตัวเปล่าล่อนจ้อนไม่มีอะไร ตัวเปล่าแท้ๆ เราทำมือเรา ก็กำไปอย่างนั้นแหละ กำไปตามเรื่อง...แต่ไม่มีอะไรหัก ก็แล้วแบบอกมาไม่เห็นถืออะไรมาสักหน่อย ไม่มีอะไร...มาตัวเปล่า แล้วเราก็เพิ่งทำมาหากิน ได้นั่นได้นี่ ลิงนี้มันก็เกิดขึ้นแก่เราคัวบัญญากความสามารถของเรา แล้วมันก็อยู่ให้เราใช้ เคี่ยวนี้มันไม่อยู่ให้เราใช้แล้ว เพราะว่ามีคนอื่นเอาไปใช้ ก็มันของกลางนี่นา ใคร

จะเอาไปใช้ได้ เราก็ไม่ใช่นานแล้ว ให้คนอื่นเขาเอาไปใช้ได้ ให้คนอื่นเขาเอาไปใช้งาน ซึ่งหัวมันເຄີຍ! ສบายใจ ไม่ต้องกลຸມໃຈกับเรื่องนั้นต่อไป ถ้าใครเข้าตามว่าของนั้นหายไปเสียหายໄໝ່ ໂອ້ຍ! จะเสียหายอะໄໝ ກົມນີ້ໃຫ້ของฉบັນນີ້ນາ ຜັນຢືນເຂົາໃຫ້ວ່າຮັງວ່າຄຣາວນີ້ ເມື່ອຂອງຈະຫາຍກໍ່ຫຍັງໄປຄາມເຮືອງ ເວລາຜັນທາຍຈັນກີ່ເກົາໄປໄຟໄຟເໜືອນກັນ ຄນົກຕົ້ງແຢ່ງກັນຕ່ອງໄປ ມັນຂອງກາລາງຂອງໂລກນີ້ ນີ້ໃຫ້ປັບປຸງຈາແມ່ຈັນທັນໆພິຈາລາງເຮືອງຂອງນັ້ນ ເຮົາກີ່ໄຟເປັນທຸກໆທຳງໃຈໄດ້ແລ້ວ

ในกรณีร่างกายเกิดมีເຮືອງອຸບຕີເຫຼຸ່ມ ຂາທັກໄປ...ເຄີນໄສະຄວາ ຈຳທັດງົດືອໄມ້ເທົ່າ ຕົ້ງກະບ່ອງກະແຢ່ງໄປຄາມເຮືອງ ທາກວ່າເຮົາເປັນຍ່າງນັ້ນ ດັ່ງນີກຄືໃຫ້ຄົວໆກູ່ຍັງເຄີນໄດ້ ຍັງຄົວໆກົວບາງຄນທີ່ເຄີນໄມ້ໄດ້ ແລ້ວຄນອາຍຸຮຸ່ນເຄີຍກັບເຮົາໄປກັນນານແລ້ວ ບາງຄນຍ້າຍໄປອູ້ວັດນານແລ້ວ ໄປອູ້ປ່າຊານານແລ້ວ ນີ້ເຮັງເຄີນໄດ້ ວັນອາທິຕິຍັງໄປວັດຝັກເທັນຝັກຮ່ອມໄດ້ ແລ້ວຈະໄປທຸກໆຮັນອະໄໄ ຍັງເຄີນໄດ້ ດັ່ງທາກເຄີນໄມ້ໄດ້ກົວໆກືດີໄປອົກແງ່ໜຶ່ງວ່າ ກີ່ເຄີນມາຕັ້ງນານຫລາຍປີແລ້ວນີ້ ນັ້ນເສີຍບັງມັນກົດໆເໜືອນກັນ ຄົວໆຍ່າງນັ້ນແລ້ວກີ່ໄມ້ກຸ່ມໃຈ...ເຮັນນັ້ນເສີຍບັງ ທາເຮືອງທຳອະໄໄເວລາເຮັນນັ້ນເຄີນໄດ້ເຮົາກີ່ທຳເຮືອງເຄີນ ດັ່ງເຄີນໄມ້ໄດ້ກົວໆທຳເຮືອງນັ້ນທຳ ມີຍັງໃຫ້ໄດ້ກົວໆທຳກົວໆທຳນັ້ນ ເກີຍກັບເຮືອງນັ້ນຕ່ອງໄປ ມັນກີ່ມີອາຮົມລົດທີ່ນີ້ ໄນໂທຍໄທເລືອກເລີຍໃຈອະໄໄ...ສບາຍດີ

ວັນນັ້ນ ມີຝຽງຄນໜຶ່ງນາຫາ ເຄີນໄມ້ໄດ້...ນັ້ນຮັດເຂົ້ນ ຫ້າຕາກົນອົດ ນັ້ນຮັດເຂົ້ນ ດ້ວຍແລ້ວທາກົກບອດດ້ວຍ ໄນໃຫ້ຄນຫຮຽມຄານະ ເປັນສາສຕຣາຈາຍຢີໃນມາວິທາລັຍທີ່ເຄີຍຄນນີ້ແກຫາບອດ ນັ້ນຮັດເຂົ້ນດ້ວຍ ຂາກີ່ໄມ້ໄດ້ ລູກສີໝູຍຢູ່ປຸ່ນເຂັ້ນມາ ວ່າມາເຫື່ອເມື່ອໃໝ່ໄທຍຸ ຝຽງຄນນີ້ນັບດືອພຸທະສາສນາ ມາກີ່ພາເຄີນໝາວັດ ບອກວ່າຈະໝນອະໄໄ ໄນຕົ້ງຄຸວັດຫຮອກນາຄຸຍກັບທ່ານເຈົ້າຄຸນກີ່ແລ້ວກັນ ໄດ້ຄຸຍກັນໜ່ອຍ ໄດ້ຄາມວ່າຈະໄປໄຫຍຕ່ອງ ຈະໄປອິນເຕີຍວ່າອ່າງນັ້ນ ຈະໄປໄຫຍທີ່ສັງເວົນນີຍສຕານ ບອກວ່າໄປໄຫຍໄມ້ໄດ້ເຮືອງອະໄໄຫຮອກ ກົມອງໄມ້ເຫັນນີ້ ແກ່ວ່າຂອ້າປັນນັ້ນກົດົງຕົນໂພເທີ່ ແລ້ວກີ່ປັນນັ້ນສົງບົຈິສົງປິຈ ແລັບຄານົກຄົງກາພຕົນໂພເທີ່ໄປຄາມເຮືອງ ແລ້ວຄາມວ່າເຄຍເຫັນຕົນໂພເທີ່ໂຮ້ອປຳແລ່ງ...ກີ່ໄເຄຍເຫັນ ໄນເຄຍເຫັນ ແລ້ວນີກອອກຍ່າງໄໄ ແກ້ວ່າຮ່າງແທ່ງໆວ່າ ກົນກີ່ໄປອ່າງນັ້ນແລະ ແກ້ວ່າຄຸຍສຸກກີ່

ร่าเริง แล้วแก้ก็ถามว่า ถึงเมืองกัดกัตตาแล้วจะพักที่ไหนดี บอกว่าพักโรงแรม
ไกลัสนามบินนีมันสะควรคดี แล้วก็ค่อยไปเที่ยวในเมือง ไปหาสมาคมอะไรต่ออะไร
ที่เคยคิดต่อ แกก็จากไปค่วยความร่าเริง ไม่ได้กลับมิจว่าต้องนั่งรถเข็น ตามน้อง
ไม่เห็น แกไม่เป็นทุกข์ แกก็นั่งมีใจอารมณ์แจ่มใส หน้าตามีเลือคมีฝาด นี่แสดงว่า
เข้าใจใชปัญญาแล้วเป็นเครื่องพิจารณาในสิ่งเหล่านั้น ปลงตก พอใชปัญญาแล้ว
มันปลงตกไป มองเห็นอนิจฉั ทุกขัง อนัตตา พอมองเห็นอนิจฉั ทุกขัง อนัตตา
...เราก็สบายใจ ที่เรายังกลับมายูนี่ เพราะเรามองไม่เห็น ไม่เห็นว่าไม่เที่ยงจริง
มันเป็นทุกข์จริง มันเป็นอนัตตาจริง ยังมองไม่เห็น เมื่อมองไม่เห็นก็อย่างนั้นแหล่ะ
ยังไม่ปลง ปลงไม่ได้ เพราะยังไม่เห็น มันต้องเห็นด้วยปัญญา เมื่อเห็นด้วยปัญญา
เราก็ปลงได้วางได้ ชีวิตก็คืบขึ้น

เราอยู่ในโลก ต้องต่อสู้กับปัญหารึ่งอะไรร้อยแปด

เราก็ต้องใชปัญญามาปลอบโยนจิตใจ

นำเขามาพิจารณาในเรื่องนั้นๆ ตามเรื่องความรา

ถ้าเราพิจารณาเองไม่ได้ เพราะไม่มีความรู้พอ

เราก็ต้องมาปรึกษากับผู้รู้ ขอคำแนะนำ

ได้รับคำแนะนำแล้ว . . .

ต้องเอาไปใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยพิจารณาเรื่องนั้นๆ

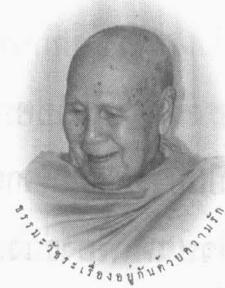
เราก็จะพ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อนในชีวิตประจำวัน

วันนี้ก็เหมือนกัน...ฟนตก ก็ให้ไวกว่า ก็เหมือนกัน นึกว่ามันคือหลายอย่าง
ฟนตกนี่ ต้นไม้สกซื่น ไม่เขียว แล้วก็ค...ไม่ต้องรอน้ำ ถ้าแล่งต้องรอ กันใหญ แล้ว
หน้าน้ำรอน้ำเปลี่ยนไฟฟ้า ต้องสูบน้ำขึ้นต้นไม้ นี่ไม่ต้องรอ...หญ้าก็เขียว คงไม่ก็
สกซื่น มองไปที่ไหนก็สบายตา ฟนตกนี่มันคืออย่างนี้ ถ้าว่าฟันไม่ตกเราก็ต้องนึกค
อย่างอื่นอีก คือในแต่ที่นั้นไม่เป็นทุกข์ คิดให้มันสบายไว้มันก็ค จิตใจจะได้ไม่รุนแรง
นี่คืออย่างนี้

คนดี . . . ก็อย คนที่รู้สึกตัวว่าผิดแล้วคิดแก้ตัว
ก็เรียกว่าเป็นคนดี . . . และก็จะปรับตัวให้เป็นคนดีต่อไป
คนเราเนี่ยจะแก้ความผิดของตัวเราได้นั้น
สิ่งสำคัญที่สุดอันดับแรกก็คือ . . .
เราต้องยอมรับเสียก่อนว่า เราทำผิด
เมื่อเรายอมรับในข้อนี้แล้ว เราถึงจะแก้ความผิดของเราได้
และนำความผิดนั้นมาเป็นบทเรียน มาเกื้อ因子ให้กลับกลายเป็นความถูกต้อง

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ผู้รักคือทำใจเจริญวัย เจริญธรรม

เวลาใดเราต้องนอนเจ็บไข้ได้ป่วย
ก็อย่าไปทุกข์ร้อน อย่าไปตกอกตกใจ
แต่ควรจะนึกกว่า . . . มันก็คือเมื่องอกัน
ที่เราจะได้ทำบทเรียนสำหรับชีวิตในช่วงนี้
 เพราะเวลาสบายนฯ มันมักนึกไม่ค่อยได้

พระพุทธเจ้าท่านสอนให้นึก ทั้งเราก็สุคณต์อยู่เป็นประจำ ถึงเรื่องแก่เรื่องเจ็บ เรื่องตาย และเรื่องอะไรไว้ เราก็ไม่ค่อยนึก สบายนแล้วมันลืมไป มันนึกไม่ค่อยออก แต่พอไปนอนให้เข้าพยานบานนั้นแหละ นับว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะได้พิจารณาร่างกาย

การพิจารณาร่างกายให้เห็นว่า มันไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา อย่างไรตามที่เคยสุคณนั้น ช่วยให้จิตใจสบายน เมื่อใจมันสบายน... มันช่วยให้เหมือนกับเราไม่เจ็บไม่ไข้ แต่ถ้าว่าใจเราพลอยไม่สบายน ร่างกายมันหนักลงไป เป็นคนไข้ที่ไม่คี หนักลงไปเรื่อยๆ เขาจึงพูดกันว่า กำลังใจเป็นเรื่องสำคัญ

กำลังใจนั้นมันอยู่ที่ว่า เรา平原นั้นเอง อยู่ที่เราเข้าใจ平原 เข้าใจพิจารณา เราไม่นึกไปว่าเราเป็นคนเจ็บที่สุคในโลก บางคนรู้สึกอย่างนั้นจริงๆว่า แ昏! มันเจ็บที่สุคในโลก เอาอะไรมาวัดก็ไม่รู้ นอนเจ็บอยู่คนเดียวจะไปเบรียบได้อย่างไร ว่าที่สุคในโลก...มันเบรียบไม่ได้ ว่าไปอย่างนั้นแหละ คือไปนึกให้มันห้อแท้ อ่อนอก อ่อนใจไปเปล่าๆ

เราไปนึกเช่นนั้นทำไม? ให้มาฝ่ามองฝ่าเพ่งพิจารณาไปว่า มันเจ็บที่ ทรงนั้น มันปากตรัตนี้ มันเป็นเรื่องธรรมชาติ เครื่องมันติดขัด ยังไม่สะอาด ก็ต้อง เป็นบ้าง นอนพิจารณาไป เพลิดเพลินไป แล้วเรา ก็จะไม่เป็นทุกข์ในทางใจ ให้มัน ป่วยแต่เพียงร่างกาย อย่าให้ใจต้องไปป่วยด้วย บางคนป่วยหมาดเลยทั้งกาย ทั้งใจ พอป่วยแล้วก็ยิ่มไม่ออกเลย พุทธกรรมนั้นก็ไม่ได้ อย่างนี้มักหนักแหล่... มันป่วยหนักอย่างนี้ หมอยังรักษา ก็ว่ากำลังใจคนไข้แย่มาก

ฉะนั้นมือคิดๆอยู่ เราต้องเตรียมไว้

เพื่อว่าวันหนึ่งมันจะเป็นอย่างนั้น

เราจะไม่ต้องเป็นทุกข์เป็นร้อนกับเรื่องนั้นให้มากเกินไป

ต้องปลูกปลอบใจให้ถูกแนวทางธรรม

การปลูกปลอบใจมันต้องคิดไว้ล่วงหน้า เมื่อกับเราจะเข้าช่วงมวย ต้อง ซ้อมไว้ล่วงหน้า จะไปซ้อมเอาที่ข้างเวที...จะเริ่มชากลั่นนั้นนะมันไม่ทันรอ กพอยืนไปถึงเพื่อนก็น้อคไม่ทันถึงยกเลย เพราะเราไม่ได้ฝึกไว้ก่อน เรา มันต้องฝึก ต้องซ้อม ความคิดก็ต้องซ้อม สติปัฏฐานก็ต้องซ้อม ซ้อมๆ นึกๆ สมมติไว้ว่าถ้าเรา ป่วยจะทำอย่างไร ถ้าเราอนอยู่บนเตียงเราจะคิดอย่างไร เราจะนึกอย่างไร พอ ถึงควรจะได้มีความสงบใจ ไม่รู้ว่าอยู่เดือดร้อน ต้องคิดไว้ล่วงหน้า...เตรียมตัวไว้

พระพุทธเจ้าสอนที่ว่า “ไม่ให้ประมาท” ก็หมายความว่า ให้เตรียมกาย เตรียมใจ ต้อนรับกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อใดเรา ก็ไม่รู้ เพราะชีวิตมัน ไม่เที่ยง มันอาจจะเกิดอะไรขึ้นเมื่อใดก็ได้ เพราะฉะนั้น เราจึงจะต้องเตรียมกาย เตรียมใจ เตรียมเงินเตรียมทอง เตรียมหัวใจเตรียมของไว้ มันต้องเตรียมพร้อม ว่าอะไรรบกวนจะเป็นอะไรต่อไป...จะต้องเตรียมไว้ เวลาเกิดเป็นขึ้นมาก็ไม่เดือดร้อน ไม่รู้ว่าอยู่ ไม่สร้างปัญหา เพราะทุกอย่างเป็นไปตามแผน

มีบางคนซื้อหีบศพมาวางไว้ข้างเตียงนอน และเตรียมไม้ฟืนเขามากองไว้ ผ้าห่อศพก็มีพร้อม...วางไว้เป็นระเบียบเรียบร้อย ใจร้ายเห็นก็ว่า ทำไม่แข่งตัวเอง

อย่างนี้ หาว่าแซ่บตัวเอง คนเรามักมองไปอย่างนั้น คือไม่ได้คิดว่าที่ทำไว้อย่างนั้น เพื่อเตรียมตัวอย่างมีแผน และเดือนคนสองว่าไกล้แล้วที่จะย้ายไปอยู่บ้านเล็กๆ ไกล้แล้วที่จะขึ้นบนเชิงสะพาน แล้วเข้าใจไฟเผาสรีระร่างกาย เป็นการเดือนไม่ให้ประมาท เวลาอะไรมันจะเกิดก็ไม่กังวล ไม่ห่วงใจ แม้จะเจ็บป่วยก็สามารถนอนสลบายๆ ไม่รับสับกระถาย ไม่ติดทุกข์ร้อน ไม่เหลือปัญหาอะไรให้กังวล ในเรื่องใด นี่คือการเตรียมพร้อม

คนบางคนเมื่อแก่ชราแล้ว ทำพินัยกรรมไว้เรียบร้อย นี่คือการไม่ประมาท คนบางคนนึกหัวค่าว่าพินัยกรรมเหมือนกับแซ่บตัวเอง แซ่จไม่แซ่บมันก็ต้องตายวันยังค่ำ ร่างกายของคนเราไม่ต้องแซ่ เรื่องมันธรรมชาติ...มันตายวันยังค่ำ การทำไว้นั่นมันคี มันคืออย่างไร? ลูกหลานจะได้ไม่ต้องทะเลกัน จะได้พอกใจว่า คุณพ่อคุณแม่ให้เราเท่านี้ มันก็ไม่เกิดเป็นปัญหาอะไร ไม่ต้องไปขึ้นโรงขึ้นศาลต้องให้หนาแน่นความ...มันเรื่องอะไรที่เราจะเอาเงินไปเที่ยวจากคนนั้นคนนี้ให้มันวุ่นวายไปเปล่าๆ แล้วก็เป็นการลดเกียรติของตัวเอง พี่ๆน้องๆถ้าเป็นความกันแล้ว คนเขา ก็จะกันค้างไปทั่ว เคี่ยวนี้หนังสือพิมพ์เป็นความกัน คนเขา ก็จะกันค้างไปทั่ว เคี่ยวนี้หนังสือพิมพ์ขอบลงข่าวไว้ครับพ้องไว้ครับแล้วมรดก...ลงข่าวจ้วหัวหน้าเลย คนก็รู้สึกแล้ว...ถ้าสมมติว่าเราจะไปเข้าหุนส่วนกับครบทุกการทำการทำค้าขายร่วมวงไฟบุญลัทธิกับครร เชาก็ไม่ไว้ใจ เขางงสัยอยู่ในใจ สงสัยว่าในวงพี่ๆน้องๆไม่รักกันเลย เรา มันคนอื่นแท้ๆ เขาจะซื้อทรงค่าเรือน้ำค่าให้ จะรักเรือน้ำค่าให้...มันเดียวหาย มันเดียวเครื่องคิดที่เราจะไปทำอะไร คนเขาก็ไม่ไว้ใจ เพราะพี่น้องคลานตามกันมาแท้ๆยังพูดกันไม่รู้เรื่องแล้ว เราถ้ามีปัญหาแล้วจะพูดรู้เรื่องได้อย่างไร เพราะไม่ใช่มีสัมพันธ์ทางสายโลหิต นี่มันเป็นปัญหา

เรื่องนี้สำคัญ คนที่มีสถาบัน เมื่อรู้สึกว่าร่างกายมันชำรุดทรุดโทรมลงแล้ว เชื่อนีสตุ๊ไว ฝากเข้าไว้ก็ได ฝากสำนักงานพนายความให้ช่วยจัดการค้าย เรื่องมันก็เรียบร้อย ไม่ต้องฟ้องร้องขึ้นโรงขึ้นศาล นี่เรียกว่าผู้ใหญ่ไม่ประมาท ไม่ประมาท

เพราะได้จากการทุกอย่างเรียบร้อย ไม่สูงไม่ต่ำนีมันคือ นี่เราต้องพิจารณาตัวไว้ มองคุณลักษณะของตัวเอง ว่าเรารายบุญนี้แล้ว ร่างกายก็เป็นอย่างนี้แล้ว จะต้อง เตรียมพร้อมแล้ว ไม่ประมาทในเรื่องต่างๆ

คนที่ทำงานทำการก็เหมือนกัน ถ้ารู้สึกว่าตัวแก่ ขึ้นหลังขึ้นลิ้น ควรผ่อน...เลิก ได้แล้ว พักผ่อนสบายๆ และหากความสุขทางใจตอนห้ายของชีวิต พักผ่อนเสียบ้าง แล้วก็หักคนอื่นให้ทำงานแทนเราในขณะที่เรายังมีชีวิตอยู่ ทำเพียงเป็นที่ปรึกษา ควบคุมดูแลเขา มีอะไรบกพร่องจะได้สอนได้เตือนเขา ถ้าเราทำเองเสียจนกระทั่ง หมดลมหายใจ ลูกเราทำงานไม่เป็น ที่นี่มันก็ยุ่งอีก เมื่อกับตั้งต้นใหม่ เราต้อง ฝึกสอนเขาให้ทำงาน ลูกก็ทำงานเป็นทุกคน อย่างนี้เรียกว่าฉลาด

ทั้งหมดคนนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับว่า รู้เรื่องร่างกาย พิจารณาว่ามันไม่เที่ยง มัน เป็นทุกข์ มันเป็นอนัตตา และเราจะได้พยายามที่จะใช้ปัญญาในเรื่องนี้ให้ตรงกับที่ เราส่วนคนที่ทุกวัน ชีวิตก็จะไม่สูงยาก ไม่เสียหาย แม้เราจะอยู่ในโลกก็เรียกว่า อุปสรรคบ้างสักซื่น เพราเรามองเห็นสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริง ไม่ไปเที่ยว ปีกมันถือมันในเรื่องใด

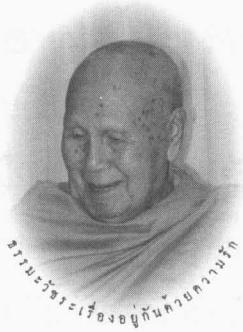
มีเงินมีทองอย่าให้เป็นทุกข์ เพราะเงินพระองค์ มีลูกมีหลานก็อย่าให้ เป็นทุกข์ เพราะลูกพระองค์ เราต้องรู้จักใช้เงิน รู้จักอยู่กับลูกกับหลาน รู้จักเกี่ยวข้องกับคนนั้นคนนี้ค่วยปัญญา เรายังไม่มีความทุกข์ ไม่มีความ เศื่อคร้อนใจ นี่เป็นหลักที่พระพุทธเจ้าหานแนะนำไว้ เราพึงเขามาใช้ในชีวิต ประจำวันได้ แล้วเราจะเห็นผลได้ด้วยตัวของเรารเอง ว่าเมื่อเราได้ธรรมะแล้ว จิตใจสงบอย่างไร? เป็นสุขออย่างไร? รู้เท่าทันต่อสรรพสิ่งทั้งหลายอย่างไร?... รู้ได้เอง ผลงานนั้นจักปรากฏแก่ผู้ปฏิบัติ เป็นสันทิฏฐิโก...ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึง รู้ได้ด้วยตนเอง ศรัทธาบุญที่เราสาคจริงๆ

อิสระทางใจ

เราพอใจที่จะอยู่ในโลกเช่นนั้นหรือไม่?
ผู้มีปัญญา ผู้เข้าเหตุผล หรือผู้ได้สัมภาระไว้บ้าง
ก็ย่อมนึกอยู่ว่ามันไม่น่าเพลิดเพลินอะไร ไม่สนุกอะไรในสิ่งเหล่านั้น
เราควรจะทำใจของเราให้หลุดพ้นจากสิ่งเหล่านั้นเสียบ้าง
เพื่อความเป็นอิสระทางจิตใจ เพื่อเสรีภาพชั้นสูงสุด
พระพุทธศาสนาของเรานั้นสอนเรื่องเสรีภาพมาก่อนนานแล้ว
แต่ว่าเสรีภาพของพระผู้มีพระภาคเจ้า
อาจจะไม่เหมือนกับเสรีภาพของคนธรรมชาติทั่วๆไป
คนธรรมชาติทั่วไปนั้นเรียกร้องเสรีภาพกันมาก
แม้บ้านเมืองที่ปกครองแบบเผ็ดจัด ในระบบคอมมิวนิสต์อะไรต่างๆ
คนก็ต้องการเสรีภาพค่ายเหมือนกัน
แต่ว่าเสรีภาพที่เข้าห้องการนั้นยังไม่สูงสุดอะไร
เป็นเสรีภาพแห่งการตามใจตัว ไม่ใช่เสรีภาพของการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น

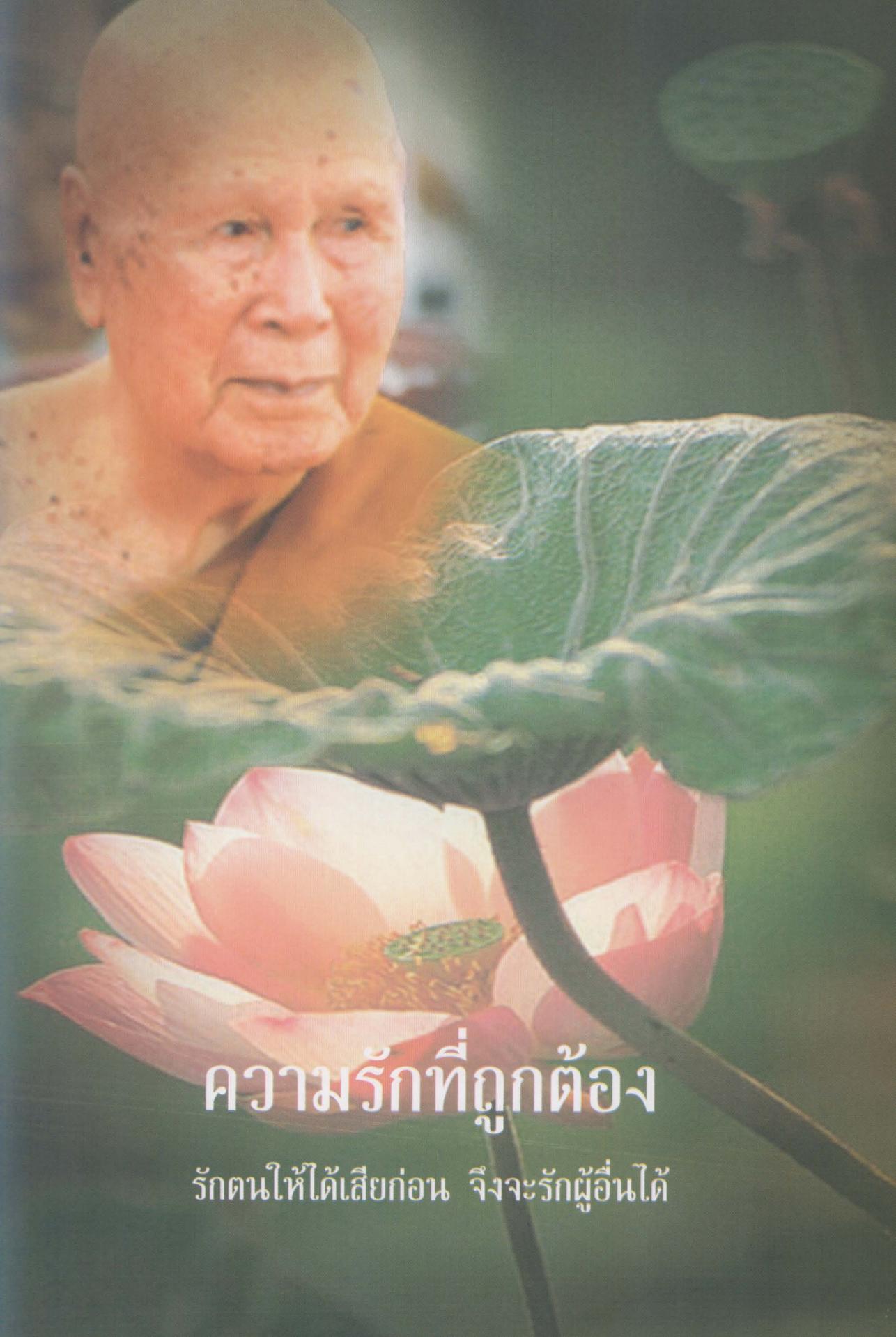
พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิจชุ)

มันเป็นอย่างนี้เอง

ร่างกายนี้มันเปลี่ยนแปลง มันไม่เที่ยง ไม่คงทน
ในความหนุ่มความสาวของเรา
ความจริงมันจะอยู่อย่างนั้นไม่ได้ มันจะต้องเปลี่ยนไป
มันเปลี่ยนแปลงทุกขณะหายใจเข้าออก
อะไรทุกส่วนในร่างกายนี้แข็งกันไปสู่ความชราอยู่ทั้งนั้น
เราจะไปบังคับสิ่งเหล่านี้ให้เป็นไปดังที่เราต้องการไม่ได้
แม้จะมีการผ่าตัดทำอะไรมากๆ...มันก็อย่างนั้นแหละ
ผลที่สุดมันก็ไปตามสภาพของมัน เพราะธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น
เราจะไปฝืนธรรมชาติ อย่างให้เป็นไปตามที่เรารายกเป็น
ให้งาน ให้สวย...มันก็เป็นไปไม่ได้
เราเกิดต้องรู้ว่ามันเป็นไปตามที่เราต้องการไม่ได้
แล้วเรารออย่าไปยินดียินร้ายกับสิ่งนั้น
พิจารณาให้เห็นว่า มันเป็นอย่างนี้แหละ...มันเป็นอย่างนี้เอง

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิจกุช)

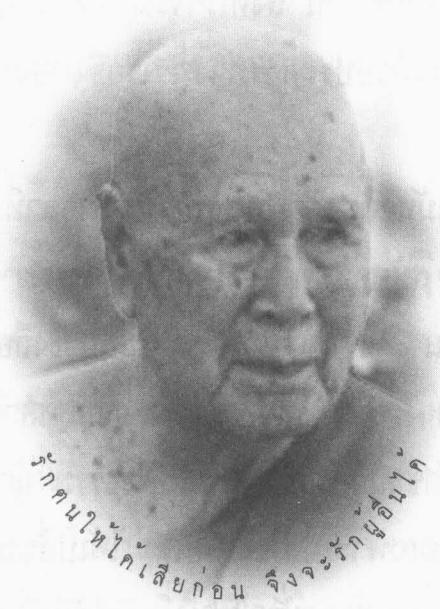
ความรักที่ถูกต้อง

รักตนให้ได้เสียก่อน จึงจะรักผู้อื่นได้

คนเราทุกคนที่เป็นเพื่อนกัน เป็นมิตรกัน
ไม่จำกัดชาติ ไม่จำกัดภาษา ไม่จำกัดศาสนา
...เราเป็นมิตรกันทั้งนั้น เป็นเพื่อนร่วมแก่ร่วมตายด้วยกัน
เกิดมาฐานะเดียวกัน แก่อย่างเดียวกัน เจ็บอย่างเดียวกัน
เวลาตายไม่หายใจเหมือนกัน แล้วก็ไปอยู่ป่าช้าแบบเดียวกันทั้งนั้น
โลกนี้อยู่ได้ด้วยดี เพราะมีความรัก
ความรักก็เป็นหลักของศาสนาที่ทุกคนพึงปฏิบัติ

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ญาติโยมพุทธบริษัทห้วยหลาย

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ ตั้งอกตั้งใจฟังคำยศ เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

ปัจจัยเครื่องคารงชีวิตไค์มาจากการทำงาน

วันนี้ ท่านห้วยหลายได้มาระชุมกันตามปกติ เพราะถือว่าเป็นวันหยุดงาน หยุดการ การทำงานเป็นเรื่องที่เราทำเป็นประจำในชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องจำเป็น สำหรับชีวิต เพราะชีวิตต้องอาศัยปัจจัยเครื่องคารงชีพ เช่น อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย หยูกษาแก่ไข สิงเหล่านี้จะสำเร็จได้ด้วยการทำงาน อันเป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง

ของชีวิตของเรา ถ้าเราไม่ทำงาน สิ่งที่เราจะมีจะได้มันก็ขาดหายไป ทำให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนค้ายประการต่างๆ เราจึงต้องทำงานเป็นประจำตามหน้าที่ของเรา

แต่การทำงานนั้นมันก็ต้องมีการหยุดบ้างตามเวลาที่ควรจะหยุด เราจึงได้มีระเบียบการหยุดงานไว้ สมัยก่อนนี้เขายกอกันในวันพระ คือ ถือเคื่อนตามทางจันทรคติ พอดีวันพระซึ่น ๙ ค่ำ ๘ ค่ำ ๘ วันคับ ซึ่งถือว่าเป็นวันพระ เป็นวันที่ควรจะได้หยุดพักผ่อนทางร่างกาย ไปแสงหาความสุขทางใจ เขายังได้หยุดงานกันในรูปอย่างนั้น แล้วซักช่วงกันไปวัด เพื่อไปฟังธรรม นำมากใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป แต่มาในสมัยนี้โดยเฉพาะในเมืองไทยเรา ได้เปลี่ยนวันหยุดจากวันพระมาเป็นวันอาทิตย์ เพราะถือแบบลากลัวๆไป ทางวัดได้เปลี่ยนการเทศน์มาเทศน์ในวันอาทิตย์บ้าง สำหรับบางวัดก็มีเทศน์เหมือนกัน แต่ว่าในวันพระคนน้อยวันอาทิตย์คนมาก วัดต่างๆความจริงก็ควรจะมีการแสดงธรรมในวันอาทิตย์ซึ่นบ้าง เพื่อคนที่หยุดงานในวันอาทิตย์จะได้มีโอกาสสามารถ มาศึกษาธรรมะ จะได้เข้าไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

แต่ว่าเรื่องอย่างนี้มันต้องเกิดความคิดวิเริ่ม ถ้าไม่มีความคิดวิเริ่มก็ไม่เกิดการกระทำ กระทำอยู่อย่างใดก็ทำอยู่อย่างนั้น ไม่ค่อยจะมีการเปลี่ยนแปลง สิ่งใดไม่มีการเปลี่ยนแปลง มันก็ไม่ก้าวหน้า แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงแล้ว อะไรมันก็จะเปลี่ยนไปด้วย แต่ก็ต้องระวังเหมือนกัน ถ้าเปลี่ยนแปลงแล้วมีอะไรซึ้ง ก็ควรจะเปลี่ยนแปลง ถ้าเปลี่ยนแปลงแล้วไม่มีอะไรซึ้ง ก็ไม่ควรเปลี่ยนให้เกิดความยุ่งยากเสียหาย ควรทำอย่างที่เคยทำกันมาก่อน เพราะการเปลี่ยนอะไรนั้น ต้องคิดว่ามันดีกว่าเก่าหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ดีไปกว่าเก่าก็คงไม่ก่อน เมื่อใดมันเหมาะสม เรายังทำการเปลี่ยนแปลงต่อไป อันนี้จะเป็นการถูกต้อง เพราะการทำอะไรนั้นต้องใช้สติปัญญาเป็นเครื่องกำกับ ไม่ใช่ทำสุ่มสี่สุ่มห้าตามอารมณ์ แต่ต้องคิดค้ายเหตุค้ายผล ต้องคุยกะเทศะ บุคคล เหตุการณ์ ว่าการกระทำอย่างนั้น

จะหมายจะควรหรือไม่ ถ้าเห็นว่าหมาย...เราทำขึ้น เมื่อทำแล้วถ้าหากว่ามันเกิดไม่หมายไม่ควร ก็เปลี่ยนแปลงให้อีกเมื่อ онกัน

ผู้มีปัญญา ย่อ้มใช้ปัญญาให้เกิดประโยชน์

มนุษย์เรามันค้อมรู้จักร่วมกับอะไรภูมิพิค ที่ชั่ว เสื่อมเจริญ ถ้าทำลงไปแล้วมันไม่คิดเท่าเดิม ก็กลับมาสู่ที่เดิมได้ อย่าถือทิฐิฉามน่าว่าเราทำอย่างนี้แล้ว ถ้าจะกลับไปเดียวคนจะเย็บหันว่าไม่แน่นอนในจิตใจ เรื่องความแน่นอนไม่แน่นอนนั้น มันก็ต้องใช้เหตุผล ใช้สติปัญญา สิ่งใดที่เราทำลงไปแล้ว ถ้ามันผิดพลาดเสียหาย ไม่หมายไม่ควร ก็ควรจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเสียใหม่ แม้จะกลับมาสู่ที่เดิมก็ไม่เป็นไร เพราะขืนเดินไปมันก็จะผิด

เหมือนเราออกเรือไปทะเลถ้าออกไปถึงปากแม่น้ำ ฝนตกเค้าขึ้นมาแสดงว่า จะมีลมพายุใหญ่ เราถ้าควรจะกลับเข้ามาอยู่ในคลองต่อไป จะไปกลัวคำเย็บหันว่า ออกไปแล้วทำไม่กลับเข้ามาอีก...มันก็ไม่ถูก เพราะว่าการขึ้นไปนั้นมันจะเกิดความเสียหาย ก็ควรจะถอยกลับมา

อะไรๆในโลก มันก็ควรจะเป็นอย่างนั้น

สิ่งใดที่เราทำแล้วมันไม่คิด ไม่หมาย

ไม่เกิดประโยชน์เป็นคุณเป็นค่า

เราถ้าควรจะได้เปลี่ยนสิ่งนั้นกลับมาสู่สิ่งเดิมต่อไป

เพราะสิ่งเดิมมัน ก็พอใช้ได้ มันคือประโยชน์อยู่

เราทำต่อไป อันนี้เขาเรียกว่าเป็นผู้มีปัญญา

ผู้มีปัญญานั้นจะย่อ้มใช้ปัญญาให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติในหน้าที่ ในชีวิตประจำวัน ก็จะเป็นเหตุให้เกิดความก้าวหน้าด้วยประการต่างๆ

พื้นฐานจิตใจของมนุษย์

เมื่อวานนี้ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ คนไทยเราก็ไปเดินตามฝรั่งอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องวันแห่งความรัก เขาเรียกว่า วัน Valentine ซึ่งเป็นเรื่องของฝรั่งเขา ถ้าว่า เรายังนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางที่ผูกพันทางจิตใจ ก่อความสันติสม ก่อความ เมตตา ความกรุณาปะรารណາดีต่อกัน ก็เป็นอันว่าใช่ได้ ความจริงก็ควรจะเป็น วันแห่งความรักทุกวัน ไม่ใช่ทำปีหนึ่งเพียงครั้งเดียว ที่ทำอย่างนั้นเข้าทำตาม ประเพณี ที่มีเรื่อง มีเหตุการณ์ พอดีวันนั้นก็จะถึงเรื่องนั้นกันเสียทีหนึ่ง แต่ว่า เรื่องที่ถูกที่ขอบนั้น เราก็ควรจะมีความรักต่อกันตลอดเวลา

ความรักที่ถูกต้อง

พูดถึงคำว่า ความรัก เราอ่านทำใจให้มันไขว้เขวมากเกินไป พอพูดถึง ความรัก บางที่คุณก็มักจะคิดเข้าไป คือไปนึกถึงเรื่องของความใคร่เลี้ยงค้าย ภาษาไทย เรามีคำพูดอยู่ ๒ คำ มักจะพูดคู่กัน เรียก ความรัก กับ ความใคร่ หรือว่า รักใคร่ ความรักนั้นอย่างหนึ่ง ความใคร่นั้นเป็นเรื่องของกิเลสที่เกิดขึ้นในจิตใจ เพราะได้ เห็นสิ่งที่เราไม่ปรารถนา น่าพึงใจ เช่น ความใคร่ในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส ในสัมผัส จากสิ่งที่เราได้ประสบพบเห็นในชีวิตประจำวัน เหมือนหนุ่มสาวมาเห็นกัน ก็เกิดความใคร่ ประมาณจะมีจะได้ในสิ่งที่คนต้องการ ต้องการรูป ต้องการเลี้ยง ต้องการกลิ่น ต้องการรส เอาเป็นของตัว เมื่อได้ก็จะมีความสบายนิ่งชั่วครู่ ชั่วyan เพลิดเพลินไปกับอารมณ์นั้นๆ อันนั้นเป็นเรื่องของความใคร่

ภาษาธรรมะท่านเรียกว่า ราคะ ราคะคือความยินดีความเพลิดเพลินใน สิ่งที่น่าใคร่ น่าพ้อใจ เป็นกิเลสตัวหนึ่งที่เกิดขึ้นในใจแล้ว ทำให้เกิดความ

วุ่นวาย สับสน เกิดความเร่าร้อน เกิดมีปัญหาขึ้นในชีวิตค้ายประการต่างๆ อันนี้ต้องระวังไม่ให้เกิดขึ้นในใจ เพราะถ้าเกิดขึ้นแล้วมันก็เป็นทุกข์

ถ้าความรักนั้น ควรจะหมายถึงว่า ความมีเมตตาจิตต่อ กัน ถ้าพูดตามภาษาทางวัดนั้นก็คือความเมตตาณั้นเอง เมตตา ก็คือปรารถนาความสุขความเจริญแก่บุคคลอื่น แก่สตรีอื่น ในสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย เรามองกันค้ายความเมตตาต่อ กัน คือไม่คิดมุ่งร้ายหมายขวัญต่อ กัน ความเมตตามันทรงกันข้ามกับความเกลียด ความโกรธ ความพยาบาท ซึ่งเกิดขึ้นในใจ แล้วมันเป็นเรื่องร้อนๆ ทั้งนั้น ไม่ได้ก่อให้เกิดความสุขใจ ความเย็นใจ หรือไม่ให้เกิดความสงบในทางจิตใจ แต่ทำให้เกิดความเร่าร้อน ความวุ่นวาย มีปัญหาค้ายประการต่างๆ นั่นมันเป็นเรื่องไม่ดี แต่เรื่องที่ต้องการนั้นก็คือความมีเมตตาจิตต่อ กัน ปรารถนาให้คนทุกคน มีความสุข มีความเจริญ มีความก้าวหน้าในชีวิต ในการงานค้ายประการต่างๆ

อยู่กันค้ายความรัก

ให้ถือความหลักที่พระพุทธเจ้าสอนให้เราคิดว่า...

สตรีทั้งหลาย เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย

ค้ายกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุขๆเดิม อย่ามีเรื่อง อย่ามีภัย

อย่าได้มีการเบี่ยดเบี้ยนแก้กันและกันเลย

ถ้าเราคิดอย่างนี้ เรายังไงในรูปอย่างนี้ เขาเรียกว่านึกค้ายใจประกอบค้ายเมตตา พูดตามภาษาของชาวบ้านว่า มีความรักผู้อื่น

ความรักผู้อื่นนั้นคือต้องการให้ผู้อื่นอยู่เป็นสุข ไม่ใช่ต้องการให้เขาเป็นทุกข์ให้เกิดปัญหาขึ้นในชีวิตค้ายประการใดประการหนึ่ง มันเป็นเรื่องคือ มีประโยชน์แก่ชีวิต

คนเราควรจะอยู่กันด้วยความรัก เช่น คนในบ้านเคียงกัน ถ้าอยู่กันด้วยความรักต่อกัน มันก็ไม่มีปัญหาอะไร ต่างคนต่างก็หันหน้าเข้าหากัน ยิ้มแย้มแจ่มใส กัน พูดจาถูกกันด้วยน้ำใจ เมตตา ไม่พูดด้วยอารมณ์ซึ้ง อารมณ์เกลียด หรืออารมณ์ที่มีความร้อนอยู่ในใจ ใจมันร้อน...พ่อนอกมานักเป็นของร้อน เหมือนญี่ห่าพ่นพิษ ออกมา ไปกระทบใครเข้าก็เกิดความไม่สบายนี้กัน ทั้งใจ อาการอย่างนั้นไม่ควรจะเกิดขึ้นในครอบครัว ไม่ควรจะเกิดขึ้นในระหว่างคนที่อยู่ร่วมกัน ตื่นแต่เช้าก็ควรจะมีความเมตตาต่อกัน ต่างคนต่างนึกให้คนหนึ่งเป็นสุข สามีก็นึกว่าขอให้แม่บ้านมีความสุข แม่บ้านก็นึกว่าขอให้สามีมีความสุข พ่อแม่ก็นึกว่าขอให้ลูกๆ ทุกคนมีความสุข ลูกก็นึกว่าเราจะอยู่ให้ฟ่อแม่เป็นสุข จะไม่ทำอะไรให้คุณพ่อคุณแม่เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน

อันนี้เป็นเรื่องที่ควรค้นไว้ในใจ ขณะที่ตื่นขึ้น พอตื่นขึ้นเช้าก็จะต้องนึกไว้ว่าวันนี้เราจะไม่อยู่ให้ใครๆ ในครอบครัวต้องเดือดร้อน เพราะการกระทำของเราจะเป็นการพูด เป็นการแสดงออกทางภาษา หรือว่าทางร่างกาย เรื่องการคิดมันอยู่ข้างใน ไม่มีครรภ์ได้ แต่ว่าความคิดมันมีอำนาจที่จะส่งผลออกทางคำพูด ทางการกระทำได้ ถ้าเราคิดคี เรายังพูดเป็นเรื่องคี ทำเป็นเรื่องคี ถ้าเราคิดไม่คี การพูดก็จะไม่คี การกระทำก็จะไม่คี เช่นว่าเราคิดเกลียด เราพูดด้วยความเกลียด คิดโกรธก็พูดด้วยความโกรธ คิดพยาบาทก็พูดด้วยความพยาบาท คำพูดที่หลุดออกมานั้นแต่ละคำนั้น ล้วนแต่เป็นคำที่ไม่ไฟแรงๆ ไม่น่าฟัง ถ้าหากการกระทำนั้นก็ไม่น่าดู อันนี้ก็ เพราะว่าความคิดมันเป็นพื้นฐานอยู่ในจิตใจ ความคิดจะสร้างอะไรให้คนอื่นเห็นออกมานอก ถ้าผู้นั้นไม่มีสติทันท่วงทีแล้วก็ไม่สามารถจะควบคุมความคิดของตนได้ แต่ถ้าเป็นคนเคยอบรมสติ...พอความคิดไม่คีเกิดขึ้นก็ย่อมจะรู้ทัน พอรู้ทันก็ยังไว้ได้ ไม่ปล่อยให้ความคิดนั้นหลุดออกมานเป็นคำพูด ให้หลุดออกมานเป็นการกระทำ คนอื่นก็ไม่รู้ว่าเราคิดไม่คี เพราะว่าเราถึงมันไว้ได้ เราหยุดมันเอาไว้ได้นั้นเอง

ความหยุดใจเป็นเรื่องประเสริฐ

ความหยุดใจเป็นเรื่องประเสริฐ เป็นเรื่องที่ควรหัดควรทำบ่อยๆ และเมื่อเราหัดทำบ่อยๆ มันก็มาทันท่วงที่ คล้ายกับเราฝึกหัดทางกาย เช่นเราฝึกหัดพัฒนา ต่อยมวย เล่นกีฬาประเภทต่างๆ เมื่อทำบ่อยๆ มันก็เกิดความแคล้วคล่อง ว่องไว ทำได้ทันท่วงที่ กลายเป็นคนที่เก่งในเรื่องนั้น แข่งขันที่ไร้มีชัยชนะ

เรื่องของจิตนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่ได้ฝึกฝนอบรมไว้บ่อยๆ ในทางใช้สติ คือใช้ความรู้สึกความคุณการคิด พอนมีอะไรเกิดขึ้นก็รู้ทัน... ก็รู้ว่าอันนี้เกิดขึ้นแล้ว เรา มันไม่ตี มันจะเป็นเหตุให้เกิดปัญหา เกิดความทุกข์ความเครื่องร้อน เราเก็บหยุดความคิด นั้นด้วยการบังคับตัวเอง ควบคุมตัวเองไว้ได้

ผู้บังคับตนเองได้...ประเสริฐที่สุด

คนที่มีชีวิตประเสริฐในโลกนี้ ก็คือคนที่รู้จักบังคับตัวเองได้นั้นเอง ผู้ใดบังคับตัวเอง ควบคุมตัวเองได้ ก็ชื่อว่าเป็นยอดมนุษย์ เป็นคนชั้นหนึ่งในโลกนี้ คนชั้นหนึ่งในโลกก็คือ คนที่มีการควบคุมตัวเอง บังคับตัวเองไว้ได้ ไม่ปล่อยใจไปตาม妄念ฝ่ายค้ำที่มันเกิดขึ้น แล้วก็ทำงานตาม妄念นั้น ผู้นั้นเหล่าเขาเรียกว่าเป็นยอดคน หรือว่าเป็นอัศวิน ที่ในสมัยหนึ่งเราพูดกันว่า พากอัศวินไม่ใช่พากที่ชนบทว่าง แต่พึงคุพากอัศวินมักจะเลอะเทอะหึ้งนั้น มักก่อเรื่องสร้างปัญหา ทำความทุกข์ความเครื่องร้อนแก่คนอื่น นั่นไม่ใช่พากอัศวิน ไม่ใช่พากที่ชนบทว่าง แต่เป็นคนประเภทแพ้ตัวเอง แพ้ภัยตัวเอง ก็คือแพ้ความคิดที่มันเกิดขึ้นครอบงำ นั้นเอง ไม่สามารถจะบังคับมันได้ มันก็ทำให้เราตกเป็นทาสของมัน เมื่อเป็นทาสมันก็เป็นความทุกข์ สร้างปัญหาหลายอย่างเกิดขึ้น แต่พอเรารู้ทัน... เราเก็บหยุดได้

พอหຍຸคໄດ້ເວັກີເປັນໄທແກ່ຕ້ວ ເວເປັນຜູ້ຮັນ ຂະອະໄຮຖານັ້ນມັນໄມ່ປະເສົງ ແນູ້ອນ
ກັບຂະຄວາມຄີຄຝາຍຄໍ່າທີ່ມັນເກີດຂຶ້ນໃນຕົນ

ຂະຄນນໍ້າແຫລະຄື

ພຣະພູທົກເຈົ້າຈຶ່ງຕັ້ງສ່ວາ . . .

ອຕຸຕາ ໄວ ຂີ່ມ ເສຍໂຍ

ຂະຄນນໍ້າແຫລະຄື

ກໍາວ່າ “ຕົນ” ໃນີ່ນີ້ໜ່າຍຄື່ງວ່າ ກິເລສທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ ໄຟໄດ້ໜ່າຍຄື່ງເວົ້ອຄື່ນ
ແຕ່ໜ່າຍຄື່ງຂະຄວາມຄີຄຝາຍໄມ່ຄື່ກິເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ

ຄວາມໂລກເກີດຂຶ້ນ	ເຮົ້ວ...ເວັກີຫຍຸດມັນໄດ້
ຄວາມໂກຮເກີດຂຶ້ນ	ເຮົ້ວ...ເວັກີຫຍຸດມັນໄດ້
ຄວາມທລງເກີດຂຶ້ນ	ເຮົ້ວ...ເວັກີຫຍຸດມັນໄດ້
ຄວາມຮີ່ຍາເກີດຂຶ້ນ	ເຮົ້ວ...ເວັກີຫຍຸດມັນໄດ້
ຄວາມພຍານາທເກີດຂຶ້ນ	ເຮົ້ວ...ເວັກີຫຍຸດມັນໄດ້

ອຢ່າງນີ້ເຮັດວຽກວ່າເວັກີຂະໜາດຕົວເອງ ຄວບຄຸມຕົວເອງໄດ້ ເປັນໄທແກ່ຕ້ວ ເປັນນຸ່ມໜູ້ຍໍ
ທີ່ແກ້ ເປັນພຸທະນບຽນ ເພົ່າການຄວບຄຸມຕົວເອງອຢ່າງນີ້

ແຕ່ດ້າເຮັດວຽກຄຸມມັນໄມ່ໄດ້ ມັນກີ່ມີຢຳນາຈແໜ້ອເວົາ ມັນບັງຄັບເຮົາໄຫ້ພູຄໄປ
ອຢ່າງນັ້ນ ໃຫ້ທຳອຢ່າງນັ້ນ ໃຫ້ແສຄງອາກາວອຢ່າງນັ້ນ ຊຶ່ງລວມແຕ່ເປັນເວົ້ອໄມ່ຄື່ມີເງິນ
ສ້າງປັບປຸງທາງຄື່ອຄວາມທຸກໆຄວາມເກືອຄຮ້ອນໄທ່ເກີດຂຶ້ນແກ່ຕົນ ໃຫ້ເກີດຂຶ້ນແກ່ຄົນຂ້າງເຄີຍງ
ໄດ້ຮັບຄວາມວຸ່ນວາຍໄປຕາມໆກັນ ອັນນີ້ເປັນເວົ້ອທີ່ເຮັດວຽກວ່າເລີຍຫາຍພຣະເຮົາຄາດກາຮ
ຄວບຄຸມ ພາຍໃຕ້ການບັງຄັບຕົວເອງ

ผู้มีสติ ออยู่อย่างคนสูงสุคในสังคม

เพราะฉะนั้น ถ้าเราอยากจะอยู่อย่างคนที่สูงสุคในสังคม เรา ก็อยู่อย่างคนที่มีสติรู้ทันต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในใจของเรา การที่เราเป็นอย่างนี้ได้ก็จะต้องฝึก คายกำหนดครู่ไว้ ไม่เลี่ยคน คนเราที่เลี่ยผู้เสียคนนั้นก็ เพราะว่าไม่มีการควบคุม ไม่ค่อยลังเลตความคิดของตัว ปล่อยให้มันเกิดเสียจนกระทั่งชิน พอดีนแล้วเข้าก็ เรียกว่าเป็นนิสัย เช่น เราเรียกคนบางคนว่านิสัยเข้าอย่างนั้น นั่นมันไม่ใช่เป็นของ คึ้นเดิม มันเพิ่งเกิดทีหลัง เดิมนั้นเราไม่ได้เป็นคนซื้อขาย เราไม่ได้เป็นคนมักเกลียด เราไม่ได้เป็นคนมักวิจิราษ นักพยาบาท หรือไม่ได้มีอาการฝ่ายค้ำเข้ากันในจิตใจ แต่เพราะเราผลอ เราประมาท ปล่อยให้มันเกิดบ่อยๆ จนกระทั่งเป็นอย่างนั้น เลย กลายเป็นคนประเภทใจร้อน ใจเร็ว หุนหันพลันแล่น ทำอะไรไม่มีความยั่งคิด ไม่มี ความยั่งคง เลี่ยผู้เสียคน ไม่มีกรอบใจ เช่นว่าแม่บ้านเป็นคนอย่างนั้น...สามี ก็ไม่พอใจ สามีเป็นคนแบบนั้น...ภรรยา ก็ไม่พอใจ เมื่อนอยู่ใกล้กองไฟ ถูกเผา บ่อยๆ ทำให้ร้อนคลอกเวลา ถูกก็ไม่พอใจ คนใช้ก็ไม่พอใจ ถ้าเราไปสู่สำนักงาน คนร่วมงานเข้าก็ไม่พอใจ เขับบ่นเขาว่า ว่านายเราเป็นคนซื้อขาย เป็นคนใจร้อน คนใจเร็ว ...มันก็เสียหาย ขาดการเคารพนับถือ เขาไม่เชื่อในฟังเรา เพราะว่าเรา เป็นคนไม่เข้มแข็ง ไม่มีความรู้ความสามารถที่จะควบคุมตัวเอง คือปักษ่องตัวเอง ยังไม่ได้ แล้วจะไปปักษ่องคนอื่นได้อย่างไร คนเราที่จะปักษ่องคนอื่นได้ ก็ต้อง ปักษ่องคนเองได้ก่อน ควบคุมตัวเองได้เสียก่อน ถ้าเราคุ้มครองตัวเองไม่ได้ ปักษ่องตัวเองไม่ได้ แล้วเราจะไปปักษ่องคนอื่นได้อย่างไร

การกระทำของเรามันเป็นบทเรียนให้แก่คนอื่นอยู่ในตัว ทำให้เขางเน้น อย่างนั้น แล้วเข้าก็คุ้มครองเราไว้ ไม่มีความเข้มแข็ง ไม่มีความอดทน ขาดการ ควบคุมบังคับตัวเอง มันก็เสียหาย ไม่หมายไม่ควรค้ายประการต่างๆ จึงต้องมี การฝึกฝนตัวเองไว้ในเรื่องอย่างนี้ตลอดเวลา เพื่อจะให้มีความคล่องตัว เมื่อจะ

มันเกิดปีบ...รู้ปีบ แล้วก็หยุดมันหันที่ ไม่ให้มันลุกลามต่อไป เหมือนไฟเกิดขึ้นจะใหม่มีบ้านเรือน พอรู้ว่าไฟเกิด...ก็รีบดับมันเสียค้ายวัตถุที่ดับได้ ไฟมันก็ไม่ลุกลามต่อไปได้ ฉันใด ลิ่งที่เกิดขึ้นในใจเราเป็นอย่างนั้น เราต้องเฝ้ามัน อย่าให้มันมาเผาเราได้

ถ้าเราเฝากิเลสได้...เราเป็นไฟ

แต่ถ้ากิเลสเผาเรา...เราก็กลายเป็นทาส

เราเฝากิเลสเรา ก็ใจเย็น เรายใจสมาย มีความสุข

แต่ถ้ากิเลสเผา เรา ก็นั่งร้อนนอนทุกข์อยู่ตลอดเวลา

เรียกว่าร้อน นั่งร้อน เคินร้อน บ้านก็เป็นบ้านร้อนไป แม้มีการปรับอากาศ ในบ้านก็ยังร้อนอยู่นั่นเอง เพgarร้อนซ้างในนี่มันร้ายยิ่งกวาร้อนซ้างนอก

พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า . . . นศุติ ราคสมโภคคุณ

ไฟใดๆ เสมอค้ายไฟราคะ ไม่มี

ไฟใดๆ เสมอค้ายไฟโภทะ ไม่มี

ไฟใดๆ เสมอค้ายไฟโมห ไม่มี

เรื่องอย่างนี้มันเป็นไฟ เป็นไฟซ้างใน เป็นไฟที่เผาเราโดยไม่รู้สึกตัว แล้วบางที่เราจะลับขอบไฟเลี่ยค้าย ขอบ庇ให้มันเผาให้มี แล้วจะได้แสดงอาการอย่างนี้ให้คนอื่นเห็น ซึ่งล้วนแต่เป็นการแสดงออกที่ไม่คิดทั้งนั้น อันนี้มันขาดคุณธรรม จิตใจ จึงเป็นอย่างนั้น

พื้นฐานของความรักที่แท้จริงคือความเมตตา

เพgarะนั้น ถ้าเราทำใจของเราว่าป่วยในเรื่องเกี่ยวกับความเมตตาปรานี ต่อเพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย หักไว้ให้เป็นกิจ เป็นนิสัย เป็นกิจประจำวัน เห็นนิครก็ต้อง

หัวนี้กว่า ขอให้เข้าเป็นสุข ขอให้มีความเจริญ ขอให้มีความก้าวหน้าในชีวิต ใน
การงานด้วยประการต่างๆ ให้เราหัวนี้หัดແປไปในรูปอ่างนั้น อยู่คุณเดียวแก่หัวนี้
หัวนี้ไว้ แผ่เมตตาไปในทิศตะวันออก ในทิศตะวันตก ทิศเหนือ ทิศใต้ เมื่องบุน
เมืองล่างคลอกออกไป เอาเราเป็นจุดศูนย์กลาง แล้วให้มันแผ่รัศมีเป็นวงกลม
ออกไปทั่วทุกทิศ เมื่อไครมาประஸบพบที่นี้เข้า เขาก็จะได้เกิดความสบายนิ่ง เรา
เองสบายนิ่ง เพราะอาศัยความเมตตาซึ่งเป็นความรักที่ถูกต้อง

ความรักที่ไม่ถูกต้อง ทำชีวิตให้ตกต่ำ

**ที่นี่คนเรามันไม่มีความรักประเภทที่ถูกต้อง มักจะมีกันแต่ความรัก
ประเภทราคะ โทสะ โมหะ หనุนหลัง**

รักด้วยราคะคือการห้องการที่จะมีจ้าวใจ นี่เรียกว่ามีราคะหনุนหลัง เมื่อมี
ราคะหนุนหลังก็เกิดโทสะตามมา โทสมันเกิดเพราะอะไร? เกิดเพราะไม่ได้ค้างใจ
ไม่ได้เหมือนใจ ไม่ได้หันใจ มีอะไรมาขัดขวางให้ไม่ได้ค้างประสงค์ เราเกิดโทสะ
คนมาขัดขวางเราเกิดโกรธคน มีวัตถุมาขัดขวางเราเกิดโกรธวัตถุ ผนวกเราเกิดโกรธผน
ลมพายุพัดเราเกิดโกรธลม แคคอกเราเกิดโกรธแคค ว่ามันร้อนเกินไป ว่ามันเย็นเกินไป
มันอ่างนั้น มันอ่างนี้ ล้วนแต่เกิดโทสะ เกิดความหงุดหงิดงุ่นง่านในค้านจิตใจ
แล้วต่อไปเกิดความมีคบคดที่เรียกว่าโมหะ โมหะนี่คือความมีค...มีคแปดค้าน
มีคานมันมองอะไรไม่เห็น ไม่รู้อะไรมันเป็นอะไร ไม่รู้ว่าลิ่งนี้คือหรือซึ่ง สุขหรือทุกข์
เลื่อมหรือเจริญ หรือว่าจะเป็นเหตุให้เกิดอะไรขึ้นในชีวิตของเรา เราไม่รู้ไม่เข้าใจ
เรียกว่าเกิดความหลงผิด หลงผิดแล้วมันก็เกิดเป็นปัญหา ตัดทำลายอนาคตของ
ชีวิตของเรา เหมือนกับเด็กๆที่ยังเป็นนักเรียน อยู่ในวัยของการศึกษา แต่ไม่สนใจ
ในการศึกษาเล่าเรียน ไปหลงใหลในเรื่องอื่น หลงการเที่ยว หลงการเล่น หลงใน

การเกียจคร้าน ไม่ทำอะไร คิดว่ามันสบายแล้ว ที่กล่าวมานี้แหลกคือความหลงผิด มันเกิดขึ้นในใจ พอก็ความหลงขึ้นแล้วก็เพลินอยู่ในความหลงนั้น

คนอยู่ในมีค่ายอมมองไม่เห็นอะไร เหมือนเราอยู่ในห้องมีค ข้างบนมีไฟมีค ด้านขวามีมันก็มีค ด้านซ้ายมีมันก็มีค ข้างหน้ามันก็มีค ข้างหลังก็มีค เป็นต่อ มนก็มีค มองอะไรไม่เห็น เมื่อมองอะไรไม่เห็นอย่างนั้นมันก็ไม่มีความคิดในทางที่ถูกต้อง การเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันก็เป็นไปในทางผิดอยู่ตลอดเวลา ต่อเมื่อใด เราอยู่ได้ยินได้ฟังไครมาพูดให้เราเกิดความสำนึกรู้สึกตัวว่า การกระทำที่เราทำลังกระทำอยู่นั้น วนไม่ตี มันทำลายอนาคตของเรา ทำให้อนาคตมีแคบๆ อยู่ต้น ไม่มีทางเดิน เพราะเราเป็นคนไม่มีความรู้ ไม่มีความสามารถ เมื่อเราไม่มีความรู้ไม่มีความสามารถเราจะไปทำอะไรได้ เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เรายังต้องช่วยตัวเอง ต้องพึ่งตัวเอง เมื่อเป็นเด็กอยู่ไม่เป็นไร เพราะมีร่มโพธิ์ร่มไทรคือพ่อแม่ที่คอยให้ความอุปถัมภ์ค้ำชูแก่เรา แต่เราไม่ถือโอกาสที่มีคนอื่นช่วยเรา เพื่อทำตัวเราให้รู้จักช่วยตัวเอง เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ก็เป็นคนอ่อนแอก ไร้ที่พึ่ง เพราะไม่รู้จักพึ่งตัวไม่ทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่คน ด้วยการสนใจในการศึกษาเล่าเรียนหรือความรู้ เพลิดเพลินอยู่กับสิ่งยั่วยุ้อนมืออยู่รอบๆตัว เพลินไปคุยหนัง เพลินคุยโทรศัพท์ เพลินฟังวิทยุ เพลินกับการร้องเพลงชนิดไม่ได้เรื่อง เพลินไปกับเพื่อนฝูงที่ชักจูงไปในทางต่อ ซึ่งมันเป็นเรื่องสนุก ทำให้เกิดความหลงให้มัวเมา ชีวิตก็ไร้ค่า

เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ก็เป็นคนไม่มีอะไรที่จะทำให้คนพึ่งตัวเองได้ คือไม่มีความรู้อะไรให้พึ่งตัวเองได้ ไม่มีความสามารถที่จะให้พึ่งตัวเองได้ และไม่มีความประพฤติอันใดที่จะช่วยคนให้พ้นจากความตกต่ำ ชีวิตก็จะไปไม่รอด นี้คือความหลง หลงผิด เข้าใจผิด พอก็เข้าใจผิดแล้วก็ไปกันใหญ่ บางคนหลงแรงมาก แม้โคราจพูดซักจูงก็ไม่ยอมเชื่อ เพราะนึกว่าตัวเองทำถูกอยู่ตลอดเวลาเลย ถูกทุกอย่าง อย่างนั้นก็ไปไม่รอด คนเช่นนั้นบัวเป็นคนที่มีชีวิตที่น่าสงสาร เพราะอนาคตมันมีคืบไปหมด อย่างนี้นำเสียหาย

หลักประจำจิตใจของพุทธบริษัท

เราเป็นพุทธบริษัท เป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ควรจะมีหลักไว้ในใจว่า
 เราจะไม่ซักซูงใครในทางค่าธรรมะ
 ตัวเราเองก็จะไม่ทำในสิ่งที่ค่าธรรมะ^๑
 พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ในภาษีคือันหนึ่งว่า...

น อนาริย์ กริสุสาม

เราจกไม่กระทำสิ่งที่ค่าธรรมะ

อันนี้คือจะเป็นหลักประจำจิตใจ คอยเตือน คอยบอกตัวเองไว้ว่า ฉัน
 จะไม่กระทำสิ่งที่ค่าธรรมะ ไม่กระทำสิ่งที่ค่าธรรมะค้ายตน ไม่ซักซูนผู้อื่นให้กระทำ
 สิ่งที่ค่าธรรมะ แล้วไม่สนับสนุนส่งเสริมสิ่งที่ค่าธรรมะให้บันนีชีวิตอยู่ในโลก เพื่อให้
 คนอื่นมาหลง มาเข้าใจผิด ไปคิดอยู่ในสิ่งนั้นต่อไป ถ้าเราชวนกันค้างใจไว้อย่างนี้
 ก็จะเป็นการคืบไม่ใช่น้อย เป็นการส่งเสริมสิ่งถูกต้องให้เจริญงอกงามอยู่ภายใต้จิตใจ
 ออยู่ในสังคม ออยู่ในชาติ ออยู่ในประเทศของเรา อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก

เราที่มารักฟังธรรมออยู่นี้ เข้าใจเรื่องนี้จงได้ซักซูนคนอื่นให้มารักบ้าง เช่น
 เราเมรักแล้ว เราชวนคนอื่นมาบ้าง เรารักษาศีลแล้ว เราชวนคนอื่นให้รักษาบ้าง
 เราได้ฟังธรรมแล้ว เอกธรรมะที่ได้ฟังไปจากเพื่อนบ้าง เขายังเด่าค้ายตนเอง
 ให้ได้ เขายังลือไปแจกให้ได้ นักหมายเพื่อนบุญให้มารักในวันอาทิตย์เพื่อจะได้มา
 พังธรรมค้ายกันบ้าง เราไปฝึกฝนเจริญภารณะให้เห็นประโยชน์ของการภารณะแล้ว
 รู้สึกว่ามีจิตใจสงบ มีสติมากขึ้น มีปัญญามากขึ้น พอรูเท่ารูหันต่อสิ่งที่มากระทบ
 ไม่ตกเป็นหาลสของสิ่งนั้นๆแล้ว เรายังนึกถึงเพื่อนของเรา เรายังชวนเพื่อนมาให้
 กระทำกันบ้าง เหมือนอย่างกับเราได้กินขنمอร่อยๆ แล้วเราจะไม่กินคนเดียว เรา
 นึกถึงเพื่อนๆ เรายังเป็นเพื่อนๆให้มารับประทานขนมนั้นค้ายกัน อย่างนี้เป็น
 การคึ่งในทางที่ถูก

เราจึงควรถือหลักกว่า...

ถ้าเราراكเพื่อน เราจะคิงเพื่อนเข้าสู่สิ่งที่เป็นกุศล

อย่าคิงเพื่อนไปสู่สิ่งที่เป็นอกุศลเป็นอันขาด

เพราะว่าการคิงคนไปสู่สิ่งที่มันเป็นอกุศลนั้น เป็นการทำบาป ตัวเรา ก็นาป
เพื่อนก็ต้องตกอยู่ในบาปคุกคาย ไม่ได้ช่วยให้ลิงหันห้ายากคืน

โลกตกต่ำ เพราะขาดความรักที่ถูกต้อง

โลกเราเวลานี้มันตกต่ำ เพราะเรื่องนี้ คือ เราขาดความรักในทางที่ถูกต้อง
แต่เรามีความรักในทางที่ผิดกัน ขาดการคิง การลุงไปสู่ทางที่ถูกที่ชอบ แต่เราดึง
เราจูงกันไปในทางที่ตกต่ำในเรื่องอะไรต่างๆ จึงเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย อันนี้
เป็นเรื่องสำคัญอยู่ไม่ใช่น้อย จึงโปรดอ่านอย่างต่อเนื่องทั้งหลายไว้ว่า ให้เราตั้งต้น
ให้ความรักในทางที่ถูก ช่วยคึ่งคนที่อยู่ใกล้ที่สุดก่อนคึ่งใครๆ

เคยมีคนมาปะราภบ่อยๆ เช่นว่า แม่บ้านมาปะราให้ฟังว่า สามีคินมัน
ไม่ได้เรื่อง ชอบทำลิงเหลวให้ ชอบคิ่มสุราเมรัย ชอบเที่ยว ชอบเล่นการพนัน
อะไรมากลายอย่างหลายประการ บอกว่าทำไม่ได้อกให้เดิกเลี้ยงบ้าง กับกว่าพูดกัน
ไม่รู้ภาษา ยิ่งพูดก็ยิ่งไปกันใหญ่ คือแม่บ้านพูดเขาไม่ฟัง มันเป็นกันเองเลี่ย ไม่มี
น้ำหนักแล้ว เลยก็บอกกว่าชวนมาวัดบ้างซิ บอกว่ายิ่งลำบากใหญ่ มันเหมือนกับ
ลากแมวข้างทาง...มันไม่มาคอก บอกว่าหลอกมาก็ได้ แล้วก็พามาวัดเลย ก็ไม่ได้
เรื่องอะไร ยังไม่สามารถที่จะทำได้ ก็ยังเป็นอยู่ในสภาพอย่างนั้น ไม่เปลี่ยนแปลง
อะไรมันนี่ก็ เพราะว่าพ่อบ้านผู้นั้นเป็นผู้ไม่ก้าวหน้า ไม่มีความรักแม้ให้แก่ตัวเอง
อย่าไว้จะมีความรักให้คนอื่นเลย กับตัวก็ยังไม่มีให้ เพราะถ้ารักตัวแล้วจะเอาตัวที่
น่ารักนี้ไปใส่ในลิงที่ไม่สมควรได้อย่างไร... คนรักตัวนั้นต้องประคับประคองตัว

รักคนให้ได้เสียก่อน จึงจะรักผู้อื่นได้

พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า ...

ผู้ใดที่นึกว่าตัวเป็นที่รักของตัว

ต้องประคับประคองตัวให้คิด ให้ชอบ ให้ควร ในวัยหิ้งสาม

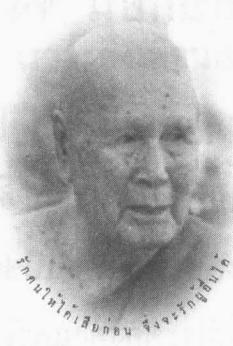
คือจะให้คิดแท้ต้องประคับประคองตั้งแต่วัยต้น คือตั้งแต่เป็นเด็ก ประคับประคองให้เข้าเดินทางของธรรมะ เข้าทางศีลทางธรรมไปตั้งแต่เด็ก เพราะฉะนั้น ต้องเริ่มกันด้วยความรักตัวเอง รักตัวก็ต้องรักพระธรรม รักพระพุทธ รักพระสังฆ เรียกว่า เป็นฐานแห่งความรักที่ถูกต้อง แล้วเรารักตัวถูก รักเพื่อนถูก รักเมียถูก รักลูกถูก รักครู รักศิษย์ รักหมาถูกต้องตามความเป็นจริงที่เป็นธรรมะ ถ้าเรามีความรักถูกต้อง สิ่งที่เกิดผลมันก็เป็นผลที่ถูกต้อง มีความเจริญของในชีวิต ในการงาน ทำให้ประเทศชาติเราอยู่กันด้วยความสุขความสงบ

เดียวเนื่องมันรากันน้อย มันเปียกเมียกัน ข่มเหงกันไม่รู้จักจบสิ้น นี่ก็เป็น เพราะว่าขาดความรักที่ถูกต้อง แล้วก็ไม่ค่อยมีตัวอป่างความรักที่ถูกต้อง จึงได้เกิดความรักผิดทางกัน มันเป็นเรื่องเลี้ยงหาย

เพราะฉะนั้น ขอให้เราหัน注意力ที่เป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา จงเอาหลักธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นพื้นฐานแห่งจิตใจ แล้วมีความรักตัวให้ถูก รักตัวให้ถูก ก็คือรักความดี รักความบริสุทธิ์ รักความสงบ รักความส่วน แล้วก็ รักผู้อื่นด้วย ช่วยเหลือผู้อื่นให้เข้าใจก้าวหน้าในทางธรรมะ ในทางที่ถูกทางที่ชอบ ลิ่งหึ้งหลายก็จะเรียบร้อย เป็นไปในทางที่คือที่งาม

คังที่ได้กล่าวมาก็พอสมควรแก่เวลา

.... ขออุติการแสดงป้าฐานถ้าไว้แต่เพียงเท่านี้ . . .

กาลเวลา

วันเวลาที่ผ่านไปนั้น

ไม่ใช่ผ่านไปเฉพาะแต่เพียงกาลเวลา

แต่ว่าได้ฉุกคราวสรรพลิ้งหงษ์หลายให้ติดไปกับกาลเวลาด้วย

ทำคือเวลาไหน... ก็คือเวลานั้น

ทำช้าเวลาไหน... ก็ช้าเวลานั้น

ช้าคือยุ่งหุ่งกระทำ มีได้อยู่ที่กาลเวลาแต่อย่างไร

.... ชีวิตของผู้ประพันธ์ธรรม ...

ต้องไม่ย่นย่อหักด้อยในการต่อสู้กับความลำบาก

เพราะพระพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้เราเป็นคนหลีกหนี ไม่ต่อสู้

แต่ในทางพระพุทธศาสนา

สอนให้เรากล้าผจญกับลิงค่างๆ ที่มีอยู่บนโลกใบนี้

คนที่จะต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมนั้นจะต้องทำใจให้เป็นธรรมเลียก่อน

เมื่อใจเป็นธรรมแล้ว จึงจะต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมอย่างได้ผล

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

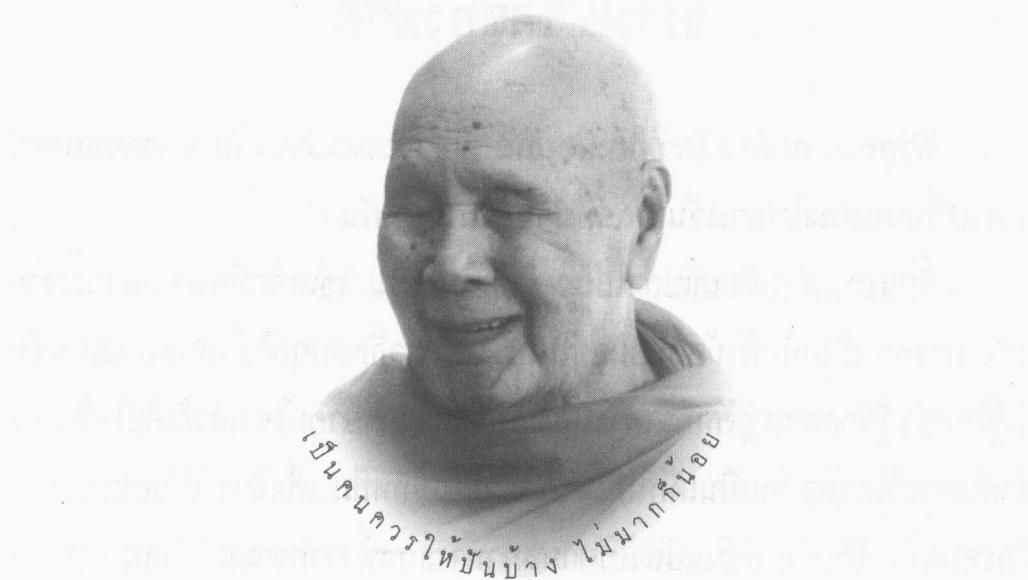

สุขกายสุขใจได้ด้วยการให้

เป็นคนควรให้ปันบ้าง ไม่มากก็น้อย

คนเราที่อยู่เป็นสุขนั้น คือ . . .
อยู่ด้วยการไม่มีเวรกับใครๆ ไม่มีภัยกับใครๆ
และไม่ถือว่าใครมีเวรกับเรา มีภัยกับเรา
. . . แต่ถือว่า . . .
ทุกคนเป็นเพื่อนร่วมทุกชีวิตรึเปล่า ก็ต้องด้วยกัน
เรารู้สึกกับอย่างพื้นของ เรายังให้อภัยกัน
เราไม่โทรศอกบกันในเรื่องอะไรค่าๆ
คิดอย่างนี้ใจมันก็สบาย ไม่เกิดปัญหาอย่างมากแก่ชีวิต
การคิดในแบบธรรมะและเข้าไปใช้จะทำให้เกิดความสุขทางใจ

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปั้น ณ วนนทกิกขุ)

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในการสงบ ตั้งอกตั้งใจฟังคำยศ เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

ธรรมชาติของสรรพสิ่ง

โลกหมุนไปรอบหนึ่งก็เป็นวันหนึ่ง เมื่อวันหนึ่งผ่านไปสรรพสิ่งทั้งหลายก็เปลี่ยนแปลงไป เช่น ต้นไม้ที่เราปลูกลงไว้ในคืน เมื่อ拂ังเม็คลงไปแล้ว ได้น้ำ ได่ดูด มันก็เจริญเติบโตตามวันเวลา แตกหน่อ แตกใบออกมา แล้วเจริญเติบโตกลาย ลำคับ จนกระทั่งออกดอกออกผลให้เราได้กิน ได้ใช้ จะเป็นເ悱อก เป็นมัน หรือเป็นต้นไม้อะไร มันก็เติบโตไปตามธรรมชาติ ตามวันเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป

ธรรมชาติของชีวิต

ชีวิตของคน ของสัตว์ ก็เหมือนกัน เมื่อวันเวลาผ่านไปในชีวิตก็ย่อมจะมี การเปลี่ยนแปลงไปตามวันเวลาที่ผ่านไปนั้นเช่นกัน

ชั้นแรก...ก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เติบโตขึ้น เช่นเด็กที่คลอคือกามาจาก ครรภ์มารดา เป็นเด็กตัวน้อยอนุอยูใน赅ะ ต่อมาก็ค่อยๆเติบโตเปลี่ยนแปลงขึ้น ...รู้จักคำว่า รู้จักคลาน รู้จักเดิน เดาะ และพูคจากภาษาคนได้ แล้วก็เติบโตขึ้นโดย ลำดับตามวันเวลา จนเป็นเด็กไปโรงเรียน เป็นเด็กหนุ่ม เด็กสาว เป็นผู้ใหญ่ และ มีครอบครัว ชีวิตก็เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพจนกระทั่งว่าความแก่เริ่มปรากฏ

เมื่อความแก่เริ่มปรากฏ ผ่านมาหัวที่เคยเป็นลีกันน้ำเป็นลีข้าว สายหาที่เคยบางกอกลับลั้นลง พันที่แข็งแรงก็หลุดร่วงไปทีละชิ้นๆ จนกระทั่ง พันหมดปาก อันนั้นมันเป็นเรื่องของธรรมชาติ เป็นเรื่องของสรรพสิ่งทั้งหลายบนโลกที่มันต้องมีสภาพเป็นเช่นนั้น

คำเตือนสำหรับทุกชีวิต

อาจารย์องค์หนึ่งสอนคิมย์ของตนว่า...คิดถูกให้คิด ร่างกายนี้เปลี่ยนแปลง ไปสู่ความแตกตับทุกSTMHDY ใจเข้าออก ถ้าเราไม่ใช้มันให้เป็นประโยชน์ มัน จะมีค่ามีราคาที่ตรงไหน อันนี้เป็นคำเตือนที่กินใจมาก ซึ่งเราทั้งหลายควรจะได้นำ มาคิดนำมาริษณาว่า ชีวิตของเราระดับนี้ ผ่านมา ๓๖๕ วัน ในรอบปีหนึ่งสามัญ โลกนิยมนั้น เราควรจะหันมามองคุณตัวเอง หันมาพิจารณาตัวเอง และควรที่จะได้ พิจารณาไปถึงหน้าที่การงานที่เราปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวัน ว่าเราได้กระทำกัน อย่างไรบ้าง

งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข

เราทำงานค้าย่ออุคਮภารณ์ที่ถูกต้องหรือเปล่า ทำงานเพื่อเกียรติ ทำงานเพื่อชื่อเสียง เพื่อเกียรติ...เพื่อกิม...เพื่อกิน หรือว่า เราทำงานเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก้ได้ มีน้ำใจเลียลละ เห็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ แก่ประเทศชาติของเรา

เราทำงานค้ายิ่รัก ทำงานค้ายความยั่น เราทำงานค้ายความเอาใจใส่ ทำงานค้ายการใช้สติปัญญาคิดค้นเพื่อให้งานคื้น ให้งานเจริญขึ้น ทำงานค้ายความเป็นสุขใจ เพราะถืออุคਮภารณ์ว่า “งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน” ไม่ใช่ทำงานค้ายความทุกข์ความเดือดร้อนใจ

ทำงานอย่างหาส ทุกข์หักหายและใจ

คนที่ทำงานค้ายความทุกข์ค้ายความเดือดร้อนใจนั้นเพราะอะไร?

ก็เพราะว่ามีความเห็นแก่ตัว เห็นแก่สิ่งที่ตัวเองจะมีจะได้ แล้วก็มีความหวั่นวิตกว่า เราจะไม่ได้อะไร ทำไปจะเหนื่อยเปล่า จะไม่ได้อะไรตอบแทนสมกับที่เราลงทุนลงแรงไป ทำงานไปเบิกคิดเห็นแก่ตัวไป เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวไป เมื่อไม่ได้กังใจก็มีความทุกข์ มีความเดือดร้อนใจ

คนที่ทำงานอย่างนี้เขารู้กว่า ทำงานค้ายความทุกข์ ทำงานค้ายิ่บหน้า ที่เศรษฐมองไม่ผ่องใส ความไม่ผ่องใสมันเกิดจากใจที่มีความทุกข์อยู่ภายใน ความทุกข์ใจก็ทุกข์เรื่องความเห็นแก่ตัว ทำอะไรเพื่อตนเอง ไม่คิดที่จะทำเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ส่วนรวม ไม่มีความเลียลละเป็นพื้นฐาน ทางจิตใจ คิดแต่จะเอาอยู่ตลอดเวลา เป็นพวกฝ่ายบวก ไม่มีการลบออกไป ถ้าทำงานอย่างนี้ก็เป็นทุกข์

คนประเท่านี้เป็นผู้ทำงานไม่จริง เพราะนึกแต่เรื่องที่ตนเองมีจะได้ ความชื่อตระศรีต่องาน...ไม่มี ความชื่อตระศรีเวลา...ไม่มี ความเลี่ยสละเพื่องาน...ไม่มี มีแต่คิดจะได้อยู่ตลอดเวลา เป็นผู้หลงมัวเมาในวัตถุ มีความพอดใจในเรื่องวัตถุ ติดอยู่ในวัตถุที่ตัวจะมีจะได้ ทำงานอย่างหาส ไม่ได้ทำงานอย่างไทย จิตใจตกต่ำ เป็นหาสของความอยากได้ ไม่เป็นไปแก่ตัว เป็นหาสของความโถง ความกระหน่ำ ความเห็นแก่ตัวก็อยู่ค่วยความทุกข์

เป็นอยู่อย่างไทย อยู่ค่วยใจที่เป็นอิสระ

พระพุทธเจ้าครับส่า . . .

สัพพะประระสัง ทุกขัง

ความเป็นหาสสิ่งทั้งปวงเป็นความทุกข์

สัพพัง อิสสะริยัง สุขัง

ความเป็นไหอยู่เห็นอสิ่งทั้งปวงเป็นความสุข

เราจึงควรจะได้คำนึงในข้อนี้ ว่าเราควรจะอยู่อย่างไร? ทำงานอย่างไร? เราไม่ควรจะอยู่อย่างหาส และเราควรจะทำงานอย่างไทย ไม่ใช่ทำงานอย่างหาส อยู่อย่างไร?...ก็อยู่ค่วยใจที่เป็นอิสระ ไม่คาดเป็นหาสของอำนาจจัตุ ไม่คาดเป็นหาสของรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส อันเป็นลิ่งที่มากจากจิตใจของเรา เราอยู่ค่วยปัญญา...ปัญญาที่รู้ทันรู้เท่าท่อสิ่งนั้นๆ ตามสภาพที่มันเป็นอยู่จริงๆ เราไม่ให้ลิ่งเหล่านั้นมามีอำนาจเหนือจิตใจของเรา ไม่ให้ครอบงำจิตใจของเราจนกระทั่งเกิดความทุกข์ความເຄືອຂ່າຍໃຈ

ทุกข์เพราความเห็นแก่ตัว

ความทุกข์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นในโลก ในสังคมมนุษย์นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นมา จากอื่นใด แต่ว่าเกิดขึ้นมาจากการเห็นแก่ตัวของคนนั้นและเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเรายังมีความเห็นแก่ตัว ทำอะไรเพื่อตัวกันอยู่ตลอดเวลาอีกนั้น ความทุกข์ก็ จะเพิ่มมากขึ้นๆ เพราะต่างคนก็ต่างคิดแต่จะเอา ต่างคนต่างคิดแต่จะได้ ไม่มีความคิดที่จะเลี้ยงดูเพื่อประโยชน์แก่กันและกัน

ในครอบครัว...ถ้าสามีมีความเห็นแก่ตัว ภรรยา ก็มีความเห็นแก่ตัว ต่างกัน เปียกบังประโยชน์แก่กันและกัน ไม่มีใครยอมเลี้ยงดูต่อ กัน ไม่ได้ออยู่เพื่อจะให้ แต่ว่าอยู่เพื่อจะเอา ตามปามไปจนถึงการมั่น ต่างคนต่างคิดหากความสุขส่วนตัว พ่อบ้านก็ไปหาความสุขของบ้าน ไปเที่ยวบาร์ เที่ยวในห้องลับ ไปเที่ยวอาบน้ำ ไปเที่ยวอนุบาล ภรรยา ก็นั่งเป็นทุกข์อยู่ที่บ้าน เพราะพ่อบ้านเห็นแก่ตัว

ถ้าเป็นภรรยาที่ไม่ใช่เป็นธรรมก็นึกว่า เขายังได้ ฉันก็ทำได้ ครอบครัวก็ กลายเป็นครอบครัวที่ไม่ปัญหา ลูกที่เกิดมาแล้วก็มีแต่ความทุกข์ความเดือดร้อนใจ เพราะพ่อบ้านแม่บ้านไม่รู้จักนำเข้าธรรมะไปใช้ ไม่มีความชื่อสั้นต่อ กัน ไม่มีการ บังคับตัวเอง ไม่มีความอคติ ไม่มีความเลี้ยงดู แล้วครอบครัวนั้นจะอยู่กันด้วย ความสุขได้อย่างไร

อยู่ด้วยความเลี้ยงดูต่อ กัน

เพื่อบ้าน...ระหว่างเพื่อบ้าน ถ้าต่างคนต่างเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ ก็จะทำร้ายบ้านของตัว แม่ที่นั้นจะเลือกอยู่กับบ้านไม่มีทางจะเดิน ไม่มีทางจะไป ต่างคนต่างเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ ไม่เลี้ยงดูต่อ กัน เดยมองกันด้วยสายตาที่มั่น

ไม่เป็นมิตร มองกันด้วยความโกรธ มองกันด้วยความเกลียด มองกันด้วยความพยาบาทอาฆาตของเรื่อง ต่างคนต่างคิดว่า...มีเป็นศัตรูของกู ต่างคนต่างคิดกันอย่างนั้นเลยไม่ไว้ใจกัน นอนก็ไม่เป็นสุข นั่งก็ไม่เป็นสุข เดินก็ไม่เป็นสุข จะกินอะไรก็ไม่มีความสุข จะไปไหนมาไหนก็ร่างเรวงว่าเพื่อนบ้านจะทำร้าย จะทำให้ตนเสียหายอย่างนี้ก็เหมือนอยู่ในนรก ความเป็นอยู่ไม่มีความสุขความสบายนี่ได้อยู่อย่างไร ไม่ได้อยู่อย่างมนุษย์ที่มีคุณธรรม

สุขภาพสุขใจได้ด้วยการให้

มนุษย์ที่มีคุณธรรมต้องมีจิตใจสูง อญ্তเห็นความชั่วความร้าย อญ্তเห็นโลง เห็นอโกรธ เห็นอหง เห็นอความริชยาอาฆาตของเรากันด้วยประการต่างๆ เป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวาง ไม่เห็นแก่ตัว แต่เห็นแก่เพื่อนมนุษย์ เป็นผู้พร้อมที่จะให้อะไรๆแก่ผู้อื่นอยู่เสมอ คนเราถ้าให้ก็ได้ตอบแทน ถ้าไม่ให้ก็ไม่ได้อะไรกลับมา อญ্তเห็นด้วยการเอา แต่อยู่ด้วยการให้ อญ្យตัวยการเลี้ยงสละอย่าคิดถึงตนก่อน...ให้คิดถึงคนอื่นก่อน

ให้ตั้งหลักไว้ในใจว่า . . .

ให้คนอื่นสบายก่อน แล้วฉันจะสบายทีหลัง
ถ้าให้คนอื่นเป็นทุกข์ เรา ก็จะทุกข์ เมื่อกันกัน
มันทุกข์เสียก่อนที่จะทำอะไรมงไปแล้ว

เพียงความคิดเห็นแก่ตัว มันก็สร้างความทุกข์ขึ้นมาแล้ว พูดคุ้ยความเห็นแก่ตัวก็สร้างความทุกข์ ทำอะไรเพื่อตัวก็ทำเพื่อให้เกิดความทุกข์เกิดความเดือดร้อนใจ ไม่เป็นความสุขทางใจ สร้างปัญหาคือความทุกข์ความเดือดร้อนให้เกิดขึ้นในตน ในครอบครัว ตลอดจนเพื่อนบ้านและประเทศชาติ

รวมความว่า แต่นี่ค่อไป ขอให้เราทุกคนได้ช่วยกันอธิษฐานใจว่า...

เราจะมีชีวิตอยู่ด้วยความรัก ความเมตตา

ประทานความสุขความเจริญแก่เพื่อนมนุษย์

เรามาช่วยกันทำลายสิ่งชั่วร้าย...

ขันเป็นรากรฐานของความชั่วทั้งหลายทั้งปวงในโลกนี้

ให้หมดสิ้นไป คือ “ความเห็นแก่ตัว” นั้นเอง

ความเห็นแก่ตัว

“ความเห็นแก่ตัว” เป็นความชั่วพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดความชั่วอื่นๆ อีกมากมาย

คนโภกซึ่งเพาะความเห็นแก่ตัว

คนโกรธซึ่งเพาะความเห็นแก่ตัว

คนหลงซึ่งเพาะความเห็นแก่ตัว

คนริษยาพยาบาทซึ่งเพาะความเห็นแก่ตัว

คนทะนique เนียบซึ่งเพาะความเห็นแก่ตัว

ความเห็นแก่ตัวจะถือเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความชั่ว ความบาปมานาຍก่ายกอง ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบทอกัน ทำให้เกิดการแก่งแย่งชิงคิชิงเด่นกัน

ในทางพระพุทธศาสนาจึงสอนให้พุทธบริษัทเป็นผู้ทำลายความเห็นแก่ตัว คือสอนให้เราปฏิบัติ ๓ ประการ คั่งต่อไปนี้คือ

อนิจจัง ให้มองลิงทั้งหลายว่าไม่เที่ยง ไม่ใช่สิ่งที่ควรจะเข้าไปยึดถือว่ามัน เป็นตัวเป็นตน เป็นเราเป็นเขา เป็นของเรา เป็นของเขา

ทุกชั้ง มองให้เห็นว่าสิ่งทั้งหลายมันมีความทุกข์อยู่โดยธรรมชาติ เราอย่าเข้าไปจับจ่ายเอาสิ่งนั้น ว่าเป็นความสุข เป็นความสบายนอกได้เข้าใจผิด เห็นทุกข์เป็นสุข เห็นงงจักรเป็นคงอยู่ เห็นชัวร์เป็นคืออันขาด แต่ให้รู้ว่าทุกข์ก็คือทุกข์นั่นเอง ในโลกนี้ไม่มีอะไรนอกเสียจากความทุกข์ ทุกข์เท่านั้นเกิดขึ้น ทุกข์เท่านั้นตั้งอยู่ ทุกข์เท่านั้นคับไป เราจึงควรรู้สิ่งนั้น เมื่อผู้ใดเห็นทุกข์ ผู้นั้นก็จะมีความสุข แต่ถ้าเห็นความทุกข์เป็นความสุข ความสุขจะไม่เกิดแก่บุคคลนั้น จึงควรที่จะได้พิจารณาให้เห็นว่า สรรพสิ่งทั้งหลายเป็นความทุกข์อยู่โดยสภาพลภภาพ

อนัตตา คือเห็นต่อไปว่า ทุกข์ในใจคือทุกข์อันเกิดจากความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งต่างๆด้วยความหลงผิด เข้าใจผิด เพราะความหลงผิดเข้าใจผิดคนนั้นจึงได้เกิดความทุกข์ เราจึงควรจะทำความเข้าใจให้ถูกในสิ่งนั้นฯ ไม่เข้าไปยึดอะไรว่าเป็นสิ่งที่ให้เกิดความสุขความสบายนอก ให้ถือหลักคำสอนนั้นของพระพุทธเจ้าว่า..

สัพเพ รัมมา นาสัง อภินิเวสายะ

สิ่งทั้งปวงไม่ควรเข้าไปยึดมั่นถือมั่น

ก็ เพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้น มันไม่มีตัวตนที่แท้จริง มันเป็นเพียงแต่สิ่งที่ประกอบกันเข้าตามอำนาจของธรรมชาติ มันให้ผลไปตามอำนาจของธรรมชาติ เมื่อทรงการปูรุ่งแต่งมันก็แตกตัวไปตามธรรมชาติ

บรรดาสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ไม่ว่าจะเป็นรูป เป็นนาม ย่อมมีการเกิดขึ้นตั้งอยู่ คับไป...เกิดขึ้น ตั้งอยู่ คับไป มันเป็นอย่างนี้อยู่ตลอดเวลา เราจะไปจับเอาส่วนใดส่วนหนึ่งว่าเป็นตัวเราไม่ได้ ว่าเป็นของเราก็ไม่ได้ เพราะมันเป็นตัวตนเหตุแห่งความทุกข์ความเดือดร้อน

ผู้มีปัญญาจึงไม่เข้าไปยึดมั่นถือมั่นในสิ่งเหล่านั้น

แต่เมื่อสิ่งนั้นคือความเข้าใจอันถูกต้องว่า...

มันไม่เที่ยงอยู่ตลอดเวลา มันเป็นทุกข์อยู่โดยสภาพ

ไม่มีอะไรที่เป็นเนื้อแท้ที่เราควรจะเข้าไปยึดถือย่างแท้จริง

ถ้าเราคิดได้อ่าย่านี้ เข้าใจอย่างนี้ เรายังจะมีแต่ความสงบใจ ความสบายนิ่ง กิเลสจะไม่เกิดขึ้นกลั่นรวมจิตใจ เพราะเรามีปัญญาพิจารณาว่า ไม่มีอะไรที่น่ารัก ไม่มีอะไรที่น่าเอากัน ไม่มีอะไรที่น่าเป็น ถ้าเราปลรักเข้าไป เอาเข้าไป เป็นเข้า มันก็เป็นทุกๆ หั้นนั้นไม่ว่าที่ไหน โลกนี้ก็เป็นทุกๆ โลกหน้าก็เป็นทุกๆ อญ่าที่ไหนมันก็เป็นทุกๆ หั้นนั้น...ถ้าอญ่าค้ายความโน่erala แต่ถ้าเราอยู่ค้ายปัญญา รู้แจ้งในลิ่งเหล่านั้น ตามสภาพที่เป็นจริง ก็จะไม่มีความทุกข์ความเดือดร้อนค่อยไป

บรมสุข

ในคำอุทานของพระพุทธเจ้าบทหนึ่ง ที่ทรงครั้สติใต้ต้นจิก บทสุกทับย่าว่า...

อัสสะมิ มนัสสะวินะโย เอกั้งเมประมัง สุข
ความถอนอัสสมิมานะ คือความยึดมั่นถือมั่น
ว่าเป็นตัวเป็นตนออกเสียได้ เป็น “บรมสุข”

ในทางตรกันข้าม ถ้าเราเข้าไปยึดมั่นถือมั่นในลิ่งใด มนก็เป็นบรมทุกข์ขึ้น แก่เรา ทุกข์เกิดเพราความยึดมั่นถือมั่น ไม่รู้จักปล่อย ไม่รู้จักวาง ไม่รู้จักทำจิต ให้มั่นว่างจากความยึดความถือเดียบ้าง

การปล่อยวาง

พระพุทธศาสนาสอนให้เรารู้จักทำจิตใจว่าง ด้วยการมองลิ่งทั้งหลายว่า มันเป็น สัญญาตา ไม่มีอะไรเป็นตัวตนอย่างแท้จริง เป็นแต่เพียงธรรมชาติเท่านั้น เกิดขึ้น...ตั้งอยู่...คับไป ให้ไปตามกำหนดของกรปูรุ่งแต่ง ไม่มีเนื้อแท้ในลิ่งนั้น

มันเป็นของที่ให้แล้วหมดอยู่ตลอดเวลา เมื่อ分级แล้ว กระแสน้ำ กระแสน้ำลื่น ที่ให้ไปอยู่ตลอดเวลา เราจะไปจับไปจ่ายตอนใดตอนหนึ่งว่าเป็นตัวก็ไม่ได้ เป็นของตัวก็ไม่ได้ เพราะถ้าเข้าไปยึดถือว่าเป็นตัวก็เป็นทุกชั้นแล้ว เป็นของตัวก็เป็นทุกชั้นมากยิ่งขึ้น จึงไม่ควรเข้าไปยึดถือในสิ่งเหล่านั้น ควรอยู่ค้ายสติปัญญา อยู่ค้ายการปล่อยวาง

การที่สอนให้อยู่ค้ายการปล่อยวางนั้น

เรียกว่า “การอยู่เพื่อความสุข”

ไม่ใช่สอนให้เป็นคนไม่ทำอะไร

ไม่ใช่สอนให้เป็นคนอยู่เปล่าๆ ปลีกๆ

อยู่ค้ายสติปัญญา จักพาให้พบความสุข

คนที่มีปัญหามองเห็นสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริงคังกล่าว จะเป็นคนที่มีความชัยชนะแข็ง รู้จักหน้าที่ตนจะพึงกระทำ และกระทำหน้าที่นั้นค้ายสติค้ายปัญญา ไม่ทำค้ายความโง่ความหลง ถ้าเราทำอะไรค้ายความมีสติปัญญา เรายังมีความสุข ไม่มีความทุกข์ความเดือดร้อน

จึงขอให้พื่น้องชาวไทยที่เป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนาทั้งหลาย จงมีความสุขค้ายสติค้ายปัญญา ค้ายความเข้าใจอันถูกต้องในสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริงได้เห็นอะไร ได้ยินอะไร ได้คิด ได้ลืม ได้จำต้องสิ่งใด ก็ให้ใช้สติปัญญาพิจารณา ว่ามันไม่มีอะไรที่น่ารัก ไม่มีอะไรที่น่าเอาก็ไม่มีอะไรที่น่าเป็น มันเป็นแต่เพียงกระแสที่เกิดขึ้น แล้วก็ให้แล้วปีกามคำน้ำของธรรมชาติเท่านั้น เราย่าไปจับເเอกสารนิคตอนหนึ่งว่าเป็นตัวเรา ว่าเป็นของเราเข้า ให้เรานี้แต่เพียงสติปัญญาพิจารณาว่าอะไรเกิดขึ้น อะไรตั้งอยู่ และอะไรกับไป

เมื่อเข้าใจสิ่งนี้อย่างถูกต้อง ความสุขในใจก็จะเกิดมีแก่ท่านทั้งหลายโดยไม่ต้องมีใครให้พรว่าให้ท่านเป็นสุข เพราะคำให้พรนั้นมันเป็นแต่เพียงลมปากที่ออกมากล่าวก็หายไป ซึ่งเราจะไปยึดถืออะไรมันก็ไม่ได้ ถ้าเรารอญี่ค้ายสติ อญี่ค่วยปัญญา พิจารณาสิ่งทั้งหลายให้ถูกต้องตามสภาพที่เป็นจริงแล้ว ท่านก็จะเป็นสุขของท่านเอง แม้จะไม่มีใครให้พรให้ท่านเป็นสุข ท่านก็จะเป็นสุข แม่�始จะมาแซ่บท่านให้เป็นทุกข์ ท่านก็จะไม่เป็นทุกข์ เพราะท่านไม่มีความมั่นถือมั่นในสิ่งใดๆที่มันจะเกิดขึ้นมา

ยอดแห่งความสุข

ท่านมองเห็นสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริง
ว่าเป็นของว่าง เป็นของเปล่า
ไม่มีอะไรที่ควรจะจับยึดถือไว้
ว่าเป็นตัวเป็นตน เป็นเราเป็นเขา
นั่นแหละคือ “ยอดสุข” ในทางพระพุทธศาสนา
ขออวยพรให้พื่น้องชาวไทยทั้งหลาย...
จะทำใจให้ว่างจากความยึดมั่นถือมั่น
ความหลงผิด ความเข้าใจผิด
มีใจอญี่ควยสัมมาทิปฏิ
จงทั่วกันทุกท่านทุกคนเทอญ

คังที่ได้แสคงมาก์พอสมควรแก่เวลา
. . . ขออญี่คึกการแสคงปางสูกงานในวันนี้แต่เพียงเท่านี้ . . .

หลักคุ้มครองจิต

ลิ้งหั้งหลายเกิกขึ้นนั่น เพราะมีปัจจัยปูรุ่งแต่ง
หนคบปัจจัยปูรุ่งแต่ง...ก็แตกดับ
ร่างกายของคนเรานั้น
มันเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
ไม่เที่ยง...ไม่คงทน...ไม่ถาวร เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
และเมื่อถึงที่สุดของการเปลี่ยนแปลงแล้วก็หนคลมหายใจ
ธรรมะนั้นแหลกคือลิ้งศักดิ์สิทธิ์
ผู้โค้หันหน้าเข้าหาธรรมะ ผู้นั้นย่อมมีแต่ความสุขใจ
ผู้ใดไม่หันหน้าเข้าหาธรรมะ
ความทุกข์ก็เพิ่มมากขึ้น ทุกวัน ทุกเวลา
ชีวิตกับธรรมะต้องอยู่คู่กัน
ถ้าชีวิตปราศจากธรรมะ...ชีวิตนั้นจะไม่มีความสุข
เพราะไม่มีธรรมะเป็นหลักสำหรับคุ้มครอง ปกป้อง รักษาจิตใจ

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ความต้องการที่แท้จริง

ความต้องการที่แท้จริงของคนเรานั้น

คือ ต้องการความสุข

บรรดาความสุข ความทุกข์ ความเลื่อม ความเจริญ
ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเราแต่ละเรื่องนั้น

ตั้งต้นมาจากการของเรานั้นเอง

ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเรานั้น

สามารถจะแก้ไขได้ ไม่ว่าเรื่องใด ไม่ว่ากรณีใด

เราต้องรู้จักมีความลับโศะ คือ มีความพอใจ
สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของเรา

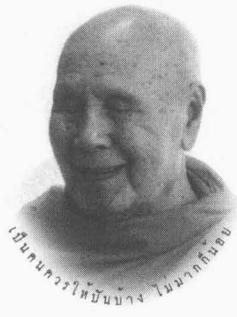
เป็นเพียงพ้าแลบแพล็บหนึ่งเท่านั้นเอง

ถ้าเราเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งใด คำยำนำจของความเขลา

เราจะต้องเป็นทุกข์ เพราะสิ่งนั้น

แต่ถ้าเราเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งใดคำยับปัญญา เรายังจะไม่เป็นทุกข์ เพราะสิ่งนั้น

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิจชุ)

ความจริงที่มีอยู่ในโลก

เรื่องของความสุขนั้น
เป็นสิ่งที่เราต้องการกันทั้งนั้น
ไม่มีใครเลยต้องการความทุกข์ ความเดือดร้อนวันใจ
แต่ว่าโดยธรรมชาติสุขของพระพุทธศาสนา
พระพุทธเจ้าท่านสอนให้รู้ว่า
โลกนี้ไม่มีความสุข มันมีแต่ความทุกข์ทั้งนั้น
ทุกข์ท่านนั้นที่เกิด ทุกข์ท่านนั้นที่ต้องอยู่ ทุกข์ท่านนั้นที่คับไป
... นอกจากทุกข์ หามีอะไรไม่ ...
พระพุทธศาสนาสอนเรื่องความทุกข์
สอนเรื่องเหตุให้เกิดทุกข์ สอนเรื่องทุกข์เป็นเรื่องที่คับได้
แล้วก็สอนวิธีว่าจะคับทุกข์ได้อย่างไร
อันนี้เป็นสัจจะ เป็นความจริงที่มีอยู่ในโลก
และเป็นสิ่งที่ไม่มีใครสามารถมาลบล้างหรือปฏิเสธได้เลย

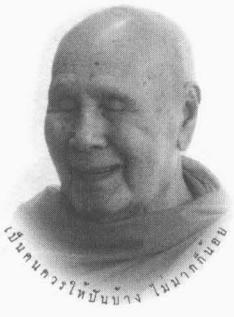
พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ไม่มีอะไรได้ดังใจเหมือนม้ากับกล้วย

แคคอกอกก็เป็นทุกข์ เป็นทุกข์ไปกับแคค
ฟันตก อ้าว!... ก็เป็นทุกข์อีกนั่นแหล่ะ
เวลาแคคอกอกก็บ่นว่า “ร้อน”
พอฟันตกกว่า “อื๊ะ! ทำไมมันตกมากันนักหนา เปี่ยงและปีหมดแล้ว”
มนูษย์นี่เอาใจยาก ประเดิ่งอย่างนั้น ประเดิ่งอย่างนี้
ร้อนไปก็ไม่คิด เย็นไปก็ไม่คิด หนาวไปก็ไม่คิด
ข้าวเปี๊ยะไปก็ไม่คิด ข้าวสาลีไปก็ไม่คิด ไม่มีอะไรคิดสักอย่าง
กับข้าว ก็ เอี่... เค้มไป ถ้าไม่เค้ม ก็ เอี่... ทำไมไม่ใส่เกลือ
พอเขาใส่เกลือมาก ก็ เอี่... ใส่เกลือเท่าไร?... นิคหน่อย
เออ... นั่นแหล่ะมันถึงไม่เค้ม
ถ้าเขานอกกว่าใส่มากแล้ว เออ... นั่นเค้มไป ไม่ได้คั้งใจสักอย่างเดียว
ท่านเจ้าคุณอุบาลี ท่านเทศน์คิว่า
อะไรในโลกนี้ไม่ได้คั้งใจ มีได้คั้งใจอยู่อย่างเดียวคือม้ากับกล้วย

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิจชุ)

พรุ่งนี้มันไม่แน่

เมื่อเราไม่ได้คิดไว้ล่วงหน้าว่าของมันจะหายอย่างนั้น

พอมันเป็นขึ้นจริงๆ

คืนเข้าขึ้น...ใจหาย หายใจเกือบไม่ออก

นี่ เพราะไม่ได้เตรียมตัวไว้ก่อน พอเห็นแล้วมือตามอก

“โอ๊ะ! ตายแล้ว ๆ ๆ คุณรอนั้นมันเอาไปหมด หายไปหมดแล้ว”

ไม่ได้คิดไว้ก่อน เรียกว่า “ไม่รู้...ไม่รู้ว่ามันจะจากไป

ความจริงเปลี่ยนติดไว้ที่ของบ้างก็ได้

“วันนี้เจ้าอยู่กับฉัน พรุ่งนี้มันไม่แน่”

เปลี่ยนติดไว้ที่แจกันสวยๆ ที่ตู้ ที่วิทยุ โทรทัศน์ อะไรต่างๆ

ที่นี่ถาวน์ให้มันเกิดหายไป ใครมายกเอาก็ไป

เรา ก็พูดว่า เหมือนที่นึกไว้没错 หรือ กฎว่าแล้ว ว่ามันจะหายลักษันหนึ่ง

อย่างนี้แล้วก็สบายใจ เรียกว่ายืนอุกหันที เพราะอะไร?

เพราะเรารู้ เราเตรียมตัวไว้ต้อนรับสถานการณ์ว่ามันจะต้องหายลักษันหนึ่ง

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงปู่ปัญญา นันทภิกขุ)

ความสุขที่บ้าน

คนผู้มีสติ มีความเจริญทุกเมื่อ

คนอยู่ในครอบครัวมีปัญหากันบ่อยๆ
เรื่องต้นก็อยู่กัน ๒ คนนั้นแหละ คือสามีกับภรรยา
แล้วต่อมาก็มีลูกมีเด็กเป็นผลของการมาค่าโภ
ผู้ที่อยู่ในครอบครัวนี่...
ถ้าหากว่าได้ใช้ชีวิตระเป็นหลักในการครองบ้านครองเรือน
... ก็ไม่ค่อยมีปัญหาอะไร เพราะทุกฝ่ายประพฤติธรรม
พอบ้านประพฤติธรรม แม่บ้านประพฤติธรรม มันก็ไม่มีปัญหา
แค่ว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้ประพฤติธรรม ...
ก็เกิดปัญหาแก่ฝ่ายหนึ่ง สร้างปัญหาแก่กันและกันอย่างมากมาย

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาบันทึกชุ)

ญาติโยมพุทธบริษัทหงษาย

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในการสูง ตั้งอกตั้งใจฟังด้วยดี เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

สรรพสิ่งล้วนไม่หยุดนิ่ง

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ ตามปกติօากาศก็ไม่หนาว หายหนาวแล้วมันก็เป็นร้อน ร้อนแล้วแอบมาหนาวอีกหน่อยหนึ่ง...สั่งลา ตอนนี้กร้อนอีกแล้ว เรื่องหนาวเรื่องร้อนเป็นเรื่องของธรรมชาติ เป็นไปตามการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง บางฤดูก็หนาว บางฤดูก็ร้อน บางฤดูก็มีฟ้าฝน หมุนเวียนกันไป

ถ้าไม่มีการหมุนเวียนมันก็ยุ่ง ร้อนอย่างเดียวก็ยุ่ง หนาวอย่างเดียวก็ยุ่ง ฝนตกอย่างเดียวก็ยุ่ง เพราะทำให้เสียหาย จึงมีการเปลี่ยนแปลง...มีความ หวานบ้าง ร้อนบ้าง เย็นบ้าง ตามเรื่องของธรรมชาติ เพราะว่าโลกนี้นั้นมัน ไม่หยุดนิ่ง มีการหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา

เราที่เป็นชาวพุทธ อย่าไปห่วนไหวกับความเปลี่ยนแปลงอย่างนั้น ให้รู้ว่า บัญญาว่าสิ่งทั้งหลายมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรหยุดนิ่ง อย่าไปยึด ไปถือให้เกิดปัญหาคือความทุกข์ความเดือดร้อนทางใจ แต่ให้รู้จักปลงให้รู้จักวาง ให้รู้ว่ามันเป็นอะไรมากมายชาติ มีอะไรเกิดขึ้นก็ต้องนึกว่า สิ่งนี้เกิดขึ้นแล้ว แต่ มันก็ไม่เที่ยง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่โดยธรรมชาติ ไม่เท่าใดมันก็เปลี่ยนแปลงไปใน รูปอื่น ไม่มีอะไรคงที่ถาวร

แม้ร่างกายก็เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

แม้ร่างกายของคนเราเอง

ก็มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

เรามองคูกับไปข้างหลังก็จะเห็นว่า . . .

เมื่อก่อนเราเป็นเด็กน้อยๆ แล้วค่อยเติบโตเจริญขึ้น

. . . จนเป็นผู้หลักผู้ใหญ่

เวลาเป็นเด็กนี้สบายนาก ไม่ค่อยมีเรื่องมีปัญหา ไม่มีความวิตกกังวล อะไรมากเกินไป เราลงนีกย้อนหลังสมัยที่เราเป็นเด็ก ไม่ค่อยมีเรื่องทุกข์ร้อน พอกำเข้ากันนอนหลับปุ๊บไปเลย สมควรแก่เวลาแล้วก็ทื่น ตื่นแล้วก็มีเรื่องจะกิน กิน แล้วก็เล่น เล่นแล้วก็เหนื่อย แล้วกันนอน สามเรื่อง...กิน เล่น นอน เรื่องของเด็กก็ มีเท่านั้น ไม่มีปัญหารืออะไรคั้งที่เราเป็นกันอยู่

จิตใจของเด็กมันสบายน ถ้าเราถอยไปเป็นเด็กเสียบ้างในทางจิตใจ มันก็คือเหมือนกัน อย่าให้ร่างกายถอยไปเป็นเด็ก เพราะมันเป็นไปไม่ได้

แท้ใจนี้เป็นได้ คือเป็นเด็กได้ เป็นเด็กคือไม่ยึดมั่นถือมั่นในเรื่องอะไรต่างๆ แม้จะกราบก์ประเดี่ยวประค้าว เดี่ยวก็มาคืนคิกันต่อไป เด็ก ๒-๓ คนมาเล่นกัน แล้วมีเรื่องขัดข้องหมองใจกัน มันก็กราบกัน หันหลังใหกัน “ข้าไม่เล่นกับเอ็งต่อไปแล้วรู้ไหม เขากราบทัวเองแล้วรู้ไหม” มันต้องถามอย่างนั้น คนหนึ่งก็บอกว่า “ข้าก็เหมือนกันแหละ ข้ากราบทุกคน ข้าไม่เล่นกะเอ็งต่อไปแล้วนะ” ประเดี่ยวเดี่ยวเท่านั้นก็หันหน้าเข้ามาเล่นกันต่อไป...มันชี้ลืม

เด็กมันชี้ลืม ลืมง่าย ในเรื่องที่ทำให้เกิดปัญหา แล้วก็มีความสนุกร่าเริงต่อไป ผู้ใหญ่เราถ้าหักดิบมีความเสียบ้างก์สบายนิจ ไม่เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนถ้าเราหักดิบอะไรเสียบ้าง ให้มันพ้นไป อย่าไปเก็บเอามากินเป็นอารมณ์ อย่าเอา มาสร้างความยุ่งยากให้เกิดขึ้นในใจของเรา อย่างนี้จิตใจก์สบายน

อย่าคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้วค้ายาลัย

แต่ว่าคนเรามันลืมไม่ค่อยเป็น เขาเรียกว่ามีความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ล่วงไปแล้ว สิ่งที่ยึดมั่นถือมั่นนั้นแหล่ทำให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนใจ

วันก่อนไปยะลา พบคนๆหนึ่งแกเป็นคนใจบุญสุนทาน แต่มาเล่าให้ฟังว่า บางคืนนอนไม่หลับ เพราะคิดถึงปัญหาต่างๆ คิดถึงเรื่องอะไรต่ออะไรต่างๆเรื่อยไป เข้าขึ้นแกก็มาหา ก็เลยบอกว่า พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า อย่าคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้วค้ายาลัย...อย่าคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้วค้ายาลัย แกก็ห่องหองหลังไปอย่าคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้วค้ายาลัย อย่าคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้วค้ายาลัย หองให้จำเพื่อจะได้ประทับใจไว

แล้วก็มาคุยกันที่ว่า มันหมายความว่าอย่างไรพ่อท่าน มันก็หมายความว่า
อะไรที่มันผ่านพ้นไปแล้วอย่างไรคิดถึง คิดถึงแต่เรื่องเฉพาะหน้า

สมตศิริว่าเราค้าขายขาดทุน ไม่ได้กำไรคงที่ได้คงใจไว้ ก็นึกว่าเคยได้กำไร
มานานแล้ว ขาดทุนเสียบ้างก็ไม่เป็นไร ค้าขายไม่ถึงกับล่มจนอะไร เรายังมีบ้านซึ่ง
อยู่เป็นหลักฐาน มีสวนยาง มีกิจการหลายแห่ง ไม่เห็นจะต้องเดือดร้อนกับการที่
ขาดทุนเพียงเท่านั้น นึกอย่างนี้ก็คุยปัญญา...ไม่เป็นไร แต่ถ้านึกคุยความโง่
ความเขลา คุยกับคนเสียความมันก็สร้างปัญหา คือสร้างทุกข์ให้แก่ตัวของ
เราเอง เราเก็บน้ำใจ ความทุกข์ไปเสียเปล่าๆ ไม่ได้เรื่องอะไร คิดให้สบายนิ
เลือกนึกว่า คิดอย่างไรใจสบายใจสงบแล้วมันก็ใช่ได้

มองไปข้างหน้าคุยปัญญา

ยังนี้เมื่อคิดให้คิดแล้วจะเห็นว่ามันเป็นเรื่องสำคัญสำหรับชีวิตของเรา เรา
ควรจะอยู่คุยกับความสุขใจ อย่าอยู่คุยกับความทุกข์ใจ

ความทุกข์มันเกิดจากการที่คิดถึงเรื่องเก่าๆ ที่ผ่านมา

ถ้าเราไม่คิดถึงมันก็ไม่มีอะไร เพ่งแต่เรื่องเฉพาะหน้า

พอเรื่องใดเกิดขึ้นเฉพาะหน้าให้เพ่งคุยปัญญาอีกเหมือนกัน

คือเพ่งให้รู้ว่า สิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้คืออยู่ สิ่งนี้มันก็คับไป

ไม่มีอะไรคงทนถาวรออยู่แม้แต่เพียงขณะเดียว

ไม่มีอะไรคงคณถาวรแม้วินาทีเดียว . . .

มันมีเรื่องของการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เราจะไปจับเอาตอนนี้
ตอนหนึ่งของเรื่องนั้นมาคิดให้กล้มใจกี๊เซ็ที่ เรายังจะรู้จักปล่อย รู้จักวาง ให้
สบายใจ ก็จะมีความสุขในทางใจเกิดขึ้น

ธรรมะเปรียบกระจากส่องตน

ที่นี่คนเราเก็บเป็นอย่างนี้อีกเหมือนกัน คือว่า มาเรียนธรรมะ มาฟังธรรมะ แต่ไม่ได้เข้าไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ได้เข้าไปแก้ไขปัญหาชีวิต ไม่ได้ไปปรับตัวเอง ให้คิดเห็นในแง่อะไรต่างๆนานา ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น... คล้ายๆกับว่าเรามารับแจกระยะจากไปคนละบ้านๆ แต่เข้าไปแขวนไว้โดยเอาหน้ากระจกเข้าหาฝาเสียนี่ เอาค้านหลังกลับอกมาจะใช้ได้อย่างไร?

หากว่าจะเข้าใจส่องถูกตัวเรา ถูกตัวของเราว่า เรา มีความบกพร่องอะไร มีความไม่คิดถึงประการใดบ้าง เพื่อจะได้รู้จักตัวเอง รู้จักสิ่งที่มันเกะจับอยู่ในใจ ของเรา แล้วจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ถ้าเรารู้จักเพ่งมองตัวเราคิดถึงปัญญา คิดถึงหลักธรรมที่เรามาฟังมาศึกษาเอามาก็ต อะไรมันก็จะคิดเห็น แต่บางที่เราเก็บ ไม่ค่อยจะได้ใช้ คือมัวฟังเพลินๆไป ก็ยังไม่ได้ประโยชน์คุ้มกันกับการที่เรามาศึกษา ธรรมะของเรา

การมาศึกษาธรรมะนั้น

เรามาเรียนเพื่อให้รู้ เพื่อให้เข้าใจ

แล้วเราจะต้องนำไปเป็นหลักในชีวิตประจำวันของเรา

ก็คือว่า... เอกธรรมะนั้นมาเป็นกระจกส่องถูกตัวเรา

ว่าเรามีอะไรอยู่ในใจของเรา

สิ่งนั้นมันเป็นไปเพื่อทุกข์หรือเพื่อสุขออย่างแท้จริง

เป็นไปเพื่อความวุ่นวายหรือว่าเพื่อความสงบสุข

ที่มันจะเกิดขึ้นในชีวิตของเรา

เช่นถ้าว่า ตัวเราสร้างปัญหาให้แก่คนที่เราอยู่ค่ายหรือไม่ สร้างปัญหาให้แก่ ครอบครัวเราหรือไม่ เป็นค่าน

เกิดเป็นคน พึงเตือนตนค้ายตนเอง

สมมติว่า . . .

เราเป็นพ่อบ้าน เรายังสร้างปัญหาให้แก่แม่บ้านบ้างหรือเปล่า?

หรือเป็นแม่บ้าน...สร้างปัญหาให้แก่พ่อบ้านหรือเปล่า?

เราเป็นพ่อ เป็นแม่ เรายังสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นแก่ลูกของเราหรือเปล่า?

สำหรับลูกก็ต้องคิดเหมือนกัน คิดว่า เรายังสร้างปัญหาให้แก่คุณพ่อคุณแม่บ้างหรือเปล่า?

หรือว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่ยังมีคุณพ่อคุณแม่...เรายังสร้างปัญหาให้ท่านได้รับความเดือดร้อนใจบ้างหรือเปล่า? หรือว่าเราทำให้ท่านสบายนิ่ง มีความภูมิใจในความเป็นอยู่ของลูก คือภูมิใจว่าลูกของฉันดี มีคุณธรรมประจำตัวใจ ประพฤติดี ประพฤติชอบอยู่ในแนวทางที่คิดที่งาน พ่อแม่ก็อุ่นใจสบายนิ่ง แต่ถ้าลูกประพฤติไปออกนอกลุ่นออกทาง คุณพ่อคุณแม่ก็เดือดร้อนใจ แม้ลูกจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว รู้จักทำงานหากินแล้ว แต่ว่ายังไม่ค่อยจะเรียบร้อยใช้ทรัพย์ไม่ค่อยเป็น ประกอบกิจที่ไม่เหมาะสมไม่ควร ควบเพื่อนเหลวไหล ใช้สทางค์เปลี่ยว สร้างปัญหาให้แก่ตัวเอง และครอบครัว พ่อแม่ก็พลอยเป็นทุกข์ เพราะความห่วงใยในลูกเหล่านั้น

ลูกเหล่านั้นก็ควรจะได้พิจารณาว่า ตัวของเรายังประพฤติอะไรให้คุณพ่อคุณแม่เดือดร้อนใจหรือเปล่า หรือท่านได้ประท้วงอะไรบ้างหรือเปล่า บางที่คุณแม่ท่านก็ประท้วงเบาๆ ไม่รุนแรงอะไรมาก “แหม! แม่ได้เข้าว่าทำอย่างนั้นนะ แม่รู้สึกไม่สบายนิ่งเลย” นี่เรียกว่าประท้วงเบาๆ ใช้ไม้นวนนิ่มๆ ไม่รุนแรง ว่าได้เข้าว่าเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้ แม่ฟังเข้าว่าแล้วรู้สึกไม่ค่อยสบายนิ่งเลย

เราผู้เป็นลูก ถ้าได้ยินคำของแม่พูดประท้วงอย่างนั้น เรายังต้องนึกเอาไว้ว่า อ้อ! เราทำสิ่งที่มันไม่ถูกต้อง สร้างปัญหาความเดือดร้อนใจให้แก่คุณแม่ ทำให้คุณแม่ต้องเป็นทุกข์มีความกังวลใจ เรายังต้องปรับปรุงแก้ไขเสีย

สั่นคนชุกไคคัวยตัวเราเอง

ลูกที่ทำให้พ่อแม่เป็นทุกข์ เรียกว่า ประทุษร้ายทางจิตวิญญาณของพ่อแม่ การประทุษร้ายทางภายนั้นเป็นเรื่องหายน แต่การประทุษร้ายทางจิตวิญญาณนี้ เป็นเรื่องที่สร้างความทุกข์ให้แก่ท่านมาก เรายังจะหยุดยั้งจากเรื่องนั้น หรือไป สารภาพกับท่านว่า “ผมจะไม่ประพฤติอย่างนั้นอีกต่อไป ขอให้คุณแม่ไว้ใจผมเถอะ” บางคนก็พูดไปอย่างนั้นแหละ แต่พอลับหลังก็ไปอีกแล้ว หาเรื่องให้แม่เดือดร้อน กายใจให้ต่อไป มันติดนิสัย...ไม่ใช่เรื่องอะไร

สั่นคนมันเกิดขึ้นแล้วเขามีค่อยออก

สั่นคนชุกไคแค่สั่นคนชุกไม่ค่อยไค

ความจริงแล้วชุกไคหั้งสองอย่าง

สั่นคน...ชุกคัวยเรือชุก

สั่นคน...ชุกคัวยปัญญาคัวย คัวยความอคติ

คัวยการบังคับตัวเอง คัวยความเสียสละ

ถ้าเราใช้วิธีการอย่างนั้นก็ชุกอกมาได้

มันไม่พอกพูนอยู่ในจิตใจของเรา

อันนี้เป็นเรื่องที่ควรนำมาคิดแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ใช้ธรรมะเป็นหลักรองเรือน

คนอยู่ในครอบครัวก็มีปัญหากันบ่อยๆ เริ่มต้นก็อยู่กัน ๒ คนแหล่ คือมีสามีกับภรรยา แล้วท่องมา ก็มีลูกนึงเต้าเป็นผลของการต่อไป ผู้ที่อยู่ในครอบครัวนี้ ถ้าหากว่าไคใช้ธรรมะเป็นหลักในการรองบ้านครอบครองเรือน ก็ไม่ค่อยมีปัญหาอะไร

เพราะทุกฝ่ายประพฤติธรรม พ่อบ้านประพฤติธรรม แม่บ้านก็ประพฤติธรรม มันก็ไม่มีปัญหา แต่ว่าฝ่ายไคฝ่ายหนึ่งไม่ได้ประพฤติธรรม ก็ทำให้เกิดปัญหาแก่ฝ่ายหนึ่ง สร้างปัญหาแก่กันและกัน เข้าเรียกว่าพ่นพิษเข้าใส่กัน ทำให้เกิดพิษขึ้นในจิตใจ จิตใจเศร้าหมองชุ่มน้ำ การเป็นอยู่ก็ไม่มีความสุข ไม่มีความสงบ เพราะขาดธรรมะเป็นหลักของใจ การครอบบ้านก็ไม่เรียบร้อย สร้างปัญหา หลายเรื่อง

หัวนํเตือนตนเองค่วยธรรมะ

ฉะนั้น เมื่อเรามารับธรรมะ มาฟังธรรมะไปจากพระที่ท่านพูดให้ฟังทุกวัน อาทิตย์օร่อย่างนี้ เราถือควรจะเอามานั่งคิดพิจารณาว่า เรายังได้ประพฤติธรรม อะไรมั่ว้างหรือไม่ ประพฤติธรรมสิ่งใดไว้บ้าง กิเลสประเทติโภคยุ่นจิตใจของเรา ราคะ...ความกำหนดคืนดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสมีเกิดขึ้นในใจของเราหรือไม่

โภส...ความร้อน ประทุร้ายคนอื่นมือญในใจของเราหรือไม่
 โมหะ...ความหลง คือไม่รู้ว่าตัวคือใคร มีอะไรเกิดขึ้นในใจแล้วลิงนั้นจะให้ทุกชนให้โทษอย่างไร เราไม่รู้ เราไม่เข้าใจ เข้าเรียกว่าอยู่ในสภาพมีค ไม่มีแสงสว่าง จึงมองไม่เห็นลิงที่เป็นเรื่องความความเป็นจริง ก็สร้างเรื่องสร้างปัญหาให้เกิดขึ้น คือความทุกข์ความเดือดร้อนให้เกิดขึ้นในใจของเรา แต่เราอาจจะไม่รู้ว่าเราเดือดร้อน เพราะเราไปหลงผิดคิดว่าลิงนั้นคือ ลิงนั้นชอบ ลิงนั้นควร ก็เพลินไปกับลิงนั้น

เหมือนกับคนเพลินเก็บคอกไม้ ตามไม่คุ้ เห้าก้าวย่างลงไป...พลาๆ ก้อนหินที่ตนเหยียบก์เลยตกเหวหายไป นั่นนันเพลิน...ทำให้ตกเหวไปได้ เพลินให้ตกไปในน้ำก็ได้ เพลินให้เสียหายอะไรก็ได้ มันเพลินกันไปก์เกิดปัญหา

ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย

เหมือนเข้าเล่าเรื่องไว้ว่า . . .

กษัตริย์หนุ่มน้อยเดินทางไปเพื่อไปกราบราชสมบัติ ที่นครแห่งหนึ่ง เวลา เข้าป่าก็เป็นผู้ไม่ประมาท ได้เตือนบริวารที่ไปค่วยว่าให้ระวังการเดินในป่า ทันทีเมื่อ ต้นไทรหลุดตก อย่าไปกินเข้า เพราะไม่มีครกินก็แสดงว่ามีพิษ ที่ไหนสามารถก่อ死 นอนอยู่นั่ง ให้ค่อยระวังศัตรูที่มีอยู่รอบข้างในป่าเหล่านั้น แล้วก็พาบริวารเดินไป บริหารบังคนเป็นผู้ประมาท ไม่เชื่อคำของหัวหน้า หลงใหลมัวเมาในสิ่งที่ตนเห็น ค่วยตา ที่ได้ยินค่วยหู ที่ลิ้นรส ที่จับต้อง เพลิดเพลินไปกับสิ่งเหล่านั้น ก็ถูกเข้า หลอกต้ม ทำให้เสียหายจนถึงแก่ความตายไปก็มี อย่างนี้มีอยู่ทั่วๆไป ไม่ใช่เฉพาะ ในเรื่องชาติที่นำมาเล่า

ราคำ : ผลของความหลงใหล

แต่ว่าในเรื่องของคนเรา มันก็มีอยู่เหมือนกัน เราหลงใหลเพลิดเพลินไป ในสิ่งที่ได้เห็นค่วยตา เช่น เห็นรูปที่น่าเจริญตา เรา ก็จะมองอยู่ปั้นน์ จ้องมอง โดยไม่กระตากว่าเราคือใคร เราเป็นอะไร เรา ก็จะมองเรื่อยๆไป มองไปๆ ก็เกิด ชอบใจขึ้นมา เพราะติดในรูปนั้น รูปอะไรก็ตามถ้ามองนานๆเข้า ก็มักจะชอบขึ้นมา เหมือนกัน แม้คนรูปร่างไม่สวย...ซึ่งเหรอ มองนานๆ มันก็เกิดอารมณ์ เข้าเรียกว่า เกิดความกำหนด ภาษาธรรมะเรียกว่าราคำ ราคำคือความเพลิดเพลินยินดีใน สิ่งนั้นๆ เอาจมาเพี้ยนเป็นภาษาไทยว่าราคำ ราคำ กับ ราคำ มันก็ตัวเดียวกัน

ราคำเป็นความกำหนดคิดในสิ่งนั้นๆ ยินดีเพลิดเพลินในรูป เพลิดเพลิน ในเสียง เพลิดเพลินในกลิ่น เพลิดเพลินในรส ในสิ่งที่สัมผัสสูกต้องอะไรต่างๆ พอ

เพลินไปก็ลืมเนื้อลืมตัว ลืมว่าเราคือใคร สิ่งที่กำลังทำอยู่คืออะไร มันจะเกิดอะไรขึ้นในชีวิตของเรา แล้วจะกระทบกระเทือนต่อบุคคลใดบ้างจากการกระทำในรูปอย่างนั้น...เราไม่ค่อยได้ เพราะว่าจิตไม่ค่อยนึกถึงเรื่องทรงกันข้าม มัวแต่ไปนึกถึงเรื่องที่เราชอบใจ พอยิ่งถ้าไครมาพูดขัคคอก ก็หัวว่ามานาขัดขวางไม่ให้เราได้ในสิ่งที่เราต้องการ เขายังนิ่วมันจะเป็นทุกข์เป็นโทษ เขายังคงจึงเตือน แต่ว่าคนที่กำลังหลงมัวเมากับในสิ่งเหล่านั้น จะไม่ได้ยินอะไร จะไม่ฟังอะไรทั้งนั้น

สุนัขที่ว่างข้ามถนน ถูกลิบล้อชนตายบ่อยๆ ไม่ใช่เรื่องอะไร มันไม่ใช่ว่าข้ามเนยๆ ถ้ามันเดินปกติ...รถไม่ชน เพราะได้ยินเสียงแทรรมันก็ถอยหลังบ้าๆไปเลย ที่เดียว แต่ที่มันถูกชนเพราะอะไร... เพราะว่ามีตัวหนึ่งวิ่งไปข้างหน้า ตัวนั้นรู้ปร่างเข้าที่ มันกูแล้วติดกอกติกิจ มันก็เลยวิ่งตาม ตามมุ่งไปมองอีกตัวที่วิ่งไปข้างหน้า จึงไม่รู้ว่ารถมาทางขวา มาทางซ้าย ประเดี่ยวก็ “เอ่ง” แล้วก็เสียบไปเลย มันตายอย่างนั้น ตาย เพราะวิ่งไปหาสิ่งที่ตนต้องการนั้นเอง

โทสะ : ผลของราคะ

คนเราเก็บเมื่อนกัน หลงใหลเพลิดเพลินมัวเมากันสิ่งใด...ลืมความตายลืมคนอื่นๆ ลืมหมวดทุกสิ่งทุกอย่าง เราจ้องมองไปเฉพาะสิ่งที่เราต้องการค้ายความพอยใจในสิ่งนั้น แล้วก็จะสร้างปัญหาขึ้นแก่คนคือใจเร่าร้อน ที่เกิดขึ้นก่อนคือใจร้อน ร้อนในเรื่องอะไร?...ร้อนในสิ่งที่เราจะเอาให้ได้ เมื่อไม่ได้คงใจมันก็จะเกิดความร้อนใจเพื่อจะเอาให้ได้...ขณะนั้นมันร้อนแล้ว

ถ้าไม่ได้สมใจก็มีความทุกข์ มีตัวโทสะเกิดขึ้นในใจ วุ่นวาย เร่าร้อนค้ายประการต่างๆ อันนี้เป็นเรื่องที่อาจจะเกิดขึ้นแก่บุคคลใดก็ได้ ถ้าบุคคลนั้นเป็นผู้ขาดคุณธรรม ไม่มีความระมัดระวังในเรื่องความคิด การพูด การทำ

เพราะความประมาทจึงเกิดปัญหาขึ้นในชีวิตของตนเมื่อครู่ใด แต่ถ้าหากว่าเรา ได้ใช้ธรรมะ คือความสัมมาสัมพันธ์ ให้สัมมาสัมพันธ์กับใจ ไม่ทำให้เกิดปัญหา แต่ว่าต้องดู ที่ใจของเรา ว่าใจของเรามีความคิดอะไร นึกเรื่องอะไร เรื่องนั้นเกิดจากกิเลสประเททิก เกิดจากราคะ...ความกำหันตยินดี เกิดจากโหส...ความประทุษร้ายเราร้อน หรือ เกิดจากโมหะ...ความหลงในสิ่งเหล่านั้น หรือว่าเกิดจากความริษยา เกิดจาก ความพยาบาทอมาตรฐานของเรื่องอะไรๆ คิดแต่เรื่องที่เกิดขึ้นกลุ่มรุ่มจิตใจของเรา ถ้าหากว่าเราเป็นนักปฏิบัติธรรมะ

การปฏิบัติธรรมะ ก็หมายความว่าใช้ธรรมะเป็นเครื่องมืออย่างสอดคล้อง ดูการกระทำการของตนอยู่ตลอดเวลา ถ้าเห็นว่ามันไม่เหมาะสมไม่ควร เราถูกหักห้าม ใจเสีย เราไม่คุ้สิ่งนั้น เราไม่ฟังสิ่งนั้น เราไม่เข้าใกล้สิ่งนั้น เพราะรู้ดีว่าสิ่งนั้นจะ ทำให้เราไม่เจตนา ไม่อยู่กับร่องกับรอย จะคืนนีกในทางที่ไม่ถูกไม่ชอบ อาจจะไป ก่อกรรมทำเรื่องให้ครู่ใด แต่ว่าก่อนที่จะไปทำกับใครนั้น เราทำกับตัวของเราก่อน คือเราประทุษร้ายตัวเอง เราทำลายตัวเอง

เลิกประทุษร้ายตัวเองด้วยใจ

คำว่า ประทุษร้ายตัวเอง หรือ ทำลายตัวเอง นั้นหมายความว่า ตัวเรา ที่แท้จริงนั้น มีความสงบ ความสะอาด ความส่วนในทางใจ ใจเราสงบอยู่ ใจเราสะอาดอยู่ ใจเราส่วนอยู่ด้วยปัญญา แต่ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นกลุ่มรุ่มจิตใจ เช่นมีราคะเกิดขึ้น ใจก็ไม่สะอาด ไม่สว่าง ไม่สงบ มีโหสเกิดขึ้นใจก็ไม่สะอาด ไม่สว่าง ไม่สงบ สภาพจิตเราเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่เหมาะสมไม่ควรด้วย ประการต่างๆ สร้างปัญหาความทุกข์ความเดือดร้อนให้เกิดขึ้นในชีวิตของเรา นั่นแหละคือ การประทุษร้ายตัวเอง

เหมือนเราเข้าซึ่่งุ่นมาโดยลงบนหัวของตัวเราเอง อาบน้ำสะอาดแล้วเราใส่ครีม...หัวผอมเรียบร้อย พ้อไปเจอกซึ่่งุ่นนี้กว่าเหมือนกับแบঁ โฉมาโดยหัวหน่อย เลยเอาซึ่่งุ่นมาโดยบนหัว โฉจนเต็มหัวไปเลย มันเป็นอย่างนั้น

คนเราที่มีความคิดไม่ถูกไม่ชอบ มีการกระทำที่ไม่เหมาะสมไม่ควร เหมือนกับ เอาซึ่่งุ่นเข้าคลอนมาโดยลงบนหัวของตัวเอง แล้วหัวของเราก็แปดเบื้องไปควายสิ่งเหล่านั้น ถ้าลิงนั้นมันมีเชื้อโรค มีเชื้อไวรัส มันก็จะเกาะจับเข้าไปในจิตใจของเรา ทำให้เราเกิดอะไรขึ้นก็ได้ เพราะลิงภายนอกมันให้เข้าไปภายในได้เหมือนกัน

ทุกข์ : ผลจากอำนาจจัตุรัตโน

วันก่อนไปที่จังหวัดสงขลา ไปที่วัดแห่ง พ้อไปถึงคุณสาวกนั้นเขาก็จะมาพบ ช้อมาเยี่ยม รุ่งเช้าก็ต้องไปหาปลาตัวใหญ่ๆ เอามาปิ้ง ทำอะไรต่ออะไรมาถ่าย ...คือพูดเห็นเรา เขาก็นึกว่าพรุ่งนี้ต้องไปเอาปลามาทำกันให้ ที่นี่มานั่งๆ ก็คุก็เห็นว่าตรงนี้ (ซึ่่งคือรูป) มันคล้ายกับเมืองโบราณที่รออยู่นั้น...นี่มันราบลงไปแล้ว ถูกยานนั่น คือมีคนมาบอกว่า “หลวงพ่อเป็นอะไรนะ เป็นอย่างนี้มันมีเชื้อโรค อยู่ข้างใน ധาพมคินะ ทางแล้วหายนะ” พูดไม่ชินไปใหญ่เลย เพื่อจะให้ได้ใช้ยาของแก่นั้นแหละ แล้วก็ยกตัวอย่างว่า “เจ้าคุณก็เป็นที่คือรูปตรงนี้ มันยุบแล้วนะ แต่ยังคำอยู่ เพราะว่าไม่ได้ใส่ชา ถ้าใส่ชา ก็เรียบร้อย” พูดไม่ชินเข้าที่ ก็เลยบอกเขาว่า “ลองคุหนอยก็คือเหมือนกัน ยาอะไร?” ถามเข้า ก็ยาแคงนั้นแหละกับปูนที่ใช้กินกับหมาก เอามาขยำให้มันเข้ากันดีแล้ว เขายังจับหัวเข้าไว้มือหนึ่ง แล้วก็ถู ...ถูๆๆ เลี้ยเต็มที่เลย ถูตรงนี้แหละ ถูแรงเลยเชียว ถูใหญ่ ถูเสร็จแล้วก็เอาปูนอีกก้อนมาแบะไว้ นั่งคุยกันไปกันสัก ๑๐ นาที ก็รู้สึกว่า แหลม! ชักงงอย่างไรพิกัด คล้ายกับมากลอย เมื่อันกับคนกินข้าวเหนียวกลอยแล้วมา มีน้ำคล้ายอย่างนั้น

บอกว่า “เอ๊ะ! ทำไมเป็นอย่างนี้ ทำไมจึงมีมีมาอะไร ถ้าจะเมายาแล้ว”

เจ้าคุณวิเชียรว่า “จะมาได้อย่างไร ผูกกันเป็นก้อนๆ ไม่เห็นมาเลย”

ก็ตอบว่า “เรามันกินจนชินเสียแล้ว ก็ไม่เมานะซิ”

พยายามแปะเข้าเหมือนมันคุกเข้าไปในสมอง...มันคุกยาเข้าไปทำให้มีนีน ศีรษะเลยลูกขี้นเดินไวๆ เว้าๆ ทำท่าไม่ค่อยดี คนก็เลยจับพาไปปั้นบัน พาเข้าห้องนอน พ้อไปถึงนั่งเก้าอี้ก้าเจียนแล้ว เลยบอกว่าไม่เข้าเรื่องแล้วถอนตอนเตอะแล้วกันอน คืนนั้นนอนค้ายความมา สรวยขึ้นก็ค่อยยังช้า อุบากลอกนั่นมาถึงก็ถามว่า “เป็นไง...พ่อท่านเป็นไง คីไหม?” “คីอะไรล่ะ ฉันมาเกือบແປ่เลย” “อ้าว! มันต้องช้ำอีกวันนี้” บอกว่า “ไม่ได้ วันนี้จะไปเทชน៍...ช้ำไม่ได้ เคียวมา ไปปืนเทชน៍ให้หวาๆ ไม่ได้เรื่องอะไร” นีมันเพราะอะไร ของเป็นวัตถุแท้ๆ มันยังทำให้ประสาทเราเม้าได้ ของเป็นอย่างนี้มาทำให้เม้าได้ ไม่ได้กินไม่ได้สูดเข้าไปเพียงแต่เขามาแปะเข้าที่ศีรษะเท่านั้น มันก็คุกเข้าไปในหัวได้ ทำให้มีนไปได้อีกเหมือนกัน

芝 ปลี่ยนไปเพราะความยើតិច

อารมณ์มันก็เข่นเดียวกัน ถ้าเราเพ่งอะไรมาก นឹកถึงเรื่องอะไรมาก កើយក ว่า “มา” ในสิ่งនั้น มาในរูป มาในเสียง มาในกลิ่น มาในรส มาในลิ่ง ที่มันจับต้อง แล้วเราก็นั่งគិតនั่งนឹកอยู่ในเรื่องนั้น เขายើកว่า “มา” เมื่อ่อนกัน พօมาแล้วทำให้ສាបិទិใจเปลี่ยนจากความສະភាគ จากการสংប្រឡាយ ความสว่างกล้ายเป็นสកปรក វុនវាយ រោរ៉ុន មันเปลี่ยนไปอย่างนั้น ជីเป็นเรื่องที่เกิดในใจของเรា แล้วใครอย่ามาพูดนะ ถ้าเรื่องใดที่คนเขาชอบเข้าพอใจนឹ อย่ามาพูด พួកแล้วหาវាត្រូគូបានอะไรต่างนานา

สมมติว่าพ่อบ้านไปหลงให้มัวเมานเรื่องอะไร แม่บ้านพูดก็ไม่ฟังเลียง เมื่อก่อนฟัง แต่เดี๋วนี้ฉันไม่ฟังเชอแล้ว เคอนี่มันแก่แล้ว ฉันไม่ชอบใจแล้ว เป็นยายปลาร้าแล้ว...ว่าເຂາ...ນຶກ ນຶກໃຈໄມ່ພຸດຍອກມາຫຽວກ ດັກພຸດຍອກມາເຄື່ອງກີ່ ເປົ້າຢູ່ປະກົງກັນເຂົາ ມັນກີ່ເກີດເຮືອງໃຫຍໍໂຕຂຶ້ນເຫັນນັ້ນເອງ ເລຍກີ່ນຶກໃຈໂຈຍ່ານນັ້ນ ເພຣະວ່າຄົກໃນສິ່ງໂຄສິ່ງໜຶ່ງ ແລ້ວກີ່ເພລີດເພລີນອຸ່ນໃສ່ງນັ້ນ ຂອບເພິ່ນຂອບນອງຂອງໄວ ຕ່າງໆ ເຂາເຮືອກວ່າ ມີຈີປະກອບດ້ວຍຄວາມກຳຫັດເພລີດເພລີນ

ປົກເສີຍບ້າງ ແລ້ວນັ້ນສບາຍ

พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า....ให้ປົກເສີຍບ້າງ ປົກຕາ ປົກຫຼູ ປົກຈຸນູກ ປົກປາກ ອະໄຮຕ່ອະໄຮ ມີພຣະພຸທຫຽມ ພຣະເຄື່ອງອງຄົກໜຶ່ງເຂາເຮືອກວ່າ ພຣະປົກທວາຮ່າງ ລ່ຽມພະນັກງົມກື່ອປົກປາກນີ້ແລຍ ປົກຫັນ ປົກຫຼູ ແລ້ວກີ່ຍັງປົກທວາຮ່າກ້າວຍ ຄວາມຈິງທັກກັບເບາໄມຕ້ອງໄປປົກມັນກີ່ໄມ້ເຮືອງຂອງ ມັນສຳຄັງອູ່ທີ່ກວນນີ້ ທີ່ມີນຸ່ງອູ່ທັງນີ້...ຕາ ຖຸ ຈຸນູກ ລິ້ນ ກາຍ ປະສາທ ນີ້ແລະທີ່ມີນຸ່ງອູ່ ຂ້າງລ່າງນັ້ນ ໄນໄຟຕ້ອງປົກຫຽວກັກ ແຕ່ວ່າໄມ່ກວນ ລ້າ ມັນໄໝຂັ້ງ ເລຍຕ້ອງໃຫ້ປົກໜົມແລຍ...ຄນຫອບ ແລ້ວກີ່ວ່າກັນວ່າໄດ້ພຣະອງຄົນໜີ່ມາ ຍິນໄໝເຂົ້າພັນໄໝເຂົ້າ ເພຣະປົກໜົມແລ້ວ ອັນນຶກເຊື່ອ ຜົດໄປ ໄນໆຖຸກຄາມເຮືອງ ພຣະປົກທວາຮ່າທ່າວິໄວເພື່ອເປັນເຄື່ອງເຕືອນໃຈຈານ ສືບ ໃຫ້ປົກເສີຍບ້າງ ປົກຕາ ...ອຢ່າດູ ປົກຫຼູ...ອຢ່າຝຶ່ງ ປົກປາກ...ອຢ່າພຸດ ຈຸນູກນະປົກໄໝໄດ້ຫຽວກ ດັກປົກແລ້ວກີ່ຈະແຍ່ ມັນຕ້ອງຫຍີໃຈ ແຕ່ກີ່ຮ່ວ້າອຢ່າໄປເຖິງຫາຍີໃຈເຂົ້າທີ່ມີນຸ່ງອູ່ທັງນີ້ ມີອົກກໍ່ອຢ່າໄປເຖິງຈັບຕ້ອງສິ່ງທີ່ໄມ່ແນກະໄມ່ຄວາ ນີ້ເຮືອກວ່າ ປົກຫຼູ ປົກຕາ ປົກຈຸນູກ ປົກປາກ...ປົກເສີຍບ້າງ ແລ້ວນັ້ນສບາຍ ໄນໆເກີດປັ້ງຫາ

พระສາກພຣະອງຄົກໜີ່ ທ່ານກລ່າວໄວ່ວ່າ ນີ້ທາກີ່ທຳເໝືອນຄຸນຕາບອດ ມີຫຼູກີ່ ທຳເປັ້ນຄຸນຫຼູຫວາກເສີຍບ້າງ ມີລື້ນກີ່ທຳເປັ້ນໄນ້ເສີຍບ້າງ ມີເຮືອງຂອງໄຣເກີດຂຶ້ນເຂົ້າຜ້າ

คลุมโปงนอนเลีย ทำไม่รู้ไม่เชี้้แล้วมันก็สบาย ไม่เกิดปัญหา อันนี้ก็คือความสำราญ
นั้นเอง สำราญตาเป็นคี สำราญหูเป็นคี สำราญจมูก สำราญปาก สำราญกาย และ
สำราญใจ สำราญให้ทั้งหมดก็เรียกว่าคี มีความสุขทางใจ เพราะเราระวังไม่ให้อะไร^๔
เข้ามากลับ แต่ว่าเราจะเดินไปตามนักไม่ได้ หุบมันก็ไม่ได้ เรายังต้องปล่อยให้
สิ่งต่างๆผ่านมา แต่ว่าผ่านมาโดยเราต้องรู้ ตากูอะไวกิให้รู้ทันที หุ้ดายินอะไวกิ
ต้องรู้ทันที ที่เราได้ยินอยู่่นะเรียกว่าได้ยินความธรรมชาติ ตาเห็นอยู่่ความธรรมชาติ
ได้กิลินความธรรมชาติ ได้ลิ้มรสตามธรรมชาติ อย่างนี้ไม่ได้ใช้ธรรมะเข้าประกอบ
ธรรมะไม่เข้าประกอบมันก็ยัง แต่นี่เราเอกสารณะคือตัวสติ ตัวกำหนดครูเข้าไปประกอบ
เข้าไว้ ประกอบไว้ที่ตามเมื่อเห็นรูป ประกอบไว้ที่หูเมื่อได้ยินเสียง ประกอบไว้ที่จมูกเมื่อ^๕
จะได้กิลิน ประกอบที่ลิ้นเมื่อจะชิมรสอาหาร กินอาหารอะไว ประกอบไว้ที่ร่างกาย
เมื่อจะไปจับจ้องสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๕ เรื่อง แต่ว่าที่สำคัญก็คือว่าคุณไว้ที่ใจ อย่าให้เกิด^๖
ยินคือยินร้ายในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสเหล่านั้น นั้นแหละตัวสำคัญ ควบคุมใจ
ตัวเดียวมันก็ควบคุมได้หมด ถ้าเราจะไปควบคุมที่ตา ที่หู ที่จมูก ที่ลิ้น ที่กาย
มันหลายเรื่อง ท่านจึงได้คัดอยคุณไว้ที่ใจ

รูป...เข้าหากให้มันเข้าไป แต่ระวังใจอย่าให้ไปยินคือยินร้ายในรูปนั้น

เสียง...เข้าหูกเข้าไปตามเรื่อง แต่ว่าอย่าให้ใจยินคือยินร้ายในเสียงนั้น

กลิ่น..อะไวเข้าจมูก ก็ได้กิลินไปตามเรื่อง แต่อย่าให้ใจเกิดความยินดีหรือ^๗
ยินร้ายในกลิ่นนั้น

รส...สัมผัลิ้นในขณะที่รับประทานอาหาร เรายังรับประทานไปตามหน้าที่
ระวังใจไม่ให้ยินคือยินร้ายในรสของอาหารที่พ่อใจและไม่พอใจ ถ้าเราควบคุมอย่าง
นั้นเราจะเนยๆในเรื่องรสอาหาร เช้าให้อะไวกินได้ ไม่เที่ยววุ่นวายเติมหนึ่นเติมนี่
หรือว่าไม่ต้องเที่ยววิ่งไปรับประทานกันตามภัตตาคารนั้นภัตตาقارนี้ ให้มันเสีย
สตางค์ไปเปล่าๆโดยไม่จำเป็น เพราะเราคุณของเราได้ สัมผัสรือจับนวยสิ่งใดก็
ค่อยคุณใจไว้ว่าอย่าไปยินดี อย่าไปยินร้าย

วางแผนไคค่วยปัญญา

ยินดี ก็หมายความว่า สิ่งนั้นเป็นที่โปรดการณ์พึงใจ
ยินร้าย เพราะสิ่งนั้นเป็นที่ไม่ถูกใจ

ภาษาธรรมะเขาเรียกว่า อิภ្យสารามณ์ คือ อารมณ์ที่นำพาใจก็เกิดความยินดี
อนิภ្យสารามณ์ คือ อารมณ์ที่ไม่นำพาใจจะเกิดความยินร้าย

ยินดีมันก็ผิด ยินร้ายมันก็ผิด...ไม่คีทั้งนั้นแหล่ะ ใจที่คันนักก็ไม่ยินดีและ
ไม่ยินร้าย อยู่ในสภาพวางแผนไคค่วยปัญญา นึกหมายความว่า เฉยเพราเรารู้ว่า
อะไรมันเป็นอะไร รู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร เกิดขึ้น ตั้งอยู่ คับไปอย่างไร มันมีความ
เปลี่ยนแปลงอย่างไร ไม่มีอะไรที่เรียกว่าเป็นเนื้อแท้ในตัวของมันเอง ของจริงมัน
ไม่มีหรอก มีแต่ของปลอมทั้งนั้น

ทุกสรรพสิ่งล้วนถูกปรุงแต่ง

เมื่อเข้าสู่ไปเหทางหล่อพระพุทธรูป เขาจะส่งไปเมืองนอกเมืองนา อันนี้
ก็จะไปหาหลวงพ่อชั้นๆองค์ใดก็ไม่ได้ ก็หาหลวงพ่อปัญญาเข้าไปเหทาง ไม่ได้ไป
ทำอะไรให้มันกลังอะไรหรอก พ้อไปถึงก็ให้สักคนคืนคืนหน่อย แล้วก็ประพรน้ำ
พระพุทธมนต์ เพียงตามว่า นี่ไคฤษ্ণแล้วหรือยังล่ะ พร้อมหรือยัง ทองเหลืองมัน
ละลายแล้วหรือยัง เบ้าเรียบร้อยไหม? เข้าบอกว่า พร้อมแล้ว พร้อมแล้วเท่าไ
ถูกษ์ของฉันมันอยู่ที่พร้อม ถ้าไม่พร้อมเท่าไถ่ เคียวเบ้าพังไปเลย พร้อมแล้วนินนท์
หลวงพ่อได้ ก็เลยไปเหเตรียมร้อยไปแล้ว ก่อนที่จะขึ้นไปทำพิธีนั้น พระองค์หนึ่งบอกว่า
แน่! ได้ยินแต่เลี้ยงนานานแล้ว ไม่เคยเห็นตัวจริงเลย พึงพบตัวจริงวันนี้แหล่ะ
อาทิตย์บอกว่า ตัวจริงมันมีที่ไหน...มีแต่ของปลอมทั้งนั้นแหล่ะ ไม่มีตัวจริงอะไร

ทีหลังอยู่บุคคลว่าเจอตัวจริงอะไร เพียงแต่ว่า ได้พบหลวงพ่อคึจิ ไอกิจิเม้นกิไมคี เหมือนกัน แต่ว่าอย่าไปปูบุคคลว่าตัวจริงต่อไป เพราะตัวจริงไม่มี ตัวจริงไม่มี เพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นของผสม รวมกันเข้าก็ให้ไปตามกำหนดของการปูรุ่งแต่ง ไม่มีอะไรที่เรียกว่าเป็นตัวจริงตัวแท้

ในคำปัจจุบันคือคำพิจารณาของพระเนรเวลานันอาหาร เวลาวันข้าว
รับของ นี้เขาให้พิจารณาว่า สิ่งทั้งหลายเป็นไปตามปัจจัยเครื่องปูรุ่งแต่ง ตาม
เหตุตามปัจจัยเครื่องปูรุ่งแต่ง แล้วไปลงตอนท้ายว่าเป็นสักแต่ว่าชาตุ ไม่ใช่
สัตว์ ไม่ใช่ชีวะ เป็นของว่าง ให้พิจารณาอย่างนั้น ให้เห็นเป็นของว่างเปล่า ไม่มี
อะไรที่เป็นเนื้อแท้ แต่ว่าคนเราไม่ค่อยเห็นว่างหรอก เห็นเป็นก้อนทุกที เห็นเป็น
ก้อนแล้วก็เห็นว่าลวยงาม น่ารัก น่าพอใจ มันถูกตรงนี้แหละ ความจริงความเป็น
แท้หมายไม่ มันเป็นแต่เพียงสักว่าชาตุที่เข้ามาปูรุ่งแต่ง ประกอบขึ้นเป็นรูปเป็นร่าง
เป็นหญิงเป็นชายอะไรต่างๆนานา มันไม่มีอะไรที่เรียกว่าเนื้อแท้ มันให้ไปคลอก
เวลา เราไม่ได้คิดอย่างนั้น คือไม่หัดคิดอย่างนั้น ถ้าเราหัดคิดในแบบนั้นໄกว้เสียบ้าง
สภาพจิตใจก็จะคืน สงบขึ้น สร่างขึ้น เพราะตัวปัญญาที่เราเคยฝึกหัดคิดมันจะ
นานกว่าไม่มีอะไรที่น่ารัก ไม่มีอะไรที่น่าเออ ไม่มีอะไรที่น่ายคิด

สันติจากจิตว่าง

คำนี้ของท่านเจ้าคุณพุทธทาสท่านพูดมานานแล้ว ไม่มีอะไรน่ารัก ไม่มี
อะไรน่าเออ ไม่มีอะไรน่ายคิดถือ ท่านพูดปอยๆเพื่อให้เอาไปคิดนั้นเอง เอาไป
พิจารณาเป็นเครื่องปราบกิเลสประเทตต่างๆที่มันเกิดขึ้นรบกวนจิตใจ ถ้าเราปราบ
มันไว้ว่าไม่น่ารัก ไม่มีอะไรน่าเออ ใจมันก็ว่างเป็นสุญญะขึ้นมา สุญญาก็คือความว่าง
ใจมันว่างจากกิเลส ไม่ใช่ไม่คิดอะไร ไม่นึกอะไร คิดไก่ก็ได้แต่มีปัญญากำกับ

กิเลสมันไม่เกิดขึ้นในใจ พอกิเลสไม่เกิดจิตมันก็เกิดความว่าง...ว่าง เพราะไม่มี กิเลส ไม่มีความโลภ เพราะได้เห็นได้ยินได้ฟังอะไร ไม่มีความโกรธ ไม่มีความหลง ไม่มีความริษยาพยาบาทอมาตาของเราก็เกิดขึ้นในใจ อป่างนี้เข้าเรียกว่าจิตมันว่าง จากกิเลส ที่ห่านพูดว่าจิตว่างๆนี่บางคนไม่เข้าใจ บอกว่ามันว่างไม่ได้ นั่น เพราะไม่รู้ว่าความว่างคืออะไร ความว่างคือมันว่างจากกิเลส ไม่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง เรียกว่าว่าง

นี่...เวลาเนี้ยคือymที่นั่งอยู่นี่คงจะว่างอยู่บ้าง คือนั่งอยู่เวลาเนี้ยมันไม่เกิด ความโลภอะไร ไม่เกิดความโกรธค้าย แล้วก็ไม่เกิดความหลงอะไรค้าย...มันก็ว่าง หรือไม่คิคริษยาไคร ไม่คิคพยาบาทไคร สภาพจิตอยู่ในความว่างจากกิเลส

เวลาใดเราว่างจากกิเลส เวลาันนี้เรามีความสงบ

เรียกว่าสันติเกิดขึ้นในใจของเรา

สุขอื่นยังไปกว่าความสงบ ไม่มี

ความสุขที่แท้ก็คือจิตสงบ จิตว่างจากกิเลสนั้นเอง

แต่ถ้าเราเป็นสุข เพราะคาดูรูป หูฟังเสียง จมูกไดกัลิ่น ลิ้นไดรส กายได ถูกต้องอะไรต่ออะไรต่างๆนั้น หายใจเป็นความสุขที่แท้จริงไม่ เพราะมันเป็นเรื่องของการปรุงแต่ง สุข เพราะมีอะไรมาช่วยให้เกิดความสุข ความเพลิดเพลิน ความหลงในลมว่าเมามอยู่ในสิ่งเหล่านั้น ไม่ใช่เป็นความสุขแท้ ความสุขที่แท้คือใจมันสงบ แม้มีอะไรมากกระทบก็ไม่ตื่นเต้น ไม่ยินดีน้อย ไม่หวาดเสียว ไม่สะคุกกลัวในเรื่องอะไรต่างๆ อป่างนั้นเรียกว่าใจสงบ พ้อใจสงบก็เป็นความสุขที่แท้แน่นอนที่ เราควรจะไดปรับจิตใจของเราให้ไดสัมผัสกับความสงบเสียบ้าง เพื่อจะไดสัมกับความเป็นพุทธบริษัท ความเป็นพุทธบริษัทอยู่ที่การทำใจให้สงบไดเรื่อยๆไป หรือเป็นครั้ง เป็นคราว ก็เรียกว่าเราสมศักดิ์ศรีของความเป็นพุทธบริษัท ถ้าเราอยู่ควยความวุ่นวายเรื่อร้อนมีคอบอด ก็ไม่ไดปรับใจตนจากธรรมะ ไม่ไดเอกสารธรรมะเป็นหลักในชีวิตประจำวัน เราเก็บอยู่ในสภาพที่ยังลับสนวุ่นวายกันตลอดเวลา

ความสงบพำได้ตลอดเวลา

ใจยังวุ่นวายไข่คว้าเหมือนกับลิงขึ้นต้นไม้ ลิงขึ้นต้นไม้เนื่องจากจับผลไม้ ลูกหนึ่ง มือช้ายับลูกหนึ่ง ไอเห่านี่จับไม่ได้ เพราะมันจับกินไม่ได้ ใส่เข้าไปในปาก อมไว้ข้างขวา อมไว้ข้างซ้าย ตายังจ่องต่อไป จ้องไอ้ลูกโน้นต่อไป แล้วก็กระโดด ตามกินไม่เพื่อไปจับลูกนั้น ไปจับลูกนี้เรื่อยตลอดเวลา นั้นก็คือสภาพของลิงที่เป็น ความจริง จิตใจของเราก็มีสภาพอย่างนั้น คือเหมือนกับลิงนั้นแหละ

ท่านจึงบอกว่า จิตคืนرن กลับกลอก รักษาหาก ห้ามยาก เหมือนกับลิง สัตว์อะไรที่จะชนเท่าลิงไม่มีแล้ว จึงเปรียบจิตเหมือนกับลิงนี่ถูกต้องที่สุด เพราะ ไม่เหยียดning ที่ไม่เหยียดning เพราะเราไม่ได้ฝึกให้มันเหยียด เราปล่อยมันไปเรื่อยๆ แล้วก็ นึกว่าันนั้นแหละเป็นความสุข เป็นความสุขในชีวิตที่ได้ปล่อยไปอย่างนั้น ได้เห็น ลิงนั้น ได้ชุมสิ่งนี้ ได้ฟังสิ่งโน้น เป็นความเพลิดเพลิน

ความเพลิดเพลินหรือความสุขแบบนั้น บันทึกลงทุนเที่ยวเสาะเที่ยวหา ต้องไปที่นั่น ต้องไปที่นี่ เพื่อไปคุ้นเคยกันแล้วก็จะได้เกิดความเพลิดเพลินในทาง จิตใจ เป็นความสุขที่ต้องจ่ายทรัพย์ แต่ความสุขที่เกิดจากความสงบนั้นไม่ต้อง ไปจ่าย ไม่ต้องไปลงทุนอะไร นั่งสงบอยู่ในบ้านก็ได้ อยู่ในห้องพระก็ได้ หรือ อยู่ในครัวก็ยังนั่งสงบไปได้ นั่งตรงไหนใจสงบทั้งนั้น เมื่อเรา弄ที่ใจสงบ... ที่นั่งนั้นเป็นทิพย์ นอนสงบกันนอนเป็นทิพย์ กินอาหารค่วยความสงบใจนั้นก็เป็น อาหารทิพย์ เลือกผ้าที่เรานุ่งห่มเรามีความสงบใจ ไม่มีความคิดแข่งขันกับใครๆ เรายังใจมั่นก็สบาย ไม่ค่อยเกิดอะไรรุ่นวาย ไม่ค่อยเป็นปัญหา

ไปเมืองล้านนี่คุ้มสุภาพสตรีเข้าแต่งตัวกัน ไม่เหมือนสุภาพสตรีบ้านเรา คือ เข้าไม่มีหลายแบบ นุ่งผ้าถุงรัดเข็มขัด ล้วนมากก็เป็นเข็มขัดมากอะไรอย่างนั้นแหละ เสื้อก็แขนสั้นเพียงนี้ รูปเคียงกัน เห็นกี่คนก็แต่งอย่างนั้น พากหญิงรับใช้บันโรงและ ก็แต่งเหมือนกัน ไม่มีเครื่องแบบประเทอื่น เรียบๆ ง่ายๆ และไม่ใช่ว่าอะไรที่ให้

คนไปพักวัดฯ หวานในทางจิตใจ มันก็เรียบร้อยดี อย่างนี้ก็ช่วยเหมือนกัน คือช่วยให้คนมั่นมีกิเลสน้อยขึ้นมาหน่อย แต่ถ้าเราแต่งตัวเป็นนิคนี่หน่อย มันทำให้เกิดปัญหาแก่คนที่ไม่ประสบพบเห็น ทำให้จิตใจฟูขึ้นบ้าง แฟบลงไปบ้าง เกิดอารมณ์ต่างๆ นานา ลิงเหล่านี้เข้าเรียกว่าลิงแวกคล้อม ถ้าเราช่วยปรับปรุงมันก็คือเหมือนกัน เรียกว่าให้พอคิด มันพอสบาย ช่วยให้คนมีความรู้สึกในทางกิเลสน้อยลงไป ส่งเสริมสิ่งที่เป็นไปเพื่อความสะอาด ความสงบ ความสว่างทางจิตใจ มันก็ซึ้น มีความเรียบร้อยขึ้น แต่เขาอาจติว่าบ้านเมืองแบบลังๆ นิยมมันก็เป็นกันอย่างนั้นแหละ มันควบคุมไม่หมดทุกสิ่งทุกอย่าง... ตีไปอีกเรื่องนั้น มองไปคนละฝ่าย แต่ถ้ามองในแง่อื่นมันก็ได้ ได้แห่งหลายแห่ง อารามนั้นมองได้หลายแห่งทั้งนั้น มองด้านใดก็ได้ มองด้านเดียวก็ได้ มองให้เพลินก็ได้ ให้น่าเกลียดก็ได้ สุคแล้วแต่จะมองเหมือนคนเรามองคน... เข้าสวย แต่ถ้าคนบอกไม่เข้าท่า มันสายตาคนละอัน มันอยู่ที่ความเข้าใจของบุคคลนั้น พื้นฐานทางจิตใจของบุคคลนั้นมองอะไรเห็นเป็นคีก็ได้ เห็นเป็นเรื่องให้เกิดความสงบก็ได้ สุคแล้วแต่การเพ่งมอง

ความสงบที่ควรเข้าถึง

อันนี้ก็หมายความว่าของลิงเดียว กัน คนหนึ่งมองเป็นเรื่องร้ายก็ได้ มองเป็นเรื่องคีก็ได้ มองด้วยปัญญา ก็ได้ มองด้วยกิเลส ก็ได้ สุคแล้วแต่จะมอง ถ้ามองในแง่ได้ก็เกิดปฏิกริยาทางจิตใจในแง่นั้น ถ้ามองในแง่ส่งเสริมกิเลส มันก็เกิดกิเลส มองในทางส่งเสริมปัญญา มันก็เกิดปัญญา ถ้ามองในทางส่งเสริมปัญญา ก็เกิดธรรมะเห็นธรรมะในลิงนั้น เห็นความไม่เที่ยง เห็นความทุกข์ เห็นความเป็นอนัตตาในลิงเหล่านั้น จิตก็ว่างจากกิเลสที่เกิดขึ้นกับลัมรูนจิตใจ

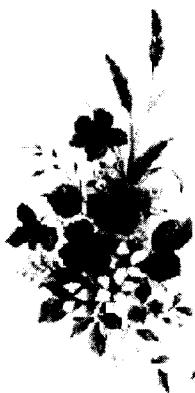
นี่แหล่ะคือความสงบที่เราควรจะเข้าถึงกัน แล้วควรจะปฏิบัติอยู่ส่วนมากของ
ต้องหมั่นพิจารณาตัวเอง ตักเตือนตัวเอง ให้รู้ว่าเรานี้มันขาดตกบกพร่องในเรื่อง
อะไร สภาพจิตใจเปลี่ยนแปลงในทางลงหรือทางขึ้น หรือว่าอยู่ในสภาพที่เป็นตัวเอง

ชีวิตมีค่า เพราะการปฏิบัติธรรม

เป็นตัวเองนั้น ก็หมายความว่า ใจมันสะอาดอยู่ สงบอยู่ ส่วนอยู่
อย่างนั้นเรียกว่าเป็นตัวเอง ถ้าว่าเกิดภัยใดก็ไม่ใช่ตัวเอง ยินร้ายก็ไม่ใช่ตัวเอง ขอบ
...ซัง ก็ไม่ใช่ตัวเอง ตัวเองนั้นต้องอยู่ในสภาพพร้อมที่รู้ทันต่อสิ่งนั้นตามสภาพที่มัน
เป็นจริง เรา ก็มีความสงบในทางจิตใจ

อันนี้เป็นข้อคิดเตือนจิตสะกิดใจแก่ญาติโยมทั้งหลาย ที่ได้มาระดูกัน
เพื่อฟังธรรมะในวันนี้ พงแล้วก็เอาไปใช้เป็นกระจากส่องคุณตัวของเราแต่ละคน เพื่อ
ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ถ้าเราคืออยู่แล้วก็สบายใจ ถ้าบกพร่องอยู่ก็ทำให้สระอาด
เรียบร้อย ชีวิตจะมีค่า เพราะการปฏิบัติธรรมคงนี้

พูดมาวันนี้ก็พอสมควรแก่เวลา
... ขออุติการแสดงป้าฐานาไว้แต่เพียงเท่านี้ . . .

ไม่เป็นเรื่องดีแม้แต่น้อย

... ช้าพุทธเรา ...

ควรจะอยู่ด้วยความไม่เป็นทุกข์ในอะไรๆ ที่เกิดขึ้น
ให้ทำใจให้เป็นสุขอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าลิ่งใดจะเกิดขึ้น

ผนจังกะ ฟ้าจะร้อง

หรือว่ามีอะไรเกิดขึ้นในวิถีชีวิตของเรา

เราจะไม่เป็นทุกข์ในเรื่องนั้น

เราจะใช้สติปัญญาเป็นเครื่องพิจารณา

แล้วรู้จักปลง รู้จักวางในสิ่งนั้น ไม่เข้าไปยึดถือด้วยความโน่เอลา

เพราะถ้าเราเข้าไปยึดถือด้วยความโน่ความเอลา เราจะเป็นทุกข์

มันไม่ได้ประโยชน์อะไรแม้แต่น้อยที่นั่น เป็นทุกข์

แต่เป็นการลงโทษตัวเอง ลงโทษสุขภาพจิต สุขภาพกาย

ทำให้จิตเลื่อน ร่างกายทรุดโทรม แก่เร็ว แล้วก็ตายเร็วด้วย

เพราะว่ามีความทุกข์มาก ตัดตอนสุขภาพหงายหลัง ไม่เป็นเรื่องดีแม้แต่น้อย

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาบันทึกชุ)

เท่านี้ก็ถูกไปแล้ว

เมื่อมีอะไรเกิดขึ้นเฉพาะหน้าให้พยายามคิดว่า
“ดีแล้ว”... “พอแล้ว”... “เท่านี้ก็ถูกไปแล้ว”
... อ่ายนี้ใจสบายนะ ...

เช่นคนทำมาค้าขาย เป็นนักธุรกิจ ทำการต่างๆอยู่ตลอดเวลา
 บางคราวมันก็ได้กำไร บางคราวก็ขาดทุน

บางคราวก็พอเสียตัว
 ถ้าหากว่าจิตใจของเรานี่เห็นอยู่กับลิงเหล่านั้น
 พ้อไค้ก์ศิใจ เกิดใจพูขึ้น พ้อไม้ไค้ก์แฟบลงไป
 ขึ้นแล้วลง ขึ้นแล้วก็ลงอยู่อย่างนี้

เหมือนกับวานรนั้นเห็นอยู่ในกรงของมัน คืนนรนอยู่แต่อกไม่ได้
 มันเป็นสุขที่ตรงไหน ในการที่จิตของเรามีความเป็นอย่างนั้น
 ... ไม่ได้เป็นความสุขอะไรเลย ...

เราจึงควรจะทำความพอใจในสิ่งที่มันเกิดขึ้น นี่กว่า มันเป็นเช่นนั้นเอง

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทกิจชุ)

ความมีนะมาทีหลัง

ผู้ไม่รู้ คือไม่เข้าใจหลักแห่งความจริงของสิ่งทั้งหลาย
...เมื่อไม่เข้าใจความจริง...

เวลาสิ่งนั้นมันเกิดขึ้น ก็เป็นทุกๆ ไม่สบายนอกไม่สบายนิจ
 เพราะไม่รู้ว่ามันเป็นเรื่องเช่นนั้น

มันต้องเป็นอย่างนั้น ธรรมตามันเป็นอย่างนั้น
 เช่นเรื่องความพลัดพรากจากของรักของชอบใจ
 เราไม่วัดคุณ มีสิ่งของอะไร เรายังพอกพอใจในสิ่งนั้น
 เวลาสิ่งนั้นสูญไป หายไป เราที่มีความทุกข์ ไม่สบายนิจ
 มองไปที่ที่มันเคยมี...มันไม่มี เราที่ไม่สบายนิจ

ความจริง “ความไม่มี” มันเป็นของเดิน

“ความมี” นะมันมาทีหลัง

เราไม่ได้นึกว่า ความไม่มีมันของเดิน
 แค่เป็นก็ถึงความมีอยู่ตลอดเวลา มันก็เป็นทุกข์นั้นแหละ

ทำลายความเห็นแก่ตัว

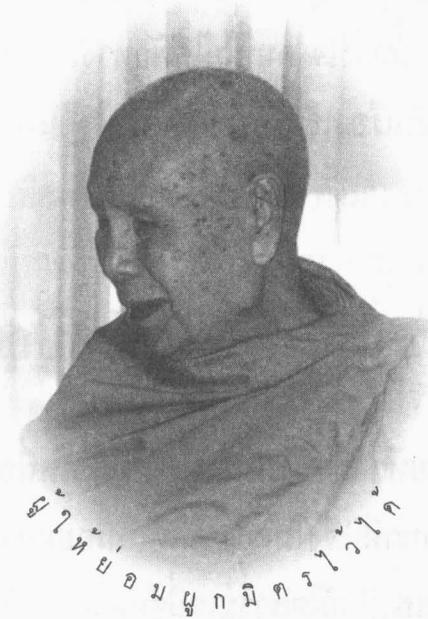
ผู้ให้ย่อมผู้กมิดรไว้ได้

ชาโอลกทุกคนเป็นพี่น้องกัน
เมื่อตัวรักสุขเกลียดทุกชื่อย่างใด...ผู้อื่นก็เข่นนั้น
จึงไม่ควรทำให้ผู้ใดเดือดร้อน
แต่จะช่วยกันทำให้ทุกคนได้รับความยืนยาวนาน
เราทุกคนเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธองค์
ผู้เป็นยอดแห่งบุคคลผู้เสียสละทุกอย่างเพื่อผู้อื่น
จึงควรพากันทำงานเป็นผู้เสียสละให้คล้ายกับพระองค์ค้ายาก

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาบันทึกชุ)

ญาติโยมพุทธบริษัทห้วยหลาย

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในการสูบ ตั้งอกตั้งใจฟังคำย่อ เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

พักผ่อนห้วยหลายและใจ

วันอาทิตย์เป็นวันพักผ่อนในทางกาย ก็ได้ชวนกันมาวัดเพื่อได้พักผ่อนในทางจิตใจ การพักผ่อนนั้นต้องทำหั้ง เด อย่าง ร่างกายก็ต้องมีการพักผ่อน ใจก็ต้องมีการพักผ่อน ร่างกายพักผ่อนง่ายไม่ลำบากอะไร ทำงานเหนื่อยๆมา นอนพักเลียบก็หายเหนื่อย

แต่ว่าใจนั้นแม้บางทีนอนแล้วก็ไม่ได้พัก นอนไม่หลับ กระลับกระส่าย ใจฟุงซ่าน คิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ทางใจ คนที่ไม่ได้พักทางใจก็ยอมจะมีความเห็นเช่นนี้อย อย่างมาก เห็นอย่างมันเรื่องเล็ก แต่ว่าเห็นอย่างมันเรื่องใหญ่

ปรับปรุงจิตใจให้เกิดปัญญา

คนเราเนี่ยเห็นอย่างกายไม่เท่าไร แต่ถ้าเห็นอย่างใจแล้วอย่างสั้น ทำให้ อายุน้อยลงไปทุกเวลาที่ จึงไม่ควรจะให้เห็นอย่างค้านจิตใจ เอาแต่เพียง ความเห็นอย่างกาย แล้วก็แก้ไขความเห็นอย่างกายด้วย แก้ทางใจด้วย

เรา妄วณีก็มาเพื่อศึกษาหาความรู้ความเข้าใจ เพื่อจะปรับปรุงจิตใจของเรา ให้ดีขึ้น เพื่ออะไร?... ก็เพื่อให้เรามีความสุข มีความสงบตามสมควรแก่ฐานะ เราจึง น่าวัดกันสมำ่เสมอ มาฟังบ่อยๆ การฟังนั้นก็เกิดความสงบใจเมื่อเราตั้งใจฟังแล้ว ก็จะเกิดปัญญาคือได้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของเรากูกต้องขึ้น ความหลงผิดความเข้าใจผิด ความเชื่อที่ไม่เข้าเรื่อง ที่เราไม่ใช้แต่ยังไม่ได้เรียน พระพุทธศาสนา ไม่เข้าใจคำสอนของพระพุทธเจ้า... ก็อย่างหายไปเหมือนกับ ความมีค เมื่อมีไฟสว่างเกิดขึ้น ความมีคันนกหายไป

ใจเราńก์เหมือนกัน...

เมื่อยังไม่รู้ไม่เข้าใจก็ยังอยู่ในความมีคความบอค

พอ มีความรู้ความเข้าใจก็เกิดความสว่างด้วยปัญญา

ปัญญา...

เป็นสิ่งสูงสุดในพระพุทธศาสนาที่เราควรต้องการ

ให้คุณหลักการปฏิบัติที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ ก็เริ่มต้นด้วยศีล แล้วต่อมา ก็เป็นสามาธิ แล้วก็ถึงขั้นปัญญา

ใช้ปัญญาพิจารณาตามสภาพที่แท้จริง

ส่วนคือลัตน์เป็นการปฏิบัติขั้นต้น เพื่อทำกิจวิชาให้สงบ เรียบร้อย สามารถ เป็นการฝึกหัดขั้นกลาง เพื่อทำใจของเรามาให้สงบ ตั้งมั่น อ่อนโยน หมายความที่จะใช้งาน ใช้การต่อไป ครั้นเมื่อใจเราตั้งมั่น สงบ อ่อนโยน หมายความแก่การใช้งานแล้ว เราถ้า เอาไปใช้เป็นหลักพิจารณาเพื่อให้รู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริง สิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริงนั้น ก็ไม่มีอะไรนอกไปจากร่างกายจิตใจของเรา หมายความว่าในเรื่องร่างกาย จิตใจนั้นแหล่งเป็นเรื่องสำคัญ รู้ว่ากายคืออะไร ใจคืออะไร มีสภาพความเป็นอยู่อย่างไร เราควรจะเข้าไปยึดมั่นถือมั่นสิ่งเหล่านั้นหรือไม่ ถ้าเราเข้าไปยึดมั่นจะเป็นอย่างไร ถ้าเรารู้จักปล่อยความจะเป็นอย่างไร

เรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องที่จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจกันบ่อยๆ คิดนึกบ่อยๆ พิจารณาบ่อยๆ เราถ้าค่อยเกิดความแจ่มแจ้งมากขึ้น เมื่อความแจ่มแจ้งเกิดขึ้นแล้ว ความทดลองความยึดถือในเรื่องอะไรต่างๆ ก็จะหายไป เราจะมีจิตใจสงบ เพราะ รู้เท่าทันสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริง

การเบื่อที่เริ่มต้น

อันนี้แหล่คือหลักการปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนาที่เราจะต้องกระทำไป ตามลำดับขั้นตอน สุคแต่ว่าเรามีโอกาสกระทำได้ เราถ้าทำไป ไม่ปล่อยให้เวลาที่ ผ่านมาในชีวิตผ่านไปเปล่าๆ แต่เราทำเวลานั้นให้เป็นประโยชน์ ทำเวลานั้นให้ เป็นคุณงามความดีสำหรับชีวิตของเราต่อไป อันนี้เป็นเรื่องคือ มีประโยชน์ ที่บรรดา ภูมิปัญญาทั้งหลายที่นั่งกันอยู่ตรงนี้ ถ้าได้เห็นอยู่ค่ายคนเองแล้ว จึงได้มาวัดกันใน ทุกวันอาทิตย์เป็นประจำ

บางคนก็มากันนานแล้ว มา กันตั้งหลายปีแล้ว พังกันไปเรื่อยๆ โดยไม่เบื่อ ไม่หน่าย ไม่เหมือนกับสิ่งที่เป็นวัตถุ อาหาร...ถ้าเรา กินอย่างเดียว ก็เบื่อหน่าย เลือดซุดเดียว...แต่งแล้ว ก็เบื่อหน่าย อะไรๆ ที่เราใช้อู่ทำเจ้า ก็เกิดเบื่อหน่ายใน สิ่งนั้น แต่พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่ทำให้เราเบื่อแบบนั้น ทำให้เราเบื่อ เพราะปัญญา การเบื่อแบบที่เราเบื่อเลือดซ่า เบื่ออาหาร เป็นการเบื่อที่เรื่องปัญญา ไม่มีปัญญาพิจารณา ไตรตรองอย่างรอบคอบ แล้วเรา ก็เกิดความเบื่อหน่าย เกิด อิคหนาระอาใจ อันเป็นเรื่องของชาวบ้านชาวเมืองทั่วๆ ไป ที่ยังสึกเสื่อมเป็นเครื่อง ผกมัคจิตใจอยู่

นิพพิทา : การเบื่อพระมีปัญญา

แต่ว่าความเบื่ออีกประเภทหนึ่งนั้น ภาษาธรรมเรียกว่า **นิพพิทา** นิพพิทา คือ การเบื่อหน่ายพระมีปัญญา ถ้าเรา รู้ชัดเห็นชัดในเรื่องนั้นๆ ตามสภาพที่ มันเป็นอยู่อย่างไร แล้วเรา ก็ไม่พอใจ ไม่ยินดีในสิ่งนั้น ความเบื่อหน่ายประการหลัง นี้ไม่สร้างความทุกข์ แต่ความเบื่อหน่ายประการแรกที่เราเบื่อๆ กันทั่วๆ ไปนี้ มัน เป็นทุกข์ได้ครับในใจ สร้างปัญหา แต่ว่า เมื่อได้กรรมของเห็นสิ่งนั้นชัดเจนตามสภาพ ที่มันเป็นอยู่ แล้ว ก็เห็นว่าไม่มีอะไรน่าเบื่อก็ถือ นำเข้ามาเป็นเข้า เรา ก็จะเกิดความ เบื่อหน่ายในสิ่งนั้น ไม่อยากได้อยากมีในสิ่งนั้น แม้ว่าเราจะเข้าไปเกี่ยวข้องสิ่งนั้น เรา ก็เข้าไปเกี่ยวข้องค้ายปัญญา ทำค้ายปัญญา ไม่ได้ทำค้ายความหลังให้หรือว่า ทำค้ายความเข้าใจผิด

ความเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรๆ ในชีวิตประจำวันของคนเรานั้น ถ้าเราเกี่ยวข้องค้ายความหลังค้ายความไม่รู้ไม่เข้าใจ มันก็จะมีผลไปมาก แล้ว เรา ก็มีความทุกข์ แต่ถ้าเราเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นค้ายปัญญา สิ่งนั้นมันก็

ไม่เป็นอันตรายแก่เรา เหมือนเรา กินอาหาร แกงบางอย่าง เป็นปลาที่มีก้าง เรา กินด้วยความระมัดระวัง... ก้างก็ไม่ทำเมื่อย ไม่ทำล็บ ทำคอมของเรา แต่ถ้าเรา กิน ด้วยความประมาท ก็ทำคอม ต้องไปพาหนะถอนก้างปลา การที่เราไปพาหนะถอน ก้างปลาในตอนนั้น ช่างเป็นเรื่องน่าละอาย แสดงว่าเราเป็นคนบู๊มบ่ำ ไม่พิจารณา มาก่อน ในการ กิน จึงเกิดเป็นปัญหาอย่างนั้น

ในการ ณ ทั้งหลายนี้ ก็เหมือนกัน ที่มันมาก กระบวนการ จิตใจ ของเรา ถ้าเรา รับ มัน ด้วยความเข้าใจ อาจ ณ นั้น เป็น ก้าง... มัน ก็ทำเรา ให้เกิด ความเจ็บปวด ครั้ง แรก แต่ถ้าเรา รับ สิ่ง นั้น ด้วยปัญญา สิ่ง นั้น ก็จะ ไม่ทำให้เรา เป็น ทุกข์ แต่ว่า เรา จะ ได้รับ ประโยชน์ จาก สิ่ง นั้น สิ่ง ใด ถ้าเรา ใช้ เพื่อ เอา ประโยชน์ ด้วยปัญญา สิ่ง นั้น จะ ไม่ทำ ให้เรา เป็น ทุกข์ แต่ถ้าเรา เข้าไปใช้ สิ่ง ใด ด้วยความเข้าใจ เพื่อ จะ เอา สิ่ง นั้น เรายัง จะ เป็น ทุกข์ เพราะ ฉะนั้น ให้ สังเกต จิตใจ ของเราว่า ว่า ใน เวลา เรา เข้าไป เกี่ยว ข้อง กับ อะไรๆ เรา เป็น ทุกข์ หรือ เปาใจ ไปร่องใจ ถ้าเรา เข้าไป เกี่ยว ข้อง กับ อะไร แล้ว เรา รู้สึก เป็น ทุกข์ มี ความ ระ ทุม ตรอมใจ ก็ แสดงว่า เรา ขาด ปัญญา ใน เรื่อง นั้น แต่ถ้า เรา ไป เกี่ยว ข้อง กับ สิ่ง ใด จิตใจ ของเรา สงบ สะอาด สวยงาม ไม่มี เรื่อง วิตกังวล ห่วง ใย ใน สิ่ง นั้นๆ ก็ แสดงว่า เรา เข้าไป เกี่ยว ข้อง กับ สิ่ง นั้น ด้วย ปัญญา

พระพุทธศาสนา ไม่ได้สอน ให้เรา เป็น คน หลีก หนี ไม่ ต่อ สู้ แต่สอน ให้เรา กล้า ผจญ กับ สิ่ง ต่างๆ ที่ มี อัญญา ใน โลก นี้ การ ณ นั้น เป็น การ ไม่ ถูก ต้อง แต่ว่า เรา ต้อง ต่อ สู้ กับ สิ่ง นั้น แต่ บาง ครั้ง บาง คราว เรา หนี ไป ชั่ว ช้อน สมศิริ ปัญญา ฝึก ฝน อบรม ตน เอง เพื่อ ให้มี กำลัง ใจ เช้ม แข็ง มี ปัญญา แก่ กล้า แล้ว จะ ได้ มา ถูก กับ สิ่ง นั้น ต่อไป นั่น ก็คือ การ เข้า ฝึก ฝน ด้วย ความ รู้ ไป ทำ จิต ให้ สงบ ไป ทำ สมศิริ ให้ สมบูรณ์ ขึ้น ทำ ปัญญา ให้มัน สมบูรณ์ ขึ้น อย่าง นี้ ไม่ ซื่อ ว่า เป็น การ หนี แต่ว่า เรา ไป ช้อน ตัว เรายัง เพื่อ ไป ถูก กับ สิ่ง นั้น ต่อไป ไม่ใช่นี่ จำกัด สิ่ง นั้น แต่ เรา จะ ต้อง ต่อ สู้ กับ สิ่ง นั้น ด้วย สมศิริ คือ ปัญญา เพื่อ จะ เอาชนะ สิ่ง นั้น ให้ เกิด นั่น คือ วิธี การ ของ พระพุทธศาสนา ไม่ใช่นี่ เทลิค ไป เลย แล้ว ไม่ หัน หน้า มา คุ้ม นั่น ต่อไป... อย่าง นั้น นั่น ไม่ได้

เราต้องคิดไว้ในใจว่า เราจะต้องต่อสู้กับสิ่งนี้ แต่ว่าเวลาเราเสื่อมยังไม่พอ ปัญญายังไม่พอ เราต้องไปอบรมบ่มสติปัญญาให้มั่นคงเสียก่อน ครั้นเมื่อสติปัญญาของเรามั่นคงแล้ว เราต้องมาสู้กับมันต่อไป เราหนีเพื่อสู้... ไม่ใช่นี่เพื่อหนี นี่เป็นหลักการในทางพระพุทธศาสนา

เหตุเกิดที่ไหน ต้องค้นให้ได้ทันนั้น

พระพุทธศาสนาไม่ทำให้คนอ่อนแคร แต่ว่าทำคนให้เข้มแข็ง ให้อุดหนให้ควบคุมตัวเองได้ ให้ต่อสู้กับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตของเราได้... เราจะไม่ถอยหนี แต่ว่าเราจะต่อสู้กับสิ่งนั้น เพราะถ้าถอยหนี... เราแพ้ การแพ้นั้นไม่ใช่สิ่งประเสริฐ พระพุทธเจ้าไม่นิยมความพ่ายแพ้ต่ออำนาจผ่ายศรี แต่ว่ามนิยมการเข้าชนะมันให้ได้ค้ายปัญญา เพราะฉะนั้นเราต้องสู้กับสิ่งเหล่านั้น เหตุเกิดที่ไหน ต้องสู้กันทันนั้น เพื่อแก้ปัญหานั้นให้ผ่อนคลายไปเสียก่อน

ครั้งหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จไปเมืองโภสัมพี ซึ่งมีพระเจ้าแผ่นคินชื่ออุเทน มีพระมเหสีของพระเจ้าอุเทนองค์หนึ่งชื่อมาคันทิยา นางไม่ชอบพระพุทธเจ้า ก็เพราะว่าแม่คันนี้รูปร่างแกสวย แล้วก็มีความหยิ่งในตัวเองว่า เรายืนคนสวยมาก ไม่อยากจะแต่งงานกับใครทั้งนั้น รอหาเจ้าบ่าวที่มีรูปร่างลวยงามเหมาะสมลงกับอยู่ วันหนึ่งพ่อของนางได้ไปพบกับพระพุทธเจ้า แก้ช้อบิจ กล่าวบอกกับพระพุทธเจ้าว่า อย่าไปไหนนะ ให้รออยู่ตรงนี้ เดียวจะเอาลูกสาวมาให้คุณอย พระพุทธเจ้าก็ไม่ได้รับปากรับคำอะไร แต่ว่าเมื่อพระมหาชนกคนนั้นไปแล้ว พระองค์ก็หลีกไปเลี้ยจากที่ตรงนั้น ไปแอบเลี้ยงหน่อย แต่ว่าเหยียบรออยเท้าไว้ที่ตรงนั้น พระมหาชนกกลับไปถึงบ้านกับอกเมียนอกลูกให้แต่งตัวส่วนๆ เวลาโน้ไปพบคนที่เหมาะสมเป็นสามีของเจ้าแล้ว เรากลับให้หยุดรออยู่ที่ตรงโน้น มา...ไปค้ายกัน

เมื่อไปถึงไม่เห็นองค์พระพุทธเจ้า เห็นแต่รอยเท้าของพระพุทธเจ้า เมื่อเห็นรอยเท้า ภารยา กับอกกับสามีว่า รอยเท้าคนอย่างนี้หรือจะเขามาเป็นลูกเยี่ยมเรา คนอย่างนี้เขาไม่มีกิเลส จะมาเป็นลูกเยี่ยมเราได้อย่างไร สามีกับกว่า เจ้านั่มันฉลาดคนนักหนาล่ะ เก่งทักษะเหมือนเห็นใจระเขินอ่างน้ำ้นแหล่ แล้วก็ออกตามหา ตามหากไปพบพระพุทธเจ้า ก็ nimmt ให้ออกมาที่แจ้งฯ จะໄດ້ພັບກັບລູກສາວຂອງທີ່ พรองຄົມມາລື່ງ แล้วก็ເຫັນໃຫ້ຕາຍຍັງ ແຕ່ວ່າລູກສາວນີ້ທຽບອກວ່າ ລູກສາວຂອງທ່ານອຍ່າພຸດຄື່ງວ່າເຮົາຈະຈັບດ້ວຍມີອາລີຍ ແມ່ຈະຈັບດ້ວຍເທິກີຍັງມີສົມຄວາ ນາງສາມາຄັນທີ່ຢາໄດ້ຍືນໄດ້ພັງແລ້ວກີເຈັບໃຈນັກ ວ່າບຸນຊານນີ້ວ່າເຮົາຍຳຍັງ ເກາລະ! ເກົ່າຈະພຍານາທໄວ້ ເມື່ອໄດ້ເຮົາມີບຸນມົວສານໄດ້ເປັນໄຫວ່າເປັນໂຕຈະຕ້ອງເລີ່ມງານໃຫ້ສັກທີ່... ພຍານາທໄວ້ອ່າປ່ານນັ້ນ

ครັນຕ່ອນມາເມື່ອໄດ້ເປັນສົນຂອງພຣະເຈົ້າອຸ່ຫັນ ວ້າພຣະພຸຖົຈຳເສົ້າມາທີ່ ເມື່ອນັ້ນ ກີ່ສັ່ງໃຫ້ຄົນໄປເຫັນວ່າ ດໍາທີ່ນັ້ນ ດໍາທີ່ນີ້ ພຣະພຸຖົຈຳເປີນທຳການໄປທີ່ໃຫນ ກີ່ຈັງຄົນໄປເຫັນວ່າ...ດໍາເວື່ອຍ່າໄປ ດໍາໃຫ້ຮໍາຄາຜູ ແຕ່ພຣະພຸຖົຈຳທ່ານໄມ້ຮໍາຄາຜູອະໄຣ ພຣອານນີ້ເປັນຜູ້ຮໍາຄາຜູ ເລຍກຮາບຫຼຸດວ່າ ເມື່ອນີ້ໄໝໄຫວແລ້ວເວລານີ້ ມີຄົນມາຊື້ດໍາເຕັ້ມບ້ານເຕັ້ມເນື້ອງ ແກ້ວດອຍໄປໂຍ່ມເນື້ອນື່ເດີ ພຣະເຈົ້າຂ້າ

ພຣະພຸຖົຈຳວ່າ ຈະໄປໄຫນລະ...ອານນີ້ ໄປເມື່ອທີ່ຄົນໄມ້ຊື້ດໍາຍຳມີອັນນີ້ ແລ້ວໄປເມື່ອນັ້ນເຈັດນີ້ດໍາເກີດເລ່າຈະທຳຍຳມີອັນນີ້ ເນີຕ້ອງහີນີ້ຄົນທີ່ດໍາມັນອຸ່ປະກອດ ເວລາຫຼື່ວ່າ? ຕັດາຕົນໄມ້ຍອມຫີ່ຍຳມີອັນນີ້ ຕັດາຕົມເປັນແໜ່ອນຫັ້ງທີ່ອົກສູ່ສົງຄວາມ ເຂຍີ້ງຄົວຢູ່ລູກສະບັບພົມພັນຍັງກີ່ໄມ້ດອຍໜີ້ ຈະຍື່ນສູ່ກັບລູກສະບັບຮັງກະທັງໝົມຄລາຍໃຈ ໝົມຄລາຍໃຈກີ່ໄມ້ລັ້ມ ຍືນອຸ່ນໆເອງ ນີ້ເຮີຍກວ່າຕ້ອງຕ່ອງຫຼຸ້ມ ໄນກໍທີ່ກະທັງໝົມຄລາຍໃຈ ຕ້ອງຕ່ອງສູ່ກັບເຫຼຸດການນັ້ນ ແຫຼ່ມັນເກີດທີ່ໃຫນຕ້ອງໃຫ້ຕັບທີ່ນັ້ນ ແຫຼ່ທີ່ເກີດໃນເມື່ອນີ້ ...ກີ່ຕ້ອງໃຫ້ມັນຕັບທີ່ເມື່ອນີ້ ຄົນຈະຄໍາພຣະຕັດຕົມໄດ້ຍຳມາກີ່ ລວມ ມັນກີ່ຫຼຸດຄໍາໄປເອງ ເພຣະວ່າເຮົາໄມ້ໄດ້ຄໍາຕອນ ເຂົ້າແໜ່ນຍື່ຍ່າຍີ້ໃນການຄໍາເຂົ້າກີ່ຫຼຸດໄປເອງ ເຈະຕ້ອງອົດທັນຫັກແນ່ນ ໄນເກີດໃຫນ ພລທີ່ສູ່ກີ່ຫຼຸດຄໍາ ພຣອງຄົມນະລົງແລ່ລ່ານັ້ນໄດ້

ชันษาทุกข์ค่วยปัญญา

อันนี้เป็นบทเรียน เป็นเครื่องเตือนใจว่า ในชีวิตของเรา ก็เหมือนกัน อะไรที่เกิดขึ้นเราต้องต่อสู้กับมัน เราอย่าได้คิดหนี บางครั้นหนีออกจากบ้านไปไม่นี่ไปนี่ไปแล้วก็กลับมาอีก กลับมาก็เจอของเก่าเข้าอีก อย่างนั้นมันหนีไม่ถูก...ไม่ได้เราจะต้องต่อสู้กับสิ่งนั้น ต้องใช้ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณาไตร่ตรอง เมื่อไหร่ร้อนເօແຫ່ອ...อะไรอื่นที่ไป กรองให้เรียบร้อย เอาแต่ลิ่งที่คิดไว้ เราจะเอาชนะสิ่งเหล่านั้นได้ หลักการของพระพุทธศาสนาเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเราสามารถมาเรียน ไม่ใช่เราหนีสิ่งเหล่านั้น แต่เราจะสู้กับสิ่งเหล่านั้น เพื่อเอาชนะสิ่งที่กำๆ เหล่านั้นให้ได้

เมื่อไหร่เบื่อบ้าน เบื่อคนในบ้าน ก็ต้องคิดแก้ก่อน เอาชนะปัญหาให้ได้ก่อนแล้วจึงจะไป ถ้าแก่ปัญหาไม่ได้มันก็หนีไปที่อื่นอีก แล้วเราจะกลายเป็นคนที่เรียกว่าหนีกันเรื่อยไป แล้วนั่นจะจบที่ไหน เพราะอารมณ์ร้ายต่างๆนั้นมันมีที่ว่าไปอยู่ที่นี่พบรอย่างนี้ไปที่โน่นพบรอย่างโน้น แล้วเราจะหนีไปไหน?...มันหนีไม่พ้นหรอก เพราะฉะนั้น เราต้องต่อสู้กับเหตุการณ์นั้นๆค่วยปัญญา พิจารณาให้มั่นรอบคอบ ให้มั่นรอบรู้ เพื่อเอาชนะสิ่งนั้นให้ได้ อันนี้แหละคือวิธีการตามหลักพระพุทธศาสนา นี่ประการหนึ่ง

การทำลายความเห็นแก่ตัว

อีกประการหนึ่ง เราได้มาปฏิบัติในเรื่องให้ทาน เรื่องรักษาศีล เรื่องการฟังธรรม และเรื่องการเจริญ Kavanaugh หลายอย่างหลายประการค่วยกัน เรียกว่าเป็นบุญหั้นนั้น เรียกว่าบุญกิริยา

บุญกิริยา คือ การกระทำที่เป็นบุญ เรียกว่า ทำดี ทำดูก นั่นเอง เราทำสิ่งเหล่านั้นเพื่ออะไร นี้เป็นเรื่องที่อยากทำความเข้าใจกับญาติโยม ลักษณะน้อย เพื่อจะได้รู้ถึงจุดหมายของการกระทำอย่างถูกต้องตามหลักการของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาของเรานั้น สอนให้เราทำอะไรทุกอย่างเพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว เช่น เราให้ทานก็เพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว รักษาศีลก็เพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว พังธรรมก็เพื่อเอาความรู้ไปใช้เป็นเครื่องมือทำลายความเห็นแก่ตัว เราจะไปปั่นจักรยานมาสมัครรัฐบาลก็ตาม วิปัสสนากรรมฐานก็ตาม เพื่อจะทำลายความเห็นแก่ตัวให้หมดไป เช่นเรามาวัดทุกวันอาทิตย์นี้ ก็มาเพื่อทำลายความเห็นแก่ตัวให้ลอกน้อยลงไปเรื่อยๆ จนกระทั่งว่าเราไม่เห็นแก่ตัว หรือว่าไม่มีตัวที่จะให้เห็นต่อไป เราจะจักลายเป็นคนที่เต็มไปด้วยน้ำใจเอื้อเฟื้อแผ่แก่เพื่อนมนุษย์ เป็นคนใจดี ใจงาม มองเห็นคนอื่นแล้วก็อยากระช่วยให้เข้าพันจากความทุกข์ความเดือดร้อน หรือว่าจะทำอะไรให้แก่ใคร เราไม่หวังอะไรมีเป็นการตอบแทนจากคนเหล่านั้น เป็นการทำความดีเพื่อความดี เป็นการปฏิบัติเพื่อให้กิเลสในใจของเรานั้นหมดไปสิ้นไปโดยลำดับ เอาจมาพอกพูนให้เพิ่มมากขึ้นในจิตใจของเรา อันนี้แหลกเป็นจุดหมายสำคัญ

ให้...เพื่อเขา ไม่ใช่การให้ที่แท้

แต่ว่าวิธีการสอนที่เราได้ปฏิบัติกันอยู่ทั่วไปนั้น ไม่ได้สอนเพื่อให้ญาติโยม ชูกเลาความเห็นแก่ตัว แต่ว่าสอนให้ยึดมั่นถือมั่นในการที่จะเอาอะไรคืนมาจาก การกระทำนั้น เป็นการลงทุนเพื่อหวังผลกำไรกันมากเหลือเกิน ลงทุนเพื่อเอากำไร เมื่อตนคำนวณแล้วเป็นเด็กๆเรียน เดยก่อนเมื่อเป็นเด็กๆในแบบเรียนเร็วว่า

คนทำบุญห่วงผลไปสวรรค์ คือว่าอยากเกิดในสวรรค์ อยากรจะเกิดเป็นเทพบุตร อยากรจะเกิดเป็นเทพธิค อยากรจะอยู่วิมาน ไคของทิพย์ มีความสุขมีความสบาย ทุกอย่างทุกประการ นี้เป็นความห่วงที่ตั้งไว้ในใจ

แล้วเวลาใดจะทำอะไร พระท่านก็สอนว่าตั้งจิตอธิษฐาน เอาล่ะ! ต้องการอะไรก็ตั้งใจเอาให้คิ โยมก็ยกขึ้นทุนหัวนั่งตั้งจิตอธิษฐานกันหลายนาทีกว่าจะเอา ของมาถวายได้ อธิษฐานเลียนนาๆ ที่เราใช้คำพูดสามัญว่า “ขอเลี้ยงก่อน” คือ หมายความว่า เอาขึ้นไปจับหนีศรีษะ แล้วก็อธิษฐานว่าจะเอาอะไร ให้ทานเพื่อ อะไร รักษาศีลเพื่ออะไร ทำอะไรเพื่ออะไร แต่ว่าให้ความจำงมหาื่นกับเรายืน ไปสมัคร แล้วก็เขียนความจำงมหาื่นนั้น ให้กระทำในรูปนั้นตลอดมา ว่าเรา ต้องการอะไรให้ตั้งจิตอธิษฐานเอา ให้ความคุ้งกับการอธิษฐานนั้นเรียกว่ายังไม่เป็น การให้ที่แท้ ยังไม่เป็นความคีสมบูรณ์ เพราะว่ายังห่วงจะมีจะได้จากอะไรนั้น มากเกินไป ลงทุนเล็กน้อยแต่ว่าเอาผลมากนายน ทำบุญเพียงสัก ๑๐ จะเอา ๑๐๐ อย่างนี้เรียกว่า ให้เพื่อเอา ไม่ใช่ให้เพื่อการให้ ไม่ใช่เพื่อการชุกเกลากิจใจเรา ให้พ้นจาก บาปจากอกุศล

ให้...ค้ายตันหา (ความอยาก)

และคำที่ถวายทาน เช่น สังฆทาน เป็นต้น ลงท้ายก็พูดว่า อัมหารัง หิ ตายะ ถุชายะ...เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย มันเป็นเลียงอย่างนี้ คือคำที่ให้ถวายก็ไปหยอกห้ายไว้ว่า เพื่อความประโยชน์เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้า ความจริง เราให้เพื่อให้คนอื่นเป็นสุข ให้คนอื่นสบาย ตัวเราจะได้บัง ก็เรียกว่าเป็นผลผลอยได้ ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องห่วงอย่างนั้น แต่ว่าเขาเขียนกันไว้ อย่างนั้น

นักประชัญญ์ผู้รู้ภาษาบาลี เขียนคำถายทานไว้ในรูปอ่ายนั้น เป็นการเพาะนิสัยญาติโynnให้มีความต้องการ ในเมื่อจะให้อะไรก็มีความต้องการกำกับไปในรูปอ่ายนั้นตลอดเวลา อย่างนี้เรียกว่าให้ค้ายาศาสตร์ตันหา ยาศาสตร์ตันหา ก็คือยาศาสตร์ความอยาก อยากจะได้อะไรกลับคืนมาจากการสิ่งที่เราให้ไป มันก็คล้ายๆกับการลงทุนไปซื้อข้าวซึ่งของ เราจ่ายเงินไป ๑๐ บาท ก็ได้ของมาซึ่งหนึ่งราคาเท่า ๑๐ บาท จ่ายเงิน ๑๐๐ บาท ได้ของราคา ๑๐๐ บาท จ่ายเงิน ๑,๐๐๐ บาท ก็ได้ของราคา ๑,๐๐๐ บาท อย่างนี้เป็นเรื่องของการค้าการขาย มันก็เป็นเรื่องธรรมชาติจะต้องทำเช่นนั้น

การให้ที่แท้จริงคือการทำลายความเห็นแก่ตัว

แต่ในเรื่องการทำบุญในทางศาสนาไม่ใช้อย่างนั้น พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้เราทำกันอย่างนั้น แต่สอนให้เราให้เพื่อไม่เอา...ให้เพื่อไม่เอา... อันนี้เป็นหลักสำคัญอยู่ ให้ญาติโynnจำไว้ว่าเราให้เพื่อไม่เอา ให้เพื่อไม่เอาคือเราไม่เอาอะไรตอบแทน

การให้เพื่อเอานั้น ได้สิ่งที่เรามีอยู่แล้ว แต่ถ้าเราให้เพื่อไม่เอา เราได้สิ่งที่รายังไม่มี...มันต่างกันนะ คือถ้าเราให้เพื่อเขา เราได้สิ่งที่เรามีแล้ว ก็คือตัณหานั่นเอง

ความอยากระงบท่างๆที่มีอยู่ในตัวเราแล้ว เราไม่กันคนละมากมายแล้ว ทำไม่ไปเอาจมาใส่เพิ่มเข้าอีก เหมือนกับขยะที่เต็มบ้านเราแล้ว พ่อเราเห็นรถขยะวิ่งมา หยุดก่อนๆ... เอาจมาทิ้งในบ้านฉันหน่อย ฉันยังมีอยู่บ้างแล้ว แต่ฉันยังน้อยเกินไป ไอ้คนรถขยะก็ใจ แหน! เจ้าของบ้านนี้ใจจริงๆ เรียกให้รถขยะมาเท่่แล้ว ก็จะมาเท่่ให้จนกลืนเหมือนฟังไปหมด เรื่องนี้มันเป็นอย่างนั้น มันได้อย่างนั้น

ถ้าเราให้เพื่อจะเขานั้น...เราได้อ่ายนั้น ได้เหมือนกัน...ได้กองขยะมา ได้สิ่งที่เรามีอยู่แล้ว เพราะว่ากิเลส....ความโลภ ความโกรธ ความหลง ตั้มหาอะไร ต่ออะไรมันนี้ มีกันอยู่เบอะเบะแล้ว แล้วทำไม่เราจะไปเอาเพิ่มเข้ามาก็อีก มันเป็นการไม่ถูกต้อง เราทำอะไรมันเพื่อจะเอาสิ่งนั้นออกไป ให้วัตถุออกไป และก็ให้ตัว กิเลสนั้นออกไปด้วย ให้ความโลภออกไปด้วย ให้ความโกรธออกไปด้วย ให้ความหลงออกไปด้วย ให้ความพยายามออกไปด้วย ให้ความริษยาออกไปด้วย...ออกไปพร้อมกับที่เราให้วัตถุ เมื่อวัตถุอันใดออกไปก็ให้กิเลสที่เรามีนั้นคิดไปกับวัตถุด้วย ...ไม่เอกสารีนา ถ้าเราให้โดยไม่เอกสารีนาหน้านางเราได้ เราได้สิ่งที่เรายังไม่มี สิ่งที่เรายังไม่มีนั้นคืออะไร คือความสะอาด ความสงบ ความสว่างทางจิตใจ หรือเราได้ความไม่เห็นแก่ตัว

ให้...เพื่อการได้ที่สูงส่ง

ได้ความไม่เห็นแก่ตัว คือ การได้ที่สูงส่ง แต่เราถ้าเพิ่มความเห็นแก่ตัว เราก็ไม่ได้อะไร ลงทุนไปแล้วกลับไม่ได้อะไร ถ้าเป็นร้านค้าขายก็เรียกว่าล้มละลาย เพราะว่าไม่ได้อะไรกลับมา มีแต่ออกไป หมดไป ไม่ได้อะไร ไปได้สิ่งที่ไม่จำเป็น จะต้องได้ อนึ่นคือลิ่งที่ควรเข้าใจ เช่นเราให้ทานนี่ ให้ทานก็ให้ไปไม่ต้องหวังอะไร ตอบแทน ถ้าจะขอชีพฐานก็นึกว่า ขอให้ความโลภ ความโกรธ ความหลงของเรายebaangไป ด้วยอำนาจแห่งการให้นี่ ให้เพื่อให้หมดไปนั้นเรียกว่า เป็นการให้ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา

ครั้งหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่บุพารามวิหารของนางวิสาขา นางวิสาขากับบริวารผู้หญิงเป็นจำนวนมาก ได้ปรักษาอุโบสถ คือนางวิสาขานี้เป็นสตรีที่ผู้คนรักและเคารพ คนอย่างจะนำมาเป็นมิตร เอกมาเป็นเพื่อน เวลาจะทำ

อะไรก็ต้องเชิญนางผู้นี้มาด้วย ถ้าไครทำอะไรแล้วไม่เชิญนางมา คนก็มองไปว่า
งานอะไร ไม่เชิญนางวิสาขามาด้วย ถ้านางวิสาขามาด้วยเป็นงานที่มีเกียรติ เป็น
งานใหญ่งานโศกอะไรป่ากันนั้น คนเข้าถือกันอย่างนั้น แล้วก็มีพวกผู้หญิงไปกับนาง
วิสาขាដื่อเรื่องเพื่อรักษาอุบลสต เมื่อสมាមานอุบลสตเสร็จแล้วก็มีการถกกันขึ้นว่า เขามา
รักษาอุบลสตเพื่ออะไร? เขอรักษาเพื่ออะไร? คนถกถานต่างๆ กัน ก็ตอบต่างๆ กัน
แต่รวมความแล้วก็ตอบเพื่อให้ได้สิ่งที่คนประราณฯ เช่นว่าคนหนึ่งตอบว่า เรา
รักษาอุบลสตศิลเพื่อให้สามีเป็นคนชื่อสัตย์ต่อเรา หรือบางคนตอบว่า เพื่อไม่ให้มี
หญิงร่วมสามีกับเรา คือไม่อยากให้สามีมีเมียน้อย รักษามุ่งไปอย่างนั้น หรือบางคน
ก็ตอบว่ารักษาศิลเพื่อให้เกิดเป็นคนรูปสวย ให้เกิดเป็นคนรายทรัพย์ แล้วพากันง
เหล่านั้นก็ไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้กราบถูลเรื่องนี้ให้ทรงทราบถึงความ
ประราณของสุภาพสตรีทั้งหลายเหล่านั้นที่เข้ามารักษาอุบลสตศิล

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสแก่คนเหล่านั้นว่า...

ความประราณอันใดที่หันหงายให้ตั้งใจนั้น
ยังเป็นความประราณที่เป็นไปเพื่อ...

การเวียนว่ายตายเกิก

... เรียกว่า ...

เป็นไปเพื่อสังสารวัฏ

เป็นไปเพื่อเวียนว่ายตายเกิกอยู่ในวงจรของกิเลสตลอดเวลา

ไม่เป็นไปเพื่อวิรภวะ คือไม่เวียนว่ายตายเกิก

ไม่เป็นไปเพื่อความหน่าย

ไม่เป็นไปเพื่อความคับຖุกซึบร้อน

ไม่เป็นไปเพื่อนิพพาน

ไม่เป็นไปเพื่อความเห็นแจ้ง

แต่เป็นไปเพื่อการเกิกแล้วเกิกอีก

ความสุขที่เจือคั่วยความทุกข์

การเกิดแล้วเกิดอีก พระพุทธองค์ตรัสว่าเป็นทุกข์ เกิดแล้วเกิดอีกนั้นก็หมายความว่า เกิดความอยากแล้วเกิดความอยากอีก มันก็เป็นทุกข์ขึ้นในใจวันหนึ่งๆ เรา มีความทุกข์เกิดขึ้นในใจ เพราะความอยากในเรื่องต่างๆ อยากได้นั้นอยากได้นี่ แล้วมันก็ไม่สมอยาก เมื่อไม่สมอยากก็เป็นทุกข์ เลย มีความเดือดร้อนใจถ้าได้มาสมใจก็สบายใจนิคน้อย ควบคู่กับความวิตกกังวล วิตกกังวลว่ามันจะหายไป ใจร้ายมาลักเข้าไปเสีย หรือว่ามันจะเป็นอะไรไปสักอย่างที่จะไม่ให้อยู่กับเรา เรา ก็มีความทุกข์ทางใจ มีความวิตกกังวลคั่วยเรื่องสิ่งนั้น อันนี้เรียกว่า อาภิสสุข อาภิสสุข คือ ความสุขที่เจือคั่วยวัตถุเครื่องล่อเครื่องจูงใจนั้น มันไม่ใช่ความสุขที่ถาวร เป็นความสุขที่มีความทุกข์อยู่ในนั้นคั่ย คล้ายกับที่เรา กิน แกงเผ็ดจัดๆ แกงเผ็ด แกงเต้ม แกงอะไรที่รสดจัดๆ รสจัดแล้วเวลาที่รับประทาน แ昏! น้ำมูกน้ำตาไหล เหงื่อไหลคล้ายอย เสียงทำปากซูชีคิๆ อร่อยเหลือเกิน มันอย่างนั้นแหละความสุขที่เกิดจากวัตถุมันคล้ายกินแกงเผ็ด มันมีความทุกข์มาเจือปนอยู่ ไม่เหมือนกินแกงจี๊ด มันก็ธรรมชาติ ไม่มีอะไร มันเรียบร้อย ฉันใด สิ่งที่เราได้ มันทำให้เราเป็นสุขชั่วครั้งชั่วขณะ แล้วมันก็เป็นทุกข์อีก ต่อไปในภายหลัง หรือเป็นทุกข์ในขณะนั้นก็มี แล้วแต่วัตถุนั้น หากการณ์นั้นที่มันจะเกิดมีขึ้นแก่เรา เพราะฉะนั้น ความประณานอันใดที่ท่านสุภาพสตรีเหล่านั้นได้ตั้งไว้ เพื่อรูป เพื่อกลิ่น เพื่อเสียง เพื่อสัมผัสอันชอบอกรชอบใจไปนั้น ก็ยังเป็นไปเพื่อความทุกข์ไม่รู้จักจากสิ่น ไม่เป็นไปเพื่อความหน่ายคล้ายกำหนด ไม่ถูกหลักเกณฑ์ในทางพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาสอนให้เราทำอะไรเพื่อตักทิเลสหั้งหลายให้เบาบาง ลงไป ให้มันเบา ให้มันน้อยลงไป เพื่อจะได้อยู่กันอย่างมีความสุขใจ ไม่ใช่ว่าเราไม่ต้องทำอะไรเลย นั้นเป็นการไม่ถูกต้อง

มีบางคนก็เข้าใจผิดอีกเหมือนกัน คิค่าว่า หมูนี่จันเข้าวัวแล้ว ไม่เกี่ยวข้อง กับอะไรแล้ว...มันໄม่ได้ ไม่เกี่ยวข้องมันไม่ได้ มันต้องเกี่ยวข้องไปก่อน เช่นว่าเรา เป็นคนชราแล้ว อายุเกิน ๖๐ กิจการงานหั้งหลายก็มีอบให้ลูกทำไป แต่ว่าเรา ไม่ไปเกี่ยวข้องเลยอันนี้ก็ไม่ได้ เราต้องไปคุ่าว่าลูกมันทำอย่างไร มันดำเนินงานเป็น อย่างไร ทำจริงไหม หรือทำแล้วมันย่อยยับลงไป ก็ต้องไปแนะนำไปบอกไปเตือนกัน คุยจิตใจที่ว่าจากความยืดมั่นถือมั่น ว่าเป็นของเรา แต่ว่าสอนให้มันทำถูกทำคิด ทำเพื่อให้กิจนั้นอยู่ต่อไป เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขของคนหั้งหลาย ที่เข้าเข้ามา ร่วมงานร่วมการกับเรา จะได้ทำงานกันเพื่อความสุขความสบายนั้นต่อไป เราจึง ต้องไปทำ อย่าทำให้มันเกิดความทุกข์ อย่าทำด้วยความยืดมั่นถือเกินไป แต่ทำด้วย นึกว่ายังเกี่ยวข้องโดยหน้าที่อยู่ เรายังมีหน้าที่ต้องซื้อต้องแนะนำต้องบอกแก่คนที่เข้า เคินตามหลังเรา ไม่ใช่เราเดินไปข้างหน้าแล้วเราไม่เหลือวุ้งหางหลังเลย เดินไป ๕ คน เสือเขาไปกินที่ละคนๆ จนเหลือเราคนเดียว พอดียกลับมา...ไปไหน กันหมดแล้ว เสือเขาไปกินหมดแล้ว อย่างนี้มันก็ไม่ได้ เราต้องเดินไปแล้วก็ต้อง คุยข้างหลัง...เตือนเขา ให้เคินดีๆ ระวังภัยอันตราย อย่าให้สิ่งนั้นสิ่งนี้เกิดขึ้น จึงจะ อยู่รอดปลอดภัย เป็นการเตือนที่จิตใจมีความประณานดี แต่ไม่หวังอะไรจากคน เหล่านั้น เราทำไปตามหน้าที่ อันนี้ก็ช่วยให้เราสบายนิจ

การให้ที่หวังผลไม่ใช่การให้ที่แท้

ในเรื่องการทำกิจทางศาสนาที่เหมือนกัน ถ้าหากว่าเราทำกิจเพื่อไม่เอา เราจะทำกิจเฉพาะสิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็นคุณ เป็นค่า และเท่าที่จำเป็นจะต้องทำ เดียวเนื้องที่มันก็มีสิ่งที่เรียกว่าเกินความจำเป็น เกินความต้องการ เพราะว่าเรา อยากจะทำสิ่งนั้น อยากจะทำสิ่งนี้เพื่อตัวเอง หวังผลจากการกระทำนั้นเป็นสิ่ง

ตอบแทนในทางภัยใน อันนี้แหลมันจึงเกิดปัญหากันขึ้นในสังคมเรา ในหมู่ของชาวพุทธทั่วๆไป จึงปรากฏว่าสิ่งต่างๆที่คนสร้างนั้นมันเกินความจำเป็น

ยกตัวอย่างเช่นว่า สร้างหนังสือสมัยก่อนนี้ ใครๆเข้าอย่างจะสร้างอภิธรรม เจี๊ยคัมภีร์กันทั้งนั้น ที่เขาเขียนไว้เป็นจำนวนมากเห็นๆ เรียกว่ามีเจ็คผูก ใส่ทีบเก็บไว้ เรียบเรียง แล้วก็สร้างกันเอาไปถวายวัด ไปวางไว้... กองทั้งแท็พนจนถึงเพศาน ไม่มีใครอ่าน วางไว้อปปางนั้นแหละ คนก็ไม่อ่าน แต่ผู้สร้างนั้นเข้าใจว่าถ้าได้สร้าง อภิธรรมเจี๊ยคัมภีร์แล้ว จะໄດ້โปรดฟ่อแม่ให้พันจากนรก เข้าเข้าใจอย่างนั้น หาได้ คิดว่าการโปรดที่แท้จริงนั้นคืออะไร การโปรดที่แท้จริงนักหมายความว่า ต้องให้ คุณพ่อคุณแม่ได้ยิน ได้ฟังลิ้งนั้น แล้วเกิดความรู้ความเข้าใจ เมื่อมีความรู้มีความ เข้าใจแล้ว จะได้ปฏิบัติจิตใจให้พันจากความทุกข์ ความร้อนอกร้อนใจ เมื่อพันจาก ความร้อนอกร้อนใจแล้วก็เรียกว่าไม่ตกนรกต่อไป เพราะว่ารู้ธรรมะ เอาไปใช้ได้ใน ชีวิตประจำวัน การคิดนึก การพูดจา การติดต่อการทำงานอะไรในชีวิตประจำวัน ก็ ไม่เป็นไปเพื่อสร้างความทุกข์ให้แก่ตน นั้นแหละพันจากนรก ที่นี่เราไม่ได้เข้าใจกัน อปปางนั้น นี่คือความไม่เข้าใจในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

การให้ที่หวังอานิสงส์

หนังสือประเภทหนึ่งในสมัยก่อนนี้ ขอบเทคโนโลยีให้ชาวบ้านฟัง ไม่ได้เทคโนโลยีใน ข้อปฏิบัติอะไร ในข้อที่จะชุกเกลาอะไร แต่เป็นเรื่องส่งเสริมความอยากรู้ทั้งนั้น เช่น เรียกว่า **อานิสงส์** อานิสงส์สร้างพระเจคิย์ อานิสงส์ทอดผ้าป่า อานิสงส์สร้าง ศาลา อานิสงส์สร้างบ่อน้ำ อานิสงส์สร้างเสนาธง ยกรหงส์มีอานิสงส์ สร้างเอาไว้ มากมายก่ายกอง เอียนไว้... อาทماก็เคลื่อนฯอ่านอานิสงส์เหล่านั้น อานิสงส์นี่ ตายแล้วเกิดบนสวรรค์ พอทำบุญแล้วตายไปก็ไปเกิดบนสวรรค์อยู่วิมานกันทั้งนั้น

เรียกว่าเกิดอยู่ในเรือนที่เข้ารังใหม่ ค่อนโคมนีเนียม วิมานเทวาก็อค่อนโคมนีเนียม
เราดีงามนีเอง เรียกว่ามันสูง...มันสูง ๑๐๐ ชั้น ค่อนโคมนีเนียมนี้ยังไม่ถึงสูงก็เพียง
๑๐ ชั้น ๑๕ ชั้น แต่ว่าของเทวานี้สูง ๑๐๐ ชั้น ค่อนโคมนีเนียมเมืองสวรรค์นี่
สูง ๑๐๐ ชั้น เพียงแค่ขึ้นลงก็แบ่แล้ว ๑๐๐ ชั้นนี่มันมากมายอย่างนั้น คันก์นิກ
ว่าไปเก็บนวมาน ในวิมานนั้นมีเทพยาองค์เดียว มีนางฟ้า ๕๐๐ มั่นมากจริงๆ
นี่คือว่าเอกกิเลสเข้าไปยัง เอกรูป เอกเสียง เอกกลิ่น เอารส เอกสัมผัสเข้าไปเพื่อ
ยั่วยวน สวรรค์นั้นไม่ใช่อะไรที่ไหน สวรรค์นี่คือความสมบูรณ์ของรูป รส กลิ่น เสียง
สัมผัสนั่นเอง ที่น่าพอกอกพอยิ่ง เขารู้ว่า เอกเสียง เอกกลิ่น เอารส เอกสัมผัสเข้าไปเพื่อ
แท้เรื่องสวรรค์ว่าเป็นอย่างนั้น ว่าเป็นอย่างนี้ จะໄດ้ผลอย่างนั้น จะໄດ้ผลอย่างนี้
คนก์พึงกันมานาน พึงเรื่องอย่างนี้กันมานาน พึงแล้วก์ทำทานอะไรกันไปตามเรื่อง

เรื่องของทานนี้ทำกันมากมาย แต่เรื่องศีลไม่ค่อยทำกันเท่าไนก
เรื่องศีล ๕ นีรักษา กันไม่ค่อยจะได้ แต่ว่าเรื่องให้ทานแล้วให้กันจริงๆ เพื่อ
ต้องการงานสังสรรค์ที่กล่าว ไม่ได้คิดถึงประโยชน์ของสิ่งนั้น สมัยนี้เราไม่ควร
จะพูดถึงงานสังสรรค์อย่างนั้น แต่พูดว่าประโยชน์ของสิ่งเหล่านั้นคืออะไร ก็มา
ขอ匕ายให้ญาติโยมได้เข้าใจ

อาโนสิงส์...วิหารนอกรั้ว

สมัยหนึ่ง เคยเห็นเรื่องวิหารนอกรั้ว ก็คือโรงเรียนนั่นเอง คนไม่ค่อยชอบ
สร้างโรงเรียน ถ้าไปเรียบร้อยรับใบอนุญาต...คนชอบ สร้างศาลาการเปรียญ สร้างกุฎิ
สร้างพระพุทธรูป...คนชอบ แต่ถ้าไปเรียบร้อยสร้างโรงเรียนนี่หยอดไม่ค่อยชอบกัน
นักหรอก...ไม่ค่อยให้ เพราะไม่เคยได้ยินอาโนสิงส์การสร้างโรงเรียนเลย อาโนสิงส์
การสร้างโรงเรียนไม่เคยมี แต่ว่าญาติโยมไม่เข้าใจว่าตึกคือโรงเรียน วัตน์ก็คือ

โรงเรียนแท้ๆ กูฎีก็คือโรงเรียน โบสถ์ก็คือโรงเรียน ศาลา ก็คือโรงเรียน บริเวณวัด ทั้งหมดนั้นคือสถานวิ่งเล่นของเด็กนักเรียนหั้นนั้นแหล่ เวลาสมัยก่อนนั้นเราเรียน หนังสือกันทั่วทั้งนั้น ไปเรียนกับพระ...หนังสือนี่ แม้ลูกเจ้าลูกนายกไปอยู่วัดหมก ...คนน้อย ต่อมานี่คนมากแล้วก็ต้องเรียนหั้นหญิงหั้นชาย ศาลาที่เป็นเรียนนั้นมัน ไม่สะอาดวาก คนแก่เข่าจะมาถือศีล เด็กจะมาเรียนหนังสือไม่สะอาดวาก มีงานวัดกัน ปอยๆ นักเรียนก็ขาดเรียนกันปอยๆ จึงสร้างโรงเรียนเป็นเอกเทศเพื่อให้เด็กໄດ້ไป ศึกษาเล่าเรียน โรงเรียนนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของวัด เป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนา เป็นส่วนหนึ่งของการที่จะสร้างคนให้เป็นคนดีของชาติของบ้านเมืองต่อไป ก็เห็น ไปในเรื่องอย่างนั้น แล้วก็ไปพิมพ์ กระทรวงศึกษาธิการเคยเอาไปพิมพ์ลงในหนังสือ วิทยาจารย์ในสมัยนั้น เพื่อให้คนได้อ่านกัน คนก็ค่อยๆ เข้าใจกันมากขึ้น

การทำกิจที่เป็นคุณประโยชน์

เคยไปเห็นที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา โดยคนหนึ่งแก่เที่ยวงานมา เทศน์อยู่ถึง ๕ กันท์ แล้วมาสารภาพว่าผู้เฒ่าเดินด้วยกันท่าน เพราะผู้ฟังท่านมาถึง ๕ กันท์แล้ว ท่านได้พูดถึงเรื่องโรงเรียนแรมทุกที่ เพราะว่าที่นั้นไม่ค่อยจะมี โรงเรียน เรียนกันในศาลาวัด ก็เลยพูดให้ฟัง โดยนั้นแก่เลยเข้าใจ แก่กับกว่า ผู้กลับไปนี่จะชวนพื้นของชาวบ้านมาร่วมสร้างโรงเรียนเป็นเอกเทศ ไม่ต้องให้เด็ก ลูกหลานไปเรียนบนศาลา...ໄค์ผล แต่ต่ำต้องฟังถึง ๕ ครั้งจึงจะໄค์ผล ครั้งแรก แกยังไม่ยอม จะสร้างศาลา จะสร้างโบสถ์กันเรื่อยไป นี่เป็นอย่างนี้ คนก็เริ่มที่จะ เข้าใจมากขึ้น คือถ้าเราอยู่บ้านเดทุ่ให้ผลให้เข้าฟัง ให้เข้าไคร้ได้เข้าใจ ว่าที่เราໄค์ ทำนีมันเกิดประโยชน์อะไร คนทั้งหลายเหล่านั้นเขาก็ค่อยๆ ไคร้ได้เข้าใจมากขึ้น แต่นี่ไม่ค่อยจะมีใครໄค์พูดกัน เลยเข้าใจกันไป鼎ๆ

ถ้ามีความบอกว่า จะເຄີຍໄປສ້າງໂຮງເຮືອນ ເຂອ!...ຄື ສ້າງໂຮງພຍາບາດ ສ້າງສຸຂະຄາດ ຂູ້ຄະນະເພື່ອກັນນໍ້າໄວ້ໃຫ້ຄົນໄດ້ກິນໄຕໃຊ້ ທີ່ວ່າສ້າງຜົນນໍ້າໄປແຈກກັນ ທາມວັດ ທາມໂຮງເຮືອນທີ່ອຸ່ນແກວບ້ານນອກຊື່ງໄໝມືນໍ້າຈະກິນຈະໃຊ້ ໄວ້ນຄື...ປະໂຍ່ນນັ້ນເກີດປັຈຸບັນທັນຕາເທັນ ທຳໃຫ້ຄົນອື່ນໄດ້ຮັບຄວາມສະຄວາກສປາຍ ເຮັດສນາຍໃຈໄປຄ້ວຍ ເຮັດທຳລົງເຫຼັນນັ້ນເພຣະວ່າມັນເປັນປະໂຍ່ນທີ່ຈະຕ້ອງທຳ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງການ ເກີຂຶ້ນໃນລັ້ນຄົມນັ້ນໆ ເຮັດໄປທຳລົງນັ້ນ ລົງທຶນທີ່ເຂົາຕ້ອງການ ເງິນທອງທີ່ເຮັມມີກັນອູ້ນັ້ນ ດັ່ງເຮົາສ່ວນໄວ້ໃຫ້ໃນສົ່ງທີ່ມັນເປັນປະໂຍ່ນຈົງໆກີ່ຈະມີຄຸນຄ່າ ແຕ່ດັ່ງເຮົາໄປໃຫ້ໃນ ສົ່ງທີ່ໄໝເປັນປະໂຍ່ນມັນກີ່ໄດ້ຄຸນໄດ້ຄ່າອະໄຮ

ສມັຍນີ້ໄໝຈຳເປັນແລ້ວ ເຊັ່ນ ສ້າງພຣະພູທຽບປອງຄືໄທຢູ່ຈາ ໄປຢືນອູ່ກາງແຈ້ງ ມັນກີ່ຍ່າງນັ້ນໆແລະ ຕາມກູ່ເຂົາມີພຣະຢືນອູ່ທ່າຍອງຄົ່ງ ຄົນມີບຸ້ນູ້ເຂົາໄປໜ່ວຍສ້າງໄວ້ ມີບຸ້ນູ້ກີ່ໄມ້ໃໝ່ມີບຸ້ນູ້ອະໄຫວອກ ເຮືກວ່າມີອຳນາຈເປັນຮຸ້ນນທຣີ ກີ່ໄປເກັນທີ່ຈາກຄົນນັ້ນ ຈາກຄົນນີ້ເຂົາມາ ປູນ ແລະ ຕັນ ຄົນນັ້ນ ຕັນ ເຂົາມາສ້າງພຣະນັ້ນອູ່ບຸນກູ່ເຂົານັ້ນ ໃຫ້ຄົນເທັນແຕ່ໄກລ ກີ່ຍ່າງນັ້ນແລະຄົນໄມ່ຄ່ອຍໄຫວ້ກັນ ພຣະອູ້ໄກລ້າຍັງໄໝໄຫວ້ກັນເລີຍ ຈະໄປໄຫວ່ພຣະທີ່ອູ້ໄກລ້າໄດ້ຍ່າງໄວ ກີ່ເປັນການສ້າງກັນໄປອ່າງນັ້ນ ລື້ນເປັ້ນເລື່ອງເງິນ ສັ້ນເປັ້ນເລື່ອງທອງ ໄໝໄດ້ປະໂຍ່ນຄຸນຄ່າອະໄຮ ຈຶ່ງຄວາມຈະໄດ້ໜ່ວຍກັນທຳລົງທຶນທີ່ຈຳເປັນນີ້ຈຶ່ງ ປະເທັດຕິທິດຕ້ອງການກັນນາກກວ່ານັ້ນຄືກວ່າ

ກາຮກຮ່າທຳທີ່ຖູກຕ້ອງທາມຫລັກພຣະພູທຽບສາສນາ

ອັນນີ້ເປັນຂ້ອຄົດທີ່ອາຕາມາຄີຄົມຢູ່ ແລ້ວກີ່ພຸດອອກໄປບ້າງເພື່ອໃຫ້ເຫັນວ່າ...

ເຮົາຈະທຳອະໄຮກີ່ຕ້ອນນີ້ກົດົງປະໂຍ່ນ

ປະໂຍ່ນນັ້ນກີ່ໄມ້ໃຫ້ຂອງເຮົາ

ເຮົາທຳໃຫ້ເປັນປະໂຍ່ນແກ່ຜູ້ອື່ນ

เราให้ทานกันก็เพื่อให้ผู้อื่นเป็นสุข
 เรายังมาศิล ก็เพื่อให้เกิดความปลดปล่อย...

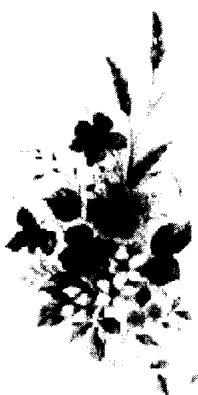
ในชีวิต ในร่างกาย ในทรัพย์สมบัติ ของครอบครัว
 สุขภาพทางกายและสุขภาพทางใจปลดปล่อย
 เจริญงาน...

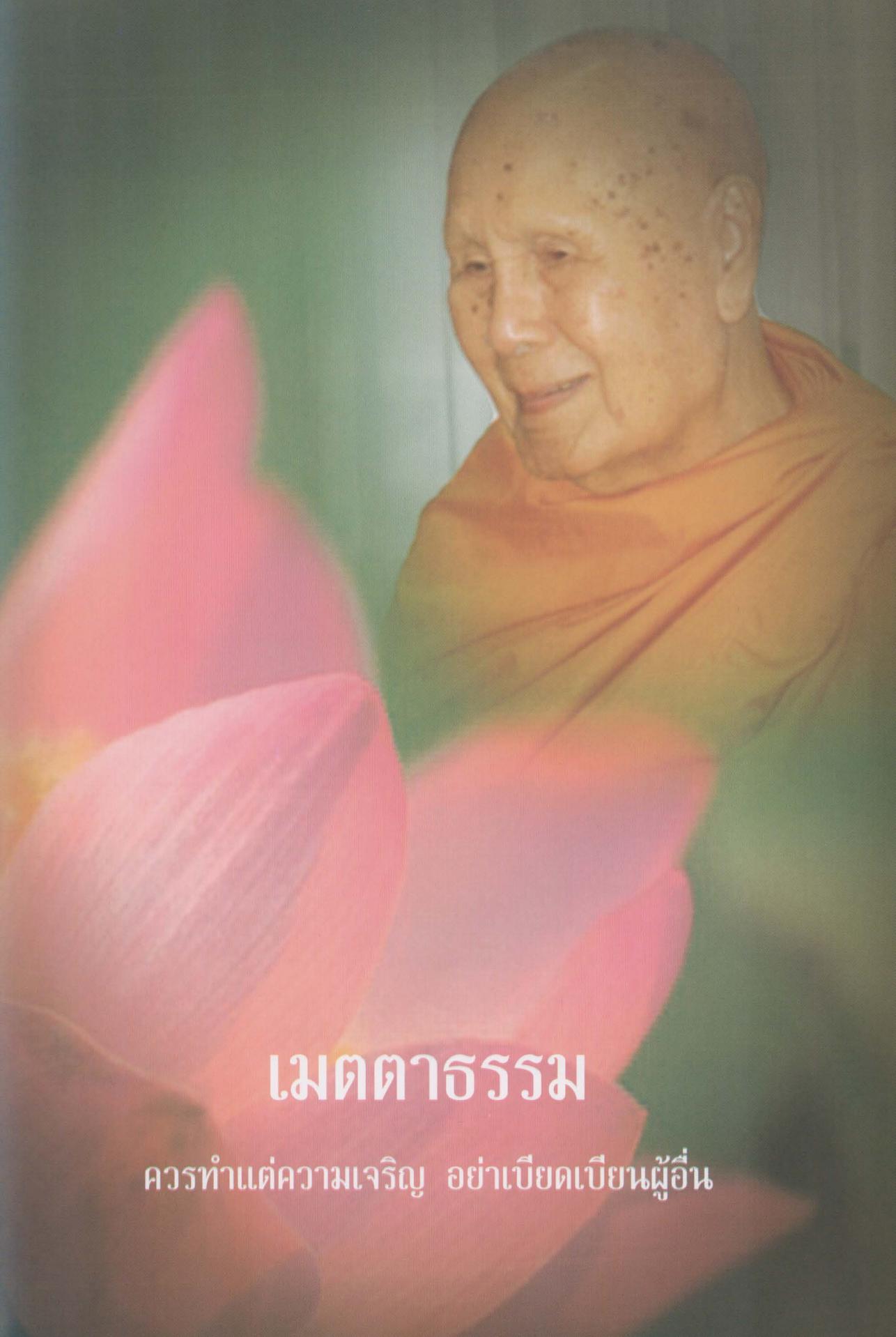
ก็เพื่อสร้างฐานชีวิตให้มั่นคงค้ายคุณธรรม
 เพื่อจะไม่เป็นทุกข์ เพราะการเบี่ยงเบี้ยนกันค้ายประการต่างๆ
 เมื่อทำแล้วมุ่งไปในทางอย่างนั้นก็เรียกว่า...

ทำถูกต้องตามกฎเกณฑ์ในทางพระพุทธศาสนา
 ทำลายความเห็นแก่ตัวให้มั่น้อยๆ ลงไป
 จะกระทึ่งว่าไม่มีความรู้สึกว่า...

มีฉัน มีของฉันในตัวฉันต่อไป
 นั่นแหลกคือจุกหมายที่เรามุ่งเข้าสู่ในทางพระพุทธศาสนา

คั่งที่ได้แสดงมาในวันนี้ก็พอสมควรแก่เวลาแล้ว
 . . . ขออุติการแสดงปฐกถาในวันนี้เอาไว้แต่เพียงเท่านี้ . . .

เมตตาธรรม

ควรทำแต่ความเจริญ อาย่าเบี้ยดเป็นผู้อื่น

เป็นหน้าที่ของเราทุกคน...
ที่จะต้องแฝermaticaไปยังสรรพสัคว์ทั้งหลาย
ไม่ใช่แค่เฉพาะหลังฟังเท่านั้น ที่เราแฝ่อยู่ว่า . . .
สัพเพ สัคตา...สัคว์ทั้งหลาย
...ที่เป็นเพื่อนทุกชี๊ เกิด แก่ เจ็บ ตายค้ายกันหังหมดหังสิน
แต่เราจะต้องคิดแฝermaticaบ่อยๆ
แล้วให้ออกมาในรูปการพูด ในรูปการกระทำ
ถ้าเราอยู่กันด้วยความเมตตา มันก็ไม่มีอะไร ใจสบาย

พระพرحمังคลาจารย์(หลวงพ่อปัญญา นันทกิจชุ)

ญาติโยมพุทธบริษัทหงษาย

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ ตั้งอกตั้งใจฟังคำย่อคี เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

เหตุแห่งความสุขในชีวิตอย่างแท้จริง

พวกเราทั้งหลายที่พยายามมาวัดกันอยู่ทุกวันอาทิตย์ ก็เพื่อจะแสวงหารูปธรรมะเอาไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะเข้าใจซึ่ว่า การปฏิบัติธรรม เป็นเหตุให้เกิดความสุขในชีวิตอย่างแท้จริง ส่วนความสุขอันอื่นที่เกิดขึ้นจากวัตถุนั้นมันเป็นของที่ไม่เที่ยงแท้ มีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เมื่อมีเครื่องประกอบก็เป็นสุข แต่เมื่อขาดเครื่องประกอบไปเมื่อใดก็เกิดเป็นความทุกข์ขึ้นมาทันที

สุข ทุกข์ ที่เท่ากัน

การได้ การมี การเป็นอะไรต่างๆ มันทำให้เราเกิดความเพลิดเพลินไปได้ ชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น แต่พอสิ่งนั้นสูญไป หายไป เรา ก็มีความทุกข์ เพราะสิ่งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสไว้ว่า . . .

**อาทิสสุข คือ สุขที่เจือความเครื่องล้อ เครื่องจูงใจ
มีปริมาณเท่าไคร...ความทุกข์ก็มีปริมาณเท่านั้น
เมื่อสิ่งนั้นสูญหายไป**

มันเป็นความสุขเหมือนกับการขึ้นต้นไม้ เมื่อเรารู้สึกไปสูงเท่าไคร ก็ต้องลงไป เท่านั้น เพราะเราจะจะขึ้นไปอยู่บ่นอยู่ไม้ เป็นลิง เป็นค่าง ก็ไม่ได้ เราขึ้นไปได้เพียง ชั่วคราวแล้วก็ลงมา ขึ้น ๑๐ เมตร...มันก็ต้องลง ๑๐ เมตรเท่ากัน

ในเรื่องที่เป็นความสุขทางวัตถุนิร්สิทธิ์เหมือนกัน เราได้อะไร เรา มีอะไร เรา เป็นอะไร เรา ก็ใจ เพลิดเพลิน สนุกสนาน บางที ก็ใจจนลืมเนื้อลืมตัว ทำอะไร ผิดพลาดก็เสียหายขึ้น เพราะความเพลิดเพลินนั้นก็ได้ แต่เมื่อสิ่งนั้นสูญหายไป เสียไป เมื่อไคร เรายังเกิดความเสร้าโศกเสียใจจากสิ่งนั้น

**เราต้องลงทุนแล้วห้ามความสุขทางวัตถุมากเท่าไคร
พอเกิดความทุกข์ขึ้นมา ก็ต้องเสียใจมากเท่านั้น
คั้งที่เข้าพูดค่าว่า . . .**

เมื่อมีความรักมาก ก็จะต้องมีความทุกข์มาก

มีความยึดถือในเรื่องอะไรมาก...

ก็ต้องมีความทุกข์ในเรื่องนั้นมาก เป็นธรรมชาติ อันนี้เป็นสิ่งที่เราทั้งหลาย . . .

ได้ประสบพบเห็นกันอยู่ตลอดเวลาในชีวิตของเรา

เราจึงต้องอยู่ในโลกคำว่าปัญญาตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

การเป็นอยู่ในโลกอย่างรู้เท่าทัน

เรามาดูกันว่าทิศที่ก่อให้เกิดปัญญา เพื่ออบรมจิตใจให้เกิดปัญญา เพื่อให้รู้เท่าทันในสิ่งนั้นๆ ตามสภาพที่เป็นจริง เวลาได้... ก็จะไม่ต้องเป็นทุกข์ หรือ เวลาเป็น.. ก็จะต้องไม่เป็นทุกข์ เวลาเราเมื่อไร... ก็จะไม่ต้องเป็นทุกข์มากเกินไป เพราะเรามีปัญญากำกับจิตใจ เรารู้ว่าสิ่งนั้นมันคืออะไร มันมีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ คับไปอย่างไร เราไม่หลงใหลมัวเมาในสิ่งนั้น ไม่เพลิดเพลินจนเกินเหตุ แต่ว่า เราใช้สิ่งนั้นให้เป็นประโยชน์ในวิธีชีวิตของเรา โดยไม่ทำให้เราต้องเป็นทุกข์

เหมือนเรา กินปลา เรารู้ว่ามันมีก้าง จะกินอย่างไรอย่าให้ก้างติดคอ อย่าให้ก้างมันคำแหงออกและบาดเจ็บ เราต้องกินคัวยปัญญา กินคัวยความฉลาด ก่อน จะเอาเนื้อปลาใส่เข้าปากก็ต้องคุ้เลี่ยก่อนว่ามีก้างขนาดไหน พожะเคี้ยวได้หรือไม่ ถ้าหากว่าก้างมันใหญ่จะเคี้ยวไม่ไหวเราก็ต้องทิ้งเสีย เอาแต่เนื้อปลาเข้าไป กังปลา นั้นก็จะไม่คำแหงออกติดคอเรา ฉันใด

ทุกข์จากการไม่รู้เท่าทัน

การเป็นอยู่ในโลกก็เหมือนกับคนกินปลา มีก้าง

ถ้ากินคัวยความตทางกระตายน้ำ

กินคัวยความอยากที่รุนแรง

ไม่มีปัญญาเป็นเครื่องพิจารณาสิ่งนั้นๆ

ก้างมันก็ติดคอเราบ่อยๆ

กังคิดคอด ในที่นี่หมายความว่า มันทำให้เราเกิดความทุกข์ขึ้นบ่อยๆ
 เพราะเรื่องนั้น เป็นทุกข์ เพราะเงิน เป็นทุกข์ เพราะเพชรนิลจินดา เป็นทุกข์ เพราะ

คำแนะนำหน้าที่การงาน เป็นทุกข์ เพราะความเป็นใหญ่ มีพากพ้องบริวารมากมาย แล้วก็มีทุกข์ เพราะเรื่องนั้นๆ

ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในวิธีชีวิตของเรานั้น เกิดจากเราไม่รู้ ไม่เข้าใจ ในเรื่องที่เราเข้าไปเกี่ยวข้องนั้นเอง ถ้าเรามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่าง ถูกต้อง ชัดเจน เราจะเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยปัญญา เมื่อเราเดินเข้าไปในคงท่าน ก็ต้องเคนค้ายความระมัดระวังไม่ให้หنمทำเท้า ไม่ให้หنمเกี่ยวเลือดผ้าของเรา ไม่ให้เกี่ยวหน้าเกี่ยวตาของเรา เราต้องเคนค้ายความระมัดระวัง เราพั้นคงท่าน ไปได้ก็ปลดภัย

การมีชีวิตอยู่ในสังคมโลก

มันมีหنمหมายมากรายที่จะทำให้เราเข้าไปเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ

แล้วก็เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนใจ

ถ้าเราไม่อยู่ด้วยปัญญา ก็จะมีความทุกข์มาก

แต่ถ้าอยู่ด้วยปัญญา...ความทุกข์มันก็ลดน้อยลงไป

อยู่ด้วยปัญญา รู้จักใช้ธรรมะให้เป็นประโยชน์

พระพุทธเจ้าท่านต้องการให้พุทธบริษัทเป็นผู้รู้ เป็นผู้ดี เป็นผู้มีความ เปิงบานแจ่มใส่ในชีวิต แม้เป็นชาวบ้าน ไม่ใช่ต้องการให้พากเราไปบวชกันทั้งหมด เพราะมันเป็นไปไม่ได้ มีบุคคลบางประเทนมานาบชุติศรีชีวิตแค่พระศาสนา แต่ว่า บางประเทนก็นาบชเพื่อศึกษาชั่วคราวชั่วคราว แล้วก็ออกไปอยู่บ้านในฐานะเป็น คฤหัสด์ หรือว่าบางคนอาจจะไม่ได้บวชเลยตามธรรมเนียมของพระ...อยู่แต่บ้าน

การอยู่บ้านก็ต้องอยู่ด้วยปัญญา

อยู่ด้วยการรู้จักใช้ธรรมะให้เกิดเป็นประโยชน์แก่ชีวิต

เหตุนี้ เรายังต้องมาศึกษาเพื่อให้รู้แนวทางอันเราจะต้องเดินต่อไปในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดทางสังคมสบายนี่ไม่มีความทุกข์ไม่มีความเดือดร้อนใจอันนี้เป็นเรื่องที่เราทุกคนต้องการ เพราะเป็นจุดหมายปลายทางของชีวิตของเราต้องการสิ่งนี้ด้วยกันทั้งนั้น โดยเฉพาะในเวลาจะสิ้นปีเก่า ปีใหม่จะเข้ามาถึงก็มีกิจกรรมประเพณีเกิดขึ้น คือ การส่งบัตรอวยพรให้แก่กันและกัน เรียกว่า ส.ค.ส.

คำว่า ส.ค.ส. เป็นคำย่อ แปลว่า ส่งความสุข อันนี้เป็นของใหม่ ไม่ใช่ของเก่าคั่งเดินหรอก คนไทยเราคั่งเดินก็ไม่มี ส.ค.ส. แต่เราไปติดต่อกับฝรั่งเข้า เช่นมีการทำบัตรวันคริสต์มาสบ้าง ปีใหม่บ้าง แล้วก็ส่งให้แก่กันและกัน เป็นการผูกมิตรไม่รักฉันเพื่อน ให้รู้ว่าเพื่อนยังคิดถึงอยู่ ยังไม่หายจากไป อะไรต่างๆ พรที่ส่งไปในบัตรนั้นก็ไม่ค่อยจะมีอะไร นอกจากว่าขอให้มีความสุขตลอดปีใหม่นี้ อะไรมีอย่างนั้น คนไทยเราก็เอาอย่างเขา ก็มาแต่งเป็นโคลง เป็นจันท์ เป็นกาพย์ เป็นกลอน อวยพรให้แก่กันและกัน ให้คนได้รับแล้วก็สบายใจ สบายใจเพียงชั่วครู่ ชั่วข้าม คือสบายนิจว่า เออ! มันยังคิดถึงอยู่ แล้วก็มีความสุขใจว่าเพื่อนคนนั้น ไม่ได้หอดหึง ก็มีเพียงเท่านั้น

อาทิตย์ต้องการจะพัฒนาเรื่องการส่งพรให้แก่กันในวันปีใหม่ ด้วยการให้ส่งสิ่งซึ่งจะอยู่กันนานๆ สิ่งที่จะอยู่นานนั้นก็เป็นหนังสือประเพณีธรรมะ ซึ่งอ่านแล้วก็เก็บไว้อ่านต่อไป หนังสือธรรมะเป็นหนังสือที่อ่านไม่จบ อ่านไม่สิ้น อ่านได้เรื่อยไปไม่เจ็มไม่ซีดสำหรับคนที่ชอบ แต่ว่าแห้งแล้งสำหรับคนที่ไม่ชอบ ส่วนคนใดอ่านแล้วชอบก็อยากจะอ่านอีก ทุกครั้งที่มีความทุกข์ทางใจ มีปัญหานิจ หรือมีเรื่องอะไรเกิดขึ้นมาก็อ่านหนังสือธรรมะ ก็จะได้ความสบายนิจ ดังนั้นจึงได้แนะนำญาติโยมให้ส่ง ส.ค.ส. ด้วยหนังสือธรรมะ แล้วก็ทำทุกปีมา คือเมื่อไก่ล็ะจะสิ้นปีก็จะมีการปักธงชาเรื่องเกี่ยวกับความสุขปีใหม่อะไรอย่างนี้ขึ้นมา แล้วพิมพ์เป็นจำนวนมากเพื่อให้ญาติโยมเอ้าไปแจกแก่กันและกัน ถูกกว่าบัตร ส.ค.ส. มีค่าหรือก็มากกว่า

เพราะคนไครับแล้วເກີດໄປຢ່ານທຳໃຫ້ເກີດປັບປຸງ ເກີດຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ຈະໄດ້ດຳຮັງ
ໜຶວືຕອບຢູ່ກັບທະຣະ ທະຣະຈະຮັກໜາຄຸ້ມຄອງໃຫ້ຄົນນັ້ນປລອດກັຍ້ ທັ້ງກາຍໃນ ກາຍນອກ
ໄມ່ມີຫັກສີກາງກາງຈິຕິໃຈ ເພວະມີກລຸຫຼກທາງທະຣະຫ່ວຍປົ້ອງກັນແກ້ໄຂ ຊົວືຕເຫັກ໌
ຈະຄື້ນ ຈຶ່ງໃຫ້ສັງກັນໃນຫຼຸງປັດທຶກລ່າງ ຈຶ່ງອຍາກຈະຂອຳຝາກຄູາຕື່ໂຍນເກົ່າໄວ້ດ້ວຍ

ທຸກສິ່ງລ້ວນຄືອຄວາມທຸກໆ

ເຮືອງຂອງຄວາມສຸຂັນນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ເຮົາຕ້ອງກາຮັນທັນ ໄນມີໂຄຣເລຍຕ້ອງກາຮັນ
ຄວາມທຸກໆ ຄວາມເດືອດເນື້ອຮ້ອນໃຈ ແຕ່ວ່າໂຄຍທະຣະຫ່ນສູງຂອງພຣະພຸທະສາສນານີ້
ພຣະພຸທະເຈົ້າທ່ານສອນໃຫ້ເຮົາວ່າໃນໂລກນີ້ມີຄວາມສຸຂ ມັນມີແຕ່ຄວາມທຸກໆ ທ່ານຈຶ່ງ
ໄດ້ຕຽສເກົ່າໄວ້ວ່າ...

ທຸກໆເທົ່ານັ້ນທີ່ເກີດຂຶ້ນ

ທຸກໆເທົ່ານັ້ນທີ່ຕັ້ງອູ່

ທຸກໆເທົ່ານັ້ນທີ່ຄັບໄປ

ນອກຈາກທຸກໆໜາມມີຂະໄວໄມ່

ອັນນີ້ແມ່ນມີໃຊ້ເປັນຄຳຕັ້ງຂອງພຣະຜູ້ມີພຣະກາກ ແຕ່ເປັນຄຳຂອງນາງກິກຊຸ່ນີ້
ອົງຄົນນີ້ໄດ້ພູດຄຳນີ້ຂຶ້ນ ພຣະຜູ້ມີພຣະກາກເຈົ້າທ່ານກີ່ໄດ້ຮຽນຮັບຮອງຄຳພູຄນີ້ວ່າເຂອພູຄ
ດູກທ້ອງຄາມທັກກາຣີໃນທາງພຣະພຸທະສາສນາ

ສຸຂທີ່ແທ້ຄືອທຸກໆທີ່ຄັບໄປ

ພຣະພຸທະສາສນາສອນເຮືອງຄວາມທຸກໆ ສອນເຮືອງເຫຼຸ້ມໃຫ້ເກີດທຸກໆ ສອນເຮືອງ
ທຸກໆເປັນເຮືອງທີ່ຄັບໄດ້ ແລ້ວກີ່ສອນວິຫຼືວ່າຈະຄັບທຸກໆໃດໆຍ່າງໄວ ອັນນີ້ເປັນສັຈະ ເປັນ
ຄວາມຈົງທີ່ມີອູ່ໃນໂລກຄລອດເວລາ

ความสุขนั้นหมายไม่ มีแต่ความทุกข์
แต่เราก็เรียกว่ามีความสุข
ที่เรียกว่ามีความสุขก็ เพราะว่า ทุกข์มันลดลงไป

สมมติเป็นตัวเลขว่า ทุกข์มันมี ๑๐๐ ถ้าลดลงไปลักษณะนี้จะเป็น
เป็นความสุขแล้ว เป็นความสุขเพียง ๕ เท่านั้นเอง แต่ว่าอีก ๙๕ นั้นยังเป็น
ความทุกข์อยู่ หรือถ้าลดลงไปลักษณะนี้จะเป็น ๑๐ เราก็ยังมีทุกข์อยู่อีกตั้ง ๙๐ ลดลงไปถึง
๙๕ ก็ยังมีทุกข์อยู่อีกตั้ง ๕ มันก็ยังมีทุกข์อยู่นั้นเอง มันเป็นอย่างนี้

เหมือนกับที่ครเรียนทางวิทยาศาสตร์บอกรว่า โลกนี้มีความร้อน มี
อุณหภูมิ ความเย็นคือการลดอุณหภูมิเท่านั้นเอง แต่ลดลงไปแล้วมันก็ยังจะต้องมี
ความร้อนเหลืออยู่ นี่น้ำใจก็คือนั้น อันนี้เข้าพูดกันที่หลัง แต่ว่าพระพุทธเจ้าท่าน
ตรัสมาสองพันกว่าปีแล้วว่า โลกนี้มีแต่ความทุกข์ ถ้าทุกข์ลดลงไปหน่อย ก็
เรียกว่าเป็นความสุขเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นความสุขที่แท้จริงหมายไม่ ต่อเมื่อใด
คับทุกข์ได้ เค็คขาดจึงจะเรียกได้ว่ามีความสุขอย่างแท้จริง

ที่สุดของความทุกข์ หมคทุกข์กถึงนิพพาน

แต่ว่าท่านก็ไม่เรียกว่าเป็นความสุขอีกนั้นแหละ ท่านเรียกว่า นั่นคือ ที่สุด
ของความทุกข์ใช้คำบาลีว่า อันโถ ทุกข์สสะ แปลว่า นั่นเป็นที่สุดของความทุกข์
คือว่าทุกข์มันจบเพียงเท่านั้น แล้วจะพูดว่ามันเป็นอะไรก็ไม่ได้ จะพูดว่าเป็นอะไรก็
ไม่ได้ แต่ว่าทุกข์มันจบลงไปแล้ว เพราะมันมีแต่ความทุกข์เรื่อยไป จนกระทั่งมัน
จบเรื่อง ก็เรียกว่าหมคทุกข์กันที่

หมคทุกข์กถึงนิพพาน นิพพานคือการคัมทุกข์ได้ แต่ถ้าพูดกับชาวบ้าน
ก็ต้องพูดภาษาที่ชาวบ้านพอฟังได้ แล้วก็เข้าใจ จึงพูดว่าเป็นความสุข เพราะว่า

ชาวบ้านนั้นต้องการความสุขอยู่ด้วยกันทั้งนั้น จึงพูดภาษาชาวบ้านว่าเป็นความสุข แต่ถ้าพูดในภาษาชาววัดหรือภาษาธรรมะ ก็ไม่เรียกว่าเป็นความสุขอะไร แต่จะเรียกว่ามันเป็นที่สุขของความทุกข์ ความทุกข์มันไปหุคหนคที่ตรงนั้น แล้วเรา ก็ไม่ต้องทนทุกข์ต่อไป เพราะคำว่า ทุกข์ นั้นแปลว่า เหลือแทน เรา ก็ต้องทนทุกข์ มันเรื่อยไป

ทราบได้ที่เรายังมีชีวิตอยู่

ถ้าจิตยังไม่ถึงปัญญา...

เราจะยังจะต้องมีความทุกข์ ที่จะต้องทนต่อไป

ทนเรื่อยไปจนกว่าเราจะมีปัญญารู้แจ้งเห็นจริง

...ในสิ่งนั้นความสุภาพที่เป็นจริง

แล้วเรา ก็ไม่ต้องทนทุกข์อีกต่อไป

จิตของเรามีความสุขหมาย

คือ ที่สุขของความทุกข์ แล้วก็ไม่มีความทุกข์อีก

การทำตนให้ถึงจุดหมาย คือ ไม่มีความทุกข์

การทำตนให้ถึงจุดหมาย คือ ไม่มีความทุกข์ นี้เป็นหลักสำคัญของพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา มีจุดหมายอยู่ที่การคับทุกข์ได้อย่างเต็มขาด หรือเดินไปให้ถึงที่สุขของความทุกข์ เราจะเดินไปทางไหน?... ก็เดินไปตามทางที่พระพุทธเจ้าท่านชี้ไว้ให้เราเดิน

พระผู้มีพระภาคเจ้าไม่ได้บอกให้เราถู แต่เพียงเรื่องของความทุกข์ แต่บอกให้เราถูว่า ทุกข์นั้นเกิดจากอะไร แล้วก็บอกให้ถูต่อไปอีกว่าเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ ไม่ใช่แก้ไม่ได้ แล้วจะแก้ให้โดยอะไร... พระองค์ก็บอกทางแก้ไว้ให้ ให้เราทั้งหลาย

ได้ปฏิบัติความทางนั้น เมื่อเราปฏิบัติความทางนั้น ทุกข์มันก็ลอกน้อยลงไปโดยลำดับ จนกระทั่งว่าไม่มีอะไรที่จะเป็นทุกข์ได้อีกต่อไป นั้นแหลกคือจุดหมายที่เราต้องการ ถ้าเรายังไม่ถึงจุดนั้นเราก็พยายามเดินต่อไป ปฏิบัติต่อไปตามทางที่พระพุทธองค์ชี้ให้เดิน เดินไป สังเกตไป...สังเกตใจของเราว่ามันมีสภาพอย่างไร ยังยุ่ง ยังร้อน ยังวุ่นวาย หรือว่ามีความทุกข์ค่วยเรื่องอะไรบ้าง เราต้องสังเกต ต้องวิเคราะห์วิจัยเพื่อให้เห็นชัดความสภาพที่เป็นจริง แล้วก็หาทางแก้ไขในเรื่องนั้นๆ ต่อไปตามวิถีทางที่พระพุทธเจ้าท่านบอกไว้ เราทำเรื่อยไปไม่หยุดก็จะถึงจุดหมาย ไกดินที่สุด เมื่อถึงการเดินทาง...ถ้าเดินไม่หยุดมันก็จะถึงจุดหมาย แต่ถ้าเดินไปหยุดค้าง มันก็ยังไก่มาก แต่ถ้ายังไปมันก็ยังไก่เข้าไปฯ มองเห็นเสียงปักอยู่ข้างหน้า แล้วเราจะไปถึงจุดนั้น เป็นจุดที่จะมีแต่ความสะอาดทางใจ มีแต่ความสงบ มีแต่ความสว่าง ไม่มีอะไรจะมาบกวนจิตใจให้วุ่นวายเราร้อนต่อไป นั้นคือจุดหมายที่เราจะไปให้ถึง

ลดความทุกข์ค่วยการมองสภาพที่แท้จริง

ที่เรามัวแต่มาปฏิบัติในเรื่องอะไรต่างๆ ก็เรียกว่า เดินทางอยู่เพื่อจะไปถึงจุดหมายนั้น ในขณะเข้าเลี้นทางเราก็ได้คับทุกข์ลงไปบ้างโดยลำดับแล้ว ผิดกับเมื่อก่อนที่เรามาไม่ได้เริ่มเดินทาง เรายังมีอารมณ์ทุกข์มาก มีความวุ่นวายใจมาก มีความร้อนมาก อะไรก็เกิดขึ้นໄ้ แล้วก็คับไม่ค่อยได้ แต่พอเราเริ่มเข้าวัด เริ่มพึ่งธรรม เริ่มเข้าธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวัน สภาพของจิตใจค่อยเริ่มคืน ค่อยเริ่มสงบขึ้น ค่อยสะอาดขึ้น แล้วก็มีความสว่างทางปัญญามากขึ้น มองอะไรก็พอจะรู้ว่า อะไรเป็นอะไร ไม่มองอย่างชนิดมองอะไวในตอนเข้ามีค มันคุ้มไม่ซัก คุ้ตันไม่

ก็ไม่รู้จักว่าเป็นต้นไม้มอะไร คุณต่อไม้อาจจะนึกว่าเป็นคนก็ได้ แล้วก็กล้า นึกว่าผีหลอก เลยวิ่งไปชนคันนาแข็งขาหักไปก็ได้ เพราะว่าคุณไม่เข้าใจชัด เรียกว่า คุณผิด เห็นเชือก เป็นงู เห็นงูเป็นเชือก อะไรต่างๆมันยังไม่ถูกต้อง ที่ถูกต้องนั้นก็คือเห็นงูว่าเป็นงู เห็นเชือกว่าเป็นเชือก จึงจะเรียกว่าเห็นถูกต้อง

แต่ถ้าเราเห็นมากไปยังกว่านั้น ก็เห็นว่า เชือกไม่มี งูมันก็ไม่มี ตัวเรานั้น ก็ไม่มี ไม่มีอะไรที่ต้องกลัวต้องหาดครอไป เพราะอะไรในตัวเราและสิ่งรอบตัว ของเรานั้นมันไม่มี นี่เรียกว่าเห็นเล็กเข้าไป ลึกเข้าไปถึงที่สุด ซึ่งเราอาจจะยังเข้า ไม่ถึงจุดนั้น แต่ค่อยทำความเข้าใจไปทีละเล็กละน้อย ค่อยเปลี่ยนสภาพจิตใจที่ หลงใหลมัวเมายึดถือให้เป็นจิตใจที่ไม่มัวเมากลับมา ไม่หลงใหล ไม่ยึดถือไปโดยลำดับ ความสุขก็จะค่อยเพิ่มขึ้น

ทุกข์คน้อยลงไปตามลำดับแห่งปัญญา

หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า...

ความทุกข์ค่อยลดน้อยลงไป

ลดน้อยลงไปตามลำดับแห่งปัญญา

ปัญญามากขึ้น...ความทุกข์ก็น้อยลง

ปัญญามากขึ้นไปอีก ความทุกข์ก็น้อยลงไปอีก

เราจึงต้องเพิ่มปัญญา...

คั่วยการศึกษา คั่วยการฟัง คั่วยการคิด คั่วยการค้น

คั่วยการแยกแยะวิเคราะห์วิจัย

เพื่อให้เห็นถึงนั้นนั้น แจ้งความสภาพที่มันเป็นอยู่จริงๆ

อันนี้จะช่วยให้เกิดความเบาใจจากปัญหาชีวิตประจำวันได้

นิวรณ์ ๕ : ม่านบังตาบังใจ

ในฐานะที่เราเป็นชาวบ้าน ต้องอยู่ในสังคม มันก็มีปัญหาภาระทบทบกระหึ่งกัน ทางจิตใจอยู่ตลอดเวลา เราจะทำอย่างไรเพื่อให้จิตใจของเราไม่ยุ่ง ไม่เกิดปัญหา ไม่สร้างความทุกข์ความเดือดร้อนใจ ขั้นนี้เราจะต้องรู้ว่าสิ่งที่ทำให้เราเกิดปัญหา ทางใจนั้นคืออะไร ถ้าพูดตามหลักธรรมะ ท่านก็ว่ามีอยู่ ๕ ประการ ที่เป็น ม่านหนาบังคับจิตใจ ไม่ให้เราเข้าใจอะไรมั่นใจ ถูกต้อง ตามสภาพที่เป็นจริง เราจะต้องทำลายสิ่งนั้นออกไป สิ่งนั้นท่านเรียกว่า “นิวรณ์”

นิวรณ์ แปลว่า เครื่องกั้นจิตไม่ให้บรรลุความงามความดี เปรียบเหมือน ม่านหนานบังไว้ เราคงไม่รู้ว่าหลังม่านอะไรเป็นอะไร มองไม่ทะลุไปได้ มอง ไม่เห็นสิ่งที่อยู่ข้างหลังม่าน นิวรณ์ก็เป็นม่านบังตาบังใจไม่ให้เราเข้าใจในสิ่งนั้นตาม ที่ถูกต้องตามสภาพที่เป็นจริง ท่านบัญญัติไว้มีอยู่ ๕ เรื่องค้ายกัน คือ

ความหมกมุ่นมัวเมานในความสุขทางเนื้อทางหนัง

๑. การฉันทะ ความหมกมุ่นทางเนื้อทางหนัง

การฉันทะ ได้แก่ ความหมกมุ่นมัวเมานในความสุข สนุกสนานทางเนื้อ ทางหนัง เรียกว่าภาษาพระว่า การฉันทะ

การฉันทะ คือ ความพอใจในการ พ้อใจในกรรมคือติดอยู่ในความสุขทาง เนื้อทางหนัง เป็นความสุขระหว่างเพศ ระหว่างคนต่างเพศ หรือคนเพศเดียวกัน หรือเป็นความสุขจากวัตถุนานาประการที่เรามีเราได้ เราอยากจะได้เพชรมาเพื่อ ประดับข้อมือ เรา ก็พ้อใจในสิ่งที่เราจะมีได้ เงินมันไม่มีจะซื้อกิ่งเต้นแสร้งหามา ถ้าไม่ได้ก็ใจไปปลดชิงวิ่งราวเพื่อเอาไปขี้อเพชร หรือใครเขามีเพชรอยู่ตามข้อมือ

ตามคอก็ไปยกเขามา อย่างนี้ก็ เพราะว่า มีความคิดพันในเรื่องนั้น พอใจในเรื่องนั้น อยากให้รูป ให้เลียง กลิ่น รส ลัมพัสที่เราประณภาพใจ ถ้าอย่างให้รูปแรงมันก็ เมื่อนไฟเผาลงในอก คือมันร้อนอยู่ข้างใน ใจร้อน ใจร้อนกระวย เพราะอยากร จะได้สิ่งนั้น อย่างจะได้จันกระหั่นนอนไม่หลับ กินไม่ได้

เมื่อนความอยากระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาว ที่มีความพอใจเกิดขึ้น แล้วไม่ได้คังใจก็จะไม่เป็นอันกันอันนอน มีความทุกข์ มีความเดือดร้อนใจ เมื่อน มีไฟเผาลงในดวงใจให้เร่าร้อน ก่อนนี้ไม่ได้ร้อน แต่ว่าพอใจเข้าไปยึดในสิ่งนั้นเข้า ก็เกิดความร้อนอกร้อนใจ ถ้าไม่ได้คังใจก็อาจจะทำลายตัวเองเสียก็ได้ คังประกาย เป็นข่าวอยู่บ่อยๆ นั่นเป็นความโง่ชั่วนิจนี่ในชีวิตของคนเรา ที่มีความต้องการ รูปแรงจนกระทั่งว่ามองไม่เห็นอะไรที่ถูกต้อง เข้าเรียกว่าตามมีคตาลายมองอะไร ไม่ชัด มองอะไรไม่เห็น จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาขึ้นในชีวิต เพราะสิ่งที่เรารอยากจะ ได้นั้น นี่เป็นตัวหนึ่งที่บังคับใจของเรามาก

ความอาฆาต ความแคร์ใจ

๒. พยาบาท ความอาฆาต แคร์ใจ

พยาบาท หมายถึง ความเจ็บใจในเมื่อคนอื่นทำให้เราไม่เป็นที่พอใจ แต่ใจ ผูกไว้ในใจ นึกถึงแต่เรื่องนั้น แล้วกัดฟันกรอคๆ แล้วก็นึกว่า กูจะต้องไปทำมันให้ได้ ต้องไปมา ต้องไปตีมัน ต้องไปทำอย่างนั้นอย่างนี้ให้ได้ อย่างนี้เรียกว่าเป็นเรื่อง พยาบาทอาฆาต ของเราร ผลแห่งการพยาบาทก็คือมีภัยตายนะ

ในสังคมไทยเวลานี้มีภัยทุกวัน ใช้เป็นทั้งนั้น เพราะว่าเป็นของทาง่าย ชื่อ ก็ง่ายขายก็คล่อง ไม่มีกฎหมายบังคับเรื่องไม่ให้มีป้ายในตลาด คนมันก็ไปขอ เอกาทานซอบใจ แม้แต่จะมีกฎหมายควบคุมว่าผู้ซื้อจะต้องมีใบอนุญาตให้ซื้อ แต่ว่า

จะมีพ่อค้าคนไหนที่ไม่อยากจะได้เงิน ถ้าใจจะมาซื้อถึงแม้จะไม่มีใบอนุญาต แต่ชื่อค้ายราคาที่แพงกว่าปกติ ก็ต้องขาย ขายแล้วมันก็ไปหักยิง เพื่อจะยิงคนที่มั่นโกรธ มันเกลี้ยง แล้วก็เกิดการยิงกัน ฝ่ายกัน ปืนนั้นกล้ายเป็นปืนเป็นเงินไป อันนี้ก็ เพราะเกิดจากความพยายาม

การรับรณาฟันกันระหว่างประเทศที่ปรากฏเป็นข่าวให้เราฟัง เช่น ในประเทศเลบานอน ประเทศอิหร่านกับประเทศอิรัก ซึ่งมันอิค้ายกันทั้งคุณนั้นแหล่ แล้วก็อยู่ใกล้กัน ถือศึกษาเดียวกัน ก็ยังรบกันอยู่ค้ายความอาฆาตพยายามต่อ กันและกัน ไม่จบไม่สิ้น

ความพยายามนี้เป็นภัยยิ่งใหญ่ในหมู่มนุษย์ที่ทำให้เกิดการแตกแยก การแตกร้าวขึ้นในสังคมค้ายประการต่างๆ เป็นเรื่องร้าย ถ้ามีอยู่ในใจใครแล้ว ผู้นั้นจะไม่มีความสุขใจ จะมีแต่อาزمร้อนอารมณ์แรง คิดแต่จะไปทำลายเขา อาการที่เข้าป้องເเอกสารในใจของเขากวนก็คือว่า มันค่าเรา มันตีเรา มันทำร้ายเรา มันทำลายเจ็บนัก ถูกต้องแก้แค้นให้ได้ ถ้าแก้แค้นไม่ได้ก็ไม่ใช่ถูกผู้ชาย มันคิดไปในเรื่องที่ให้เพิ่มความโกรธ ให้เพิ่มความเกลี้ยง เกิดความคิดรุนแรงแล้วก็ไปยิงกัน นี่คือทัวพยายาม เป็นทัวร้ายทัวหนึ่งที่ทำให้คนไม่บ่อบรรลุคุณงามความดี ไม่ก้าวไปได้ไกล เป็นเหมือนไฟเส้นใหญ่ที่ผูกขาดคงไว้ จะคืนจะวนเท่าไรก็ไม่หลุดไปได้ ถ้ายัง เอาสิ่งที่เรียกว่าพยายามนี้มาไว้ในใจ

ความง่วงเหงาหวานอน

๓. ถินะมิทธะ ความง่วงเหงาหวานอน

ถินะมิทธะ ความง่วงเหงาหวานอน ง่วง...นั่งพิงเห็นง่วงไป แม้ชื่นง่วง จะตกเก้าอี้อยู่แล้ว ช่วยสะกิดแกหน่อย นี่คือความง่วงเหงาหวานอน

นั่งหลับตาแล้วก็ชึมไป...อย่า่นั่งหลับตา พังเทคโนโลยีต้องนั่งมองตา ลืมตาคุณผู้เทคโนโลยีที่อ่าตามา คุ้ไปๆ ทำห่าอย่างไรก็ไม่ยกมือ...คุ้ไป เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา มันก็ไม่ง่วง ถ้านั่งหลับตาเคี่ยวก็ง่วงไปเท่านั้นเอง อย่าไปนั่งหลับตา อย่าไปทำสมาธิหลับตา เวลานั่งพังเทคโนโลยีมันต้องลืมตาคุณ ตาต้องคุณพุค แล้วหูก็ต้องฟังเดียง มันได้ ๒ เรื่อง ถืนะมิทธะ คือการง่วงเหงาหวานนอน ง่วง เพราะอะไร?... เพราะว่ารับประทานอาหารมากเกินไปก็ง่วง อดหลับอดนอนมันก็ง่วง หรือร่างกายอ่อนเพลีย เพราะไม่มีเครื่องหล่อเลี้ยงสมบูรณ์มันก็เกิดความง่วงได้ เมื่อเกิดความง่วงแล้วทำอะไรไม่ได้ อ่านหนังสือก็ไม่ได้ เย็นหนังสือก็ไม่ได้ จะทำอะไรมันก็ไม่ได้ลักษณะ มนชึม...ชึมเชื่องเงื่องหงอย อาการมันเป็นอย่างนั้น ไม่สามารถจะทำอะไรได้ เพราะฉะนั้นจะต้องแก้ความง่วงให้หมดไปจากจิตใจในเมื่อมันเกิดขึ้น

การแก้ความง่วง ก็คือต้องคิด ต้องนึก คือต้องใช้สายตาคุณอะไรต่ออะไรให้มันเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ความง่วงจะหายไป หวานอกก็จะหายไป ความชื้นก็จะหายไป เพราะว่าเราเป็นคนคืนตัวอยู่ นี่เรียกว่า ถืนะมิทธะ

ความแคลงใจ ลังเล พุ่งช่าน สงสัยในการปฏิบัติ

๔. อุทิษจจะกุกุจจะ ความสงสัย ลังเล พุ่งช่าน

อุทิษจจะกุกุจจะ หมายความว่า แคลงใจ สงสัย ลังเลในเรื่องการปฏิบัติ ต่างๆ ว่าจะสำเร็จหรือไม่ จะได้ประโยชน์หรือไม่ จะถูกต้องหรือไม่ อะไรต่างๆ... สงสัย แล้วก็ชอบสงสัยในเรื่องที่ไม่ค่อยจะเข้าเรื่อง สงสัยเรื่องที่ตอบไม่เข้าใจสักที เช่นสงสัยว่า ตายแล้วจะเกิดอีกหรือไม่? ตอบเท่าไหร่ก็ยังไม่แจ่มแจ้ง ไม่แจ่มแจ้ง เพราะว่าไม่สามารถจะยกตัวอย่างมาไว้ให้เห็นเฉพาะหน้าได้ ไม่เหมือนกับว่า สอนเรื่องไก่ เอาไก่มาวางให้คุ้นได้ สอนเรื่องแมว เอาแมวมาวางให้คุ้นได้ ที่นี่พอ

บวกว่าไปเกิด มันเกิดที่ไหน? ไปเกิดสวรรค์ สวรรค์มันอยู่ป่างมีน้อยกว่า? วิมาน มันเป็นอย่างไร? ไปเกิดนรก นรกมันอยู่อย่างไร? มันกินอะไร?...ไปกันใหญ่ เรียกว่า ถ้าส่งสัญญาเรื่องของนี้แล้วมันก็มีแต่เรื่องสังสัปไม่จบไม่สิ้น มันทำให้เกิด เป็นปัญหา ทำให้เกิดความวุ่นวายด้วยประการต่างๆ ฟุ่มซ่านไม่เข้าเรื่อง มันทำให้ เกิดความฟุ่มซ่านไปในเรื่องอะไรต่างๆ

เหมือนกับคนที่จะปฏิบัติธรรมนี่ บางทีก็มาลองที่วัดนี้สองสามวัน ไปลอง วัดโน้นสองสามวัน แล้วก็ไปวัดโน้นอีก ไปมันทุกวัดเลย แ昏! มากรูมากราการย์ จริงๆ เที่ยวลองไปเสียทุกวัดเลยไม่ได้เรื่อง เพราะมัวแต่ไปลองอยู่อย่างนั้น อันนี้ เราอย่าไปเที่ยวลองอย่างนั้น เอามันลักแห่งหนึ่ง ให้เข้าใจว่าทำอย่างไร ทำจิตใจ สงบคั่งวิชิโภค...คั่งวิชิโภคปานสติ ทำมันเรื่องเดียวไม่ต้องไปลองที่ไหน เข้าว่า วัดนั้นคือ วัดนี้คือ เรื่องハウพากหันนั้น เป็นการไม่ใชณาหากรพรหมハウพาก คล้ายกับ หน้าม้าพูดหวานเชิญ ถ้าเราลงไปกับพวกรห้ามมันก็ไปเรื่อย ไปวัดโน้น ไปวัดนี้ บางที่ไปกลจนถึงประเทศอินเดีย จะไปหนักบัวซัมราถที่ประเทศอินเดีย ว่าจะ ให้อะไรแก่ตนบ้าง ไปแล้วไม่ได้อะไรนอกจากได้เข้าเล้ามากำเนื้อหนึ่ง ไม่ถึงกำหนด กิน nichenoy...เขาเข้าเล้ามา ขี้เล้าไม่ต้องไปเอาถึงอินเดียก็ได้ เมืองไทยก็มีเยอะแยะ ขี้ขุบ ควัน...ก็มี เยอะแยะ เขายังไงก็ได้ วัดนี้ก็มีแต่ไม่อยากให้ เพราะว่าให้แล้วมันโน่ เป็นขี้เล้าไป...ไม่ได้เรื่องอะไร เราไม่ต้องการทำคนให้ไป ต้องการสอนคนให้หลุดโลก จึงไม่แจกขี้เล้า ไม่แจกของอย่างนั้น แจกแทบทุกมรณะที่ทำให้คนหลุดโลก เพื่อจะได้ ผ่อนคลายสิ่งที่มันไม่ถูกต้องให้ออกไปจากจิตใจ เช่น ความฟุ่มซ่านรำคาญใจด้วย เรื่องอะไรต่างๆ ความฟุ่มซ่านมันก็มีมากเหมือนกัน รำคาญนี่มันมีเป็น ๒ เรื่อง ฟุ่มซ่านเรื่องหนึ่ง รำคาญ อีกเรื่องหนึ่ง

ฟุ่มซ่าน คือ ใจไม่อยู่กับร่องกับรอย กิจวุ่นไป ตัวอยู่บ้านแต่ใจวุ่นไปอยู่ ที่นั่นที่นี่ นั่งปล่อยใจไปตามอารมณ์ ไม่หยุดใจ ไม่ยั้งใจ ก็นั่งเป็นทุกๆ เพราะ ความฟุ่มซ่านอยู่ร้าบไป

ที่นี่ รำคาญ นั้นก็คือว่า เป็นคนเข้ารำคาญด้วยเรื่องอะไรต่างๆ แคคร้อน ก์รำคาญ ผนวกก์รำคาญ ได้ยินเสียงรถก์รำคาญ ได้ยินเสียงเก็กเล่นก์รำคาญ อะไรก์รำคาญไปหมด...จะอยู่ได้อย่างไร อยู่ในโลกถ้าได้ยินอะไร ได้เห็นอะไรมัน รำคาญไปหมดแล้วมันจะอยู่ได้อย่างไร ถ้าคัวกตาทึ่งเสียจะได้ไม่ต้องคุยอะไร อุดหู เสียจะได้ไม่ต้องได้ยินอะไร ถึงอย่างนี้ใจก็ยังสร้างเรื่องรำคาญขึ้นอีก มันก็คิดของ มันตามเรื่องตามราوا ลิงต่างๆมันเรื่องธรรมชาติที่จะต้องเป็นอย่างนั้น แต่มันผิด อยู่ที่เราจะต้องไปรับลิงนั้นด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ แล้วเรามาปูรุ่งแต่งให้มันเกิด ความคิดฟุ่งซ่านขึ้นในจิตใจ ให้เกิดความคิดรำคาญในเรื่องนี้ขึ้นมา

ลองทำใจเฉยๆเสียบ้าง หรือนึกเสียว่า ธรรมตามันเป็นอย่างนั้นแหล่ะ เช่น บ้านเรารอยู่ใกล้ถนน รถยนต์มักต้องวิ่ง ไม่วิ่งบนถนนแล้วจะไปวิ่งที่ไหน เราจะไป รำคาญรถมันก็ไม่ได้ จะย้ายบ้านเรือน...เงินมักยังไม่มี รามันแพงค่วย ก็ต้อง ทนฟังเสียงรถไฟก่อน ก็นึกว่าคีเหมือนกันแหล่ะ มีเสียงมากๆจะทำให้ตื่นตัว เรา ก็ไม่ต้องไปเดือดร้อนใจอะไร พอยามน้ำเสียแล้ว เรา ก็รู้สึกสบาย จะไม่รำคาญกับลิงนั้น ไม่อีกอีกับลิงนั้น

๕. วิจิจนา ความสัมภัยในการปฏิบัติ

วิจิจนา คือ สรสัมภัยในการปฏิบัติที่เราควรจะปฏิบัติ

ประพฤติธรรมปีกันนิวน์ ๕

นิวน์ ๕ ประการนี้แหล่ะ ที่เรียกว่า กรรมนั้น พยาบาท ถีมิทธะ อุจฉัจจะกอกุจจะ วิจิจนา ความสัมภัยแคลงใจทั้ง ๕ นี้ แต่ละอย่างๆ เป็นสิ่งที่ กันไม่ให้ใจก้าวไปข้างหน้า ซึ่งเราจะต้องแก้สิ่งเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความสุขชั้นกลางๆ เป็นความสุขธรรมชาติ หรับชาวบ้านทั่วๆไปที่จะพึงกระทำ

เราจะทำย่างไรจึงจะไม่มีสิ่งปีกบังใจ & คัวเหล่านี้เกิดขึ้นมา? เราگี ประพฤติธรรมบางข้อ ทำใจไว้ให้มากในเรื่องนั้น ต้องฟังให้คิว่าทำไว้ในใจให้มาก หมายความว่า ให้คิดในเรื่องนั้นบ่อยๆ คิดมากๆ คิดอยู่ทุกขณะห้ายใจเข้าออกก็ได้ ให้เราคิดในเรื่องนั้น

เมตตาธรรม

เช่นว่า เราจะสร้างเมตตาธรรม ให้เกิดขึ้นในใจ เมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ให้มีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ คือประณานความสุขความเจริญแก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เราگีต้องทำในใจไว้ คือคิดทุกเวลาที่ของชีวิต คิดในเรื่องอะไร? ก็คิว่า ขอให้ สักวันทั้งหลายเป็นสุขฯ ให้คิดติดต่อกันไปอยู่ตลอดเวลาว่า ขอให้สักวันทั้งหลาย เป็นสุขฯ ลองคิดอย่างนั้น เวลาเราคิดอย่างนั้น...ความโกรธมันก็เกิดไม่ได้ ความ เกลียดมันก็เกิดไม่ได้ ความอิจฉาริษยา ความพยาบาทอาฆาตของเราก็เกิดไม่ได้ เพราะมันมีงานอยู่แล้ว

ใจคนเรานั้นมันชอบทำงาน งานที่ชอบทำก็คือ ทำงานเรื่องของใจเรา นั้นแหละ ในนี่ชอบไปทำงานมันก็ไปของมันตามเรื่อง ที่นี่เราป้อนงานให้ใจเสีย อย่างให้ใจทำงานเอง ถ้าใจทำงานเอาเองแล้วมันเบื่อหน่ายเร็ว ทำสิ่งนี้นิค... เคี่ยวกับเบื่อแล้ว แล้วไปทำสิ่งโน้นต่อไป เบื่อง่าย หน่ายเร็ว...มันยุ่ง อันนี้เราต้อง ป้อนงานให้ทำเรื่องนี้ แล้วก็อย่างทำซ้ำว่าต้องคิดเรื่องนี้ ต้องอยู่กับเรื่องนี้ ต้องทำ กับเรื่องนี้ ค่อยกำกับ ต้องมีสติกำกับไว้...อย่าให้ผล อย่าให้ประมาท อย่าให้ ไปคิดเรื่องอื่น ให้คิดอยู่แต่เรื่องนี้ ทำไว้ในใจ...อย่างนี้เรียกว่าทำไว้ในใจ

ตื่นเช้าขึ้นมาก็ทำไว้ในใจว่า ฉันจะอยู่กับความรักเพื่อนมนุษย์ ฉันจะทำใจ ให้เหมือนน้ำพระทัยของพระพุทธเจ้า เพราะน้ำพระทัยของพระพุทธเจ้าและของ

พระอรหันต์ทั้งหลายนั้น ท่านคั่งพระทัยที่จะทำประโยชน์แก่ผู้อ่อนตลอดเวลา ท่านอยู่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ผู้อื่น เราเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า เราเดินตามรอยพระบาทของพระพุทธเจ้า เรายังจะทำใจอย่างนั้น เราจะทำใจให้รักคนอื่น ให้ส่งสารคนอื่น ให้อิ่นคุณอื่น ให้พร้อมที่จะช่วยเหลือใครๆในเรื่องที่เราพอที่จะช่วยเหลือได้ ในเรื่องที่พอกจะช่วยได้ ถ้าช่วยไม่ได้มันก็เหลือวิสัย สิ่งใดพอช่วยได้ เรายังช่วย แล้วเราคิดอยู่อย่างนั้น...คิดแผ่เมตตาไปยังคนอื่น

แผ่เมตตาทุกเวลนาที

ลองหันนั่งแผ่เมตตาทุกเวลนาที อยู่บ้านก็แผ่เมตตาไป ถ้าคนใช้ทำงานแต่เราจะไม่กราด เพราะเราแผ่เมตตาอยู่ พอดียงเบรียงมันเข้ามากับบทใจ เรายังแผ่เมตตาอยู่...สัตว์ทั้งหลาย จะเป็นสุขฯ คนใช้ทำถ้ำบ้านแต่เราแผ่ ว่าให้มันเป็นสุขเป็นสุข แต่เราเรียกมันมาดูเสียหน่อย อย่าคุ้ยความโกรธ แต่คุ้ยความเมตตา หน้าหากไม่เหี้ยมเกรี้ยม คำพูดก็ไม่หยาบ แต่ถ้ามันเกิดโกรธเรา จะต้องหยุดโกรธเลิกก่อนแล้วค่อยคุกัน คุกันดีๆ พูดจากันให้เข้าใจมันก็ไม่มีอะไรเสียหาย คนใช้ก็ไม่กราดนาย ไม่ทำร้ายนาย นายที่ขึ้นโกรธนี่แหละทำให้เสียหาย หลากหลายคนแล้ว คุยกันอย่า เชาก์เลยคุกให้มัง ไอ้เราดูค้ายปาก มันคุ้ยค้ายมีค นี่เราเกิดไปอยู่วัดกันท่านนั้นเอง มันเสียกันตรงนี้แหละ มันลำบาก มันเดือดร้อน เพราะฉะนั้น เราต้องขึ้นใจ แผ่เมตตาไว้ ถ้าแผ่เมตتاไว้ทุกคนหายใจเข้าออก ความโกรธมันไม่เกิด ความเกลียดมันไม่เกิด ความพยาบาทมันก็ไม่เกิด

ไปไหนๆก็เหมือนกัน เช่นขับรถนี่ ถ้าทุกคนขับรถด้วยการแผ่เมตตาแล้วจะไม่มีการผิดกฎหมาย จะไม่มีการรีบร้อนแข่งกัน จะไม่เกิดคุบคิดเหตุขึ้นบนท้องถนน คังที่เราเห็นเป็นข่าวบ่อยๆ เพราะคนรถมันไม่แผ่เมตตา มันขับด้วยอารมณ์อย่าง

จะให้เป็นใจแล้ว มันก็ทำพิภูมิท่านั้นเอง เมื่อพิภูมิมันก็เกิดความเสียหาย นี่แสดงว่าไม่ได้ใช้ธรรมะในการขับรถ หรือว่าทำเรื่องอะไร ถ้าหากธรรมะเสียแล้ว มันก็สูญอย่างนั้น เพราะฉะนั้นถ้าเราอยู่กันด้วยความเมตตา มันก็ไม่มีอะไร แล้วใจก็สบาย

เป็นหน้าที่ของเราทุกคน
ที่จะต้องแผ่เมตตาไปยังสรรพสัตว์ทั้งหลาย
ไม่ใช่แค่เฉพาะหลังฟังเทศน์
ที่เราแผ่อญูว่า สัพเพ สัตตา...
สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกชี เกิด แก่ เจ็บ ตาย
...ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น . . .
แต่เราจะต้องคิดแผ่เมตตาบ่อยๆ
แล้วให้ออกมาในรูปการพูด ในรูปการกระทำ

พูดอะไรก็ต้องพูดด้วยความเมตตา คนพูดด้วยความเมตตามันเป็นคนที่พูดอ่อนหวาน พูดลามานสามัคคี พูดคำมีประโยชน์ ไม่พูดคำร้าย ไม่พูดคำรุนแรงกับใครฯ เพาะะใจเมตตา จึงพูดคำที่สุภาพอ่อนโยน เป็นประโยชน์ ถ้าไม่สามารถจะพูดคำเช่นนี้ได้ก็เก็บไว้ก่อน ไม่ต้องปล่อยออกไป นี่ໄว้ได้กำไร พูดออกไปแล้ว เราขาดทุน เราจะไปพูดทำไม่ เมตตาธรรมมากอยคำจุนจิจิใจไว้ เราจะไปไหนก็ไปอย่างนั้น ทำอะไรก็ทำอย่างนั้น คือไปและทำด้วยน้ำใจเมตตา

โลกให้มหิดเพราฯ ขาดเมตตาธรรม

เวลานี้โลกกำลังขาดเมตตา ไร้เมตตาขึ้นทุกวันทุกเวลา เหี้ยมโหดครุ่ยฆ่ากันตาย ฆ่าหมกทั้งครอบครัว เด็กน้อยๆกำลังยกมือไหว้ มันก็ยิ่งตายทั้งๆที่มีอ

กำลังให้อยู่ แล้วเก็บนั่นออกตายทั้งๆที่มือเกร็งไว้อยู่อย่างนั้นแหล เป็นภาพที่
แหน!...หารุณเหลือเกิน แสดงว่าคนผ่านนั้นไม่มีพระประจ้าใจ คงจะไม่เคยเข้าวัด
ไม่เคยได้เรียนรู้ในเรื่องศาสนา เรื่องธรรมะ จึงໄค์หารุณขนาดนั้น

พวกทำการจี้เรือบินของคุณเตปไปพักอยู่ที่อหราน มันก็ผ่าวันละคน ผ่าอยู่
เรือบินไป ยิงทิ้งเรือไป ถ้าไม่ได้คงใจถึก ใจมันเหลือเกิน มันเหี้ยมจริงๆ ใจของมัน
เหี้ยมโหคยิ่งกว่าสัตว์เครื่องจาน สัตว์เครื่องจานมันจะฆ่าเมื่อต้องการจะกินเท่านั้น
พออิ่มแล้วมันไม่ฆ่า ลิงโตจับวัวจับควายไปกินเมื่อมันหิว แต่ถ้าไม่หิว...คืนผ่าน
หน้ามันก็ไม่สนใจ มันนอนคุณเอบฯ มันนึกว่ากูอิ่มแล้ว มึงเดินไปก่อน เมื่อไก่หิว
กูค่อยขึ้บมึงกินต่อไป...มันไม่หารุณ สัตว์เครื่องจานมันไม่หารุณ ไม่โหคร้าย ที่เราว่า
สัตว์เครื่องจานมันไม่ได้โหคร้ายไม่ได้หารุณ แต่คุณนี่มันไม่ได้ฆ่าเพื่อกิน ไม่ได้ฆ่าเพื่อ
เอกสารคุกเอกสารไวไปทำประโยชน์อะไร ชาให้มันตายเท่านั้นเอง เพราะเจ็บใจ นี่
แสดงว่าความเหี้ยมโหคของคนมันเหลือเกิน

อยู่กันด้วยความเมตตา

เข้าทำสังคมกัน สังคมนี้ไม่ใช่เรื่องเหี้ยมโหค แต่เป็นเรื่องที่มันจำเป็น
สำหรับฝ่ายภูกรุกราน ฝ่ายภูกรานนี้มันเหี้ยมแหล แต่ฝ่ายภูกรุกรานมันต้องต่อสู้
ถ้าไม่สู้มันก็อยู่ไม่ได้ ก็ต้องต่อสู้ แต่ถ้าข้าศึกยอมแพ้เราไม่ทำร้าย เขามีศักดิ์ในการ
การรบ เศรษฐกิจหมายของสังคม ตกลงกันทุกประเทศ แต่ว่าบางชาตินั้นมัน
ไม่เคารพเหมือนกัน ก็เรียกว่าเป็นชาติปาเลสไตน์ ปาเลสไตน์ยิ่งกว่าสัตว์เครื่องจานอีก
สัตว์เครื่องจานมันจะฆ่าสัตว์อื่นเมื่อจำเป็นที่จะต้องกินเท่านั้น ถ้าไม่กินมันไม่ฆ่านะ
มันฆ่าเท่าที่มันจำเป็น แต่คนนี้ไม่รู้ว่ามีคนเพื่ออะไร นี่เราลองคิดคุยกันว่า ใครมัน
เหี้ยมโหค ใครคร้ายกว่ากัน ขาดเมตตาธรรมมันก็เหี้ยมโหคขึ้นทุกวันเวลา

เรามีอะไร เราจะทำอะไรแก่คนอื่น ก็ต้องมีเมตตาจิตกับเข้าบ้าง เช่น สมมติว่าเรามีเงินให้เขาก็ เรา ก็อย่าเอาคอกให้มันมากเกินไป เขายังไงคือๆ และถ้าเคื่องนี้เข้ายังไม่ได้สักก็อย่าถึงกับทำให้เขารสเสียหายเลย มันไกรคนายทุนขึ้นมา มันไปช่างนายทุนตายก็มีเหมือนกัน เพราะนายทุนมันรัวป่านี รัวป่านีแล้วมันไม่ได้ หั้งนั้นแหล่ ไม่ว่าอะไร มันต้องอยู่กับควยเมตตาธรรม แนะนำพรำเพื่อกันใน ทางที่ถูกที่ชอบ จึงจะเป็นเรื่องหมายความเรื่องครว

สร้างความสุขทางจิตใจได้ด้วยการแผ่เมตตา

แต่ว่าคนบางคนมันก็เหลือเข็นเหมือนกัน มีคนเช่านาคนหนึ่งอยู่ที่อยุธยา มาขอปีมเงินกับคนคนหนึ่ง เขากล่าวว่าจะยืมไปทำอะไร? บอกว่าจะยืมไปหอคลุน แบบอกกว่ามันไม่จำเป็นอะไรมีจะต้องหอคลุนนี่ แก็บอกกว่า ตั้งแต่เกิดมาจังไม่ได้ หอคลุนเลย อย่างหอคลุนสักที่ คนนั้นก็อธิบายว่าอย่างจะหอคลุน ก็ต้องสะสม เงินไว้เพื่อการหอคลุน ไอ้นี่มากก็ไปหอคลุน แล้วมันจะเลี้ยงหายในภายหลัง ควร ทำเรื่องนี้แหละ ทำบุญอย่างอื่นเด้อ เลิกเล่นการพนันเลี่ย เพาะมันเล่นการพนัน เลิกคิ่มเหล้าเลี่ย ขยันให้เพิ่มขึ้น ให้คินที่ตัวมีให้เกิดประโยชน์มากขึ้น แล้วมันจะมี เงินเหลือพอที่จะไปทำบุญหอคลุนกับเข้าได้ ไอ้นั้นมันก็ไม่ยอม สอนเท่าไหร่นก็ ไม่ยอมเข้า แล้วไปยืนคนอื่นชี้่งเขากล่าวบอกได้ดี ก็ให้ยืมไป แล้วตอนหลัง ก็เกือคร้อน นี่มันเป็นอย่างนี้ แผ่เมตตาแล้วแต่คนรับแผ่นั้นไม่เข้า มันไม่ยอมเปิด ประตูจริง อย่างนี้มันก็ลำบากเหมือนกัน ไม่รู้จะทำอย่างไร แกเล่าให้ฟัง แกบอก ว่า แหม! มันเหลือเกินจริงๆ

เขากล่าวว่าถ้าหอคลุนแล้วจะได้อานิสงส์ ได้อานิสงส์เหมือนกันกับนาย ติดปะละในเรื่องนิทานหอคลุน ชี้่งมีผ้าอยู่ผืนเดียว เขากล่าวกับเข้า ก็ไม่รู้จะเข้า

อะไรไปทอกับเขา เลยเอาผ้าฝืนเคียวที่ตนมีนั้นไปทอก แล้วก็ได้อานิสงส์โค้ด้า
มากmany พระเจ้าแผ่นดินให้รางวัล มันมีคนเคียวในโลกที่ได้อานิสงส์อย่างนั้น ไม่ใช่
ว่ามันได้ทุกคนเมื่อไร เพราะพระเจ้าแผ่นดินมีองค์เคียวในเรื่องนั้นเท่านั้นเองที่ให้
รางวัล พระเจ้าแผ่นดินองค์อื่นก็ไม่รู้ว่า นายคนนั้นทองสูงแล้วจะให้ได้อย่างไรกัน
เราไปฟังอานิสงส์อย่างนั้นแล้วเชือ ๑๐๐ เปอร์เซนต์มันก็ไม่ได้ มันเรื่องของใน
สมัยหนึ่ง หมายแก่คนหนึ่ง แต่เรามาทำเพื่ออาานิสงส์อย่างนั้นมันผิดการผิดเวลา
ผิดเหตุการณ์ ผิดสถานที่ ผิดบุคคล มันก็ไม่ได้ดังใจหรอก แต่คนมันไม่เข้าใจกัน
อันนี้พระเราเทคโนโลยีไม่รู้จักเรื่องเหมือนกัน เทคโนให้คนเข้าใจยิ่งไป เลยก็ไปถูกกับ
เรื่องอย่างนั้น อันนี้มีข้อคิด เราจึงต้องหัดแผ่นด้านเมตตาคนอื่น เพื่อให้คนอื่นได้มี
ความสุขทางจิตใจ นี่เป็นเรื่องประการแรก

ให้อภัย ไม่ถือโทษ ไม่กราบทอบ

แล้วก็หัดให้อภัยกันเสียบ้าง หัดให้อภัยควบคู่กับแผ่นเมตตา ต้องให้อภัย
ให้อภัยก็คือการไม่ถือโทษ ไม่กราบทอบ ในเรื่องอะไรต่างๆ ให้ถือว่าเรื่องที่
เกิดขึ้นมันเป็นเรื่องของอวิชชา เป็นเรื่องของความเขลา ไม่ใช่เรื่องของปัญญา
อะไร โดยปกติ ถ้ามีจิตใจสะอาด ก็จะพูดคำอะไรที่ไม่คืออย่างนั้นไม่ได้ ทำอะไร
ที่ไม่คืออย่างนั้นไม่ได้ แต่ที่พูดลงไว้ ทำลงไว้ได้ เพราะอำนาจความโน่งเกิดขึ้นภายใน
จิตใจ เราควรจะลงสารคนประเท魌อย่างนั้น ควรจะเห็นใจเขา และระวังตัวเรามิให้
เป็นคนเช่นนั้นขึ้นมาอีกคนหนึ่ง

เราเป็นพุทธบริษัท เราควรถือว่า ไม่เพิ่มคนชั่ว และไม่เพิ่มความชั่ว
ขึ้นในโลก เพิ่มคนชั่ว ก็คือว่า เราเป็นคนชั่วขึ้นอีกคนหนึ่งก็เท่ากับเพิ่มคนชั่ว
ขึ้นคนหนึ่ง ถ้าเราทำซ้ำก็เรียกว่าเพิ่มความชั่วขึ้นอีกันหนึ่ง จำนวนหนึ่ง อันนี้เรา

ควรจะถือหลักว่า ไม่เพิ่งทั้งสองอย่าง ความชั้นเราก็ไม่เพิ่ง คนชั้นเราก็ไม่เพิ่ง ถ้าเห็นใครทำชั้นให้เราถือเป็นครู คือถือเป็นเครื่องเตือนใจ บอกตัวเองว่า จำไว้ อย่าเป็นเช่นคนนั้น เพราะคุณริยาท่าทางไม่น่าดู คำพูดก็ไม่น่าฟัง อะไรต่างๆมันก็ ไม่ถูกต้อง ถ้าเราเป็นอย่างนั้น แหน่!...น่าเกลียดเต็มที่ อย่างนี้เราก็ให้อภัยเขา ไม่ถือโทษโกรธตอบ วันหลังค่อยไปพูดกันใหม่ พูดกันคืบ ทำความเข้าใจกัน สร้าง ความประนีประนอมต่อกัน การประนีประนอมกันนั้นมีค่ามากกว่าการโกรธหรือว่า การเกลียดกัน หากมาสปรณีประนอมกันเรื่องก็จะเรียบร้อย รู้จักให้อภัยต่อกัน

อยู่ค้ายการไม่จองเวร ไม่เบียดเบี้ยนผู้อื่น

โดยมากคนเราที่มั่นทำร้ายกันอยู่ใหญ่โต ไม่ใช่เกิดจากเรื่องใหญ่โตหรือ เรื่องนิคหน่อย ปัญหาเล็กน้อยที่เกิดขึ้นในระหว่างคนต่อกัน แล้วมันก็ขยายออกไป เป็นเรื่องระหว่างครอบครัว ระหว่างวงศ์สกุล โกรธกันเป็นสกุลเลย ถ้าสกุลนั้นแล้ว อย่าไปคบกับมันนะ ไอคนชั้นของสกุลนั้นมันตายไปนานแล้ว พากที่เกิดมาใหม่มัน ไม่ได้รับผลกระทบความชั้นมาลักษหน่อย แล้วเราจะโกรธอะไรกันอย่างนั้น บางคนโกรธ จนกระหึ่มว่าตายแล้วอย่ามาเผาผีกูนะ แล้วถ้าเขามาเผาจะกระโจนจากโลงมา เตะไถอย่างไร นี่เรียกว่าพูดค้ายอำนาจใจโน้มหัวใจ ไม่รู้ไม่เข้าใจอะไร พูดออกไป ค้ายความหลงความเข้าใจผิดเท่านั้นเอง เราจะไปโกรธถึงข้าศักรัตน์ได้อย่างไร เขานาเผาเราก็ทำอะไรเขาไม่ได้ อย่างนี้เป็นความคิดที่เขาว่า ไม่รู้จักให้อภัยแก่กันและกัน ก็เลยเกิดปัญหา

แล้วคนเราเวลาโกรธคนอื่น เกลียดคนอื่น พยายนาทคนอื่นนั้น แล้วเราจะ นอนหลับเป็นสุขไหม? นอนค้ายความสงบเย็นไหม? คิดคุยกันอย่างไร มันไม่ได้เป็นสุขอะไร นอนค้ายความหวาดระแวง ต้องคอยคุกคามท่าทางต่างปีกเรียบร้อยไหม ประคุลล่ำปีก

เรียบร้อยไหม เอี๊ะ! เดียวมันจะส่องเข้ามาทางนั้นทางนี้ ออยคุ้ยความหวานระหว่าง
เหมือนหนูรware แมวอยู่ตลอดเวลา แล้วมันจะลับຍอยอะไร

คนเราที่อยู่เป็นสุขนั้น คืออยู่คุยกับไม่มีเวรกับใครๆ ไม่มีภัยกับใครๆ
และไม่ถือว่าใครมีเวรกับเรา มีภัยกับเรา แต่เราถือว่าทุกคนเป็นเพื่อนร่วมทุกชีวิต
เกิด แก่ เจ็บ ตายคุยกัน เราอยู่กันอย่างพ่ออย่างนี้ เราจะให้อภัยกัน เราจะ
ไม่เบียดเบียนกัน เราไม่โกรธครอบกันในเรื่องอะไรต่างๆ คิดอย่างนี้ได้แล้ว
ใจันก็สบาย ไม่เกิดปัญหาอย่างมากแก่ชีวิต การคิดในแบบธรรมะ เอาไปใช้จะ
ทำให้เกิดความสุขทางใจ

ความสุขที่แท้คือการมีชีวิตอยู่กับความพอดี

การอยู่ในโลกมนต์ต้องมีของกินของใช้ ก็อย่างจะฝากไว้ในตอนสุดท้ายนี้ว่า
เราพุทธบริษัทต้องอยู่อย่างประยศ อดโอม จึงจะมีความสุขอย่างแท้จริง
ถ้าเราอยู่อย่างแบบสุรุ่ยสุร่าย แบบฟุ่มเฟือย เราจะไม่พอกินพอใช้ แล้วจะเกิดเป็น^{ปัญหา}คุ้ยประการต่างๆ

คนที่ผลิตวัตถุขึ้นมาขายนั้น เขาต้องผลิตเรื่อย แล้วต้องให้กิจวัตรุ่นก่อนๆ
รุ่นใหม่ต้องคิกิจวัตรุ่นก่อนๆ แปลกดกิจวัตรุ่นก่อนๆ ถ้าเราไปเห็นของใหม่ว่าดีอย่าง
ซึ่งมาใช้ มันก็ไม่จบ เพราะเขาต้องผลิตขึ้นมาปั่วๆ กิจลสเราอยู่ตลอดเวลา เราจึงต้อง^{ซื้อ}
จำกัดความต้องการเดียบ้างว่าเท่านี้ก็พอแล้ว กินเท่านี้ก็พอแล้ว เลือดม้าเท่านี้เรา
ก็พอแล้ว บ้านเรือนขนาดนี้ก็พออยู่แล้ว รถยนต์คันขนาดนี้ก็พอจะใช้ได้แล้ว อะไรมาก
ทุกอย่างเท่านี้ก็พอแล้ว มันก็สบายใจ ไม่ต้องวนขยายไปแข่งกับใครๆ อย่าเอา
หน้าไปแข่งกับใครๆ แข่งกันมันลำบาก เพราะว่าฐานะไม่เท่ากัน เห็นซังมันถ่าย
เราจะถ่ายเอาอย่างซังมันก็ไม่ได้ เพราะคุ้มมันไม่เท่ากัน

เราต้องเจียมตัวเจียมตน เจียมฐานะ รู้จักตัวเอง รู้จักฐานะ ทรัพย์สมบัติ คำแห่งหน้าที่การงาน ว่าเรามีเท่าไหร ควรจะกินอย่างไร ควรจะใช้อาย่างไร แล้วก็ประทยคอดคอมให้มาก

เวลานี้คนไทยเราอยู่ในประเทฟุ่มเพื่อย สุรุ่ยสุร่ายทุกแห่งทุกมุม จึงอยากขอฝากว่า จงช่วยกันประหยด อดคอม ในเรื่องอะไรต่างๆ เพื่อจะให้มีความเป็นอยู่แต่พอคี เดียวนี้ของก็เริ่มแพงขึ้น แม้รูปบาลจะควบคุมให้บอกราคาก็ตาม แต่พอไปเชื้อจิรงฯไม่ได้ตามราคานี้ที่เขางอกไปหrog กะเพื่อค้าขายเก่งกว่าคนซื้อ อันนี้เราหยุดซื้อเดียบ้าง คุณว่าอะไรมีพอกแล้วก็อย่าไปเชื้อ กินเท่าที่จำเป็น ใช้เท่าที่มันจำเป็น อะไรที่ไม่จำเป็นก็คิไว้ก่อน เมื่อเราไม่สนใจไปเชื้อ ของมันก็ต้องลดราคากลง เองนั้นแหละ เพราะมันขายไม่ออก เมื่อขายไม่ออกก็ต้องลดราคาก็เป็นธรรมชาติ แล้วเราจะค่อยไปเชื้อเวลาขาด แม้ไม่ลัดจิรงก็ค่อยยังชัวร่วงว่า เขางอกกว่าลดลงแล้ว เราถ้าค่อยไปเชื้อตอนนั้น ไม่ไปเชื้อในตอนที่เทือกัน พอนมีอะไรแล้วมันจะเทือกันไปเชื้อ พ่อค้าขายก็รู้ว่าคนกำลังต้องการ เพราะฉะนั้นต้องตักทางหน่อย อย่างนี้แหละเราถ้าเดียบเรียบ อันนี้เมื่อคิดแน่แนกับประชาชน ว่าควรจะทำอย่างนั้น ควรจะทำอย่างนี้ ไม่มีใครนัดแนก แต่พ่อค้าขายนัดแนกันได้ เขาโทรศัพท์หากันได้ บอกว่าวันนี้เราจะขายเท่าไหร่ เราจะซื้อเท่าไหร่ คนที่ไปเชื้อไม่มีใครนัดแนกัน ต่างคนก็ต่างไป ไม่ได้รวมพวงรวมหมู่กัน ก็เลยเดียบ่าคนขาย เราถ้าลำบาก คนที่เข้าขายให้เราเขาก็เอาเบรียบเราได้

แต่ถ้าเราบังคับตัวเองค้ายธรรมะ คือ ให้รู้จักความพอคีในการเป็นอยู่ ตั้งปัญหาตามตัวเองว่า เราจะกินลักษณะเท่าไหร่ จะนุ่งห่มลักษณะเท่าไหร่ จะใช้อะไรกันลักษณะเท่าไหร่ กินเงินนั้นได้ไหม นุ่งห่มเงินนั้นได้ไหม ทำอะไรเงินนั้นได้ไหม ลองคิดปัญหาเหล่านี้ ก็จะได้รับคำตอบว่า มันก็ไม่สามารถอย่าเงินก็ไม่ถึงกับเดือดเนื้อร้อนใจ ในเรื่องการจับจ่ายใช้สอย เพราะเรารู้จักประหยคตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า เราถ้าจะมีความสุขใจ สมกับเป็นผู้อัญในธรรมะของพระพุทธเจ้าได้คันหนึ่ง

คั่งที่ได้แสดงมาเพื่อเป็นการชี้แนะนำทาง เทื่องจิตสังกิจใจแก่ญาติโยม
พุทธบริษัททั้งหลายในวันลึนปีเก่าท่อนรับปีใหม่

ความสุขที่แท้จริง . . .

เกิดจากการกระทำของคนเอง

ไม่ใช่เกิดจากที่คนอื่นให้

จึงขอให้ท่านทั้งหลาย . . .

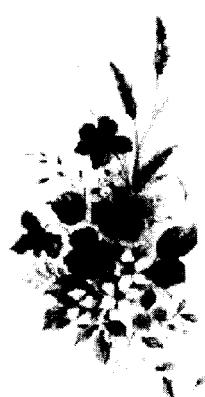
ปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นสุขอย่างแท้จริง

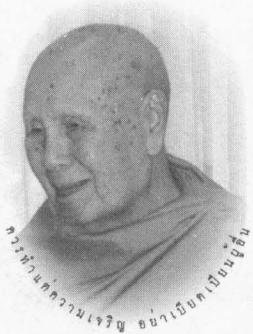
ตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

จงหัวกันทุกท่านทุกคน เทอญ ๆ

คั่งที่ได้แสดงมาก็พอสมควรแก่เวลา

. . . ขอถือโอกาสแสดงป้าสุกธรรมในวันนี้ไว้แต่เพียงเท่านี้ . . .

ทำงานให้สนุก

ทำอย่างไรจึงจะมีความสุขทางใจในเรื่องหน้าที่

เราต้องมีอุปกรณ์ประจำใจ

คือจะต้องคิดว่า งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลสุข

ทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน

เราเอกสารความสุขในการทำงานกันดีกว่า

เพิ่มความรักงานให้มากขึ้น เพิ่มความขยันให้มากขึ้น

เพิ่มความเอาใจใส่ให้มากขึ้น

เพิ่มความสำนึกรู้หน้าที่การงานให้มากขึ้น

แล้วตั้งใจทำงานนั้นด้วยความเต็มอกเต็มใจ

ลิงที่จะมี จะเป็น จะได้นั้น ให้ถือว่าเป็นผลผลอยได้

อย่าทำงานด้วยจิตใจ rahm thukkhi ด้วยความเบื่อหน่ายงาน

เพราะถ้าเบื่อแล้วนั้นก็เป็นทุกข์ ทำงานเป็นทุกข์ก็ลงโทษตัวเอง

มันไม่ใช่เรื่องของคนมีปัญญา แต่เป็นเรื่องของคนที่มีความโน้ม ความหลง

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ผู้อยู่ด้วยความรัก

ขณะที่เราเหลือ...ความช้ำเกิดขึ้น
พอเรามีสติมารู้ทันแล้ว ความช้ำนั้นหยุดทันที
ใช้ปัญญาพิจารณาว่ามันไม่คือย่างไร
แล้วความช้ำนั้นก็หายไป ไม่มารบกวนเราต่อไป
ปราบมันบ่อยๆ มันก็เคยซินจนเป็นนิสัย
แล้วเราจะเกลียดใครไม่เป็น ใจใครไม่เป็น คิดทำร้ายใครไม่เป็น
เรามีแต่ความรัก มีแต่ความเมตตา
ความปรารถนาแต่ความสุขความเจริญแก่กันและกันอยู่ตลอดเวลา
อันนี้เป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา
.... ผู้โดยด้วยความรัก

ผู้นั้นอยู่กับพระพุทธเจ้า อยู่กับพระธรรม อยู่กับพระสังฆ
ผู้โดยด้วยความเกลียด ผู้นั้นอยู่ในโลก มันเต็มไปด้วยความทุกข์
เราจึงควรอยู่กับพระ อยู่ด้วยใจเมตตาปรารถนาดีต่อกันและกันอยู่เสมอ

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญา นันทภิกขุ)

ธรรมะสร้างสันติสุข

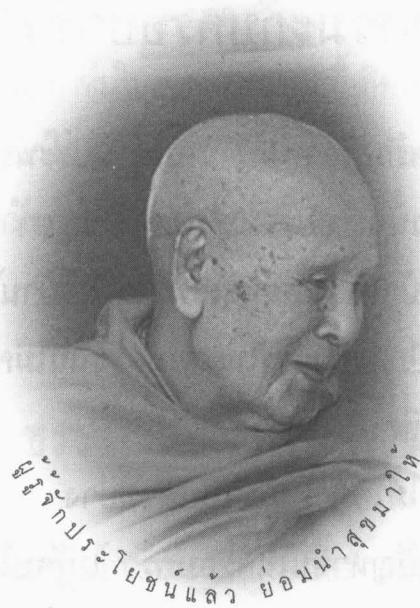
ผู้รู้จักประโยชน์แล้ว ย้อมนำสุขมาให้

ธรรมะที่พระพุทธองค์สอนไว้นี้ ความจริงก็เป็น “ยา” ชนิดหนึ่ง
ที่เป็นเครื่องรักษาจิตใจให้พ้นจากความเป็นทุกข์ ความเดือดร้อน
พระพุทธเจ้าเองก็เป็นนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในการรักษาโรคทางใจ
...อันเกิดขึ้นแก่บุคคลทั่วๆไป

ธรรมะที่พระองค์นำไปแสดงนั้น...เป็นยาขนาดแท้ๆ
สำหรับรักษาโรคทางวิญญาณ
เราต้องเรียนยาเอง เรียนสรรพคุณของตัวยา
แล้วเราจะนำไปใช้ในยามที่เรามีความทุกข์มีความเดือดร้อนใจ

พระพرحمังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาบันทึกชุ)

ญาติโยมพุทธบริษัทแห่งหลาย

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ ตั้งอกตั้งใจฟังคำย่อ เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

ธรรมะเป็นหลักคุ้มครองจิตใจ

วันอาทิตย์เป็นวัคคียุคงานทางกาย เราเก็บทำงานทางใจ ทำงานทางใจคือมาวัด มาพักผ่อนห้องกายและใจ นารับคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อทำชีวิตให้ดีขึ้น ชีวิตส่วนตัว ชีวิตครอบครัวและการงาน ตลอดจนถึงส่วนรวมคือประเทศชาติจะไม่เรียบร้อย ถ้าคนไม่มีธรรมะเป็นหลักคุ้มครองจิตใจ จะมีปัญหาเกิดขึ้นในชีวิต และไม่รู้จักแก้ปัญหา เพราะไม่เข้าใจธรรมะ ความยุ่งยากในสังคมก็เกิดมากขึ้น

ธรรมะกับครอบครัว

ในครอบครัว...ถ้าพ่อบ้านแม่บ้านประพฤติธรรม
 ครอบครัวนั้นเรียบร้อย ไม่ค่อยมีปัญหา
 แต่ถ้าแม่บ้านประพฤติธรรม แต่พ่อบ้านไม่ประพฤติธรรม
 มันก็เกิดปัญหา ถูกๆในครอบครัวนั้นไม่ค่อยจะเรียบร้อย
 . . . ไม่เชื่อฟังคุณพ่อคุณแม่
 เพราะว่าไม่ได้ทำตนให้เป็นตัวอย่าง
 ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว ไม่รู้จบไม่รู้สิ้น

เมื่อตอนเช้านี้ก็มีคนโทรศัพท์มาแต่เช้า โทรศัพท์พูดหันน้ำหนึ่งนาที พูดไป
 พลงร้องให้สะอึกสะอื้นไปพลง หลวงพ่อถ้าถามว่า เป็นทุกข์เรื่องอะไรจึงร้องให้
 อายากันนั้น? ก็เป็นทุกข์เรื่องในครอบครัว เรื่องในครอบครัวมันเป็นอย่างไร จึงได้
 มีความกลุ่มใจถึงกับร้องให้ เขานอกกว่า พ่อบ้านเป็นผู้ไม่ทำหน้าที่ของพ่อบ้านที่คือ
 เป็นคนเหลวไหลด้วยประการต่างๆ คินันพูดจากว่ากล่าวแนะนำให้แก่ไม่เชื่อไม่ฟัง
 ยังประพฤตินอยู่ เช่นนั้น ลูกคนหัวปีก็ออกจากบ้านไปแล้ว...ไปโดยไม่เรียบร้อย
 ลูกคนที่สองที่สามก็ไม่เชื่อฟังให้หันน้ำหนึ่งนาที ทำอะไรตามใจตัวตามใจอย่าง คินันเป็น
 แม่บ้านก็มีความหนักอกหนักใจไม่รู้จะทำอย่างไร ปัญหามันหนักอยู่ในใจของคินัน
 ปัญหานี้เกิดขึ้นก็ เพราะพ่อบ้านไม่ประพฤติธรรม ไม่รู้เรื่องชีวิตลูกต้อง ชอบตามใจ
 ตัวเอง ชอบเที่ยว ชอบเล่น ชอบสนุก ไม่ได้คำนึงว่าอะไรมันจะเกิดขึ้นในครอบครัว
 เขาเด่าให้ฟังแล้วก็พloyสลดใจไปด้วย

ถ้ามว่าจะทำอย่างไรดี? บอกว่ามันมีทางเดียวคือคุณไปก่อน ไม่จำเป็น
 ก็อย่าพูด...ปล่อยตามเรื่องตามราวด้วยไปก่อน ลูกเต้าก็ปล่อยเขาไป เพราะพูดเขาก็
 ไม่เชื่อแล้ว พูดที่เรsexก็ให้ทุกที่ เขานอกกว่าพ่อไม่เป็นตัวอย่างแก่ลูก แต่ลูกกลับ
 ไม่เชื่อแม่...เสียไปหมด ความจริงพูดเตือนควรรับฟัง แต่ลูกก็คือไปเอนกันลับพ่อ

มาใช้ มันติดมากในสายเลือด พ่อไม่คีก็ติดสายเลือดมา แม่ไม่คีก็ติดสายเลือดมา แต่นั่นพ่อคนเดียวสร้างปัญหาขึ้นในครอบครัว อันนี้เกิด เพราะอะไร? เกิด เพราะว่า ไม่เข้าใจลัทธธรรมะ ไม่เข้าใจลัทธธรรมะ ไม่ฟังคำสอน ไม่เอาไปคิดไปตรอง ไม่ปฏิบัติธรรมะจึงเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว

ธรรมะสร้างสันติสุข

ในวงงานกีฬาอนกัน การเมืองนี้เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัด กว่าจะลงรอย นี่ลำบาก ถ้าพูดภาษาชาวบ้านก็ว่าແບບกรະอักษรเลือดไปตามๆ กัน เพราะไม่ตกลงกัน คนนั้นจะเอาอักษรนั้น คนนั้นจะเอาอันนี้... ตามอารมณ์ ตามใจตัว ไม่คิดอะไรทั้งนั้น คิดแต่จะเอา คิดแต่จะเป็นในสิ่งที่ตนชอบ แล้วคนที่เขามันมีหลายคนก็เกิดแก่งแย่ง แข่งช้ำ... ไม่ได้เอาคีมาแข่งกัน ถ้าแข่งกันก็ไม่มีเรื่องอะไร เพราะแข่งกันคิดแต่ เรื่องคี พูดเรื่องคี ทำเรื่องคี มันก็ไม่ยุ่ง แต่คีกันแต่เรื่องไม่คี ไม่ถูกต้อง ก็เกิดเป็น ปัญหา กว่าจะลงตัวก็ใช้เวลา ต้องพูดกันอย่างเคร่งเครียด หน้าคำหน้าแดง ต้อง เดียงกันโต้แย้งกัน คือใช้กีฬามิได้ใช้ธรรมะ

ถ้าใช้ธรรมะมันก็ไม่ยุ่ง

ธรรมะเป็นเครื่องประสานหน้าใจ

เป็นเครื่องประสานประโยชน์

เป็นเครื่องสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในหมู่ในคณะ

แต่คนไม่ใช้ธรรมะ เพราะไม่เคยศึกษาธรรมะ ไม่เคยคิดถึงเรื่องธรรมะ คิด แต่จะมีจะได้ คิดแต่จะเอาท่าเดียว เรื่องจะเอาแล้วไม่คิดถึงอะไร ฉันจะเอาอย่างนี้นะ ฉันเป็นอย่างนี้ ถ้าไม่ได้อย่างนี้ฉันจะไม่ยอม ไปตั้งป้อมกันขึ้น หากพวกหัวพากันไว้ แม้ในพวากเดียวกันพร rak เดียวกันก็มีแตกออกไปหลายพร rak หลายพวาก ต่างคน

ต่างก็โงในเรื่องจะเป็น ไม่ได้โงในทางที่จะให้ ไม่ได้โงในทางที่จะเลี้ยงดู
ประโยชน์ความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ส่วนรวม ปัญหาเกิดขึ้น
แล้วก็จะไม่จบ

กิเลสเป็นเหตุแห่งการเกิดปัญหา

ทราบโดยที่สมาชิกในสังคมนั้นยังใช้กิเลส ใช้ความโลภ ใช้ความโกรธ
ความหลง ความริษยา พยายາบท หรือความเห็นแก่ตัว ปัญหามันก็จะไม่หยุด
แต่ถ้าเมื่อโคณเหล่านั้น มาถูกสึกศรัพตัวว่า ไม่ได้เรื่องอะไร เราคุณประเทศบ้านไก่ล
เรื่องเคียงข้างมีสภาพอย่างไร การไม่ออมซ้อม การไม่หันหน้าเข้าหากันทำให้เกิด
อะไรขึ้นในชาติในบ้านเมือง...ให้ผลอะไรบ้าง บทเรียนมันก็มีอยู่ ค้านตะวันออก
ก็มีบทเรียน ค้านตะวันตกก็มีบทเรียน เรียกว่าทั้งสองหูมีบทเรียนเข้ามากระทบ
อยู่ตลอดเวลา แต่ว่าไม่มีหูจะฟัง ไม่มีตาจะดู ไม่มีใจจะคิดในเรื่องที่มันถูกต้อง
 เพราะพื้นฐานสัมมาทิฐิไม่มี มีพื้นฐานที่เป็นมิจฉาทิฐิ มีความเห็นผิดอยู่ในจิตใจ
 คิดอะไรก็คิดค้ายมิจฉาทิฐิ ผู้ค้ายมิจฉาทิฐิ ทำค้ายมิจฉาทิฐิ คบหาสมาคม
 กันค้ายมิจฉาทิฐิ...คิดอะไรทำอะไรก็ผิดพลาดไปหมดไม่ถูกต้อง เป็นการสร้าง
 ปัญหาคือความทุกข์ความเดือดร้อน แต่ไม่รู้ว่าเรากำลังสร้างอะไร เรากำลังจะทำ
 อะไร...ไม่รู้ เพราะกำลังขาดปัญญา

ผลเสียแห่งการทะเลาะวิวาท

พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ในเรื่องเกี่ยวกับการทะเลาะเบาะแวงกันของพระ
 เรื่องในเมืองโกลัมพีเรื่องเล็กๆน้อยๆ พระเหล่านั้นยังเป็นพระอรหันต์ ยังไม่เป็น

พระโสดาบัน ยังไม่ถึงgrade ของธรรม เป็นผู้บวชเข้ามาใหม่ แล้วก็ถืออะไรสักটอย่าง เกินไป ไม่น่า...เรื่องนิดเดียว ก็อเรื่องของน้ำเท่านั้นเอง น้ำในภาชนะในห้องน้ำ ระบายน้ำอยู่ว่า ถ้าเราใช้ภาชนะตักน้ำมาใช้ล้างอุจจาระ เพราะคนอินเดียใช้น้ำล้าง ที่น้ำภาชนะมีอยู่ตักน้ำมาล้าง ตามระบายน้ำเมื่อใช้แล้วต้องค้ำภาชนะไว้ไม่หายไป เพราะหมายไว้น้ำมันขังแล้วจะเกิดเชื้อโรค พระพุทธเจ้าบัญญัติให้ค้ำไว้ เอาไว้ แต่พระองค์หนึ่งท่าน例外ไป เวลาไปใช้น้ำแล้วท่านหมายไว้...ไม่ค้ำ พระองค์หนึ่งมาเห็นเข้า พากพระวินัยธรรมเห็นเข้า พระธรรมธรคือฝ่ายธรรมะ ทำผิดฝ่ายวินัยธรรมเห็นเข้าไปเที่ยวโพนทะเล ไปโพนทราย พระอาจารย์ธรรมธรนี้เมื่อรู้พระวินัย ไม่ปฏิบัติตามพระวินัย แล้วก็เที่ยวโพนทะเล พระฝ่ายธรรมธรก์ว่าเรื่องเล็กน้อย ไม่ควรจะเอาไปพูดๆให้มันเป็นข้อความใหญ่โตขึ้น ก็เลยขัดคอกดึงกัน ทะเลาะกัน ไม่ลงรอยกันก็แบ่งกันอยู่คนละ派รุคณละพุก

พระพุทธเจ้าท่านก็เรียก มาเตือนมาสอน แต่ว่าพระเหล่านั้นก็ไม่รับฟัง...ยังคืออยู่ พระองค์ก็เห็นว่าพูดไม่ได้กับพระพุกนี้ ก็เลยเต็จเข้าไปเลย ไปอยู่กับลิงกับช้างคึกคัก...ไม่มีปัญหา เลยไปอยู่ที่ป่า ในป่ามีลิงอยู่ตัวหนึ่ง มีช้างอยู่เชือกหนึ่ง ช้างก็มาปฏิบัติพระพุทธเจ้า...เขาผลไม้มาถวาย ลิงก็มา ลิงก็มาปฏิบัติพระพุทธเจ้า...เขาวางเงี้ง เอาน้ำฝนมาถวาย ค่อยเฝ้าปูนตืออยู่ตลอดเวลา ชาวบ้านชารเมืองไม่พบพระพุทธเจ้า...ไม่ได้ใส่บาตรพระ ก็เลยลงสัญญาณกันว่า ทำไม่พระพุทธเจ้าไม่อยู่ในเมืองโกลัมพี ทำไม่ไปอยู่ในป่า...อยู่กับช้างกับลิง เช่นกอกว่าพระแทกแยกกัน พระองค์พูดแล้วไม่เชื่อไม่ฟัง...ก็เลยลงทันที ลงทันทีเรียกว่าพระมหาทันท์คือไม่พูดค้ายแล้ว ปล่อยตามเรื่องไปเสีย ชาวบ้านก็ชุ่นเครื่อง โกรธพระเหล่านั้นที่ทำให้พระพุทธเจ้าไม่อยู่ในเมือง เลยชวนกันบอยคอร์ด...แอนตี้ ไม่ใส่บาตร...ทุกบ้านไม่ใส่บาตร พระไปปินทบานาทชาวบ้านก็ไม่ใส พร้อมใจกันทั้งเมืองพระเหล่านั้นบินทาทไม่ได้ ไม่มีอาหารจันส่องสามวันก็อ่อนแรงลงไป เกิดความสำนึกรู้สึกตัวว่า โอ! ไม่ไหวแล้ว ผลของการทะเลาะเบาะแว้งกัน ได้รับทุกๆรับโทษ

อย่างนี้ ก็เลยหันหน้าเข้าหากัน ประนีประนอมกัน ปลงอาบติดกัน แล้วไปกราบทูล
เชิญพระพุทธเจ้าให้กลับเข้ามาอยู่ในเมือง พระองค์ก็กลับเข้าเมืองต่อไป
มีคำตรัสในตอนหนึ่งว่า...

ในหมู่คนที่กำลังทะเลกัน

ถ้ามีคราสักคนหนึ่ง เกิดความคิดขึ้นว่า

เราจะฉบับหายกันแล้ว เพราะการทะเลกันนี้

ความสงบจะเกิดจากสมองของบุคคลนั้น

...ของบุคคลที่คิดว่า เราจะฉบับหาย เพราะการทะเลเบาะแวง

แล้วความสงบก็จะเกิดขึ้น

ผลเสียแห่งการมีทิฐามานะ

แท้ในหมู่คนที่กำลังทะเลกันอยู่นั้น...ไม่มีใครคิดໄได้ ทำไมจึงคิดไม่ได้?

เพราะทิฐามานะมันแรง ทิฐามานะคือความยึดถือในความคิดความเห็นของตัวแรง
มีความถือตัวจัด ไม่ได้...เราไม่ยอม หัวใจคืนขาดเราจะไม่ยอมเด็ดขาด อะไร
จะเกิดก็ช่างมัน จะไม่ยอมเป็นอันขาด ช่างมัน...ให้มันเกิด เราไม่ยอมเป็นอันขาด
นี่แหละคือทิฐามานะ ทิฐามานะแบบนี้ถ้าเกิดขึ้นในใคร ทำให้คนนั้นกระด้างกระเดื่อง
ไม่ยอมใคร ไม่ก้มหัวให้ใคร ผิดก็ไม่ยอมรับผิด คันธุรังไปคุณเดียว

ปัญหาอะไรที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น เราภัยมองเห็นว่าปัญหาเดือดร้อน
ก็จะเกิดขึ้น เพราะการไม่ยินยอมพร้อมใจกัน ชาวบ้านต้องเข้าช่วยได้ด้วยการ
ไม่ใส่บาตร พระก็ไม่มีอาหารจะจัน พระสมัยนั้นไม่มีโรงพยาบาล ไม่ได้เก็บมาไว้ให้จัน
แทนเข้า ไม่มีอะไรจะจัน...อุดที่นี่ ชาวบ้านไม่ใส่ก็อุดเลย วันแรกไม่เป็นไรพอหน้าค่ำ
วันที่สองที่สามมันไม่ไหวแล้ว เป็นอย่างนี้เลยรู้สึกตัวว่า เป็นความผิดของพากเรา

เดยหันหน้าเข้าหารือกัน เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้าเพื่อไปขอขอมาโทษ เรียกว่าไปทำวัตรเพื่อให้พระองค์ยกโทษให้ พระองค์ก็เมตตาดีถือโทษอะไร เห็นพระเหล่านั้น สำนึกรู้สึกตัว ท่านก็เลยยกโทษให้แล้วก็กลับมาอยู่ร่วมกัน ชาวบ้านก็ได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า ได้ฟังธรรม ก็เลยใส่บาตรให้พระเหล่านั้นจันต่อไป อันนี้เป็นเรื่องมือ喻ในคัมภีร์ของพุทธศาสนา เป็นเรื่องความแทรกเร้าในหมู่พระสงฆ์ เป็นเหตุให้เกิดความทุกข์

ธรรมะท่านนั้นที่ทำคนให้สมบูรณ์

ความแทรกร้ายเกิดขึ้น เพราะไม่ยอมกัน ไม่ยอมฟังเสียงไคร ใจรุคก์ไม่ยอมอย่างนี้ลำบาก ถ้าไม่ยอมกันแล้วก็ลำบาก เมืองไทยเรานี้ยังมีส่วนคืออยู่บ้างเหมือนกัน เช่นตัวอย่าง เกิดเรื่องเกี่ยวกับการบ้านการเมือง ช่างกันตายไปหลายคนแล้ว แต่ผลที่สุดในหลวงก็เสด็จออกมารัฐบาลไทยทัศน์ทางวิทยุให้คนทั่วประเทศได้ยิน คนที่กำลังก่อความวุ่นวายอยู่ที่ถนนราชดำเนินนั้นได้ยินเหมือนกัน ด้วยความเคารพรักในในหลวงเลยก็เลิก...ไม่ประชุมกันต่อไป หัวหน้าเข้าเฝ้าพระเจ้าอยู่หัว เมื่อกันเด็กคลานเข้าไปหาคุณพ่อคุณแม่ นั่งลงบนเรียบร้อย ในหลวงพระองค์ก็ตรัสเดือนคำยถอยคำสั่นๆ ง่ายๆ ให้เกิดความสำนึกรู้สึกตัว ผลที่สุดก็เลิกรา กันไป ก็เป็นมุขนักหนาของเมืองไทย ที่มีพระประมุขที่คนรักคนเคารพ ตรัสถวายรักษ์มีคนเชื่อคนฟังบัญหาที่เกิดขึ้นไม่ยืดยาวยังลงจ่าฯ หลายครั้งหลายหนจนลงค้วย ความสงบเรียบร้อย เพราในหลวงออกมายังพระเจ้าอยู่หัวเป็นที่รักของประชาชน คนบางคนที่ยืนอยู่ที่อนุสาวรีย์พูดว่า ถ้าเป็นเรื่องของในหลวงแล้วเรายอมได้ทุกอย่าง แม้ชีวิตก็เสียสละให้ในหลวงได้ เป็นคำพูดที่ฟังแล้วหันหน้าไป ในความรู้สึกนึงก็คงจะเข้าใจมีความรักมีความเคารพต่อพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นประมุขของชาติ

ในหลวงของเราที่ได้เป็นที่รักที่เคารพ...เพื่ออะไร? เพราะพระองค์เป็นพระธรรมราชา พระราชาผู้ประพฤติธรรม ทรงนำธรรมะของพระพุทธเจ้ามาใช้เป็นหลัก เป็นนโยบาย เป็นประทีปนำทางชีวิต พระองค์อยู่ค่ายธรรมะนำธรรมะมาเป็นแสงสว่างของชีวิต ทรงปฏิบัติพระองค์เป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่ประชาชน ทรงเลี้ยงสละทุกอย่าง เพื่อให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข มีความทุกข์ที่ไหนมีความเดือดร้อนที่ไหนก็เสด็จไปหาทางแก้ไข เมื่อพระองค์เสด็จไป ประชาชนก็มาเฝ้าชมพระบารมี เข้ากับสายใจ ลืมทุกชื่ลืมโศก ลืมเรื่องร้าย เกิดความสุข ความสุข แล้วในหลวงพระองค์ก็สังขึ้นแก่ นับว่าเป็นบุญของประเทศชาติเรา ที่เรามีองค์พระมหาจักรiy์ไว้สำหรับเป็นศีรษะของประเทศ ประเทศเหมือนร่างกาย ศีรษะเป็นส่วนสำคัญของร่างกาย คนหัวขาดแล้วทำอะไรไม่ได้ เพราะขาดสมอง ขาดตา ขาดหู ขาดทุกสิ่งทุกอย่าง...อยู่ที่ส่วนนี้ เมื่อส่วนนี้ไม่มีแล้วจะมีความหมายอะไร ชีวิตไม่มีความหมาย ฉันใด พระราชนายกเป็นเหมือนศีรษะของประเทศ เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของประชาชน ประชาชนให้ความเคารพนับถือบุชา เพราะองค์พระมหาจักรiy์ทรงนั้นทรงประพฤติธรรม ทรงนำหลักธรรมะมาใช้ในชีวิตในการงานตลอดเวลา พระองค์ทรงนั่งสมาธิทุกคืน ทรงฟังธรรมะที่พระราชนิอ่านถวาย และก่อนที่เข้าที่บรรหมกทรงนั่งทำสมาธิอย่างน้อยก็ร้องซ้ำไม่ถ้วน แล้วจึงประทับบรรหม ก็นั่งลงบนพระทัย นั่งคิดวางแผนว่าวันนี้จะทำอะไร ที่จะเป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่ประชาชน ทรงวางแผนแล้วก็ออกปฏิบัติสั่งงาน สั่งการ ให้ทำกันในโครงการต่างๆ โครงการต่างๆ ของในหลวงมีมากมาย จนกล้ายเป็นที่เคารพบุชาของมหาชน เพราะพระองค์ประพฤติธรรม

ธรรมะเท่านั้นที่จะทำคนให้สมบูรณ์ ทำคนให้รู้หน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ เรียนร้อย ทำคนให้เป็นปูชนียบุคคลของคนผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา แต่ว่าโลกนี้ มันขาดธรรมะพอสมควร คนไม่ค่อยได้อาหารณะไปใช้ จึงได้เกิดปัญหาขึ้นในตัว ในครอบครัว ในส่วนรวมคือประเทศไทย...เป็นปัญหา

ที่นี่เราจะทำอย่างไร? ก็พยายามที่จะพูดจาทำความเข้าใจโน้มน้อมจิตใจของคนให้เห็นประโยชน์ของธรรมะ ให้คนนำธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวัน ญาติโยมที่มัววัคซูลประทานอยู่เป็นประจำ บางคนก็มาตั้งแต่เมื่อสร้างวัด มาจนกระทั่งบัดนี้ ยังมาทุกอาทิตย์ไม่ขาด ขาดไปบ้าง เพราะไปธุระ แต่ปกติก็มาอยู่ น่าจะมีได้ไว้แจกคนที่ขยันมาฟังธรรมที่วัด เอาไว้ให้ครอบห้าลิบปีก่อน แล้วค่อยทำโล้แจกกันลักษกี แจกคนที่มาวัดเป็นประจำ เห็นหน้าก็จำได้ มาอยู่เป็นประจำ แจกวัวเป็นอนุสรณ์ เป็นเครื่องเตือนใจ เดียวมีนัยไม่ถึง วัดนี้เปิดเมื่อปีห้าร้อยสาม ปีนี้สามลิบแปดไก่สามลิบสามปี...ยังไม่ครบ แต่ว่าไม่เก็บครบห้าลิบ โภมหายใจไว้เดชะ อย่ารีบไปไหนเลี้ยงก่อน ครบห้าลิบปีได้ทดลองกาญจนากิ่ง เหมือนในหลวงลองห้าลิบปี ไม่เป็นหน้า เดือนมิถุนายนศกหน้าทรงเสวยราชครุฑ์ห้าลิบปีก็จะมีการทดลอง ประชาชนก็กล้มอกกล้มใจในการที่พระองค์มีพระราชมายุ แต่ตอนนี้ในหลวงท่านก็มีความทุกข์ เมื่อกัน ทุกข์เพราพระราชนี้ป่วย ในหลวงท่านไปเยี่ยมทุกคืน...ไปตีสาม คนอื่นเขานอนกันหมดแล้ว แล้วรถไม่มีวิ่งบนถนนแล้ว ไม่เกิดขวางทางจราจร เสือ็จไปเยี่ยมพระมารดา ไปอยู่ประมวลลักษั่วโมงแล้วก็เสือ็จกลับไปวัง ไปเข้าสุทีบรรหมท่านแสดงความห่วงใยต่อพระมารดา ทรงรักทรงเคารพคุณแม่ พุทธาชาตง่ายๆว่า ทรงเคารพคุณแม่ รักคุณแม่ ไปให้กำลังใจ แต่ว่าพระราชชนนี ท่านก็ ๙๕ แล้ว ท่านเกิดปี ๑๙๐๐ ค.ศ.๑๙๐๐ เดียวปี ๑๙๙๕ พระราชมายุก็ ๙๕ คิดง่าย ปีเกิด ๑๙๐๐ เดียวปี ๑๙๙๕ พระราชมายุ ๙๕

ชีวิตที่คำรงอยู่ด้วยธรรมะ

ชีวิตของประชาชนนั้นเป็นชีวิตที่อยู่เพื่อให้...ไปให้เรื่อย ล้าสบายนอกไปที่ไหนๆที่ในหลวงไม่ได้ไป...ประชาชนนี้ไป เช่น ตามເກະຕາມແກ່ເມືອງຮົມທະເລ

ในหลวงเข้าไม่ถึง เพราะไม่มีถนน พระราชชนนีท่านเด็กไปค่วยเรื่อ robe แล้วลงเรือเล็กเข้าไปเยี่ยมชาวบ้าน แจกยา แจกเสื้อผ้า แจกหนังสือ แก่เด็ก เป็นภาพที่น่าชื่นชม เขาเอามาออกให้ทัศน์แล้วเป็นภาพที่น่าดูที่สุดในรอบปี ภาพที่ท่านไปแจกสิ่งของ แจกคนแก่ แจกเด็กนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ แจกทุกสิ่งทุกอย่าง ทำเป็นประจำ ชีวิตพระองค์ท่านอยู่ด้วยธรรมะ อยู่ด้วยการให้ ไม่ทรงเห็นแก่ประโยชน์ความสุขส่วนพระองค์ ทรัพย์สมบัติที่พระองค์ได้รับมาจากการ มกราคม ของพระพันวัสสาอัยการเจ้ามีมากmany แต่ว่าทรงใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่เอามากกับเก็บไว้เฉยๆ ไม่เอาไปใช้ในเรื่องอะไรที่ไร้สาระ แต่ทำทรัพย์นั้นให้เป็นประโยชน์ เป็นความสุขแก่หมู่ชาว ทรงปฏิบัติสมำเสมอตลอดมา กับประชาชนช่วยเหลือทุกแห่งทุกหมู่ในสิ่งที่จะช่วยได้ นับว่าเป็นผู้เกิดมาเพื่อให้ไม่เกิดมาเพื่อจะเอาอะไรผลแห่งการทำให้พระองค์มีประชาชนmany ยืน ๙๔

แต่ว่า่นั้นแหล่งร่างกายคนเรา อายุยืนนานๆมันก็มีโรค เพราภูมิค้านทาน ลดน้อยลงไป โรคภัยไข้เจ็บก็เกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง แต่ว่านายแพทย์หั้งห레이ก์รักษาเต็มที่ มีความรู้มีความสามารถเท่าไก่ทุ่มลงไป อยากให้พระองค์ อยู่ต่อไป อยู่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่หมู่ชาว อยู่เพื่อให้คนสหาย จึงช่วยกันรักษา พระอาการก็ค่อยดีขึ้นบ้าง แต่ก็ประชาชนmany มากแล้ว ไม่น่าเป็นที่ไว้วางใจ ก็สักมันต์ ภานานีกอยู่ให้พระองค์ท่านหาย วันเข้าพรรษา ก็ทำการสักมันต์อธิษฐานใจอ้างเขา บุญญาบารมีหงห레이 ก็ได้กระทำ รวมหงหลุนพระพุทธ พระธรรม พระสังฆ ให้ช่วยคุ้มครองรักษา ให้พระองค์หายจากโรคพยาธิ จะได้มีชีวิตช่วยเหลือ ผู้ที่ต้องการช่วยเหลือต่อไป นั้นเป็นความคิดการกระทำการทำค่วยความลำนึกเท่านั้นเอง แต่ว่าจะเป็นไปได้อย่างไรนั้นสุดแล้วแต่ลักษณะร่างกาย เพราสังขารร่างกายนั้น ไม่เที่ยง มีความเปลี่ยนและก็มีความตามสภาพไม่อยู่ในอำนาจของใคร เราจะไปวิงวอนให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้มันก็ไม่ได้ แต่ว่าก็ทำไปตามหน้าที่ทำไปค่วยความ ลำนึกว่าเป็นที่ควรจะทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่พระองค์ท่านแล้วก็ทำกันอย่างนั้น

บุคคลที่มีคุณธรรมประจำจิตใจมีชีวิตอยู่วันเดียวคือว่าคนที่ไม่มีธรรมะเป็นอยู่ร้อยปี ก็อยู่ร้อยปีของคนไม่มีธรรมะก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร ไม่ได้ทำอะไรให้เป็นประโยชน์คุณเป็นค่าแก่โลกที่คนมาอยู่อาศัย แก่สังคมที่คนอยู่อาศัย ชีวิตจึงไม่มีความหมาย แต่ว่าคนมีธรรมะแม้อยู่วันเดียวก็มีประโยชน์ เป็นเรื่องสำคัญเพาะจะนั่นศาสตร์ของเรางานจงสอนให้คนเข้าหารามะ ไกด์พาราธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อทำชีวิตให้คีชั่น หลักธรรมที่นำมาใช้ในชีวิตประจำนั้นมีมากน้อย พราพุทธเจ้าทรงแจกไว้เป็นเรื่องเป็นราว เป็นระบบอย่างคีสำหรับเรามาหยิบใช้ได้เป็นประโยชน์แก่ชีวิต เวลาใดควรใช้ธรรมะอะไร ก็แบ่งไว้เหมือนยาในตู้มีหลายประเภท ยากิน ยาทางภายนอก ยาคอมมีหลายอย่าง ที่นี่เราต้องรู้เรื่องยาตู้สูตรพุทธของยาตู้ว่าจะใช้ยาอย่างไร แล้วก็ใช้ให้ถูกต้องยานั้นก็มีประสิทธิภาพทำให้โรคในกายของเรายายไป เรา ก็มีความสุขความสบาย

ประโยชน์ของธรรมะ

ธรรมะก็เหมือนกันมีวิถียາทิโยอย่างหลายแบบ เพื่อให้ใช้เหมาะสมแก่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ถ้ามีอย่างเดียวมันก็ช่วยไม่ได้ ไม่ใช่ครอบจักรวาล...ศัมหม้อเดียวแก่โรคทุกอย่าง หรือยาที่ขายในตลาด แก้หมดทุกอย่าง คนไปป่วย...โว้! ญี่ไม่สบายในท้อง...ชื้อ คนนั้นไม่สบายป่วยเอาจริง...ชื้อ ป่วยหลัง...ชื้อ ขาดเดียนนั้นเอง ยาอย่างเดียว ขายกันเพลินไปเลย รำรวยเข้าไปทำยาอย่างนั้น แต่ไม่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง มันเป็นเรื่องโฆษณาขายของ

แต่ธรรมะนั้นไม่อย่างนั้น ถ้าเราหยิบมาใช้ให้ถูกต้องก็จะเกิดประโยชน์แก่ชีวิต เวลาใดเรามีปัญหา เช่นเรามีความทุกข์ มีความเครียดร้อนใจ อย่าไปคิดให้รุ่นราษฎร อย่าไปคิดว่าสิ่งนี้เกิดมาจากภายนอก เกิดจากอะไรๆ กลบบันดาลให้เกิดขึ้น

อย่าไปคิดอย่างนั้น เพราะถ้าคิดอย่างนั้นมันตัน...ไม่มีทางจะแก้ไข เพราะเราไปแก้ ขันชาจภานอกไม่ได้ ไปทำอะไรไม่ได้...อย่าคิดอย่างนั้น แต่คิดว่าสิ่งทั้งหลายที่ เกิดขึ้นในชีวิตของเรานั้น เป็นเรื่องที่มันเกิดจากกรรมทำของเราร่อง ตัวเรา นั้นแหล่ ที่เป็นตัวการสำคัญทำให้เกิดอะไรขึ้นมาในชีวิตของเรา ความสุข ความทุกข์ ความเสื่อม ความเจริญ ความดีความชั่ว อะไรต่างๆที่เกิดขึ้นใน วิถีชีวิตของเรานั้นมันเป็นเรื่องของเราร่อง ไม่มีใครทำให้...เราทำเอาเอง

ธรรมะกับการแก้ปัญหา

เมื่อสมัยเด็กคุณโนราห์...ปักธีไตรเมืองโนราห์ชุม มันร้องเพลงรู้สึกประทับใจ จำได้มาจนบัดนี้ ร้องเพลงว่าไทยพ่อไทยแม่ก็ไม่ได้ พ่อแม่ทำให้เราเมื่อใด มันร้อง อย่างนั้น ถ้าร้องเป็นทำนองโนราห์ภาษาปักธีตีกร้องว่า ไทยพ่อไทยแม่ก็ไม่ได้ พ่อแม่ทำให้เราเมื่อใด คราวนี้ลูกคุกคู่ร้องรับว่า ไทยพ่อไทยแม่ก็ไม่ได้ พ่อแม่ทำให้ เราเมื่อใด ตกแต่งๆ ตีไม่ผิด...จำได้ อาคมมาฟังแล้วจำได้จนบัดนี้ จำมาแล้วก็ มาเรียนธรรมะของพระพุทธเจ้า เรียนธรรมะแล้วก็รู้ว่าโนราห์มันว่าตรง มันว่า มันเกิดจากตัวเราเอง ไม่ใช่เกิดจากใครๆ ไทยพ่อไทยแม่ก็ไม่ได้ ไทยพ่อไทยคินก็ ไม่ได้...ต้องโทษตัวเอง อันนี้หลักสำคัญต้องโทษตัวเอง ต้องมองที่ตัวเอง คันหา ที่ตัวเอง ให้รู้ว่าเราผิดอะไร เราคิดอะไร เราพูดอะไร เราทำอะไร เราควบกับใคร เราไปที่ไหนคิดอะไรออยู่ คิดอย่างรอบคอบ...มั่นก์เจอตัวปัญหาพบเหตุของปัญหา เหตุมันก็อยู่ที่การคิด การพูด การกระทำ การควบหาสมาคม การไปมาของเรา การแก้ก์ต้องแก้ที่ตัวเราคือแก้ที่เหตุ พระพุทธเจ้าพูดชัดเจนว่า สิ่งทั้งหลาย เกิดจากเหตุ จะคัมเพระเหตุคัม เมื่อเหตุไม่มีผลก็ไม่มี ต้องให้เหตุคัมผลให้ได้ เสียก่อน

คับปัญหาคำว่าปัญญา

อันนี้ทำอย่างไรจึงจะคับเหตุ ก็ต้องอาศัยปัญญาเป็นเครื่องพิจารณา ถ้าเราไม่มีปัญหาคิดค้นเพียงพอ ต้องไปปรึกษาผู้รู้ ผู้รู้คือผู้รู้ธรรมะ อย่าไปปรึกษาหมอดู อย่าไปปรึกษาล้านกหมอดเจ้าเข้าฝี หรืออย่าไปเลี่ยงหายลั่นกระบอก ตามโนบสัตต์ต่างๆที่เขามีให้คนไปนั่งลั่นเล่น มีไว้สำหรับคนปัญญาอ่อนไปลั่นเล่นกัน ทำอย่างนั้นมันช่วยอะไรไม่ได้ ไม่สามารถจะค้นเหตุได้ แต่เราจะต้องนั่งสงบใจ เล้าถ่านตัวเอง หรือเราไปหาผู้รู้ในทางธรรมะ ที่ท่านจะอธิบายให้เราเข้าใจ เราก็เข้าคำอธิบายนั้นมาคิดคำว่าตัวของเรางงอิกทีหนึ่ง แล้วเราก็แก้ไข สิ่งนั้นคำว่าตัวของเรางง คนอื่นเป็นแต่เพียงผู้ชี้ทางให้ แต่การกระทำนั้นเรา ต้องทำเอง เข้าอกญาให้เรากิน...เราต้องกินเอง ถ้าเราไม่กินยาโรมันจะหายได้ อย่างไร นั่นไง

ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเราก็เหมือนกัน เราต้องค้นให้มันพบ พบรแล้วก็แก้ แต่โดยมากแก้ไม่ค่อยได้ เพราะอะไร? เพราะใจอ่อน ไม่กล้าที่จะเลิก สิ่งนั้นละสิ่งนั้น ปลดอยสิ่งนั้นออกไป...ไม่กล้า ยกตัวอย่างง่ายๆ เราเป็นคนติดยาเสพติด ชอบคึ่มเหล้าชอบสูบบุหรี่...มันติด มีพระหรือมีคนหัวหงส์มาพูดๆ ให้เราฟัง เราก็เห็นคำว่า พูดตรงๆว่า ผມเห็นคำว่ามันเป็นทุกข์ มันเป็นโทษ แต่ผມเลิกมันไม่ได้ มันเป็นเดียวอย่างนั้น เลิกไม่ได้เพราะอะไร? เพราะใจอ่อน พอยากขึ้นมากกว่า ไปหามาจุกสูบ ต้องหามาคึ่ม แล้วก็คึ่มมากจนเมามาย ตกเป็นทาสของสิ่งนั้น เลิกไม่ได้ เพราะไม่มีความเข้มแข็งทางจิตใจ แล้วก็ไม่มีไฟเลี้ยงที่คอยสักกิจ คอย เตือนอยู่บอก พี่เลี้ยงไม่มีมันก็ไปกันใหญ่ เราจึงต้องหาพี่เลี้ยงไว้บ้าง นาอยู่ ใกล้คนที่เข้มแข็ง คนที่มีความหนักแน่น ผู้ชนะไม่ใช่ผู้แพ้ แล้วก็พยายามเอาชนะ ให้เป็นทุนไว้ก่อนสักสิ่หัววัน เราก็จะเลิกได้จากสิ่งนั้น เพราะเราไม่ความเข้มแข็ง เพียงพอ คนที่มีความเข้มแข็งเข้าเลิกกันได้ຍະ ไม่ใช่น้อยเหมือนกันเลิกได้

แทคคนอ่อนแอลัวก็เลิกไม่ได้ เพราะใจไม่เข้มแข็ง แล้วไม่อยากไปนั่งใกล้คนเข้มแข็ง ไม่อยากให้เขาชูให้เลิก ยังอาลัย ยังพอใจมันอยู่ ทัวนี้แหละสำคัญ ทัวอาลัย พอใจ ติดใจอยู่ในสิ่งนั้น ไม่ยอมเลิกยอมละ ไม่ยอมพิจารณาให้เห็นว่า มันเป็นทุกข์เป็นโหโนยาโดยประการเดียว ไม่มีประโยชน์อะไร ที่เลิกไม่ได้ก็มักจะพูดว่า มันยังเป็นประโยชน์อยู่นะครับ ยังมองเห็นว่ามันยังคืออยู่ แล้วจะเลิกได้อ่างไร คนที่จะเลิกอะไรนั้นต้องเห็นว่าไม่คือรอยเบอร์เซ็นต์ เห็นว่าสิ่งนั้นไม่คือรอยเบอร์เซ็นต์ เห็นชัดเจนจะเลิกได้ ต้องเลิกได้ด้วยปัญญา ถ้าไม่มีปัญญา ก็เลิกไม่ได้ นี่มัน เป็นอย่างนั้น จึงต้องใจเด็ด ไม่ยอมฟ่ายแพ้ ตามแบบที่ท่านพุทธทาสพูดว่า อตัมมยตา อตัมมยตา หมายความว่า เราจะไม่ทำเช่นนี้อีกต่อไป เป็นผู้ชนะ เด็ขาด ไม่ทำสิ่งนั้นต่อไป ท่านพุทธภาษาง่ายว่า ถ้าไม่เอกับมึงอีกแล้ว ไม่ว่า จะไรที่มันไม่ถูกต้อง ไม่คีไม่งาม คนนั้นจะต้องท่องคาถาว่า ถ้าไม่เอกับมึงแล้ว ไม่ยุ่งกับมันต่อไปอีกแล้ว คงท่องไว้เตือนใจ ก็จะเกิดอตัมมยตา คือเบื่อหน่าย ในสิ่งนั้น แล้วก็เลิกได้เด็ขาดไม่แพ้มันอีกต่อไป

ชนะตนนั่นแหละประเสริฐ

คนในสมัยก่อนฟ่ายแพ้หลายครั้ง เพราะคิดถึงสิ่งที่เป็นวัตถุ เช่นคนหนึ่ง ออกไปบวช แต่ว่าทิ้งจอบไว้ที่บ้าน จอบก็เก่าแล้ว ไปบวชไม่กี่วันก็คิดถึงจอบเล่นนั้น สึกมาอาจอบชุกไว่นาต่อไป ชุกไปๆ เปื่อย... เอาจอบซ่อนไว้ ไปบวชอีกหลายครั้ง หลายหน ไม่จบไม่สิ้นลักษณะ ที่นี่พอดีพัฒนาศรีษะ หลับตาเหวี่ยงไป ไม่รู้มันไปตกที่ไหนจำไม่ได้ แล้ว ก็ไปบวชไม่กลับมาอีกต่อไป พระผู้มีพระภาคได้ทรงทราบก็ตรัสว่า ชนะตนนั่นแหละ ประเสริฐ ชนะอะไรๆ ไม่ประเสริฐ ชนะการต่อสู้ไม่ประเสริฐ นักมวยชนะได้ถวาย

ໄດ້ເຫັນຂັດເປັນແຜນປົໂດກ ແຕ່ວ່າເມື່ອຄືນກີ່ພັບປະຍານນີ້ແລ້ວ ມັນໄມ່ແນ່ມັນພັດໄດ້
ເພຣະກຳລັງມັນອ່ອນລົງໄປມັນກີ່ພັບ...ສູ້ເຂາໄມ້ໄດ້

ອຢ່າຄົກຄົງສິ່ງທີ່ລ່ວງແລ້ວຄ້ວຍຄວາມອາລັຍ

ຄົນໜຶ່ງໄດ້ເປັນນາຍກັບສູນນາງ ເພື່ອນຄວ່າເສີຍກີ່ຕົ້ນອອກໄປ ອຢ່າໄປເປັນທຸກໆກັບ
ຕຳແໜ່ງນັ້ນ ເພຣະເກີມາໄມ້ໄດ້ເປັນນາຍກົດລອດກາລ ເປັນໄມ້ໄດ້ນາຍກົດລອດກາລ
ມັນກີ່ເພົ້າຈາກເທົ່ານັ້ນອອງ ໃນຮັບອົນປະຊົມໄປໄຕຍນັ້ນມັນຕົ້ນພັດກັນເປັນ ຄົງວະ
ທີ່ເຮົາອອກກີ່ອອກມາຍ່າງຍື້ນແຍ້ນແຈ່ນໄສ ໄນມານັ້ນເປັນທຸກໆໆ ໄນມານັ້ນກຸ່ມໃຈອາລັຍ
ອາວັນໃນເກົ້າອື້ຕ້ວນັ້ນ ໄນຕົ້ນເປັນທຸກໆໆ ອາລັຍອາວັນເສີຍຄາຍ ມັນກີ່ເປັນທຸກໆໆ

ພຣະພຸທະເຈົ້າຈຶ່ງສອນວ່າ...

ອຢ່າຄົກຄົງສິ່ງທີ່ລ່ວງແລ້ວຄ້ວຍຄວາມອາລັຍ

ອຢ່າໄປຄົກຄົງສິ່ງທີ່ລ່ວງໄປແລ້ວຄ້ວຍຄວາມອາລັຍ

ຄໍາວ່າ ອາລັຍ ມາຍຄວາມວ່າ ເສີຍຄາຍ ແນ!... ເສີຍຄາຍເຮືອນັ້ນເສີຍຄາຍ
ເຮືອນີ້ ເຮົາກວ່າອາລັຍເປັນທຸກໆໆ ດັ່ງກີ່ຕົ້ນຍ່າງນັ້ນແລ້ວກີ່ເປັນທຸກໆໆ ທ່ານໄມ້ໄທ໌ກີ່ຕົ້ນຍ່າງນັ້ນ
ໄທ໌ກີ່ວ່າ ມັນເປັນເຮືອນຫຼາມ ໄນມີອະໄຣອະໄຣຈະອູ້ກັບເຮົາກາວ ເມື່ອໄດ້ແລ້ວມັນກີ່ຕົ້ນ
ໄມ້ໄດ້ ພົບແລ້ວກີ່ຕົ້ນຈາກກັນເປັນເຮືອນຫຼາມ ຄົກໄດ້ແລ້ວກີ່ຈີສນາຍ ຍື້ນໄດ້ໄນ້ເປັນທຸກໆໆ
ເພຣະເຮືອນີ້ ແຕ່ຖື່ງເວລາເຂາຈະໄທເປັນກີ່ເປັນອີກໄດ້ ເປັນຄ້ວຍຄວາມຮູ້ທັນຮູ້ທ່າເປັນ
ຄ້ວຍຄວາມຮູ້ເຮົາກວ່າເປັນຍ່າງນີ້ຄືລປະ ມີຍ່າງນີ້ຄືລປະ ຂອມມີຄ້ວຍຄວາມນັດາດ ເປັນຄ້ວຍ
ຄວາມນັດາດ ກີ່ໄມ້ຕົ້ນທຸກໆໆ ກີ່ໄມ້ຕົ້ນທຸກໆໆຮ້ອນໃນເຮືອນີ້

ເວລາເຮາມີ້...ດັ່ງນີ້...ໄມ້ເປັນທຸກໆໆ ໄນເປັນທຸກໆໆ ແຕ່ດັ່ງນີ້ມີຄວາມຫລຸງຄ້ວຍຄວາມເນັນວ່າ
ກີ່ເປັນທຸກໆໆ ພອລື່ນັ້ນຈາກໄປກົນໆກຸ່ມືໃຈ ເປັນທຸກໆໆ ບາງທີ່ສົງກັບໄປກົນໄນ່ອນ ມີຄວາມ
ທຸກໆໆນາກ...ອຢ່ານີ້ມັນກີ່ໄໝເວັງ ເປັນເຮືອນເສີຍຫາຍແກ່ຫົວິຫຼາຍເປົ່າ

การคิดที่ไม่ถูกต้อง

เมื่อวานก็มีเด็กผู้หญิงคนหนึ่งมา โทรศัพท์มาถ่วงหน้า อยากรู้ว่ามาคุยกับ
หลวงพ่อ เขา มีปัญหา... เป็นทุกข์เรื่องคุณแม่ถึงแก่กรรม เป็นทุกข์เลียยาย่าว่าไม่ได้
ปฏิบัติคุณแม่เต็มที่ เพราะมีลูกคายคุณแล้ว ลูกไม่ได้ไปปฏิบัติคุณแม่ แล้วก็ไม่ได้ให้อาไร
คุณแม่ ตามว่าคุณแม่ยากจนค่นแคนนักหรือ บอกว่าไม่ได้ยากจนอะไรมีเงินเบอะ
คุณแม่ลืมนุญมีเงินอยู่ทั้งหลังล้าน ใจร้ายประหลาดว่าทำไม่มีเงินมากอย่างนั้น เพราะ
เป็นคนชอบเก็บ มีนิสัยประหลาด ตามว่าคุณแม่ตระหนี่ ไม่ใช่ประหลาด แม้คุณพ่อ ก็
ประหลาดใจว่าแม่บ้านทำไม่จึงมีเงินมากmanyอย่างนั้น เพราะไม่รู้กัน ของแม่ก็ฟ่อ
ไม่รู้ ของพ่อแม่ก็ไม่รู้ มันอยู่กันคนละถุง แล้วก็เป็นโรคหนักถึงแก่กรรม แก่กันเป็น
เสียอกเสียใจ นึกถึงคุณแม่เมื่อไหร่ก็ไม่สบายใจ เลยบอกว่าเชอคิคไม่เป็น ท่านตาย
ไปแล้วเราจะไปทำอะไรอีกไม่ได้ จะไปนั่งปฏิบัติท่านก็ไม่ได้ เอาหน้าไปอาบก็ไม่ได้
เอาข้าวไปป้อนก็ไม่ได้ เปลี่ยนเครื่องผุ่งให้ก็ไม่ได้ เพราะป้อนอนอยู่ในโลงแล้วชุดเดียว
ก็พอแล้ว แล้วเชอคิคให้เป็นทุกข์ทำไม่ คิดอะไรให้เป็นทุกข์นี่เป็นการคิดที่ไม่ถูกต้อง
ไม่ใช่เรื่องที่ควรคิด เราควรคิดเรื่องที่ไม่ทำให้เรากลุ้มใจ ไม่ทำให้เราเกิดความ
เคืองร้อนใจ แนะนำให้คิดใหม่ อย่าคิดให้มันเป็นทุกข์

ตามว่าจะทำย่างไรเพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ บอกว่าເຫັນເລື່ອງ
ของເຂົ້າໃຫ້ກີ່ແລ້ວກັນ ເພະເວລານີ້ເຂົ້າມີລູກສອງຄນ ເລື່ອງລູກໃຫ້ ທ້າເວົາເລື່ອງລູກ
ໃຫ້ ມີຄວາມຮູມມີຄວາມສາມາດ ມີຄວາມປະພຸຕີຄືນ໌ແລະ ເຮັດວຽບແຫນນบຸນຍຸຄຸນ
ຂອງແມ່ ແລ້ວເວົາເປັນແມ່ທີ່ປະເສົາ ແມ່ອນກັບຄ່າຍທອຄວິຫຼຸງຫຼາຍຂອງຄຸນແມ່ນ່າໄວ
ໃນຫຼາຍຂອງເວົາ ເພະເວົາທໍາන້າທີ່ແມ່ຖຸກຕ້ອງ ເວົາເປັນແມ່ເລື່ອງເວົາເປັນແມ່ທີ່ຖຸກຕ້ອງ
ນັ້ນແລະເປັນการตอบแทนบຸນຍຸຄຸນທີ່ສີ່ທີ່ສຸດແລ້ວ ເຂົາຕາມວ່າຈະທຳບຸນຍຸອະໄຣໃຫ້ຄຸນແມ່
ບອກວ່າເວົາເປັນຄົງໄມ້ດົງຈົນໄມ້ຮັບຮອງ ແຕ່ວ່າຈະທຳບຸນຍຸອະໄຣນັ້ນຕ້ອງຄົດຄົງເຫັນພຸດ ຄົດໃຫ້
ວ່າຄວາມທໍາອະໄຣ ທໍາອະໄຣທີ່ມັນເປັນປະໂຍບນີ້ແກ່ເພື່ອນມຸນຸ່ມຍົດແລ້ວກີ່ ທໍາອະໄຣແລ້ວ

มันไม่เป็นประโยชน์แก่สังคม แก่เพื่อนมนุษย์ มันก็ไม่คี แมลงทุนมากมาย แค่นั้น ไม่เกิดประโยชน์ มันก็ไม่ได้เรื่อง ไม่ควรทำ ทำค้ายปัญญา ใจรามาอกบัญให้ทำ อะไรก็ไม่ใช่อนุโมทนาเลียทุกรายไป เราต้องคิดคุ่าว่าเขาเอาไปทำอะไร สิ่งนั้นเป็น ประโยชน์แก่คนแก่บ้านเมืองขนาดไหน ต้องคิดให้รอบคอบ

พระพุทธเจ้าหันสอนให้คิดก่อนจะให้ ไม่ได้คิดแล้วก็ให้ มันก็ไม่ถูกต้อง ต้องพูดจากาทำความเข้าใจกันอยู่นานเพื่อให้เข้าเข้าใจ เขานอกกว่าอย่างจะไปชี้อวัว ลักษณะ ชี้อวัวทำไม? ไส้ว ไสชีวิตว้า ก็เหมือนกับช่วยชีวิตเรา บอกว่านี่แหลก ก็ไม่ถูก ช่วยวัฒน์เรื่องว้า ไม่ได้ช่วยตัวเราเท่าไร แล้วว่าที่เชอะจะไปชี้อวัตติเดียว ที่เขานอก มาล่ามไว้ในวัดแล้วก็ขายให้แก่คนกีคุณแล้วก็ไม่รู้ มันเป็นอย่างนั้น เดียวันนี้คุ บางวัดค้าวัวแล้ว คือได้วามไว้ตัวสองตัวซึ่มาย่างไว้ไม่รู้ แล้วบอกว่าเขาก็จะมา ฉันซึ่มมา บอกชาวบ้านวัวตัวหนึ่งหมื่นหนึ่งนะ แล้ววัวตัวนั้นขายหลายหมื่นแล้ว แล้วไม่ได้อ้าไปไหนเขามาให้กินหญ้าอยู่ในวัด ใจรามาก็บอกว่านี่แหลกไสชีวิตเขานอก แล้วราคามีหมื่นหนึ่ง ใจร้ายจะทำบุญก็เอ้าไป...ทำบุญมีหมื่นหนึ่ง วัวตัวเดียวได้ หลายหมื่นแล้ว บอกว่าอย่างนี้มันไม่ได้เรื่องอะไร เราจะไปชี้อวัวคือว่าบังเอิญไป เจวัวที่เขาก็จะจูงไปฆ่า เขากำลังเอาเข้าไปล่ามที่หลักแล้ว จะเชือคคอแล้ว เราไป เห็นเข้าก็สงสาร แล้วบอกว่าอย่าฆ่าวัวตัวนี้ ฉันจะชี้ชีวิตเขาราเอาเท่าไหร่ แล้วให้ เงินเข้า นั้นแหลกช่วยชีวิตมันให้รอด...ไม่ให้ตาย แต่ว่าที่เขานอกมาล่ามไว้ในวัด กินหญ้านอ้วนฟีแล้ว ไปช่วยอย่างนั้น วัดกลับขายวัวไป เพื่อเงินไปทำประโยชน์ อย่างอื่น มันไม่ถูกต้อง อายไปชี้อเลย เลยบอกให้เข้าเข้าใจ แล้วก็มีคุณมากันสักคน จะไปชี้อวัวเหมือนกัน จะไปชี้อวัวที่วัดหนึ่ง...เลยวันนี้ไป ถามเขาว่าตัวจะ เท่าไหร่?...ตัวจะมีหมื่น เอาไปไหนวันนั้นซื้อเอ้าไปเห็น? เอาไปปล่อย ปล่อยที่ไหน?... แล้วมันอยู่ลำบากให้เงินเข้าไปปล่อย...ปล่อยๆ เคี่ยวนปีปิยิ่ง เอาไปแกงเสียงนี้ ก็หาย วันยังคงเพรำนันเกิกมาเพื่อตายจะไปชี้อวัว? บอกว่าชี้อวัยในหลวง ทำ อย่างอื่นคือว่าจะถวายในหลวง มีเรื่องที่จะต้องทำเบื่อจะไม่ต้องไปชี้อวัวก็ได้

ทำเพื่อไม่เอา...จึงเป็นการถูกต้อง

แท้ว่าเขามีการขายวักันอยู่บ่อยๆ เวลาแล้วนี้ เราท้อคิดให้คิด พูดไปพูดมา เลยพวนนั้นไม่ไป ทำบุญที่วัดเพื่อสร้างวัคปัญญาณหาราม หนึ่งหนึ่งส่องพัน ห้าร้อยบาท ไม่ต้องไปซื้อวัว ทำบุญเข้าวัดคึกคิว เข้าทำบุญเข้าวัดแล้วก็กลับบ้าน ไม่ต้องไปซื้อวัว เราอย่าไปทำอะไรตามที่เขาป่าวร้องตามคำโฆษณาชวนเชื่อ ว่า ได้อย่างนั้นได้อย่างนั้น ทำเพื่อจะเอาทั้งนั้น เขาทำอะไรเพื่อไม่ใช่จะเอา ทำเพื่อ ไม่เอา...จึงจะเป็นการถูกต้อง เช่นเราทำงานบริษัทองไร...ไม่เอาคืน ให้ไปหมด เพราะเราให้วัสดุแล้วเราให้ความเห็นแก่ตัวออกไปค้าย นั่นเรียกว่าให้หมด แต่เมื่อยังจับทางมันไว้ ยังให้ไม่หมด ยังต้องการอยู่ แล้วทำไปๆไม่ได้ก็เลิกทำ ทำไปนานแล้วไม่เห็นได้อะไร ไม่รู้ว่าได้อะไรไม่เข้าใจ เพราะว่าพระท่านเทศน์สอนให้ทำอย่างนั้น ให้อธิษฐานเอา เอาโภมอธิษฐานให้คือจะเอาอะไร ยกเงินขึ้นจบแล้วก็นั่น อธิษฐานยารๆ เงินสี่ห้าร้อยบาท อธิษฐานตั้งเบอะແยะ จะเอานั่นจะเอานี่ จะเอา หลายอย่าง เรียกว่าเหมือนกับไปคลาดชูปเปอร์มาเก็ต ด้วยเงินห้าร้อยบาท แล้วก็ ข้อทุกอย่าง อย่างนั้นมันจะได้มีอะไร...เขามาให้ทำอย่างนั้น

ทำแต่สิ่งที่เกิดประโยชน์แก่สังคม

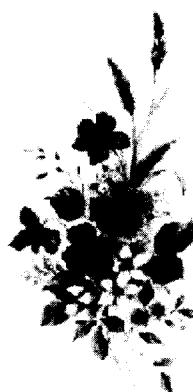
ให้คิดว่ามันเป็นประโยชน์อย่างไร สิ่งที่เราให้จะไปเกิดคุณเกิดประโยชน์ แก่คนอย่างไร แล้วเราทำให้มันเกิดประโยชน์คนได้อาศัย เหมือนเราสร้าง กุฎิวายวัสดุ พระเนตรเต็มกุฎินั้นแหล่งมันเกิดประโยชน์ ถ้าเราไปสร้างอะไรไว้แล้ว คนไม่ไปใช้...มันจะเกิดประโยชน์อะไร ที่นี่เงินมาสร้างกุฎิไว้ทั้งพระเนตรอยู่เต็ม เรียนหนังสือกันทั้งนั้น สถาปัตย์ได้กันเบอะແยะ เขาเติบโตขึ้นจะได้เป็นประโยชน์แก่

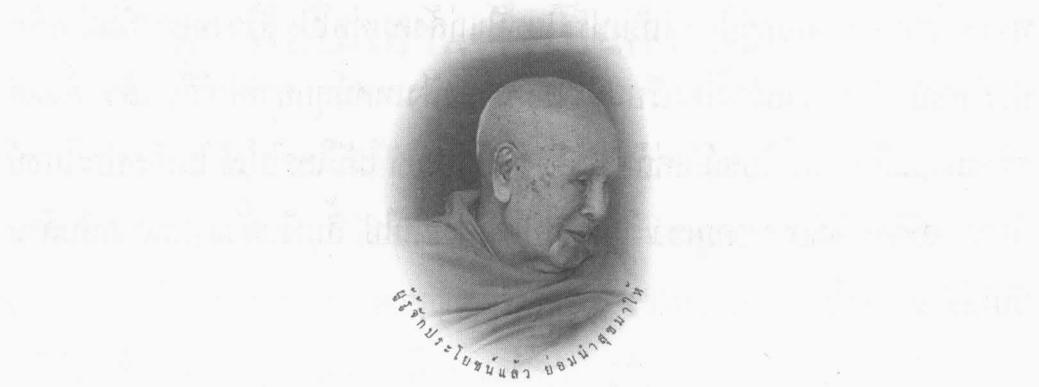
พระศาสนา ออกไปอยู่บ้านก็เป็นประโยชน์แก่สังคมต่อไป สร้างอย่างนั้นมันเกิดประโยชน์ หรือว่าสร้างโรงเรียนนี้ โภมานั่งฟังเทคโนโลยีทางการที่ต้องการจะได้แล้ว ตั้งแต่สร้างนามันก็เกิดประโยชน์ แต่ถ้าไปสร้างทิ้งไว้ในป่า ไม่มีใครไปใช้ ไม่เกิดประโยชน์ คุ้มค่า สร้างเจกีบบันยอกคูกุเขา ใจจะไปไหว้สูงเกินไป ลึ้นเงินตั้งมากหลายลิบล้าน มันไม่จำเป็นอะไร

**เราควรสร้างสิ่งที่สังคมต้องการ
ประชาชนต้องการ ชาติต้องการ
มันก็จะเกิด ประโยชน์แก่ส่วนรวม
...จึงจะเป็นการใช้ได้**

คนเราจึงต้องศึกษาหาเหตุผล อย่าทำอะไรง่ายๆ ถ้าจะให้กิจกรรมประเลี้ยงก่อนว่าควรไหม ไม่ควรไหม ถ้าตามพระที่นิลากแกก็บอกให้ถูกต้อง แต่ถ้าตามพระปัญญาอ่อนแกก็เชียร์ให้เราทำให้ญี่เลย ทำมากๆ โภมทำไปจะได้อานิสงส์ໄคไปเกิดในสวรรค์ จะได้เป็นนางฟ้า เป็นเมียน้อยเทว刹 เป็นเทพบุตรองค์เดียวแต่ว่ามีนางฟ้าห้าร้อย ก็เป็นเมียน้อยเขาเท่านั้นเอง นั้นสนุกอะไรเป็นเมียน้อยเขา

**ดังที่ได้แสดงมาก็พอสมควรแก่เวลา
. . . ขออุติการแสดงป้าสุกถ้าธรรมในวันนี้ไว้แต่เพียงเท่านี้ . . .**

รูแล้วหายหลง

คนเราที่หลง เพราะไม่รู้

พอยังแล้ว...หายหลง อันนี้เป็นเรื่องที่ควรคิดอันหนึ่ง

เพราะฉะนั้นการที่จะจัดการกับตัวเอง

ต้องรู้จักความโลภ ความโกรธ ความหลงให้ดีก่อน

แล้วก็ยังมีอะไรอีกหลายอย่าง เข้าเรียกว่ากิเลสประเภทน้อยๆ

ภาษาธรรมเรียกว่า “อุปกิเลส”

.... หมายถึง

กิเลสตัวน้อยๆที่เคยแทรกแซงเข้ามาในจิตใจของเรา ทำให้เกิดอารมณ์ไม่ดี

เช่นความริษยา ความพยาบาท ความแข่งคี manus ถือตัว

หรือการหันไม่หัน ก็จะทำให้เกิดความหลงได้ง่าย

เช่น เขานำให้เราหลง นี่ก็อาจจะทำให้เราเสียท่าเข้าง่ายๆได้นะ

เพราะคนบางคนลืมบันเก่ง ตัวคุณทูทีเคียว

มาถึงก็พูดชุมเรงานเพลินไป...เดียวมันก็ขอรื้อสถาบันของเราแล้ว

พระพرحمังคลาจารย์(หลวงพ่อปัญญาบันทึกชุ)

ปรัชญาแห่งมนุษย์

อมตวชา หลวงพ่อปัญญาనนทกิจบุ

ธรรมะเป็นประทีปส่องทางให้สว่างไสว

การดำเนินชีวิตด้วยธรรมย่อมนำความสุขมาให้ตน

... หั้งในบักนี้และเมื่อหน้า ...

จงรักกันฉันท์พื่น้อง จงช่วยกันฉันท์ญาติมิตร อย่าทำให้ใครๆเดือดร้อนเลย

เพverageการกระทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนนั้นเป็นการทำลายตนเอง

ชีวิตทั้งหมดเป็นอันเดียวกัน สุข...ทุกษ์ ย่อมเกี่ยวเนื่องกันเสมอ

... เรายูนิโตกาดล้ำพังไม่ได้ ...

พระรัตนตรัยเป็นสายสัมพันธ์แห่งความสุข ความสงบ และความสามัคคี

ฉะนั้น สู้เจ้าทั้งหลาย! จงดำเนินชีวิตของท่านให้เป็นสุข...เป็นสุขเดิม

พระพرحم มังคลาจารย์ (หลวงพ่อปี้ ภูนาณฑิกาชุ)

ปรัชญาแห่งมนุษย์

มนุษย์นี่มีความทุกข์กันอยู่เป็นประจำ
ไม่เรื่องใดก็เรื่องหนึ่งสับซ้อนกันอยู่ตลอดเวลา
เรื่องนี้เกิดขึ้นแล้วมันก็คืบไป
โดยมากมันคืบไปเองตามธรรมชาติ
ไม่ใช่คืบไป เพราะเราใช้ปัญญาหรือทำการแก้ไข มันคืบไปเองตามธรรมชาติ
... คล้ายๆ กับว่า ...
ไฟมันใหม่จันหนดเชื้อแล้วไฟมันก็คืบไป
วันหลังมันก็เกิดขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ ถ้าเราไม่ใช้ปัญญาคืบไฟ
มนุษย์เราในปัจจุบันนี้จรรโลง ใจเร็ว
ทำอะไรอย่างจะได้ไวๆ
ทำให้เกิดปัญหากันค้ายประการต่างๆ
จึงไม่ควรจะคิดให้มันรวดเร็วอย่างนั้นเกินไป
ปล่อยไปตามธรรมชาติบ้างก็จะอยู่กันด้วยความสุขความสงบ
... คนเราจะต้องอยู่ไปตามสภาพ ...
อยู่ไป ... ปลงไป ... ตามเรื่องตามรา
ถ้าไม่ปลงก็เป็นทุกข์ แต่ถ้าปลงแล้วความทุกข์ก็จะไม่เกิดกับเรา

กิเลสภายใน

ถ่านไฟเมื่อไม่เชื่อ...เรา ก็คุ้มเหมือนไม่ไฟ
พอ มีเชือปัดอ่ แล้วมันก็ลูกขึ้นมาทันที
... กิเลสภายในก็เหมือนกัน ...
เมื่อมีอารมณ์มาล่อแล้วมันก็ลูกขึ้น
ในขณะที่มันลูกขึ้นมันไม่ใหม่คราว มันแพ้ผลลัพธ์ตัวเราเนี้ยเอง
เราเองเป็นผู้รับความเชื่อครัว
จงมาพิจารณาให้เห็นโทษของกิเลส
แม้จะละมันไม่ได้เด็ดขาด ก็พึงประทั้งการคำนี恒ีวิตรของตน
ให้เป็นไปในทางที่พ่อประมาณ
ไม่มักมากในการจนกล้ายเป็นทาสของมันจนถอนไม่ออก
อันคนผู้อุทิ้กรองเรื่องก็ต้องมีคู่รอง
ต้องมีการล้องเสพกามบ้าง เป็นธรรมชาติ
การเสพกามเพียงเพื่อสืบพันธุ์
หรือเพียงเพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติ ไม่เป็นการนำไปสู่หัวใจบ้าน
แต่ถ้าหากว่าปล่อยใจไปในกามมากเกินไป
จนกล้ายเป็นคนมากกาม หลอกกาม อย่างนี้เป็นการเสียหายแก่ชีวิตของเรา

พระครุฑ์ฯ
สมเด็จพระปชุชน-none ภรรยา

อํานาจของกาม

บุคคลที่ทำงานอันยิ่งใหญ่และทำได้คือเดินานนั้น
... กามไม่แปดเปื้อนเข้า ...
เหมือนน้ำไม่แปดเปื้อนในบัว ฉะนั้น
ส่วนคนที่ทำงานใหญ่ๆไม่สำเร็จ
เกิดการลิ่นบนน้อโงง ด้วยประการท่างๆนั้น ก็มีเรื่องมาจากการเป็นเหตุ
ท่านผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายแม้จะมีอำนาจบังคับเคราได้หลายคน
บางทีก็บังคับหารได้ทั้งประเทศหลายกองพล
แต่กล้ายเป็นผู้ยิ่งน้อยไปหนักที่ ในเมื่อตกอยู่ในอำนาจของกาม
... คนบางคน ...
มีความต้องการรุนแรงมาก ทำอะไรก็มีความอยากกำกับอยู่เสมอ
นึกคาดไว้แล้วว่าจะได้เท่านั้น เท่านี้
อย่างนี้เรียกว่าทำงานนั้นอย่างหาส
เราอย่างน่าตกใจไปคลุกคลีกับสิ่งที่จะทำให้เกิดความกำหนด
อย่างปล่อยตนไปตามอำนาจของความอยากรถทางๆ
จะพยายามรู้เท่าต่ออารมณ์และกำจัดการอย่าให้มารบกวนใจได้
ท่านก็จะเป็นคนชั้น ... ที่ไม่มีความสามารถจะมาทำให้แพ้ได้ก็ต่อไป

ปลายทางของชีวิตในทางโลก

.... “กาม”

เป็นจุดหมายปลายทางของชีวิตในทางโลก

“สุนทรภู่” จึงกล่าวไว้ว่า

“อุตสาห์เรียนวิชาหาเงินทอง เพราจะขายของสิ่งเดียวมันเกี่ยวก่วน”

ข้อย่อของสิ่งเดียวที่คือการคุณนั้นเอง มันคือการโนジョยู่เสน่ห์

คนที่มีลักษณะภูณานในทางการธุรกิจแรง

ถ้าหากมีเพศตรงข้ามอยู่ใกล้ๆ แล้ว

เขามักจะเป็นคนทำอะไรเกินไปเสน่ห์ เพราภาระตุนเทือน

ถ้าพูกันในค้านโลกีย์อย่างชาวโลกกันแล้ว

เรื่องของการเป็นเรื่องสำคัญ

เป็นแม่แรง เป็นกำลัง เป็นยาจะโลงใจอย่างดี

เพราเหตุนี้แหละแม้คนบวชนานๆ แล้วก็อคอมไม่ได้ ต้องลีกออกไปทำการ

อิทธิพลของการจึงเป็นเรื่องใหญ่สำหรับสร้างโลก

แม้เหตุการณ์สวรรค์ก็มีการเป็นเรื่องสำคัญ

เรื่องสวรรค์ทั้งหมดเป็นเรื่องการคุณทั้งนั้น

แท่ๆ กิจกรรมนั้น... ก็เป็นสิ่งล่อใจให้คนสร้างความคึกคักมากเหมือนกัน

อนุสาวรีย์ ทองทักษิณ บ้านเมือง

เสรีภาพ

... ลิงทือญในป่า ...

ย่อมมีเสรีกว่าสิงที่เข้าผูกไว้ข้างบ้าน ฉันใด
คนที่ไม่คิดพันในทางการ

เป็นผู้อ่อนโยนโถงโถงเดียว ยิ่งมีเสรีภาพมากกว่า ฉันนั้น

ความสุขในทางการ

เป็นความสุขที่สลาย่าย ... ไม่นั่นคงอะไร อายไปหลงในหลังกเลข

ถ้าเห็นรูปโคลนมา ก็นึกว่ากระดูกเดินໄได้
มองให้เห็นกองกระดูกที่ถูกหักทิ้ง และไม่มีคราปรารถนาแล้ว

ความใครในกามก็หายไปจากใจได้

กามคุณเป็นของร้อน ทำให้เหมือนแพลงที่คงใจ

... พอเริ่มรักก็ร้อนเลี้ยแล้ว ...

ไม่ได้เห็นหน้าเจ้ากินข้าวไม่ลงคอ พอเห็นหน้าเจ้ากินข้าวໄก์สองหม้อ

คนที่อกในหลุมรักมีความเร่าร้อนอยู่ เมื่อนไฟเผาใจเผากาย

ถ้าได้เข้าใกล้ยิ่งร้อนหนักเข้าไปอีก

เพราะต้องคิดรักษาป้องกันอะไรต่างๆนานา

เพื่อให้พ่องงามแม่งามที่ตนปราณานั้นได้อยู่ในสภาพเป็นสุขเล่นๆ

สิ่งที่พร่องอยู่่เสมอ

.... ความอยาก

ที่ภาษาธรรมะเรียกว่า “ตัณหา” นี้แหละ
เป็นสิ่งพร่องอยู่่เสมอ...เต็มใจยาก

คนเราจึงมีปักธิคินวนอยู่ในความต้องการสิ่งท่างๆเสมอ

ได้ลิ่งนี้แล้วยังไม่พอ...อยากรได้ลิ่งอื่นต่อไปอีก

ไม่มาแล้วก็รักและถอนom ไม่อยากให้มันจากไปเลีย

ถ้ามันจากไปก็เป็นทุกข์เป็นร้อน อยากรสชาติของใหม่ต่อไปอีก

ถ้าการแสวงหานั้นได้มาโดยทางสุจริตก็คือหน่อย

แต่ถ้าทางสุจริตไม่อำนวยประโยชน์ให้ตนแล้ว

เขากลับนั้นก็มักหาทางออกในทางทุจริตเสมอเพื่อให้ได้มา

โลกนี้จึงมีอาการขัดแย้งกันอยู่่เสมอ

เพราะความอยากรของคนเป็นเหตุนั้นเอง

มนุษย์ผู้ฉลาดและเข้าใจหารัพย์มาเป็นของคน

จึงได้ค้นหาวิธีการที่จะปราบปรามความอยากร

ล่อความต้องการของมนุษย์ให้เกิดขึ้นค่วยประการต่างๆ

ทั้งหมดกล้วเป็นอาหารของตา หู จมูก ลิ้น กาย ทั้งนั้น ข้ามจากนี้ไปไม่ได้

นิพพานดับกิเลส

คนเราถ้าปล่อยให้กิเลสเผาไหม้ออยู่ตลอดเวลา

ราคะเผา โทสะเผา โมหะเผา

ความพยาบาท ริษยา สิ่งต่างๆที่เป็นตัวกิเลสเผาอยู่ตลอดเวลา

....ชีวิตจะเป็นอย่างไร?

ชีวิตของคนนั้นก็จะวุ่นวาย สับสน จะลูกลี้ลูกกลันในชีวิต

ความเป็นอยู่ไม่มีความสงบเลย

แต่ถ้าเราเห็นคุณค่าของพระนิพพาน

เราก็เข้าตัวพระนิพพานนี้และมาใช้คัปกิเลส

คัปไปเรื่อยๆ . . . คัปไปจนกว่ามันจะหมดไป

อยู่ในโลกต้องมีการคัปกิเลส

เหมือนกับอยู่ในสังคมต้องรู้จักความร้อน

ถ้าเราอยู่โดยไม่คัปความร้อน...เราจะร้อน

ถ้าหากว่าเราปฏิบัติการ รู้ทางเกิกกิเลส ทางคัปของกิเลส

เราจะอยู่คัปเอาไว้เรื่อยๆ คัปไว้เรื่อยๆไป

คัปได้อย่างหนึ่งก็เรียกว่านิพพานไปอย่างหนึ่ง

ความโลภ...นิพพานไป ความโกรธ...นิพพานไป ความหลง...นิพพานไป

คนมักໂກຣ ”

คนบางคนก็มีปักຕົມັກໂກຣ

กระบวนการนิคกระบวนการนໍອຍກີໂກຣເປັນຝຶນເປັນໄຟ ໃຈຮອນ...ໃຈເວົ້າ
ທຳມະຈິງໄດ້ເປັນອ່າງນັ້ນ?

ຄວາມຈົງຄວາມໂກຣຂັ້ນນັ້ນກີ່ໄມ້ໃຊ້ອອກຄັ້ງເຄີມຂອງເຮົາ

ໄມ້ໃຊ້ລຶ່ງທີ່ມີອຸ່ຫຼວດອາວາລາ ມັນເກີດຂຶ້ນເປັນຄົງຄວາມ

ເມື່ອເລາມມີອະໄຮມາກະຫບ...ໄຟເປັນທີ່ພອໃຈ ໄມ້ເປັນທີ່ປະກາດນາ
ກີ່ເກີດຄວາມໂກຣຂຶ້ນມາທັນທີ

ໂກຣນໍອຍໆ ໂກຣນໍອຍໆ ເຂົ້າ ມັນກີ່ສິນກັບການເປັນອ່າງນັ້ນ

ພອະໄຮກະຫບນິກຫນໍອຍກີໂກຣ ກີ່ເລີຍກລາຍເປັນ “ຄົມັກໂກຣ” ໄປຈຳໄດ້
ຄວາມໂກຣຄັ້ງເກີດຂຶ້ນກັບໄຕແລະມີເຫຼືອຄອບສຸນລົງໄປແລ້ວ

ກີ່ນີ້ທາງທີ່ຈະລຸກຄາມໄດ້ໃໝ່ໂຖທີ່ເດືອນ

ມັນເປັນເໜີອັນເຊັ່ນເຄີຍກັນກັນໄຟ...ຄັ້ງເກີດຕົກຂຶ້ນແລ້ວໄມ້ຮັບກັບເລື່ອ

ມັນກີ່ຄົງເຜົາໄໝ້ອໍາໄຣຕ່າງໆໄໝ້ເລີຍຫາຍກັນໄປໜົມ

... ຄວາມໂກຣເປັນອາກາຮາຂອງໄຟ ...

ຜູ້ລາຄົມເປັນອ່າເກົ້າໄຟໄປສູ່ຄວາມຮັບຮັນຂອງໄຟ

ຈະເວັ້ງຫານໍ້າດັບໄຟເສີຍຄືກ່າວ...ຈະເປັນທາງໃຫ້ເກີດຄວາມສົງບເຢັ້ນໄດ້ມັບ

สุวัฒนา พัชราภรณ์
นักเขียนนวนิยายและนักแปล

อดได้เป็นพระ

อย่าโทรศอบต่อผู้ที่โทรศัพชา

... ตอบมือข้างเดียวย่อไม่ดัง ...

โทรศอบอยู่เพียงข้างเดียวจะโทรศับไปได้นานลักษณ์เท่าไร

เข้าโทรศัพชาไม่โทรศัพชา ก็หายกัน

เข้าทำบึง... เรายิ่งให้ นานๆ ก็หายบึงไปเอง

การอยู่กับคนที่โทรศับต้องมีความอดทน

และพิจารณาถึงโทษของความโทรศอบอยู่เสมอ ก็พอมีทางจะสงบลงได้บ้าง

จนนึกถึงคำสอนของพระพุทธองค์ที่สอนสาวกเอาไว้ว่า

... คุกอกนิกขุทั้งหลาย...

ถ้าหากมีโทรศับร้ายเขามาเลือยเหล็กคมกล้ามตามตัวเขาก็จะหักเห

จนหนังขาด เนื้อขาด จนถึงกระดูก

ถ้าเขามีใจโทรศับแค้นต่อใจร้อน เขายังไม่ทำตามคำสอนของ佛陀

นี่เป็นพระโกรวะที่ควรจะไว้เตือนใจ

เพราะอารมณ์โทรศับสร้างความทุกข์ให้แก่ผู้โทรศับมากเหลือเกิน

คนในสมัยโบราณเข้าใจกันถ้วนไว้ว่า

“อดได้เป็นพระ” . . . ถ้าคุณไม่เคยเป็นมารร้ายไปในทันที

ตามใจตนเอง

คนหนุ่มของเรารักได้เสียความเป็นมนุษย์ไปเป็นจำนวนมาก
ก็ เพราะ... การตามใจตนเอง... เป็นเหตุ
ความอยากรถของลัทธิเป็นสิ่งที่ไม่เคยเต็มเลย
ชาวะโลกจึงห้องวิงวุ่นไปตามสายธารแห่งการหมุนวน ไม่หยุดยั้ง
เข้าให้พบรักกับความเบาใจบ้าง พบรักกับความหนักใจบ้าง
... ศุดแล้วแต่เหตุการณ์ ...
คนโบราณเข้าถือหล้ายอย่าง
เช่น วันเกิดของชายของหงุ่ง วันตายของบิคำราค
วันพระในทางศาสนาที่ตนนับถือ
วันที่หงุ่งมีระคูหรือมีอาการป่วยไข้้ออย่างโกรายหนึ่ง
ถือเป็นวันไม่สมควร สามีภรรยาไม่ควรเสพกามเป็นอันขาด
... การที่เข้าสอนให้ถือเช่นนั้น ...
เป็นการตัดทางมิให้เป็นคนมักมากในทางกามเกินไป
เพราะความมักมากในการนั้น มันมิได้ก่อให้เกิดสิ่งที่คือไว้ชั้นเลย
อย่าเพิ่งเสพกามเพื่อความสนุกสนานเลย
พึงเสพคัวความไม่หลงหลลในการ เพื่อให้มีลูกที่ค่าวีร์สีบสกุลเท่านั้น

พระครุวิจารณ์ ภรรยาที่รักษาแม่ของ

ความยุ่งยากในใจมนุษย์

ความริชยาเป็นมารที่ค่อยบุกบุ่งหลังม่าน

ทำให้เกิดความโกลาหลเสมอ

บรรดาความยุ่งยากเดือดร้อนต่างๆทุกอย่างทุกประการ

ที่เกิดขึ้นในหมู่มนุษย์อย่างมากนานนั้น

มีล้วนมาจาก “ความริชยา” มีใช่น้อยเลยที่เดียว

คนที่มีความริชยานักมีอาการหึงหวงมาแทรกแซงในใจ

เป็นผู้มีปகติหน่วงเหนี่ยวสิ่งที่ตนมีตนได้ไว้เป็นของตนเสมอ

ไม่อยากให้ครมีอะไรเหมือนหรือคิเท่าตน

มักหาทางทำลายความก้าวหน้าในการงานของผู้อื่นอยู่เสมอ

ในด้านทำลายจิตใจให้เสื่อมโทรมแล้ว เป็นตัวทำลายมากที่เดียว

คนมักริชยาเป็นคนที่น่าสงสาร

เป็นคนที่ควรจะได้รับการช่วยเหลือและเยียวยาให้เป็นปกติเสียโดยเร็ว

หากขึ้นปล่อยไว้เขาจะกล้ายเป็นคนเสียคนได้อย่างง่ายดาย

เพราะเมื่อความริชยานั้นได้ก่อตัวอยู่เรื่อยไปแล้ว

เขาก็ต้องทำการเบี่ยคเบี้ยนคนและเบี่ยคเบี้ยนผู้อื่นให้เดือดร้อน

บางทีอาจต้องศึกศึกตะรางหรืออาจถูกฆ่าตาย เพราะความริชยาก็เป็นได้

ไฟกองโถที่ดับได้ยาก

ความรักของพ่อแม่ผู้ปกครองที่ไม่สมคลุนนั้น อาจก่อให้เกิดความวิชยาได้

มารดาบีคาก็จึงควรระมัดระวังการแสดงความรักต่อลูกของตน

อย่าได้แสดงความรักแบบอคติเป็นอันขาด

เมื่อเขามีเคยเป็นคนมักริชยาในขณะที่เขาเป็นเด็ก

เมื่อโ Ik... ก็คงไม่มีอารมณ์แบบไหนมาทำให้เขามาเลียคนไปได้

จึงเป็นเรื่องที่พ่อแม่ควรระวังให้ดีเป็นพิเศษเสมอ

อย่าได้ทำอะไรอันจะก่อให้เกิดความวิชยาขึ้นในใจของเด็กๆ เป็นอันขาด

ความวิชยาที่ก่อขึ้นในใจของเด็กคนใดแล้ว

ถ้าหากบีคามารดาไม่มีความคิดในทางที่ถูกอย่างเพียงพอ

และไม่หาทางกำจัดความวิชยาออกจากใจของเด็ก

เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เขายังจะมีความวิชยามากขึ้นตามอายุ และสิ่งแวดล้อม

ก็เป็นเรื่องที่ห้ามไม่ได้ยากเสียแล้ว เมื่อนไฟกองโถ... ย้อมดับได้ยาก

เด็กที่เจริญค้ายความวิชยา ย้อมไม่อยากเห็นใครคือคนเกินหน้าตนออกไป

เมื่อเห็นใครคือคนกว่า ก็ย้อมหาทางทำลายป้ายสีบ้าง ทำร้ายเข้าบ้าง

ผลที่สุดคนก็ทำงานร่วมกับใครก็ไม่ได้ จะเป็นคนคือไม่ได้

เพรากการที่ไม่ยอมให้ใครคือกว่าตนนั้น แล้วคนจะมีความคิดอย่างไร?

เจ้าหนือหัวใจ

ตามปกติของคนเราทั่วไปมักเป็นคนจ่ายเตบ
การจ่ายเตบเนื่องมาจากการตามใจตนเอง
... การตามใจตนเอง ...

ก็คือยอมให้กิเลสมาเป็นเจ้าหนือหัวใจตนนั้นเอง
คนที่มีกิเลสเป็นเจ้าเข้าครองแล้ว
ไม่เป็นตัวเอง ชีวิตไม่รำรื่น การเป็นอยู่ในครอบครัวมีภาระสาย
การทำอะไรตามใจตนเองที่มีกิเลสสามารถนั้น นั้นมีเช่นเดียวกัน
แต่เป็นท่าทางของกิเลส เป็นท่าทางของตัณหาไปเสียแล้ว
ตัณหาเป็นเชือกชนิดผูกไว้อ่อนหุยานฯ
แต่ว่ามันแก้ออกได้ยากเต็มที่
โครงการตัณหาผูกไว้แล้ว ยกนักที่จะปล่อยตนให้พ้นไปได้
เหมือนนกที่ติดตาข่ายของนายพวนแล้ว ยกที่จะหลุดจากตาข่ายไปได้
คนที่เป็นท่าทางของตัณหานี้ เป็นทุกข์อยู่ตลอดเวลา
แต่ว่าถ้าเป็นไหแก่ตัวเมื่อใด...ก็หมดทุกข์เมื่อนั้น
ฉะนั้นต้องทำใจอย่างไรให้ตกเป็นท่าทางของความอယอก ให้เป็นไหแก่ตัว
... ก็จะทำให้พ้นไปจากความทุกข์ได้พอสมควร ...

เพื่ออิสระเสรีภาพทางใจ

จุ...สัตว์ร้ายเข้ามายังบ้านนี้เราจะทำยังไง

เราจะปล่อยให้มันอยู่อย่างนั้นหรือ

เดี่ยวนั้นก็ค่าตาย ทำให้เกิดความเสียหายได้

เราเก็บต้องจัดการคัวภัยให้หมดที่จะไล่เจ้าของออกไปจากบ้านเรา

...สิ่งที่เป็นกิเลสนี้ก็เหมือนกัน...

เมื่อมันเกิดขึ้นในใจของเราแล้ว เราเก็บรักษาเป็นสิ่งแผลป้อม

ไม่ใช่ของคังเดิน ไม่ใช่เนื้อแท้ของชีวิต

แต่มันเกิดขึ้น เพราะอะไร?

ก็เพราะเราแพ้อไป เราประมาทไป เราขาดสติ ขาดปัญญา

เราจึงต้องตกอยู่ในอำนาจของมัน

แล้วเราจะยอมอยู่ในอำนาจของสิ่งเหล่านั้นตลอดไปหรือ?

ไม่ได้...เราจะต้องคืนตนต่อสู้เพื่ออิสรภาพ เพื่อเสรีภาพทางค่านิจิคิจ
คนเราโดยปกตินั้นถ้าว่ากันตามความจริงแล้ว ไม่มีกิเลสอยู่ตลอดเวลา

กิเลสมันเกิดเป็นครั้งคราว ไม่ได้เกิดอยู่ตลอดเวลาหรอก

แต่มันเกิดเป็นครั้งเป็นคราว เมื่อมีสิ่งภายนอกเข้ามาระบุ

อะไรมากระหطمันทำให้เกิดสะเทือนใจ แล้วก็ทำให้เกิดสิ่งนั้นอยู่เรื่อยไป

ອານຸມະຫຸດ ນອກວັດທະນາບໍ່ມີຄວາມ

ນ້ຳທີ່ທ່ວມໃຈຄນ

ນ້ຳທີ່ໄລທ່ວມທຸງນີ້ມີຮູນແຮງເທົ່າໄຣ ນ້ຳທີ່ທ່ວມໃຈນີ້ມີຮູນແຮງ

“ນ້ຳທີ່ທ່ວມໃຈຄນ” ກີ່ຂອງ “ນ້ຳກີເລສ”

ມັນທ່ວມໃຈຄນແລ້ວທີ່ໃຫ້ເກີດຄວາມທຸກໆຄວາມເຄື່ອງຮ້ອນ

ສ່ວນປັບປຸງທາງເກີດຂຶ້ນແກ່ຊື່ວິຕົວຍປະກາດທ່າງໆ

ເຮົາມວັດ . . . ມາສື່ກິ່າຍຮ່ວມະ

ກີ່ເພື່ອຈະຫາທາງປັບກັນໄນ້ໃຫ້ນ້ຳກີເລສທ່ວມຈິດທ່ວມໃຈ

ເຮົາຈະໄດ້ມີໃຈເປັນອີສະ ເປັນໄທແກ່ຕັ້ງ

ໄມ້ຕ້ອງເປັນທາສຂອງກີເລສປະເທດທ່າງໆທີ່ມາປຽງແຕ່ງໃຈ

ໃຫ້ເປັນໄປໃນຮູບປິນເຮືອງທີ່ເປັນຄວາມທຸກໆ ເປັນຄວາມເຄື່ອງຮ້ອນໃຈ

ເພວະເຮືອງຄວາມທຸກໆນີ້ເປັນເຮືອງສຳຄັງທີ່ເຮົາຕ້ອງສິກຳ ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ

ປັກຕົງຂອງເຮົານີ້ເປັນມຸນຸ່ມຍົນກຈະລືມປ່ອຍໆ

ເວລາໄດ້ເປັນສຸຂົງກີ່ລືມໄປ ເວລາໄດ້ເປັນທຸກໆກີ່ລືມໄປ

ເຮົາກວ່າລືມທີ່ສອງຄ້ານ

ອາການທີ່ລືມເຫັນນີ້ໃນການໝາຍຮ່ວມະເຮົາກວ່າເປັນໂມහະ

ເປັນຄວາມຫລັງໃຫມ້ເມາ ໄນເຂົ້າໃຫ້ຄາເຈນຄວາມຈິງໃນເຮືອງນັ້ນໆ

ທຳໃຫ້ປະວັດທີ່ສາສົກຮ້າຮອຍ ເຮົາຈຶ່ງໄດ້ມີຄວາມສຸຂ້້າ ມີຄວາມທຸກໆຮ້າອ່ຟ່ຕົດຄົມໄປ

อยากรึ่งเข้ามา อยากรักออกไป

ความอยากรุ่นแรงนุ่มนิ่ม

เมื่อรุ่นแล้วบ่อๆ ลั้นๆ สำคัญที่สุดมันก็มีสองเรื่องเท่านั้น

...อยากรึ่งเข้ามา อยากรักออกไป...

วันหนึ่งๆที่เราต้องคืนรุนกับเรื่องอย่างนี้มากมาย

ในของบางอย่างเราชอบใจ เราก็อยากระดึงเข้ามา

ให้เป็นของเรา ให้อยู่กับเรา ไม่อยากให้หруค์โหรม ไม่อยากให้เปลี่ยนแปลง

อยากระดึงมืออยู่เป็นอยู่อย่างนั้นเรื่อยไป

แต่ถ้าหากว่าสิ่งใดเราไม่ชอบใจ เราก็เกิดความผลักดัน

เพื่อให้สิ่งนั้นออกห่างไปเลี้ยจากตัวเรา

ถ้ามันไม่ออกไปเราก็เกิดความทุกข์ เพราะสิ่งนั้นไม่ได้ดังใจ

แม้ในเรื่องที่เราอยากระดึงเข้ามานี่มันก็เหมือนกัน

ถ้าหากว่าไม่ได้ดังใจแล้วมันก็เป็นทุกข์

คนเราเป็นทุกข์เรื่องนี้ . . . คือ . . . ทุกข์ เพราะไม่ได้ดังใจ

ทั้งในส่วนที่อยากระดึงมีจะเป็น ทั้งในส่วนที่ไม่อยากระดึงมีไม่อยากระดึง

แต่ว่าสิ่งที่ผ่านเข้ามานิวัติชีวิตของเรามีทั้งสองอย่าง

และเมื่อไม่ได้ดังใจ...เราก็เป็นทุกข์ มีความเดือดร้อนเกิดขึ้นกับชีวิตของเรา

ဓំរិកទានា អស់រងគន់បីខ្លួចដែលការការ

បំមនុមួយ

វីរ៉ែងម៉ោងនិគុា ហុំឈូយា ឲ្យិច្ចេះមាកមាយខ្លះវិវាទ
ແព័ក់បើនឹងមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ ធនការបាយបើនឹងឲ្យិច្ចេះ
...និត្តាគារខ្លះវិវាទ?...

ការវិរិទ្ធិទៅក្នុងបុរាណ មេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ព្រមទាំងមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
តាមឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ក្នុងបុរាណ មេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ

រោមឱ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ

ក្នុងបុរាណ មេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ក្នុងបុរាណ មេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ក្នុងបុរាណ មេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ក្នុងបុរាណ មេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ក្នុងបុរាណ មេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ

ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ
ឲ្យិច្ចេះមេឡុកឱ្យការទេតាមលោកស្រាវជ្រាវ

กัยยิ่งใหญ่ของมนุษย์

... ความพยาบาท ...

นี่เป็นกัยยิ่งใหญ่ในหมู่มนุษย์ทุกคน

ที่ทำให้เกิดการแตกแยกแทกร้าวซึ้นในสังคม... เป็นเรื่องร้าย

ถ้ามีอยู่ในใจใครแล้ว ผู้นั้นจะไม่มีความสุขใจ

จะมีแต่อารมณ์ร้อนอารมณ์แรง คิดแต่ว่าจะไปทำร้ายเขา

กิเลสมันเกิดเป็นครั้งคราว แล้วก็คับหายไป

แล้วมันก็เกิดอีก... เกิดอีก... แล้วก็คับหายไป

ทราบโดยที่เราไม่รู้เท่าทันเรื่องนี้ มันก็จะเกิดขึ้นแก่เราเรื่อยไป

เพราะมันเกิดขึ้นบ่อยๆอย่างนี้

คนก็เข้าใจว่าไปว่าลิงนี้มันมีอยู่มันเป็นอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา

เข้าใจว่าจิตใจมนุษย์มีบาลีปนอยู่ตลอดเวลา

... ความจริงแล้วนั้นไม่ใช่อย่างนั้น ...

จริงอยู่! ความชักแหงกัน

การกระทบกระทั่งกันในสังคมของมนุษย์ ย่อมมีบางเป็นธรรมชาติ

แต่มนุษย์จักต้องรู้จักให้อภัยแก่มนุษย์ทุกคน

คนเรา... กลับใจได้ เปลี่ยนใจได้ แต่เราไม่ชอบเปลี่ยน คิดแคนกันอยู่อย่างนั้น

ไม่นึกเลยว่าจะเป็นอย่างนั้น

คนเราทั่วๆไปนั่นมีความประมาท
ในชีวิตประจำวันไม่ค่อยคิดถึงเรื่องความทุกข์ไว้ล่วงหน้า
ไม่ค่อยจะคิดถึงปัญหาอันจะเกิดขึ้นในการต่อไป
ไม่ได้สมมติตัวเองเลียบ้างว่า
ถ้าเราเป็นอย่างนั้น . . . เราจะทำอย่างไร
ถ้าเราเป็นอย่างนี้ . . . เราจะทำอย่างไร
คำพูดอันหนึ่งที่เราได้ยินคนพูดกันปอยคือพูดว่า
ไม่นึกเลยว่าจะเป็นอย่างนั้น ไม่นึกเลยว่าลูกจะตายจากไป
ไม่นึกเลยว่าภรรยาจะตายจากไป สามีจะตายจากไป
หรือไม่นึกเลยว่าจะเป็นอย่างนั้น จะเป็นอย่างนี้
คำพูดที่ออกมากในรูปเซ็นนี้เป็นการประกาศให้ผู้อื่นรู้ว่า
เราเป็นคนที่ไม่เคยนึกคิดในกฎหมายความของชีวิต
ไม่ได้เตรียมล่วงหน้าเอาไว้เพื่อค่าอสังหาริมทรัพย์ที่จะเกิดขึ้น
คำพูดนี้เป็นการพูดที่คนอื่นรู้ว่า
เราเป็นผู้ไม่เคยคิดถึงธรรมอันเป็นกฎความจริง
เราจึงได้พูดอกรมาอย่างนั้น นั่นแหล่ะคือ “ความประมาท” ในชีวิต

เท่ากันไม่ได้ แต่ปรับจิตใจได้

...โลกนี้มันเท่ากันไม่ได้...

มันต้องมีคนมั่งมี ต้องมีคนยากจน

ต้องมีคนโง่ ต้องมีคนฉลาด มีคนแข็งแรง มีคนอ่อนแคร

สภาพสังคมมันเป็นอย่างนั้น

เราจะไปปรับให้มันเท่ากันนั้นมันทำไม่ได้หรอก

จะไปปรับคนมั่งมีให้มาเท่ากับคนจนก็ไม่ได้

ปรับคนฉลาดให้มาเท่ากับคนโง่ก็ไม่ได้

ปรับคนแข็งแรงให้มาเท่ากับคนอ่อนแคร

มันเป็นเรื่องที่ฝืนธรรมชาติ...ไม่ใช่เรื่องที่มนุษย์ทำได้

เราทำอย่างนั้นไม่ได้ แต่ว่าเราปรับจิตใจกันได้

ปรับจิตใจให้โอนอ่อนเข้าหากัน ผ่อนผันลื้นယวเข้าหากัน

ให้พวงเราหันหลาຍอยู่กันด้วยน้ำใจอันงาม

ไม่ใช่อยู่กันด้วยน้ำใจเหี้ยมเกรียม บั้นหน้ายักษ์หน้ามารเข้าใส่กัน

เราจะต้องอยู่กันแบบที่เรียกว่า หน้ามนุษย์กับหน้ามนุษย์เจอกัน

ถ้าเป็นหนังตะลุงเขาเรียกว่า มนุษย์กับมนุษย์มาเจอกัน

ถ้าค่างคนค่างไม่มีmorality เป็นหลักของใจแล้วมันก็ต้องทะเลกันนั้นแหละ

ບັງເທີຍນຮັ້ງໃຈຄນ

.... ດາວໂຫຼດລາຍແບບ

ເປັນຄນກີໄດ້ ເປັນນຸ່ມຍົກໄດ້ ເປັນເຫວົາກີໄດ້ ເປັນແມວໝາກີໄດ້
ສຸກແລ້ວແຕ່ອາການຂອງໃຈທີ່ນັ້ນໜູນເວີຍປັບປຸງປະຕິບັດ
ໃຈຂອງຄນເປັນລຶ່ງກັບຄລອກ ທ້າມຍາກ ຮັກໝາຍາກ
ເທິ່ງເຕີມໄປໄກລ ແລະ ວົ່ວ່ອງໄວມາເສີຍຈົນຫາຂອງໄຣນາເປົ້າຢືນໄດ້ຍາກ
ຈຶ່ງຈໍາເປັນຕົ້ນນີ້ໄວ້ຮັງໄວ້ນັ້ນ
ເໜືອນນັ້ນເທີຍນສໍາຫຼວັງໃຈຄນໃຫ້ອູ້ຢູ່ໃນຮັບພອດີເສັນອ
ມີບາງຄນເຂົ້າໃຈວ່າກາຮກຮ່າກວາມຄືຫີ່ອກາຮປົງຕົກຈຳສາສນາ
ເປັນເຮືອງຂອງຄນແກ່ ຄນໜຸ່ມສາວນັ້ນຍັງໄມ້ຈຳເປັນ ເປັນກວາມເຂົ້າໃຈທີ່ຜິດນາກ
ຮຽນຮະເປັນລຶ່ງຈໍາເປັນສໍາຫຼວັງທຸກຄນ ທຸກເພີ້ມ ທຸກວ້າຍ
ເປັນເໜືອນຄາຫາຮສໍາຫຼວັງຫລູ່ເລີ່ມຮ່າງກາຍ
ກາຮທ່ານ້ຳເຊັ່ນເຄີຍກັນຢ່ອມເກີດແກ່ຄນທຸກຄນ ທຸກເພີ້ມ ທຸກວ້າຍ
ໂຄຍເນພາກກັບຄນໜຸ່ມສາວ...ຈີຕີໃຈກຳລັງຄືກະນອງ ຮ້ອນແຮງ
ປະຄຸມນັກະນອງທີ່ຂາດສາຮີຜູ້ບັງຄັບ
ນຳທີ່ຄະນອງແລະພຍຄຕ້ອງກາຮນັ້ນເທີຍນ ແລະຜູ້ຈັບບັງເທີຍນໄວ້ ຈັນໄດ
ຄນໜຸ່ມສາວທີ່ກຳລັງຄະນອງ ກົ້າກວຈັກນີ້ລຶ່ງສໍາຫຼວັງປັບຄັບທຸນເອັງໄວ້ ຈັນນັ້ນ

กิจที่ทุกชีวิตต้องกระทำ

ในชีวิตของคนเราทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย
มีความสับสนอยู่เสมอ
บางวันก็เป็นทุกข์...บางวันก็เป็นสุข
บางวันก็หนักใจ...บางวันก็เบาใจ
เป็นธรรมชาติของทุกๆชีวิตผู้เกิดมาอยู่บนโลกนี้
ถ้าหากไม่มีอุบัty แท้ไขความทุกข์ยาก...ทุกข์ก็ยิ่งมากขึ้น
ถ้าแก้ไขเสียบ้าง ความทุกข์ก็คงหายไป
และยิ่งถ้าเรารู้เท่าทัน...ความทุกข์ก็จักหายไป
ศีล สมานิ ปัญญา เป็นทางสายกลาง
เป็นกิจที่ทุกคนจักต้องกระทำด้วยตัวเอง ใครทำแทนใครไม่ได้
ผู้ต้องการความรอดพ้นจักต้องกระทำด้วยตนเอง
เมื่อรู้ว่าคนกำลังอยู่ในที่คุณขังคุณเต็มไปด้วยความมืดคือความทุกข์
ภายในกรงขังนั้นอาจจะมองไม่เห็นแสงสว่าง
แต่ความจริงแล้วแสงสว่างในค้านอกนั้นมันยังคงมีอยู่
เพียงแต่เราตั้งตัวเปิดประตูและก้าวออกไปเท่านั้น
ก็จะเริ่มพบกับแสงสว่าง...พบกับจุดหมายปลายทางของชีวิตที่ศีลได้

สุชีวิตที่สงบและร่มเย็น

ชันษาคือชันษาความคิดช้าๆ ที่เกิดขึ้นในใจของเรา

ให้หลีกพ้นห่างไกลจากความมุ่ง อย่าเล่นการพนัน อย่าไปสู่ที่ช้า
รักตัวก็ต้องทำตัวให้เป็นคนดี ให้เป็นคนเจริญ เราย่ออยู่อย่างคนเลื่อม

ต้องยกระดับจิตใจให้สูง ให้เป็น “มนุษย์” คือมีจิตใจสูง

จิตใจต้องไม่ตกอยู่ในอำนาจของความชั่ว

พุทธบริษัทต้องทำตนให้เป็นผู้รู้ ศีนตัว ว่องไว ก้าวหน้า

ไม่เป็นคนหลับไหล เนื้อยา แต่ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง

เป็นเพื่อนบ้าน แม่บ้าน เป็นลูก เป็นสามีภรรยา และเป็นพลเมืองที่คือ[†]
เป็นผู้นำถือศาสตร์ไว้ครองมา มีความเชื่อในเรื่องกรรม

นอกจากนั้นต้องมีสติอันเป็นเกราะป้องกันความชั่วร้าย

...ผู้ขาดสติยอมผิดพลาดได้ง่าย...

ชีวิตข้างหน้าจะต้องเริ่มจากการทำใจให้เป็นสุข ให้เป็นไฟ

เกิดเป็นมนุษย์ถ้าเป็นทาสความชั่ว ก็จะเป็นทุกข์

จะเปลี่ยนใจจากการเป็นทาสมาร์ต ทำจิตใจให้เป็นอิสรภาพ

และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธองค์

เพื่อนำพาชีวิตของตนเองให้ก้าวไปสู่ความสงบและร่มเย็นตลอดไป

สถาบันบันลือธรรม เป็นองค์กรเอกชนที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อสืบทอดและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ให้กำรงอยู่ มั่นคง อันเป็นการสานต่อเจตนาرمณของหลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ แห่งสวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พระเชษฐประคุณพระพราหมณ์คลาจารย์ หลวงพ่อปัญญาณฑิกขุ องค์ประธานสถาบันฯ และท่านเจ้าคุณพระสุธรรมเมธี ป.ธ. ส. (นายบรรลือ สุธรรม) อดีตเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้ให้กำเนิดธรรมสถาน

กิจกรรมของสถาบันบันลือธรรม

๑. โครงการ เก็บคิชของสังคม เวียนทุกวันเสาร์ ๐๙.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.
๒. โครงการ พบพระ พบธรรม ทุกวันเสาร์ ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.
๓. โครงการ อัญกันค้ายความรัก ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ต้องการความช่วยเหลือ
๔. ธรรมสถานปฏิบัติธรรม “สวนมุทิตาธรรมาราม” อบรมการเวียนรูปวิเศษตามธรรม ใน ๑ วัน เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ทุกวันพุธต้นเดือน ติดต่อเข้าร่วมกิจกรรม“เวียนรูปวิเศษตามธรรม” ได้ที่ โทรศัพท์ : ๐๖-๐๐๓๔๗๗, ๐๒-๔๔๑๕๘๘ โทรสาร. ๐๒-๔๔๑๑๖๙

สถาบันบันลือธรรม ได้รับการสนับสนุนจากธรรมสถานและศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา สถาบันท่านไก่สินเจ ขอเชิญเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการต่างๆของสถาบันบันลือธรรมได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

สถาบันบันลือธรรม ภาระเวียนเทียนเชิญท่านสถาบันนี้สู่สุนใจในธรรม ร่วมฟังพระธรรมเทศนาจากพระสูปวีปันโน ผู้ปฏิบัติคือปฏิบัติชอบในโครงการ พบพระ พบธรรม ประจำทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ณ อาคารศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา สอบกานองค์แสดงธรรมได้ที่... โทรศัพท์ : (๐๒) ๔๔๑๕๓๕

การพิมพ์หนังสือธรรมเป็นอนุสรณ์ นอกจากเป็นการจักรทำลิ้งชื่มประโภชน์ที่คงอยู่ยืนนานแล้ว ยังเป็นการ บำเพ็ญธรรมทานที่พระพุทธเจ้าครัวส่าว เป็นทานอันยอดเยี่ยมอีกด้วย ผู้ปฏิบัติเช่นนี้ ชื่อว่าได้แสดงออก ชื่นชมคือธรรม พร้อมไปกับการได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ธรรมอันจะอำนวยประโยชน์ที่แท้จริงแก่ประชาชน

ท่านที่ประสงค์จะพิมพ์หนังสือธรรมที่คือและมีคุณภาพ เพื่อมอบเป็นที่ระลึกในทุกโอกาสของงานประจำ ยังเป็นการ อันเป็นการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด โปรดติดต่อที่ ธรรมสถาน...

เลขที่ ๑/๔-๕ ถนนบริหารชั้นนี ๑๑๙ แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๓๐ โทรศัพท์ (๐๒) ๔๔๑๕๓๕, ๔๔๑๕๘๘, ๘๘๘๗๙๔๐ โทรสาร : ๔๔๑๑๖๙, ๔๔๑๑๗๗

การให้ธรรมะชั้นของการให้ทั้งปวง การรับธรรมะและนำไปปฏิบัติย่อมชั้นของการรับทั้งปวงเข่นกัน

ปณิธานของธรรมสภากลับบันลือธรรม

ธรรมสภาก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ มีปณิธานในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเพื่อความสงบสุขของมนุษยชาติ ตามหลักธรรมคำสอนของพระบรมศาสดามาสัมพุทธเจ้า

สืบเนื่องตามกาลเวลา ในยุคก่อนปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ หนังสือธรรมะที่ได้จัดพิมพ์จำหน่ายในห้องตลาด ส่วนมากมีเนื้อหาสาระ และมีคุณค่าเป็นอย่างมาก แต่ไม่มีผู้คนสนใจเท่าที่ควร เป็นพระรูปเล่มส่วนใหญ่ไม่มีความสวยงาม ไม่มีคุณสมบัติพอที่จะดึงดูดประชาชนให้สนใจหนังสือ ทำให้ในอดีตหนังสือธรรมะไม่ได้รับความนิยมเป็นที่แพร่หลาย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ธรรมสภากลับบันลือธรรม ได้ตั้งปณิธานว่าภายใน ๑๐ ปี จะต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมการเผยแพร่หนังสือธรรมะ ให้มีรูปแบบสวยงาม น่าจับต้อง เป็นที่สนใจของประชาชน และจะทำให้หนังสือธรรมะขึ้นชั้นเซอร์ตาร์มร้านหนังสือชั้นนำ ติดอันดับ Best seller เมื่อหนังสือชนิดอื่นทั่วไปที่วางจำหน่ายอยู่ จึงได้พัฒnarูปแบบปกและรูปเล่มให้มีความน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลาถึง ๑๐ ปี และตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา บรรดาหนังสือธรรมะของทุกสำนักพิมพ์ ได้พัฒnarูปแบบและรูปเล่มขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง พร้อม ๆ กันกับเรา ทำให้ประชาชนเปลี่ยนวัฒนธรรมการอ่าน มาสนใจหนังสือธรรมะเพิ่มมากขึ้น ธรรมสภามีความภูมิใจที่ได้นำเสนอและพัฒนาการอ่านหนังสือธรรมะของประชาชน ดังที่ท่านจะเห็นได้ในปัจจุบัน

ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ผ่านมา ธรรมสภากลับบันลือธรรมเป็นหนังสือที่มีคุณภาพดี และราคาถูก เพื่อสนองความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด จะพัฒนาหนังสือและสื่อธรรมะให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยเป็นเสียงเดียวกันว่า หนังสือธรรมะทั้งส่วย ทั้งดี มีคุณภาพ และราคาถูก

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้นไป เป้าหมายของสำนักพิมพ์ธรรมสภากลับบันลือธรรม คือ การเผยแพร่ธรรมะ ที่ส่งเสริมให้ประชาชนลด ละ เลิก อบายมุขและสิ่งเสพติด ทั้งหลาย เพื่อการดำเนินชีวิต และเพื่อความสุขของมนุษยชาติ

ธรรมสภากลับบันลือธรรม ไว้ว่า ในปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ประชาชนชาวไทย จักมีอิสรภาพจากความมงาย ปราศจากสิ่งเหลวไหล และจะส่งเสริมให้อบายมุขหมดไปจากประเทศไทย ซึ่งอาจเป็นไปได้ แต่ขอให้ลดลง ๆ เรื่อย ๆ และสนับสนุนให้ประชาชนมีศีลธรรม มีวัฒนธรรม ของชาวพุทธ และมีความปฏิบัติในการปฏิบัติธรรม เพื่อความสุขของชีวิตและสังคมโดยทั่วไป

ด้วยความสุจริตหวังดี

ธรรมสภากลับบันลือธรรม ได้พับกับความสงบสุข

อพุพยา ปชุณ สุข โลเก^๙
การไม่เบียดเบี้ยนกันเป็นความสุขในโลก

โลโกปดุมภิกษา เมตตา
เมตตา เป็นเครื่องค้ำจุนโลก

ทท ปโย ໂຫດ ກະນຸຕີ ນໍ ພູ
ຜູໃຫຍ່ອມເປັນທີ່ຮັກ ດນໜຸ່ມາກຍ່ອມຄບເຫາ
ຮີໂຣ ໂກເຄ ອົດມຸມ ສັງຄັນຫາຕີ ຈ ລູາຕເກ
ປຣະລົງໄດ້ໂກຄທຮັບພົມແລ້ວ ຍ່ອມສົງເຄຣະຫຼູາຕີ

WWW.THAMMASAPA.COM

ISBN : 978-974-7552-91-1

9 789747 552911

ขอกราบขอบพระคุณแด่ทุกท่านที่สนับสนุน และสมทบทการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มนี้
โปรดช่วยอุปถัมภ์ค่าจัดพิมพ์เพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาจำนวนเล่มละ ๐๕๐ บาท